Piibel Kõigile

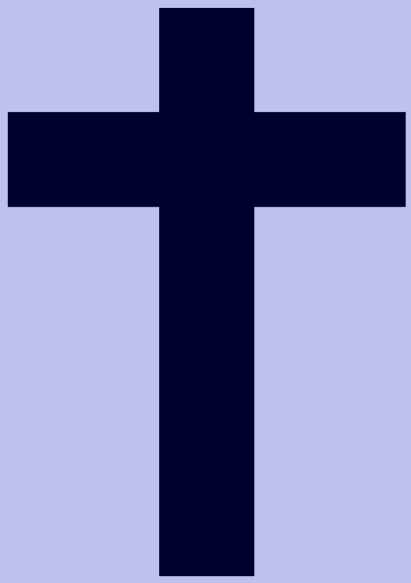

The Holy Bible in Standard Estonian: Piibel Kõigile

Piibel Kõigile

The Holy Bible in Standard Estonian: Piibel Kõigile

copyright © 2023 Sihtasutus Piibel Kõigile

Language: Eesti (Eestonian)

Contributor: Sihtasutus Piibel Kõigile

Ajakohane eestikeelne versioon, mis on Creative Commons BY-SA litsentsi kaudu kõigile vabalt kättesaadav.
Up-to-date Estonian language, made available freely to all through a Creative Commons BY-SA licence.

See versioon pakub hõlpsasti juurdepääsetavat tõlget, mida ei piira tavalised litsentsitasud ja autoriõigused.
This translation provides an easily-accessible translation that is not constrained by the usual issues of royalties and copyright permissions.
Paranduste korral palun meilida rebekahgallagherpoldaas@piibelkoigile.ee
In case of corrections, please email rebekahgallagherpoldaas@piibelkoigile.ee
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 10 Jan 2025
fd7cafa2-d5b6-5f5a-af14-8eaaa15bd2fe

Contents

Matteus 1
Markus 48
Luuka 78
Johannes 127
Roomlased 164

Matteuse evangeelium

1 See raamat on Jeesuse, Messia,* Taaveti poja ja Aabrahami poja elu
üleskirjutus, alustades sugupuust:
2 Aabraham oli Iisaki isa†; ja Iisak oli Jaakobi isa; ja Jaakob Juuda ja tema
vendade isa;
3 ja Juuda Peretsi ja Serahi isa (nende ema oli Taamar); ja Perets oli
Hesroni isa; ja Hesron Arami isa;
4 ja Aram oli Amminadabi isa; ja Amminadab Nahsoni isa; ja Nahson
Salma isa;
5 ja Salma oli Boase isa (tema ema oli Raahab); ja Boas oli Oobedi isa
(tema ema oli Rutt); ja Oobed oli Iisai isa;
6 ja Iisai kuningas Taaveti isa. Taavet oli Saalomoni isa (tema ema oli
Uurija naine);
7 ja Saalomon oli Rehabeami isa; ja Rehabeam Abija isa; ja Abija Aasa
isa;
8 ja Aasa oli Joosafati isa; ja Joosafat Joorami isa; ja Jooram Ussija isa;
9 ja Ussija oli Jootami isa; ja Jootam Aahase isa; ja Aahas Hiskija isa;
10 ja Hiskija oli Manasse isa; ja Manasse Aamoni isa; ja Aamon Joosija
isa;
11 ja Joosija oli Jekonja ja tema vendade isa, Paabeli vangipõlve ajal.
12 Pärast Paabeli vangipõlve oli Jekonja Sealtieli isa; ja Sealtiel Serub-
baabeli isa;
13 ja Serubbaabel oli Abihuudi isa; ja Abihuud Eljakimi isa; ja Eljakim
Assuri isa;
14 ja Assur oli Saadoki isa; ja Saadok Ahhimi isa; ja Ahhim Elihuudi isa;
15 ja Elihuud oli Eleasari isa; ja Eleasar Mattani isa; ja Mattan Jaakobi
isa;
16 ja Jaakob oli Joosepi isa; Joosep oli selle Maarja mees, kellest sündis
Jeesus, keda nimetatakse Messiaks.
17 Nõnda on kõiki põlvkondi Aabrahmist Taavetini kokku neliteist,
Taavetist Paabeli vangipõlveni neliteist põlvkonda ja Paabeli vangipõlvest
Messiani neliteist põlvkonda.
18 Messia Jeesuse sündimise lugu oli selline. Tema ema Maarja oli
kihlatud Joosepiga, kuid enne, kui nad koos magamiseni jõudsid, jäi
Maarja Pühast Vaimust lapseootele.
19 Tema kihlatu Joosep oli hea mees ega tahtnud Maarjat avalikult
häbistada, seega otsustas ta kihluse diskreetselt katkestada.
20 Kui Joosep kõige selle peale mõtles, ilmus talle unes Issanda ingel ja
ütles talle: „Joosep, Taaveti poeg, ära karda Maarjaga abielluda, sest ta on
lapseootel Pühast Vaimust.
21 Talle sünnib poeg ja sa pead talle nimeks panema Jeesus, sest ta
päästab rahva nende pattudest.“
22 (See kõik toimus, et täituks see, mida Issand oli prohveti kaudu
öelnud:
23 „Neitsi jääb lapseootele ja toob ilmale poja. Teda hüütakse Immaanue-
liks,“ mis tähendab „Jumal meiega“.)‡
24 Joosep ärkas ja tegi nii, nagu Issanda ingel oli teda käskinud.

---

* **1:1** Või „Kristus“. „Kristus“ on heebreakeelse sõna „Messias“ kreekakeelne vaste. † **1:2** „Isa“ või „sigitaja“. ‡ **1:23** Vt Jesaja 7:14.

25 Joosep abiellus Maarjaga, kuid ei maganud temaga enne, kui ta oli
sünnitanud poja, kellele ta pani nimeks Jeesus.

2

1 Pärast seda kui Jeesus oli sündinud Petlemmas Juudamaal kuningas
Heroodese valitsemisajal, tulid targad mehed* idast Jeruusalemma.
2 „Kus on juutide kuningas, kes sündis?“ küsisid nad. „Me nägime tema
tähte idas ja tulime teda kummardama.“
3 Kui kuningas Heroodes sellest kuulis, muutus ta väga rahutuks ja kogu
Jeruusalemm koos temaga.
4 Heroodes kutsus kokku kõik ülempreestrid ja rahva vaimulikud
õpetajad ning küsis neilt, kus Messias pidi sündima.
5 „Petlemmas Juudamaal,“ vastasid nad talle, „sest nii kirjutas prohvet:
6 „Petlemm Juudamaal, sa ei ole kindlasti Juuda linnadest† kõige
tähtsusetum, sest sinust tuleb juht, kellest saab mu rahva Iisraeli
karjane.‡““
7 Siis kutsus Heroodes targad mehed, rääkis nendega omaette ja uuris
neilt täpselt, millal täht oli ilmunud.
8 Ta saatis nad Petlemma sõnadega: „Kui te sinna jõuate, otsige laps
üles. Kui te ta leiate, andke mulle teada, et ka mina saaksin minna teda
kummardama.“
9 Pärast seda, kui nad olid ära kuulanud, mis kuningal öelda oli, läksid
nad oma teed, ning täht, mida nad olid idas näinud, juhtis neid, kuni
peatus täpselt selle paiga kohal, kus laps oli.
10 Kui nad nägid tähte,§ ei suutnud nad oma rõõmu tagasi hoida!
11 Nad läksid majja ja nägid last koos tema ema Maarjaga. Nad
põlvitasid ja kummardasid teda. Seejärel avasid nad oma aardekotid ning
andsid talle kingiks kulda, viirukit ja mürri.
12 Kui neid oli unenäos hoiatatud, et nad ei läheks Heroodese juurde
tagasi, suundusid nad oma kodumaale teist teed mööda.
13 Pärast nende lahkumist ilmus Issanda ingel unes Joosepile ja ütles
talle: „Tõuse üles, võta laps ja tema ema ning põgene Egiptusesse. Jää
sinna, kuni ma sulle ütlen, sest Heroodes hakkab last otsima, et teda
tappa.“
14 Nõnda tõusis Joosep üles, võttis poisi ja tema ema ning hakkas öösel
Egiptuse poole minema.
15 Sinna jäid nad kuni Heroodese surmani. Nii täitus see, mida Issand
oli prohveti kaudu öelnud: „Ma kutsusin oma poja Egiptusest.“*
16 Kui Heroodes mõistis, et targad olid teda petnud, sai ta väga
vihaseks. Ta saatis mehed tapma kõiki Petlemma ja ümberkaudsete
piirkondade väikseid poisse, kes olid kaheaastased ja nooremad. See
tugines ajavahemikule, mille ta oli tarkadelt teada saanud.†
17 Nii läks täide Jeremija prohvetikuulutus:
18 „Raamas kuuldakse kohutavat nutmist ja leinamist, Raahel nutab oma
lapsi taga. Nad on surnud ja ta on lohutamatu.“‡

---

* **2:1** Või „maagid“. Arvatakse, et need olid tõenäoliselt Pärsia religioossed preester-valitsejad, kes uurisid tähti. † **2:6** Mitte otsesõnu „linnad“. ‡ **2:6** Viidatud tekstidele Miika 5:1 ja 2. Saamueli 5:2. § **2:10** Ilmselgelt tähenduses, et siis, kui nad nägid tähte peatumas, sest nad olid juba näinud tähte idamaal ja järginud seda kogu tee. * **2:15** Tsiteeritud Hoosea 11:1. † **2:16** Teisisõnu, täht oli tarkadele esimest korda ilmunud kahe aasta eest. ‡ **2:18** Tsiteeritud Jeremija 31:15.

19 Pärast seda kui Heroodes suri, ilmus Issanda ingel unenäos Joosepile
Egiptuses ja ütles talle:
20 „Tõuse üles! Võta laps ja tema ema ning mine tagasi Iisraeli maale,
sest need, kes üritasid last tappa, on surnud.“
21 Nõnda siis Joosep tõusis, võttis poisi ja tema ema ning läks tagasi
Iisraeli maale.
22 Kuid Joosep kartis sinna tagasi minna, kui ta oli teada saanud, et
Arhelaos oli oma isa Heroodese järel Juudamaa kuningaks saanud. Kui
Joosep oli saanud unenäos hoiatuse, läks ta Galilea piirkonda
23 ja seadis end sisse Naatsaretis. Nii täitus see, mida prohvetid olid
öelnud: „Teda nimetatakse naatsaretlaseks.“§

3

1 Mõne aja pärast hakkas tegutsema ristija Johannes ning ta kuulutas
Juuda kõrbes:
2 „Parandage meelt, sest taevariik on tulnud!“
3 Tema oli see, kellest Jesaja kõneles, kui ta ütles: „Kõrbes kuuldakse
häält hüüdmas: „Valmistage Issandale teed! Tehke rajad tema jaoks
sirgeks!““*
4 Johannese riided olid tehtud kaameli karvadest ja tal oli ümber
nahkvöö. Tema toiduks olid jaanikaunad† ja metsmesi.
5 Rahvas tuli tema juurde Jeruusalemmast, tervest Juudast ja kogu
Jordani piirkonnast
6 nad ristiti Jordani jões ning nad tunnistasid avalikult oma patte.
7 Aga kui Johannes nägi ristimisele tulemas palju varisere ja sadusere,
ütles ta neile: „Te rästikute sigitised! Kes hoiatas teid tulevase kohtu‡ eest
põgenema?
8 Näidake tegudega, et olete tõeliselt meelt parandanud,§
9 ja ärge julgege uhkelt endamisi öelda: „Aabraham on meie isa.“ Ma
ütlen teile, et Jumal võib teha Aabrahamile lapsi neist kividest.
10 Tegelikult on kirves valmis puid maha raiuma. Iga puu, mis ei kanna
head vilja, raiutakse maha ja heidetakse tulle.
11 Jah, mina ristin teid veega meeleparanduse ilmutamiseks, aga pärast
mind tuleb see, kes on minust suurem. Ma ei ole väärt isegi tema sandaale
lahti päästma. Tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega.
12 Tal on käes valmis sari*. Ta puhastab rehealuse ja kogub nisu aita,
kuid aganad põletab ta ära tulega, mida ei saa kustutada.“
13 Siis tuli Jeesus Galileast Jordani jõe äärde, et lasta end Johannesel
ristida.
14 Kuid Johannes üritas tema meelt muuta. Ta ütles Jeesusele: „Mul on
vaja, et sina mind ristiksid, ja sina tuled minu juurde, et ma su ristiks?“
15 „Palun tee seda, sest meie jaoks on hea teha seda, mis Jumala sõnul
on õige,“ vastas Jeesus talle. Niisiis oli Johannes nõus seda tegema.
16 Kohe pärast seda, kui Jeesus sai ristitud, tuli ta vest välja. Taevad
avanesid ja ta nägi Jumala Vaimu nagu tuvi laskumas ja tema peale
tulemas.

---

§ **2:23** Viide Jeesusele. Matteus ei tsiteeri siin ühtki konkreetset prohvetikuulutust. * **3:3** Vt Jesaja 40:3. † **3:4** Tõenäoliselt on algkeeles kasutatud sõnaga mõeldud jaanikaunu, mitte rohutirtse. ‡ **3:7** Sõna-sõnalt „viha, raev“. § **3:8** Sõna-sõnalt „Kandke meeleparandusele väärilist vilja“. * **3:12** Suur hõre sõel terade ja aganate eraldamiseks.

17 Hääl taevast ütles: „See on minu poeg, keda ma armastan,† kellest
mul on hea meel.“

4

1 Siis juhtis Vaim Jeesuse kõrbesse kuradi kiusata.
2 Pärast neljakümmet päeva ja ööd paastumist oli tal kõht tühi.
3 Kiusaja tuli ja ütles talle: „Kui sa tõesti oled Jumala Poeg, käsi neil
kividel leivaks muutuda.“
4 Jeesus vastas: „Pühakirjas on öeldud: „Inimene ei ela üksnes leivast,
vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust.““*
5 Siis kurat viis ta pühasse linna† ja asetas ta templiharjale.
6 „Kui sa tõesti oled Jumala Poeg, siis heida end siit alla,“ ütles ta
Jeesusele. „Sest Pühakirjas on öeldud: „Ta annab oma inglite käsu hoida
sind kõige kahju eest. Ta püüab su kinni, et sa ei komistaks kivi otsa ega
kukuks.““‡
7 Jeesus vastas: „Pühakirjas on öeldud ka: „Sa ei tohi Issandat, oma
Jumalat, kiusata.““§
8 Siis viis kurat Jeesuse väga kõrge mäe otsa ja näitas talle kõiki maailma
kuningriike nende täies hiilguses.
9 Ta ütles Jeesusele: „Ma annan need kõik sulle, kui sa langed põlvedele
ja mind kummardad.“
10 „Mine ära, Saatan!“ ütles Jeesus. „Sest Pühakirjas on öeldud: „Sa
pead kummardama Issandat, oma Jumalat, ja teenima üksnes teda.““*
11 Siis kurat lahkus tema juurest ning inglid tulid tema eest hoolitsema.
12 Kui Jeesus kuulis, et Johannes oli vahistatud, läks ta tagasi Galileasse.
13 Ta lahkus Naatsaretist ja seadis end sisse Kapernaumas, järve ääres
Sebuloni ja Naftali aladel.
14 Nii täitus see, mida prohvet Jesaja ütles:
15 „Sebuloni maal ja Naftali maal, mereni viiva tee ääres, Jordani jõe
taga, Galileas, kus elavad võõrad:
16 pimeduses elav rahvas nägi suurt valgust; koiduvalgus paistis nende
peale, kes elavad surmavarju maal.“†
17 Sellest ajast peale hakkas Jeesus kuulutama oma sõnumit, öeldes:
„Parandage meelt, sest taevariik on saabunud!“
18 Kui Jeesus kõndis Galilea mere ääres, nägi ta kaht venda. Siimon,
keda hüüti ka Peetruseks, ja tema vend Andreas heitsid võrke merre. Nad
teenisid kalapüügiga elatist.
19 „Tulge ja järgnege mulle ning ma õpetan teid, kuidas püüda inimesi,“
ütles ta neile.
20 Nad jätsid kohe oma võrgud maha ja järgnesid talle.
21 Edasi minnes nägi ta veel kaht venda, Jaakobust ja Johannest. Nad
olid paadis koos oma isa Sebedeusega ja parandasid võrke. Ta kutsus neid
endale järgnema.‡
22 Nad jätsid kohe paadi ja isa maha ning järgnesid talle.
23 Jeesus rändas läbi Galilea, õpetas sünagoogides, kuulutas head
sõnumit kuningriigist ning tervendas kõiki vaevusi ja haigusi, mis inimes-
tel oli.

---

† **3:17** Või „See on mu poeg, armastatu“. * **4:4** Tsiteeritud 5. Moosese 8:3. † **4:5** Viide Jeruusalemmale. ‡ **4:6** Tsiteeritud Psalmid 91:11–12. § **4:7** Tsiteeritud 5. Moosese 6:16. * **4:10** Tsiteeritud 5. Moosese 6:13. † **4:16** Tsiteeritud Jesaja 8:23–9:1. ‡ **4:21** Mitte otsesõnu „järgnema“.

24 Uudis temast levis läbi kogu Süüria provintsi.§ Tema juurde toodi
kõik, kes olid haiged – haigushoogude all kannatavad, kurjadest vaimudest
vaevatud, vaimselt haiged ja halvatud inimesed – ning ta tegi nad kõik
terveks.
25 Suured rahvahulgad järgnesid talle Galileast, Dekapolisest, Jeru-
usalemmast, Juudamaalt ja Jordani-tagusest piirkonnast.

5

1 Kui Jeesus nägi rahvahulki enda järel käimas, läks ta üles mäele. Seal
istus ta koos oma jüngritega maha.
2 Ta hakkas neid õpetama ning ütles:

3 „Õnnistatud on need, kes tunnevad ära, et nad on vaimulikult vaesed,
sest nende päralt on taevariik.
4 Õnnistatud on need, kes kurvastavad, sest neid lohutatakse.
5 Õnnistatud on need, kes on heatahtlikud,* sest nende päralt on kogu
maailm.
6 Õnnistatud on need, kelle suurim soov† on teha seda, mis on õige, sest
nende soov täidetakse.
7 Õnnistatud on need, kes on halastavad, sest nende suhtes ilmutatakse
halastust.
8 Õnnistatud on need, kel on puhas süda, sest nemad näevad Jumalat.
9 Õnnistatud on need, kes näevad vaeva rahu loomisel, sest neid
hüütakse Jumala lasteks.
10 Õnnistatud on need, keda kiusatakse taga sellepärast, mis on õige,
sest nende päralt on taevariik.
11 Õnnistatud olete teie, kui inimesed teid solvavad ja taga kiusavad ning
süüdistavad teid minu pärast igasugustes halbades asjades.
12 Olge rõõmsad, olge tõesti rõõmsad, sest te saate suure tasu taevas,
sest samamoodi kiusasid nad taga prohveteid, kes olid enne teid.

13 Teie olete maa sool, aga kui sool muutub maitsetuks,‡ kuidas saab selle
jälle soolaseks teha? Sellest pole kasu millegi jaoks, nii et see visatakse
välja jalgade alla tallamiseks.
14 Teie olete maailma valgus. Mäe otsa ehitatud linn ei saa varjule jääda.
15 Keegi ei süüta lampi ega pane seda ämbri alla. Ei, see asetatakse
lambijalale ning see valgustab kõiki majas.
16 Samamoodi peate ka teie laskma oma valgusel paista kõigi ees, et nad
näeksid häid asju, mida te teete, ning ülistaksid teie taevast Isa.

17 Ärge arvake, et ma tulin seadust või prohvetite kirju tühistama. Ma
ei tulnud neid tühistama, vaid täitma.
18 Ma kinnitan teile, kuni taevas ja maa püsivad, ei kao seadusest ainsat
tähte ega märki enne, kui kõik on täitunud.
19 Seega, kes iganes põlgab§ kas või kõige tähtsusetumat käsku ja
õpetab nii inimesi, seda nimetatakse taevariigis kõige tähtsusetumaks;
aga kes iganes järgib ja õpetab käske, seda nimetatakse taevariigis
suureks.

---

§ **4:24** Galileast põhja pool asuv piirkond. * **5:5** Vagura, leebe meelelaadi tähenduses. † **5:6** Sõna-sõnalt „need, kel on nälg ja janu“. ‡ **5:13** Või „kasutuks“. § **5:19** Või „muudab kehtetuks“.

20 Ma ütlen teile, kui teie moraalne õigsus*ei ole rohkem kui vaimulike
õpetajate ja variseride oma, ei saa te kunagi taevariiki.
21 Te olete kuulnud, et seadus ütles† inimestele muiste: „Sa ei tohi tappa,
ja igaüks, kes tapab, mõistetakse süüdi.“.‡
22 Aga mina ütlen teile, igaüks, kes on oma venna peale vihane,
mõistetakse süüdi. Kes iganes nimetab oma venda idioodiks, peab vastust
andma nõukogu ees,§ aga kes iganes teisi sõimab, läheb kohtutulle.*
23 Kui sa oled altari juures ohvrit toomas ja sulle meenub, et su vennal
on midagi sinu vastu,
24 siis jäta oma ohver altarile ja tee esmalt temaga rahu ning alles pärast
tule tagasi ja too oma ohver.
25 Kui sa oled oma vastasega teel kohtusse, siis püüa asjad kiiresti
lahendada. Muidu võib su vastane anda sind kohtuniku kätte ja kohtunik
annab sind kohtu ametniku kätte ning sind heidetakse vanglasse.
26 Ma räägin teile tõtt: sa ei pääse sealt välja enne, kui oled ära maksnud
oma viimasegi penni.
27 Te olete kuulnud, et seadus ütles: „Ära riku abielu.“†
28 Aga mina ütlen teile, et igaüks, kes vaatab naist himuralt, on temaga
mõttes juba abielu rikkunud.
29 Kui su parem silm juhib sind patustama, siis kisu see välja ja viska
minema, sest parem on kaotada üks osa oma kehast, kui et kogu su keha
visatakse kohtutulle.
30 Kui su parem käsi juhib sind patustama, siis lõika see maha ja viska
minema, sest sul on parem kaotada üks jäsemetest, kui et kogu su keha
visatakse kohtutulle.
31 Seadus ütles ka: „Kui mees lahutab oma naisest, peab ta andma
naisele lahutustunnistuse.“‡
32 Aga mina ütlen teile, et iga mees, kes lahutab oma naisest muidu kui
seksuaalse ebamoraalsuse tõttu, sunnib naist abielu rikkuma, ja kes iganes
abiellub lahutatud naisega, rikub abielu.
33 Ja veel, te olete kuulnud, et seadus ütles inimestele ammu: „Sa ei tohi
valet vanduda. Hoolitse selle eest, et pead oma vandeid, mille Issandale
annad.“§
34 Aga mina ütlen teile: ärge üldse vanduge. Ärge vanduge taeva juures,
sest see on Jumala troon.
35 Ärge vanduge maa juurest, sest see on Jumala jalajäri. Ärge vanduge
Jeruusalemma juures, sest see on suure Kuninga linn.
36 Ärge vanduge isegi oma pea juures, sest te ei suuda üht juuksekarvagi
valgeks või mustaks teha.
37 Öelge lihtsalt jah või ei – mis on üle selle, on kurjast.

---

* **5:20** „Moraalne õigsus“: sõna-sõnalt „õiglus“. Kuna seda mõistet kasutatakse üldises mittekiriklikus keeles vähe, on see selles tõlkes asendatud selliste väljenditega, nagu näiteks „need, kes elavad õigesti“ või „need, kes teevad hästi/õigesti“ jms. See tähendab rohkem kui korrektne olemist, see tähendab elada elu, mis on moraalselt õige. † **5:21** Sõna-sõnalt „Te olete kuulnud, et on öeldud“. Jeesus kasutab seda väljendit selles tekstis palju, et viidata Vana Testamendi seadustele. ‡ **5:21** Või „läheb kohtu alla“. 2. Moosese 20:13 või 5. Moosese 5:17. § **5:22** Tõenäoliselt Sanhedrini nõukogu. * **5:22** Siin kasutatud sõna on „Gehenna“, vahel on tõlgitud seda põrguks või põrgutuleks. Gehenna oli paik väljaspool Jeruusalemma, kus süüdati lõkketuled, et praht põletamisega ära hävitada. Põrgu mõiste on pärit põhjamaade ja anglo-saksi mütoloogiast ega anna siin tähendust adekvaatselt edasi. † **5:27** Tsiteeritud 2. Moosese 20:14 või 5. Moosese 5:18. ‡ **5:31** Tsiteeritud 5. Moosese 24:1. § **5:33** Tsiteeritud 4. Moosese 30:2.

38 Te olete kuulnud, et seadus ütleb: „Silm silma vastu ja hammas hamba
vastu.“*
39 Aga mina ütlen teile, ära hakka vastu sellele, kes on kuri. Kui keegi
lööb sind parema põse pihta, pööra talle ka teine põsk.
40 Kui keegi tahab sind kohtusse kaevata ja võtab su särgi, anna talle ka
oma kuub.†
41 Kui keegi nõuab, et kõnniksid ühe miili, mine temaga kaks miili.‡
42 Anna sellele, kes sinult palub, ja ära pöördu ära sellest, kes tahab
sinult laenata.
43 Te olete kuulnud, et seadus ütleb: „Armasta oma ligimest ja vihka
oma vaenlast.“§
44 Aga mina ütlen teile, armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest,
kes teid taga kiusavad,
45 et te võiksite saada oma taevase Isa lasteks. Sest tema päike paistab
nii heade kui halbade peale ning ta laseb vihma sadada nii nende peale,
kes toimivad õigesti, kui ka nende peale, kes toimivad valesti.
46 Sest kui sa armastad ainult neid, kes sind armastavad, mis tasu sa
saad? Kas mitte isegi maksukogujad ei tee seda?
47 Kui sa kõneled lahkelt ainult oma pereliikmetega, mida enamat sa siis
teed kui keegi teine? Isegi paganad* teevad seda!
48 Kasva suureks ja saa täielikult usaldusväärseks,† just nagu teie
taevane Isa on usaldusväärne.“

6

1 „Ära tee oma häid tegusid inimeste ees, lihtsalt selleks, et neid näha
oleks. Muidu ei saa sa mingit tasu Isalt, kes on taevas.
2 Kui sa vaestele annad, ära ole nagu silmakirjatsejad,* kes puhuvad
pasunaid, et teada anda, mida nad teevad sünagoogides ja tänavatel, nii
et inimesed ülistaksid neid. Ma ütlen teile tõde: nad on oma tasu juba
kätte saanud.
3 Kui sa annad vaestele, siis ärgu sinu vasak käsi teadku, mida su parem
käsi teeb.
4 Nii on see, mida sa annad, salajane, ja su Isa, kes näeb, mis toimub
salajas, tasub sulle.
5 Kui sa palvetad, siis ära ole nagu silmakirjatsejad, sest neile meeldib
püsti tõusta ja palvetada sünagoogides ja tänavanurkadel, nii et inimesed
neid näeksid. Ma luban teile, nad on oma tasu juba kätte saanud.
6 Aga sina, kui sa palvetad, mine tuppa ja sulge uks ning palveta oma Isa
poole salajas, ja su Isa, kes näeb, mis toimub salajas, tasub sulle.
7 Kui sa palvetad, siis ära lobise mõttetult nagu võõrad, kes arvavad, et
neid kuuldakse kõigi nende sõnade pärast, mida nad kordavad.
8 Ärge olge nende moodi, sest teie Isa teab, mida te vajate juba enne, kui
te temalt palute.
9 Palvetage siis nõnda:

---

* **5:38** Tsiteeritud 2. Moosese 21:24, 3. Moosese 24:20, 5. Moosese 19:21. † **5:40** Kuub oli palju väärtuslikum riideese. ‡ **5:41** Ilmselt viidatud Rooma sõdurile, kes nõuab, et tema asju tema eest kantakse. § **5:43** Tsiteeritud 3. Moosese 19:18. * **5:47** Sõna-sõnalt „rahvad“ ehk „paganad“. Tavapärane mõiste, mida kasutatakse Uues Testamendis mittejuutide kohta, kelle kohta arvati, et nad ei järgi õiget Jumalat. † **5:48** Sõna-sõnalt „täiuslik, täielik, jagamatu, terviklik, küps“. Pigem on siin mõeldud täielikult Jumalale pühendatud elu, kui keskendutakse mingile abstraktsele täiuslikkuse kontseptsioonile. Fookus on siin vaimulikul küpsusel, mis tähendab olla usaldatav, keegi, keda saab alati usaldada. * **6:2** Kreeka keelest tulnud sõna, mis sõna-sõnalt tähendab näitlejat.

„Meie taevane Isa, austatud olgu sinu nimi.
10 Sinu riik tulgu! Sinu tahe täitugu maa peal samamoodi nagu taevas.
11 Palun anna meile täna toitu, mida vajame.
12 Andesta meie patud, nagu meie oleme andestanud neile, kes on meie
vastu pattu teinud.
13 Palun ära lase meil kiusatusele järele anda† ja päästa meid kurja
käest.“
14 Sest kui te annate andeks neile, kes teie vastu patustavad, annab ka
teie taevane Isa teile andeks.
15 Aga kui te ei anna andeks neile, kes teie vastu patustavad, siis ei anna
teie taevane Isa teie patte andeks.
16 Kui sa paastud, siis ära ole nagu silmakirjatsejad, kes teevad kurva näo
ja jätavad oma välimuse hooletusse, et kõik näeksid, et nad paastuvad. Ma
ütlen teile tõde: nad on oma tasu juba kätte saanud.
17 Aga kui sina paastud, pese oma nägu ja tee välimus korda,
18 et inimesed ei näeks, et sa paastud, ning su nähtamatu Isa, kes näeb,
mis toimub salajas, tasub sulle.
19 Ärge kuhjake rikkust siia maa peale, kus koi ja rooste seda rikuvad
ning kus vargad sisse murravad ja selle varastavad.
20 Selle asemel koguge oma vara taevasse, kus koid ja rooste seda ei riku
ning kus vargad sisse ei murra ega seda varasta.
21 Sest see, mida sa kõige enam hindad, näitab, kes sa tegelikult oled.
22 Silm on nagu lamp, mis valgustab ihu. Niisiis, kui su silm on terve,‡
siis on kogu su ihul valgus.
23 Aga kui su silm on kuri, on kogu su ihu pimeduses. Kui „valgus“, mis
sul on, on tegelikult pimedus, kui pime see siis on!
24 Keegi ei saa teenida kaht isandat. Sa kas vihkad üht ja armastad teist
või oled pühendunud ühele ja põlgad teist. Te ei saa teenida Jumalat ja
Raha.§
25 Sellepärast ma ütlengi teile, et ärge muretsege oma elu pärast. Ärge
muretsege sellepärast, mida süüa või mida juua või missugused rõivad
selga panna. Kas elu ei ole olulisem kui toit ja ihu olulisem kui rõivad?
26 Pange tähele linde* – nad ei külva ega lõika ega hoia toidust aitades,
sest teie taevane Isa toidab neid. Kas teie ei ole rohkem väärt kui nemad?
27 Kes teist suudaks muretsemisega oma elule minutigi lisada?
28 Ja miks te muretsete rõivaste pärast? Vaadake kauneid lilli väljal.
Vaadake, kuidas nad kasvavad: nad ei tee rasket tööd, nad ei ketra lõnga.
29 Aga ma ütlen teile, isegi Saalomon kogu oma hiilguses ei olnud
riietatud nii, nagu üks neist lilledest.
30 Niisiis, kui Jumal ehib sedasi väljal heina, mis täna on ja homme
visatakse tulle, kas ta siis ei tee palju enam teie heaks, te inimesed, kes
nii vähe usaldavad?
31 Ärge siis muretsege, öeldes: „Mida me sööme?“ või „Mida me joome?“
või „Mida me selga paneme?“
32 Kõiki neid asju taotlevad paganad, aga teie taevane Isa teab kõike,
mida teil vaja on.

---

† **6:13** Või „Palun ära luba meil kiusatusse sattuda“. Mõte on siin pigem lubav kui põhjustav. Teisisõnu, palve Jumala poole on, et ta ei lubaks kiusatusel meid võita. Tema ei ole see, kes kiusatusi toob. ‡ **6:22** Või „hea, süütu“. § **6:24** Sõna-sõnalt „mammon“, mis on transliteratsioon arameakeelsest sõnast Süüria raha ja varanduse jumaluse kohta. * **6:26** Sõna-sõnalt „taeva linnud“, mis viitab pigem metsikutele lindudele, kui kodulindudele.

33 Taotlege kõigepealt tema riiki ja õiget eluviisi ning teile antakse kõike.
34 Seega ärge muretsege homse pärast, sest homne päev suudab ise enda
eest muretseda. Igas päevas on juba piisavalt halba.“

7

1 „Ärge mõistke kohut, et teie üle kohut ei mõistetaks.
2 Sest samasugust mõõdupuud, mida kasutate teiste üle kohtu
mõistmiseks, kasutatakse ka teie üle kohtu mõistmiseks ning selle
mõõduga, millega teie teistele mõõdate, mõõdetakse ka teile.
3 Miks sa näed pindu, mis on su venna silmas? Kas sa ei näe palki, mis
on su enda silmas?
4 Kuidas sa saad öelda oma vennale: „Luba, ma võtan selle pinnu su
silmast välja“, kui su enda silmas on palk?
5 Sa oled silmakirjalik! Kõigepealt kaota palk oma silmast. Siis oled
võimeline selgelt nägema, et võtta oma venna silmast pind välja.
6 Ärge andke koertele seda, mis on püha. Ärge visake pärleid sigadele,
et sead ei tallaks neid jalge alla ning koerad ei pöörduks ega ründaks teid.
7 Paluge, ja teile antakse; otsige, ja te leiate; koputage, ja teile avatakse.*
8 Igaüks, kes palub, see saab; kes otsib, see leiab, ja kes koputab, sellele
avatakse.
9 Kas keegi teist annaks oma pojale kivi, kui ta küsib leiba?
10 Või annaks talle mao, kui ta küsib kala?
11 Niisiis, kui isegi teie, kes olete kurjad, oskate anda häid asju oma
lastele, kui palju enam annab teie taevane Isa häid asju neile, kes teda
paluvad.
12 Käitu teistega nii, nagu sa tahad, et nemad sinuga käituksid. See võtab
kokku seaduse ja prohvetid.
13 Minge sisse kitsast uksest. Sest avar on uks ja lai on tee, mis viib
hukatusse, ja sellel teel käivad paljud.
14 Kuid kitsas on värav ja raske on tee, mis viib ellu, ning selle leiavad
vaid vähesed.
15 Olge valvel valeprohvetite suhtes, kes tulevad lambanahas, kuid kes
seesmiselt on tigedad hundid.
16 Te tunnete nad ära nende viljast.† Kas kibuvitstest saadakse
viinamarju või ohakatest viigimarju?
17 Niisiis, iga hea puu annab head vilja, samas halb puu annab halba
vilja.
18 Hea puu ei saa anda halba vilja ja halb puu head vilja.
19 Iga puu, mis ei kanna head vilja, raiutakse maha ja visatakse tulle.
20 Niisiis, te tunnete nad ära nende viljast.
21 Mitte igaüks, kes ütleb mulle: „Issand, Issand“, ei saa taevariiki;
saavad ainult need, kes täidavad mu taevase Isa tahet.
22 Paljud ütlevad mulle viimsel kohtupäeval: „Issand, Issand, kas me ei
kuulutanud sinu nimel prohvetlikult, kas me ei ajanud sinu nimel välja
kurje vaime, kas me ei teinud sinu nimel palju imetegusid?“
23 Siis ma ütlen neile: „Ma ei ole teid kunagi tundnud. Minge minu
juurest ära, teie, kes teete kurje tegusid!“‡
24 Igaüks, kes kuuleb minu sõnu ja teeb nende järgi, on nagu arukas
mees, kes ehitas oma maja tugevale kaljule.

---

* **7:7** Originaalis kasutatud vormi võib tõlkida ka kui „paluge pidevalt“. † **7:16** Teisisõnu, „te tunnete nad ära nende tegevuse tulemustest“. ‡ **7:23** Vt Psalmid 6:9.

25 Sadas paduvihma, tekkis üleujutus ja vali tuul puhus vastu maja, kuid
sellega ei juhtunud midagi, sest selle aluseks oli tugev kalju.
26 Igaüks, kes kuuleb minu sõnu, aga ei tee nende järgi, on nagu rumal
mees, kes ehitas oma maja liivale.
27 Sadas paduvihma, tekkis üleujutus ja vali tuul puhus vastu maja ning
see varises, kukkus täiesti kokku."
28 Kui Jeesus lõpetas nende teemade selgitamise, oli rahvas tema
õpetusest hämmastunud,
29 sest ta õpetas nagu see, kellel on võim, mitte nagu nende vaimulikud
õpetajad.

8

1 Suured rahvahulgad järgisid Jeesust, kui ta mäelt alla tuli.
2 Üks pidalitõbine lähenes talle, tuli ja kummardas teda ning ütles:
„Issand, kui sa tahad, palun tervenda mind!"
3 Jeesus sirutas käe ja puudutas teda sellega. „Ma tahan," ütles ta. „Saa
terveks!" Mees sai kohe pidalitõvest terveks.
4 „Vaata, et sa kellelegi ei räägi," ütles Jeesus talle. „Mine ja näita ennast
preestrile ning vii avalikuks tõenduseks ohver, mida Mooses käskis."*
5 Kui Jeesus jõudis Kapernauma, tuli tema juurde sadakonnaülem ja
palus abi:
6 „Issand, mu sulane on kodus pikali ega suuda liigutada. Ta on
kohutavas piinas."
7 „Ma tulen ja teen ta terveks," vastas Jeesus.
8 Sadakonnaülem lausus: „Issand, ma ei ole ära teeninud, et sa mu kodu
külastaksid. Ütle lihtsalt sõna ja mu sulane saab terveks.
9 Sest ma ise olen ülemate võimu all, kuigi ka minu käsutuses on
sõdureid. Kui ma käsin üht: „Mine!", siis ta läheb. Kui käsin teist: „Tule!",
siis ta tuleb. Ma ütlen oma sulasele: „Tee seda!", ja ta teeb seda."
10 Kui Jeesus kuulis tema sõnu, oli ta jahmunud. Ta ütles neile, kes teda
järgisid: „Ma ütlen teile tõtt: ma pole sellist kindlat usku leidnud kusagil
Iisraelis.
11 Ma ütlen teile, et palju tulevad idast ja läänest ning istuvad taevariigis
koos Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga.
12 Aga kuningriigi pärijad heidetakse välja äärmisesse pimedusse, kus
on nutmine ja hammaste kiristamine."
13 Siis ütles Jeesus sadakonnaülemale: „Mine koju. Kuna sa uskusid,
et see võib toimuda, siis on sinu palutu täide läinud." Sulane sai terveks
selsamal hetkel.
14 Kui Jeesus jõudis Peetruse koju, nägi ta, et Peetruse ämm oli kõrge
palavikuga voodis haige.
15 Jeesus puudutas naise kätt ja palavik lahkus temast. Naine tõusis üles
ja hakkas talle toitu valmistama.
16 Kui saabus õhtu, tõid paljud Jeesuse juurde neid, kes olid kurjadest
vaimudest vaevatud. Jeesus käskis vaime ja sundis nad lahkuma ning tegi
terveks kõik, kes olid haiged.
17 Nii täitus see, mida prohvet Jesaja ütles: „Ta tervendas meie vaevused
ja vabastas meid meie haigustest."†

---

* **8:4** Tõendus sellest, et ta oli terveks saanud ja tseremoniaalselt puhas. Vt 3. Moosese 14. † **8:17** Tsiteeritud Jesaja 53:4.

18 Kui Jeesus nägi enda ümber kogunenud rahvahulka, andis ta
korralduse, et nad‡ läheksid järve teisele kaldale.
19 Üks vaimulikest õpetajatest lähenes talle ja ütles: „Õpetaja, ma
tahan järgida sind kõikjale, kuhu sa lähed!“
20 „Rebastel on urud ja metslindudel pesad, kuid inimese Pojal ei ole
kohta, kus ta saaks pikali heita ja puhata,“§ lausus Jeesus talle.
21 Üks teine jünger ütles Jeesusele: „Issand, las ma lähen kõigepealt ja
matan oma isa.“
22 „Järgi mind! Jäta surnud oma surnuid matma,“ vastas Jeesus.
23 Siis astus Jeesus paati ja tema jüngrid läksid temaga koos.
24 Äkitselt puhkes äge torm ja lained lõid üle paadi, kuid Jeesus magas
edasi.
25 Jüngrid läksid tema juurde ja äratasid ta üles. „Päästa meid, Issand!
Me upume!“ karjusid nad.
26 „Miks te nii hirmul olete? Miks on teil nii vähe usku?“ küsis ta neilt.
Seejärel tõusis ta püsti ning käskis tuulel ja lainetel vait jääda. Kõik jäi
täiesti rahulikuks.
27 Jüngrid olid hämmastunud ja ütlesid: „Kes ta küll on? Isegi tuul ja
lained kuulavad tema sõna!“
28 Kui ta jõudis teisele kaldale, gadaralaste piirkonda, tulid talle surnuaia
poolt vastu kaks kurjadest vaimudest vaevatud meest. Nad olid nii
ohtlikud, et keegi ei julgenud seda teed käia.
29 Nad karjusid: „Mis on sul meiega tegemist, Jumala Poeg? Kas tulid
meid enneaegu vaevama?“
30 Eemal oli söömas suur seakari.
31 Kurjad vaimud anusid teda: „Kui sa ajad meid välja, saada meid
seakarja sisse.“
32 „Minge!“ käskis Jeesus. Kurjad vaimud lahkusid meestest ja läksid
sigade sisse. Kogu kari jooksis järsust mäenõlvast alla merre ja uppus.
33 Seakarjased jooksid minema. Nad läksid linna ja rääkisid seal rahvale
kõigest, mis oli toimunud, ja sellest, mis oli juhtunud kurjadest vaimudest
vaevatud meestega.
34 Kogu linn tuli välja Jeesusele vastu. Kui nad ta leidsid, palusid nad tal
nende piirkonnast lahkuda.

9

1 Nõnda läks siis Jeesus paadiga tagasi üle järve linna, kus ta elas.
2 Seal toodi tema juurde matil lamav halvatud mees. Kui Jeesus nägi
nende usku, ütles ta halvatule: „Mu sõber,* ära kurvasta! Sinu patud on
andeks antud.“
3 Selle peale ütlesid mõned vaimulikud õpetajad isekeskis: „Ta teotab
Jumalat!“
4 Kuid Jeesus teadis, mida nad mõtlevad. Ta küsis neilt: „Miks te mõtlete
kurje mõtteid?
5 Mida on kergem öelda: „Su patud on andeks antud“ või „Tõuse üles
ja kõnni“?
6 Aga et veenda teid, et inimese Pojal on õigus patte andeks anda …“ Ta
ütles halvatule: „Tõuse üles, võta oma matt ja mine koju!“
7 Mees tõusis üles ja läks koju.

‡ **8:18** „Nad“ tähendab Jeesus ja jüngrid. § **8:20** Sõna-sõnalt „pead maha panna“. * **9:2** Sõna-sõnalt „laps“.

8 Kui rahvahulgad nägid, mis oli juhtunud, olid nad ehmunud. Siis
ülistasid nad Jumalat, et ta oli andnud inimesele sellise väe.
9 Kui Jeesus sealt edasi läks, nägi ta maksukogumispunktis istumas meest
nimega Matteus. Jeesus kutsus teda: „Järgi mind!“ Ta tõusis üles ja
järgnes Jeesusele.
10 Sel ajal kui Jeesus sõi Matteuse kodus, tuli palju maksukogujaid ja
patuseid ning nad istusid lauas koos Jeesuse ja tema jüngritega.
11 Kui variserid seda nägid, küsisid nad Jeesuse jüngritelt: „Miks teie
Õpetaja sööb koos maksukogujate ja patustega?“
12 Kui Jeesus seda küsimust kuulis, vastas ta: „Arsti ei vaja terved, vaid
haiged.
13 Minge ja uurige välja, mida see tähendab: „Ma tahan halastust, mitte
ohvrit. Sest ma ei tulnud kutsuma neid, kes teevad seda, mis on õige; ma
tulin kutsuma patuseid.““†
14 Siis tulid Johannese jüngrid ja küsisid: „Miks on nii, et meie ja
variserid paastume sageli, aga sinu jüngrid ei paastu?“
15 „Kas pulmakülalised kurvastavad, kui peigmees on nende juures?“
vastas Jeesus. „Aga tuleb aeg, mil peigmees võetakse nende juurest ära,
ja siis nad paastuvad.
16 Keegi ei pane vanadele rõivastele uut riiet paigaks, muidu tõmbab see
kokku ja rebend läheb hullemaks.
17 Keegi ei pane uut veini vanadesse lähkritesse, muidu lähkrid
rebenevad, vein voolab maha ja lähkrid on rikutud. Ei, uus vein pannakse
uutesse nahklähkritesse ja mõlemad kestavad.“
18 Sel ajal kui ta neile seda rääkis, tuli üks ülematest ja kummardus
tema ees. „Mu tütar suri just,“ ütles mees Jeesusele. „Aga ma tean, et kui
sa tuled ja paned oma käe tema peale, siis ta tuleb ellu tagasi.“
19 Jeesus ja tema jüngrid tõusid ja läksid tema järel.
20 Sel hetkel tuli tema taha üks naine, kes oli kaksteist aastat verit-
sustõves olnud, ja puudutas tema kuube.
21 Ta ütles endamisi: „Kui ma vaid saaksin puudutada tema kuube, siis
ma saaksin terveks.“
22 Jeesus pöördus ja vaatas talle otsa. „Ole rõõmus, sest sinu usk minusse
on su terveks teinud,“ ütles ta naisele.‡ Naine sai otsekohe terveks.
23 Jeesus jõudis ametniku koju. Ta nägi flöödimängijaid ja rahvahulka,
mis nuttis valjusti.
24 „Palun minge ära,“ ütles ta rahvale, „sest tüdruk ei ole surnud, ta vaid
magab.“ Aga nad naersid ja heitsid tema üle nalja.
25 Kuid kui rahvas oli laiali saadetud, läks Jeesus sisse, võttis tüdrukul
käest kinni ja tüdruk tõusis üles.
26 Sõnum juhtunust levis üle kogu selle piirkonna.
27 Kui Jeesus sealt edasi läks, järgnesid talle kaks pimedat meest, kes
hüüdsid: „Taaveti Poeg, palun halasta meie peale!“
28 Kui Jeesus jõudis majja, kus ta peatus, tulid ka pimedad mehed sisse.
„Kas te olete veendunud, et ma olen võimeline seda tegema?“ küsis ta
neilt.
„Jah, Issand,“ vastasid nad.
29 Siis Jeesus puudutas nende silmi ja ütles: „See toimub, sest te usute
minusse!“

---

† **9:13** Tsiteeritud Hoosea 6:6. ‡ **9:22** Jeesus pöördub tema poole sõnaga „tütar“, kuid tänapäeva keeles sellist pöördumisvormi tavaliselt ei kasutata.

30 Ja nad nägid jälle. Siis Jeesus hoiatas neid: „Vaadake, et keegi sellest
teada ei saaks.“
31 Aga nad läksid ja rääkisid Jeesusest kõikjal.
32 Kui Jeesus ja tema jüngrid olid lahkumas, toodi tema juurde mees, kes
oli tumm ja kurjast vaimust vaevatud.
33 Kui kuri vaim oli temast välja aetud, siis tumm mees rääkis, ja
rahvahulk oli hämmastuses. „Midagi seesugust pole varem Iisraelis
juhtunud,“ ütlesid nad.
34 Aga variserid täheldasid: „Ta ajab kurje vaime välja kurjade vaimude
ülema väe abil.“
35 Jeesus käis igal pool ning külastas linnu ja külasid. Ta õpetas
nende sünagoogides, rääkis head sõnumit kuningriigist ning tervendas
igasuguseid haigusi ja vaevusi.
36 Kui Jeesus nägi rahvahulki, oli ta sügavalt liigutatud kaastundest
nende vastu, sest nad olid mures ja abitud, nagu lambad ilma karjaseta.
37 Ta ütles oma jüngritele: „Lõikus on suur, kuid töötegijaid on vähe.
38 Palvetage lõikuse Issanda poole ja paluge tal saata veel töötegijaid
oma lõikust koguma.“

10

1 Jeesus kutsus oma kaksteist jüngrit kokku ja andis neile väe ajada välja
kurje vaime ning tervendada igasuguseid haigusi ja vaevusi.
2 Need on kaheteistkümne apostli nimed: esiteks Siimon (kutsutakse ka
Peetruseks), tema vend Andreas, Jaakobus, Sebedeuse poeg, ja tema vend
Johannes,
3 Filippus, Bartolomeus, Toomas, maksukoguja Matteus, Jaakobus,
Alfeuse poeg, Taddeus,
4 revolutsionäär Siimon ja Juudas Iskariot, kes Jeesuse reetis.
5 Jeesus saatis need kaksteist välja ja ütles neile: „Ärge minge
võõramaalaste juurde ega Samaaria linnadesse.
6 Te peate minema Iisraeli soo kadunud lammaste juurde.
7 Kuhu iganes te lähete, öelge inimestele: „Taevariik on lähedal.“
8 Tehke haiged terveks. Äratage surnud ellu. Tervendage pidalitõbised.
Ajage kurjad vaimud välja. Tasuta olete saanud, nii et andke ka tasuta!
9 Ärge võtke taskus kaasa kuld-, hõbe- ega vaskmünte
10 ega kotti teekonnaks ega kahte kuube, sandaale ega jalutuskeppi, sest
töötegija on väärt, et teda ülal peetakse.*
11 Kuhu iganes te lähete, ükskõik missugusesse linna või külasse, küsige
inimese järele, kes elab heade põhimõtete kohaselt, ja jääge sinna kuni
lahkumiseni.
12 Kui te sisenete majja, andke sellele oma õnnistus.
13 Kui maja on seda väärt, tulgu teie rahu† selle peale, aga kui see pole
väärt, tulgu teie rahu teile tagasi.
14 Kui keegi ei võta teid vastu ning keeldub kuulamast, mida teil on
öelda, siis lahkuge sellest majast või sellest linnast ning raputage minnes
selle paiga tolm oma jalgadelt maha.
15 Ma ütlen teile tõtt: viimsel kohtupäeval on Soodomal ja Gomorral
parem kui sellel linnal!
16 Vaadake, ma saadan teid nagu lambaid huntide sekka. Olge siis arukad
nagu maod ja kahjutud nagu tuvid.

---

* **10:10** Või „toidetakse“. † **10:13** „Rahu“ tähenduses „õnnistus“.

17 Hoiduge nende eest, kes annavad teid linnanõukogude‡ kohtu kätte
ja piitsutavad teid sünagoogides.
18 Teid veetakse valitsejate ja kuningate ette minu pärast, tunnistuseks
neile ja võõramaalastele.
19 Aga kui teid kohtu alla antakse, siis ärge muretsege, kuidas peaksite
kõnelema või mida ütlema, sest teile öeldakse õigel ajal, mida kosta.
20 Sest teie ei kõnele, vaid Isa Vaim kõneleb teie kaudu.
21 Vend reedab venna ja annab ta surma ning isa teeb sama oma lapsega.
Lapsed hakkavad vastu oma vanematele ja saadavad nad surma.
22 Kõik vihkavad teid sellepärast, et te järgite mind, aga kes otsani vastu
peab, see päästetakse.
23 Kui teid ühes linnas taga kiusatakse, põgenege järgmisesse. Ma ütlen
teile tõtt: te ei lõpeta Iisraeli linnades käimist enne, kui inimese Poeg
tuleb.
24 Õpilased ei ole tähtsamad kui nende õpetaja; sulased ei ole
tähtsamad kui nende isand.
25 Õpilased peaksid rahul olema, kui nad saavad oma õpetaja sarnaseks,
ja sulased oma isanda sarnaseks. Kui perepead nimetatakse peadeemon
Peltsebuliks,§ siis on tema pereliikmed veel kurjemad vaimud!
26 Niisiis, ärge kartke neid, sest midagi pole nii varjatud, et ei saaks
avalikuks, ja miski pole nii peidetud, et sellest ei saadaks teada.
27 Seda, mida mina räägin teile pimeduses, kuulutage siis, kui on valge,
ja mida kuulete kõrva sosistatavat, seda hüüdke katustelt.
28 Ärge kartke neid, kes võivad teid füüsiliselt tappa, kuid ei saa
vaimulikult tappa. Kartke hoopis teda, kes suudab teid hävitustules*
füüsiliselt ja vaimulikult hävitada.
29 Kas kaks varblast ei müüda kõigest ühe penni eest? Aga ükski neist
ei kuku maha, ilma et teie Isa sellest teaks.
30 Isegi teie juuksekarvad peas on ära loetud.
31 Seega ärge muretsege – te olete rohkem väärt kui palju varblasi!
32 Igaühe eest, kes avalikult kuulutab oma pühendumisest† minule,
kuulutan mina pühendumisest temale oma Isa ees taevas.
33 Aga kes mind avalikult salgab, teda salgan minagi oma Isa ees taevas.
34 Ärge arvake, et olen tulnud tooma rahu maa peale. Ma ei tulnud
tooma rahu, vaid mõõka.
35 Ma tulin, et „pöörata mees oma isa vastu, tütar oma ema vastu ja
minia oma ämma vastu.
36 Teie vaenlased on teie enda pereliikmed!“‡
37 Kui te armastate oma isa või ema rohkem kui mind, siis ei ole te väärt
minu omad olema, ja kui te armastate oma poega või tütart rohkem kui
mind, ei ole te väärt minu omad olema.
38 Kui te ei võta oma risti ega järgne mulle, ei ole te väärt minu omad
olema.
39 Kui te üritate oma elu säästa, siis te kaotate selle,§ aga kui kaotate
oma elu minu pärast, siis säästate selle.
40 Need, kes võtavad vastu teid, võtavad vastu minu, ja kes võtavad
vastu minu, võtavad vastu selle, kes mind läkitas.

---

‡ **10:17** Sõna-sõnalt „sanhedrin“ – kohalik vaimulik kohus. § **10:25** Peltsebul viitab Saatanale.
* **10:28** Sõna-sõnalt „Gehenna tuli“, vt märkust salmi 5:22 all. † **10:32** Sõna-sõnalt „tunnistama“.
‡ **10:36** Viidatud tekstile Miika 7:6. § **10:39** Teisisõnu, kui üritate inimlike pingutustega oma elust kinni hoida, siis see ei õnnestu.

41 Need, kes võtavad prohveti vastu sellepärast, et ta on prohvet, saavad
sama tasu nagu prohvet. Need, kes võtavad vastu kellegi, kes toimib
õigesti, saavad sama tasu nagu see, kes toimib õigesti.
42 Ma ütlen teile tõtt: see, kes annab jahedat vett juua kõige tühisemale
minu jüngritest, ei jää kindlasti oma tasust ilma."

11

1 Kui Jeesus oli lõpetanud oma kaheteistkümne jüngri õpetamise, läks
ta ümbruskonna linnadesse õpetama ja avalikult kõnelema.
2 Sel ajal kui Johannes oli vanglas, kuulis ta, mida Messias tegi, seega
saatis ta oma jüngrid
3 enda nimel küsima: „Kas sina oled see, kelle tulekut pidime ootama,
või peame veel kedagi teist otsima?"
4 Jeesus vastas neile: „Minge tagasi ja rääkige Johannesele, mida te
kuulete ja näete.
5 Pimedad näevad, jalutud kõnnivad, pidalitõbised saavad terveks,
kurdid kuulevad, surnud äratatakse üles ja vaesed kuulevad head
sõnumit.
6 Õnnistatud on need, kes mind tagasi ei lükka!"
7 Kui nad lahkusid, hakkas Jeesus rahvale Johannesest rääkima. „Mida te
lootsite näha, kui läksite välja kõrbesse? Tuule käes kõikuvat pilliroogu?
8 Mida te siis läksite vaatama? Uhketes rõivastes meest? Selliste
rõivastega inimesed elavad kuningapaleedes.
9 Mida te siis läksite vaatama? Prohvetit? Jah, ja ma ütlen teile, ta on
palju enam kui prohvet!
10 Tema on see, kellest pühakirjas on kirjutatud: „Ma saadan oma
käskjala sinu eel. Ta valmistab sulle teed."*
11 Ma ütlen teile tõtt, et inimeste† hulgas ei ole suuremat kui Ristija
Johannes, aga isegi kõige tühisem taevariigis on temast suurem.
12 Ristija Johannese ajast kuni praeguseni on taevariik jätkuvalt
rünnakute all ning vägivaldsed inimesed üritavad seda jõuga enda
valdusesse haarata.
13 Sest kõik prohvetid ja seadus‡ kõnelesid Jumala kasuks kuni Johan-
nese tulekuni.
14 Kui olete valmis seda uskuma: tema on Eelija, see, kes pidi tulema.§
15 Kellel kõrvad on, see kuulaku!
16 Millega peaksin seda põlvkonda võrdlema? See on nagu turuplatsil
istuvad lapsed, kes karjuvad üksteisele:
17 „Me mängisime teile flööti ja te ei tantsinud; me laulsime laule ja te
ei nutnud."
18 Johannes ei tulnud sööma ja jooma, seepärast inimesed ütlevad: „Ta
on kurjast vaimust vaevatud!"
19 Inimese Poeg aga tuli, sõi ja jõi ning inimesed ütlevad: „Vaadake, ta
on ahne ja joob liiga palju; ta on maksukogujate ja patuste sõber!" Kuid
arukus näitab, et tal on õigus, sellega, mida ta teeb …"
20 Siis hakkas ta noomima linnu, kus ta oli teinud kõige rohkem
imetegusid, sellepärast et nad ei olnud meelt parandanud.
21 „Häbi sulle, Korasin! Häbi sulle, Betsaida! Kui Tüüroses ja Siidonis
oleksid toimunud need imeteod, mis toimusid teie juures, oleksid nad juba
ammu kotiriides ja tuhas kahetsenud.

---

* **11:10** Tsiteeritud Malaki 3:1. † **11:11** Sõna-sõnalt „nende hulgas, kes on naistest sündinud".
‡ **11:13** Viidatud Vana Testamendi sõnumile. § **11:14** Vt Malaki 3:23.

22 Aga ma ütlen teile, et kohtupäeval on Tüürose ja Siidoni olukord
parem kui teil!
23 Ja kuidas on sinuga, Kapernaum? Kas sind ülendatakse taevasse? Ei,
sa lähed alla manalasse! Kui Soodomas oleksid tehtud need imeteod, mis
toimusid sinu juures, oleks Soodom veel tänapäevalgi alles.
24 Aga ma ütlen teile, et kohtupäeval on Soodoma olukord parem kui
sinul!“
25 Siis Jeesus palvetas: „Ma kiidan sind, Isa, taeva ja maa Issand, et sa
oled neid asju varjanud tarkade ja haritute eest. Selle asemel oled sa need
ilmutanud tavalistele inimestele.*
26 Jah, Isa, sa tegid seda hea meelega!
27 Isa on kõik usaldanud minu kätte ja tegelikult ei mõista keegi Poega,
välja arvatud Isa, ja keegi ei mõista tegelikult Isa, välja arvatud Poeg ja
need, kellele Poeg otsustab teda ilmutada.
28 Tulge minu juurde kõik, kes te praegu heitlete ja olete koormatud. Ma
annan teile rahu.
29 Võtke vastu minu ike ja õppige minult, sest mina olen lahke ja
alandliku südamega ning te leiate minust rahu, mida vajate.
30 Sest minu ike on vaevu tuntav ja minu koorem on kerge.“

12

1 Umbes sel ajal kõndis Jeesus hingamispäeval läbi viljapõldude. Tema
jüngritel oli kõht tühi, seepärast hakkasid nad viljapäid korjama ja teri
sööma.
2 Kui variserid seda nägid, ütlesid nad Jeesusele: „Vaata oma jüngreid
– nad teevad seda, mida ei ole hingamispäeval lubatud teha!“
3 Aga Jeesus ütles neile: „Kas te ei ole lugenud, mida tegi Taavet, kui
temal ja ta meestel oli kõht tühi?
4 Ta läks Jumala kotta ning tema ja ta mehed sõid püha leiba, mida ei
olnud lubatud kellelgi peale preestrite süüa.
5 Kas te ei ole seadusest lugenud, et hingamispäeval rikkusid preestrid
templis hingamispäeva, kuid neid ei peetud süüdlaseks?
6 Aga mina ütlen teile, et siin on keegi, kes on tähtsam kui tempel!
7 Kui te teaksite, mida tähendab Pühakirjas see lõik: „Ma tahan halastust
ja mitte ohvrit“,* ei oleks te süütut inimest hukkamõistnud.
8 Sest inimese Poeg on hingamispäeva Issand.“
9 Siis Jeesus lahkus ja läks nende sünagoogi.
10 Seal oli üks halvatud käega mees. „Kas seadus lubab hingamispäeval
terveks teha?“ küsisid nad temalt, otsides põhjust teda süüdistada.
11 „Oletame, et sul on lammas ja see kukub hingamispäeval maa sees
olevasse auku. Kas sa ei haara temast kinni ega tõmba teda välja?“ küsis
Jeesus neilt.
12 „Kas te ei arva, et inimene on palju enam väärt kui lammas? Nii et
jah, hingamispäeval on lubatud head teha.“
13 Siis ütles ta mehele: „Siruta oma käsi välja!“ Mees sirutas käe välja
ja see oli terveks saanud, sama terve nagu teine käsi.
14 Kuid variserid läksid välja ja sepitsesid plaani, kuidas Jeesust tappa.
15 Seda teades Jeesus lahkus ja suur rahvahulk järgnes talle. Ta tegi kõik
terveks,
16 kuid ütles neile, et nad ei räägiks teistele, kes ta on.

---

* **11:25** Sõna-sõnalt „väikelapsed“. * **12:7** Tsiteeritud Hoosea 6:6.

17 Nii täitus see, mida prohvet Jesaja ütles:
18 „See on mu sulane, kelle ma valisin,
see, keda ma armastan ja kes on mulle meelepärane.
Ma panen tema peale oma Vaimu
ja ta räägib võõramaalastele, mis on õige.
19 Ta ei vaidle, ta ei hõika valjusti,
ja keegi ei kuule tema häält tänavail.
20 Ta ei murra viga saanud pilliroogu katki
ega kustuta suitsevat tahti,
kuni ta on tõestanud, et tema kohtuotsus on õige,†
21 ja võõramaalased panevad oma lootuse tema peale.“‡
22 Siis toodi Jeesuse juurde mees, kes oli kurjadest vaimudest vaevatud ning pime ja tumm. Jeesus tegi ta terveks, nii et tumm mees suutis kõneleda ja näha.
23 Kogu rahvas oli hämmastunud ja küsis: „Kas see võib tõesti olla Taaveti poeg?“§
24 Aga kui variserid sellest kuulsid, vastasid nad: „See mees suudab kurje vaime välja ajada ainult Peltsebuli, kurjade vaimude ülema abil!“
25 Teades, mida nad mõtlevad, ütles Jeesus neile: „Iga kuningriik, mis on seesmiselt jagunenud, hävitatakse. Ei jää püsima ükski linn ega majapidamine, mis on seesmiselt jagunenud.
26 Kui Saatan ajab Saatana välja, siis on ta seesmiselt jagunenud; kuidas saaks tema kuningriik püsida?
27 Kui ma ajan kurje vaime välja Peltsebuli nimel, kelle nimel ajavad siis teie omad kurje vaime välja? Teie enda inimesed tõestavad, et te eksite!
28 Aga kui ma ajan kurje vaime välja Jumala Vaimu väega, siis on Jumala riik teie juurde tulnud!
29 Kas saab minna tugeva mehe majja ja võtta tema vara, kui sa teda enne kinni ei seo? Kui sa ta kinni seod, siis saad võtta kõik tema majast.
30 Kes ei ole minuga, on minu vastu, ja need, kes ei kogu koos minuga, teevad vastupidist: nad puistavad laiali.
31 Sellepärast ma ütlengi teile, et iga patt ja jumalateotus antakse teile andeks, välja arvatud Vaimu teotamine, mida ei anta andeks.
32 Neile, kes ütlevad midagi inimese Poja vastu, antakse andeks, aga kes ütleb midagi Püha Vaimu vastu, sellele ei anta andeks, ei selles ega järgmises elus.
33 Otsustage ära, kas puu on hea ja selle vili on hea või on puu halb ja selle vili on halb, sest puud tuntakse tema viljast.
34 Te rästikute sigitis, kuidas saate teie, kes olete kurjad, öelda midagi head? Sest teie suu kõneleb lihtsalt seda, millest mõtlemisega on mõistus hõivatud.
35 Hea inimene toob välja head oma heast tagavarast ja halb inimene toob välja halba oma halvast tagavarast.
36 Ma ütlen teile, inimesed peavad kohtupäeval aru andma igast hooletust sõnast, mida nad ütlevad.
37 Sest see, mida räägid, mõistab sind kas õigeks või süüdi.“
38 Siis tulid tema juurde mõned vaimulikud õpetajad ja variserid ning ütlesid: „Õpetaja, me tahame, et sa näitaksid meile tunnustähte.“

† **12:20** Või „on õiglusele võidu toonud“. ‡ **12:21** Sõna-sõnalt „lootus tema nimesse“. Need salmid on tsitaat tekstist Jesaja 42:1–4. § **12:23** Tähendab, Messias, kelle tulekut oodati.

39 „Kurjad inimesed, kes ei usu Jumalat, on need, kes otsivad tunnustähti.
Ainus tunnustäht, mis neile antakse, on prohvet Joona tunnustäht,“ ütles
Jeesus neile.
40 „Samamoodi nagu Joona oli suure kala kõhus kolm päeva ja kolm ööd,
lamab inimese Poeg maa sees kolm päeva ja kolm ööd.
41 Niineve elanikud tõusevad kohtus koos selle põlvkonnaga esile ja nad
mõistavad selle põlvkonna hukka, sest nemad parandasid Joona sõnumi
peale meelt, ja nagu näete, on siin keegi, kes on suurem kui Joona!
42 Lõunamaa kuninganna tuuakse kohtu ette koos selle põlvkonnaga
ning ta mõistab selle põlvkonna hukka, sest ta tuli maailma otstest
kuulama Saalomoni tarkust, ja nagu näete, siin on keegi, kes on suurem
kui Saalomon!
43 Kui kuri vaim lahkub kellestki, uitab see mahajäetud paikades, et leida
asupaika, ja ta ei leia kohta, kuhu jääda.
44 Nii ta siis ütleb: „Ma lähen tagasi sinna, kust ma lahkusin,“ ja tagasi
tulles leiab ta selle paiga olevat tühja, puhta ja korras.
45 Siis läheb ta ja toob kaasa seitse endast kurjemat vaimu ning nad
tulevad ja hakkavad seal elama. Nii on inimese olukord hullem kui alguses.
Nii saab olema selle kurja põlvkonnaga.“
46 Sel ajal kui ta rahvale kõneles, tulid tema ema ja vennad ning seisid
väljas, soovides temaga rääkida.
47 Keegi tuli ja ütles talle: „Vaata, su ema ja vennad on väljas ja tahavad
sinuga rääkida.“
48 „Kes on mu ema? Kes on mu vennad?“ küsis Jeesus.
49 Ta osutas oma jüngrite suunas ja ütles: „Vaadake, nemad on mu ema
ja mu vennad!
50 Sest see, kes täidab mu taevase Isa tahet, on mu vend, õde ja ema!“

13

1 Hiljem samal päeval lahkus Jeesus majast ja istus järve äärde
õpetama*.
2 Tema ümber kogunes nii palju inimesi, et ta pidi astuma paati ja sealt
istudes õpetama, sellal kui kogu rahvas seisis rannas.
3 Ta selgitas neile paljusid teemasid ja kasutas selgitamiseks lugusid.†
„Külvaja läks välja külvama,“ alustas ta.
4 „Kui ta külvas, siis osa seemneid kukkus teerajale. Linnud tulid ja sõid
need ära.
5 Teine osa seemneid kukus kivisele pinnale, kus ei olnud palju mulda ja
kus nad kiiresti tärkasid.
6 Päike tõusis kõrgemale ja kõrvetas neid ning nad närbusid, sest neil
ei olnud juuri.
7 Osa seemneid kukkus ohakate sekka, mis kasvasid suureks ja
lämmatasid vilja.
8 Siiski kukkus osa seemneid heale pinnasele. Nad andsid saaki –
mõni sada, mõni kuuskümmend ja mõni kolmkümmend korda külvatust
rohkem.
9 Kellel on kõrvad, see kuulaku!“
10 Jüngrid tulid Jeesuse juurde ja küsisid temalt: „Miks sa kasutad
rahvale rääkides mõistujutte?“

---

* **13:1** Mitte otsesõnu. Vaimulikud õpetajad istusid maha, kui soovisid oma järelkäijaid õpetada.
† **13:3** „Lood selgitamiseks“ – sõna-sõnalt „mõistujutud, tähendamissõnad“.

11 „Teil on eesõigus, et teile on avaldatud taevariigi saladusi, aga neile
ei ole sellist arusaamist antud,“ vastas Jeesus.
12 „Neil, kel juba on‡, antakse veel, rohkem kui küllalt. Aga neilt, kellel
ei ole, võetakse ära seegi, mis neil on.
13 Sellepärast kõnelen ma neile mõistujuttudega. Sest kuigi nad
näevad, nad ei näe, ja kuigi nad kuulevad, nad ei kuule ega saa aru.§
14 Neis täitub Jesaja prohvetikuulutus: „Kuigi te kuulete, ei saa te aru, ja
kuigi te näete, te ei taipa.
15 Neil on põikpäine hoiak, nad ei taha kuulata ja nad on oma silmad
sulgenud. Kui nad ei oleks seda teinud, siis ehk suudaksid nad oma
silmadega näha, kõrvadega kuulda ja mõistusega aru saada. Siis võiksid
nad minu juurde tagasi tulla ja ma teeksin nad terveks.“*
16 Teie silmad on õnnistatud, sest nad näevad. Ka teie kõrvad on
õnnistatud, sest nad kuulevad.
17 Ma ütlen teile, paljud prohvetid ja head inimesed on igatsenud näha
seda, mida teie näete, kuid ei näinud seda. Nad igatsesid kuulda seda,
mida teie kuulete, kuid ei kuulnud seda.
18 Niisiis, kuulake külvaja lugu.
19 Kui inimesed kuulevad kuningriigi sõnumit ega mõista seda, siis tuleb
vanakuri ja kisub välja selle, mis neisse külvati. See juhtub teeraja peale
külvatud seemnetega.
20 Kivisele pinnasele külvatud seemned on nagu inimesed, kes kuulevad
sõnumit ja võtavad selle rõõmsalt kohe vastu.
21 Nad peavad mõnda aega vastu, aga kuna neil ei ole juuri, siis langevad
nad probleemide ja raskuste tekkides kiiresti.
22 Ohakate sekka külvatud seemned on nagu inimesed, kes kuulevad
sõnumit, kuid elu mured ja raha ahvatlus lämmatavad sõnumi, nii et nad
jäävad viljatuks.
23 Heale pinnasele külvatud seemned on inimesed, kes kuulevad
sõnumit, mõistavad seda ja annavad hea saagi – mõni sada, mõni
kuuskümmend ja mõni kolmkümmend korda rohkem kui külvati.“
24 Siis jutustas ta neile veel ühe mõistujutu: „Taevariik on nagu
põllumees, kes külvas oma põllule head seemet.
25 Aga sel ajal, kui tema töölised magasid, tuli vaenlane ja külvas nisu
hulka umbrohuseemneid†. Seejärel ta lahkus.
26 Kui siis nisu kasvas ja hakkas viljapäid looma, kasvas ka umbrohi.
27 Põllumehe töölised tulid ja küsisid temalt: „Isand, kas sa ei külvanud
oma põllule head seemet? Kust tuli see umbrohi?“
28 „Seda tegi keegi vaenlane,“ vastas peremees. „Kas tahad, et me lähme
ja kisume umbrohu välja?“ küsisid töölised.
29 „Ei,“ vastas isand, „sest kui tõmbate välja umbrohu, võite ka nisu
välja juurida.
30 Las mõlemad kasvavad lõikuseni ja siis lõikuse ajal käsin ma
saagikoristajatel kõigepealt koguda kokku umbrohu, siduda kimpudesse
ja ära põletada ning seejärel koguda kokku nisu ja panna see aita.““
31 Ta tõi neile veel ühe näite: „Taevariik on nagu sinepiseeme, mille
põllumees külvas oma põllule.

---

‡ **13:12** Ilmselt tähenduses „on arusaamine“. § **13:13** Jeesus viitas siin Vanale Testamendile. Võimalik, et mõnele neist tekstidest: 5. Moosese 29:3, Jesaja 42:20, Jeremija 5:21, Hesekieli 12:2.
* **13:15** Tsiteeritud Jesaja 6:9–10. † **13:25** Tegelikult „raihein“ – umbrohi, mis on välimuselt nisuga sarnane.

32 Kuigi see on kõige väiksem seeme, kasvab see suuremaks kui teised
taimed. Õigupoolest kasvab see puuks, mis on nii suur, et linnud saavad
selle okstel istuda."
33 Ta rääkis neile veel ühe mõistujutu: „Taevariik on nagu juuretis, mille
naine segas suure koguse‡ jahu sekka, kuni kogu tainas hakkas kerkima."
34 Jeesus selgitas neid asju rahvale mõistujuttude abil. Õigupoolest ei
rääkinud ta neile midagi ilma jutustusteta.
35 Sellega täitusid prohveti sõnad: „Ma kõnelen jutustuste abil ja selgitan
asju, mis on maailma loomisest peale varjatud olnud."§
36 Siis lahkus ta rahva juurest ja läks majja. Jüngrid tulid tema juurde
ja küsisid talt: „Selgita palun meile jutustust umbrohust põllul."
37 „See, kes külvab head seemet, on inimese Poeg," selgitas Jeesus.
38 „Põld on maailm. Hea seeme on kuningriigi lapsed. Umbrohu seeme
on vanakurja lapsed.
39 Vaenlane, kes umbrohuseemneid külvas, on kurat. Lõikus on maailma
lõpp. Saagikoristajad on inglid.
40 Just nagu umbrohi kogutakse kokku ja põletatakse ära, on ka maailma
lõpus.
41 Inimese Poeg saadab oma inglid välja ja nad koguvad kokku kõik
patuse ja kõik, kes kurja teevad,
42 ning heidavad nad leegitsevasse sulatusahju, kus on nutmine ja
hammaste kiristamine.
43 Säravad need, kes elavad õigesti, nagu päike oma Isa kuningriigis.*
Kellel kõrvad on, see kuulaku!
44 Taevariik on nagu põllusse peidetud aare. Üks mees leidis selle, mattis
uuesti maha ning läks siis rõõmsalt ja müüs ära kõik, mis tal oli, ja ostis
selle põllu.
45 Taevariik on ka nagu häid pärleid otsiv kaupmees.
46 Kui ta leidis kõige kallima pärli, läks ja müüs ta ära kõik, mis tal oli,
ja ostis selle.
47 Või taas, taevariik on nagu kalavõrk, mis heideti merre ja mis püüdis
sisse igasuguseid kalu.
48 Kui võrk sai täis, veeti see kaldale. Head kalad pandi korvidesse, aga
halvad visati minema.
49 Niimoodi on ka siis, kui tuleb maailma lõpp. Inglid lähevad välja ja
eraldavad halvad inimesed headest
50 ning heidavad nad leegitsevasse sulatusahju, kus on nutmine ja
hammaste kiristamine.
51 Kas te nüüd saate kõigest aru?"
„Jah," vastasid nad.
52 „Iga vaimulik õpetaja, kes on taevariigi kohta õppinud, on nagu
majaomanik, kes toob oma varakambrist välja uusi ja vanu aardeid," ütles
Jeesus.
53 Pärast seda kui Jeesus lõpetas nende jutustuste rääkimise, ta lahkus.
54 Ta läks tagasi oma kodulinna† ja õpetas seal sünagoogis. Inimesed
olid hämmastunud ja küsisid: „Kust ta saab oma tarkuse ja imeteod?
55 Kas ta pole mitte puusepa poeg? Kas tema ema ei ole Maarja ning
tema vennad Jaakobus, Joosep, Siimon ja Juudas?
56 Kas tema õed ei ela siin meie keskel? Kust saab siis tema selle kõik?"
57 Ja nad keeldusid temasse uskumast.

---

‡ **13:33** Umbes 50 naela ehk umbes 23 kilogrammi. § **13:35** Tsiteeritud Psalmid 78:2. * **13:43** Vt Taanieli 12:3. † **13:54** Naatsaretti.

„Prohvetit austatakse kõikjal, välja arvatud oma kodumaal ja oma
perekonnas,“ ütles Jeesus neile.
58 Kuna nad ei uskunud temasse, ei teinud ta seal palju imesid.

14

1 Sel ajal kuulis tetrarh* Heroodes, mida Jeesus teeb,
2 ning ta ütles oma sulastele: „Ta on ilmselt surnuist üles tõusnud Ristija
Johannes, sellepärast on tal sellised võimed!“
3 Heroodes oli Johannese vahistanud ning lasknud ta ahelates vangi
panna oma venna Filippuse naise Heroodiase pärast.
4 Sest Johannes oli talle öelnud: „Temaga abiellumine ei ole
seaduspärane.“
5 Heroodes tahtis Johannest tappa, kuid ta kartis rahva reaktsiooni, sest
rahvas pidas Johannest prohvetiks.
6 Aga Heroodese sünnipäeval tantsis Heroodiase tütar† peol ja Heroodes
oli selle üle rõõmus.
7 Ta tõotas vandega anda neiule, mida iganes too tahab.
8 Ema õhutusel ütles tütar: „Anna mulle Ristija Johannese pea siin
taldrikul.“
9 Siis kuningas kahetses antud lubadust, kuid õhtusöögikülaliste ees
antud vannete pärast andis ta käsu nii teha.
10 Käsk anti edasi ja Johannesel võeti vanglas pea maha.
11 Johannese pea toodi taldrikul ja anti neiule, kes viis selle oma emale.
12 Johannese jüngrid tulid ja võtsid tema keha ning matsid maha.
Seejärel nad läksid ja rääkisid sellest Jeesusele.
13 Kui Jeesus kuulis uudist, läks ta paadiga vaiksesse kohta, et omapead
olla, aga kui rahvahulk sai teada, kus ta on, järgnesid nad linnadest talle
jalgsi.
14 Kui Jeesus astus paadist välja ja nägi suurt rahvahulka, täitis teda
kaastunne nende vastu ja ta tegi nende haiged terveks.
15 Kui õhtu saabus, läksid jüngrid tema juurde ja ütlesid: „See paik on
kõikjalt kaugel ja aeg on hiline. Saada rahvas minema, et nad saaksid
minna küladesse ja endale toitu osta.“
16 Aga Jeesus ütles neile: „Neil ei ole vaja lahkuda. Andke teie neile
midagi süüa!“
17 „Kõik, mis meil on, on viis leiba ja paar kala,“ vastasid nad.
18 „Tooge need mulle,“ ütles Jeesus.
19 Ta käskis rahval murule maha istuda. Siis võttis ta viis leiba ja kaks
kala, vaatas üles taeva poole ja õnnistas neid. Seejärel murdis ta leivad
tükkideks ja andis jüngritele ning jüngrid andsid leiva rahvale.
20 Kõik sõid, kuni kõht sai täis. Pärast kogusid nad kokku jääke, mida
oli kaksteist korvitäit.
21 Umbes viis tuhat meest sõi seda toitu, peale selle veel naised ja lapsed.
22 Kohe pärast seda sundis ta jüngrid paati istuma ja teisele poole järve
tagasi minema, samal ajal saatis ta ise rahva minema.
23 Kui ta oli rahva ära saatnud, läks ta mägedesse palvetama. Saabus
õhtu ja ta oli seal ihuüksinda.
24 Nüüdseks oli paat kaldast kaugel ning lained peksid seda, sest tuul
puhus neile vastu.

---

* **14:1** „Tetrarh“ ehk „nelivürst“ – neljandiku osa valitseja. Sellel juhul oli see Galilea piirkond.
† **14:6** Tavaliselt identifitseeritakse teda kui Salomet.

25 Umbes kella kolme ajal öösel‡ jõudis Jeesus neile mere peal kõndides
järele.
26 Kui jüngrid nägid teda merel kõndimas, kohkusid nad väga. Nad
karjusid hirmunult: „See on tont!“
27 Aga kohe ütles Jeesus neile: „Ärge kartke, see olen mina! Ärge tundke
hirmu!“
28 „Issand, kui see oled tõesti sina, siis käsi mul tulla sinu juurde ja vee
peal kõndida,“ vastas Peetrus.
29 „Tule siis,“ ütles Jeesus. Peetrus astus paadist välja ja kõndis mööda
vett Jeesuse poole.
30 Aga kui ta nägi, kui tugev oli tuul, hakkas ta kartma ja vette vajuma.
„Issand! Päästa mind!“ karjatas ta.
31 Kohe sirutas Jeesus käe, haaras temast kinni ja ütles: „Sul on nii väike
usk minusse. Miks sa kahtlesid?“
32 Kui nad paati astusid, vaibus tuul,
33 ja need, kes paadis olid, kummardasid teda, öeldes: „Sa oled tõesti
Jumala Poeg!“
34 Pärast järve ületamist jõudis nad Genneesaretti.
35 Kui sealsed inimesed mõistsid, et Jeesus on saabunud, kuulutasid nad
seda kogu piirkonnas. Nad tõid tema juurde kõik, kes olid haiged,
36 ja anusid, et ta lubaks haigetel vaid oma kuueserva puudutada. Kõik,
kes teda puudutasid, said terveks.

15

1 Siis tulid mõned variserid ja vaimulikud õpetajad Jeruusalemmast
Jeesuse juurde ja küsisid temalt:
2 „Miks rikuvad sinu jüngrid meie esiisade traditsiooni ega pese enne
söömist käsi?“
3 „Miks rikute teie oma traditsiooni pärast Jumala käsku?“ vastas Jeesus.
4 „Sest Jumal ütles: „Austa oma isa ja ema“* ja „Kes oma isa või ema
neab, tuleb surma mõista“.†
5 Aga teie ütlete, et kui keegi ütleb oma isale või emale: „Mida iganes
sa lootsid minult saada, on nüüd and Jumalale“, siis
6 ei pea nad oma isa austama. Nii olete tühistanud Jumala sõna oma
traditsiooni tõttu.
7 Te silmakirjatsejad! Kui hästi kirjeldas teid Jesaja, kui ta prohvetlikult
kuulutas:
8 „Need inimesed ütlevad, et nad austavad mind, kuid oma mõistuses
nad ei hooli minust.‡
9 Nende jumalateenistus on mõttetu. See, mida nad õpetavad, on lihtsalt
inimeste väljamõeldud nõudmised.““§
10 Ta kutsus rahva enda juurde ja rääkis neile: „Kuulake ja mõistke seda:
11 see, mis läheb suust sisse, ei rüveta teid. See, mis tuleb suust välja,
rüvetab teid.“
12 Siis tulid Jeesuse jüngrid tema juurde ja ütlesid: „Sa ikka mõistad ju,
et sinu sõnad solvasid varisere.“
13 „Iga taim, mida minu taevane Isa ei ole istutanud, juuritakse välja,“
vastas Jeesus.

---

‡ **14:25** Sõna-sõnalt „neljanda öövahikorra ajal“. * **15:4** Tsiteeritud 2. Moosese 20:12 või 5. Moosese 5:16. † **15:4** Tsiteeritud 2. Moosese 21:17 või 3. Moosese 20:9. ‡ **15:8** Või „See rahvas austab mind oma huultega, kuid nende süda on minust kaugel“. § **15:9** Tsiteeritud Jesaja 29:13.

14 „Unustage nad ära, nad on pimedad teejuhid.* Kui pime juhib teist
pimedat, siis kukuvad nad mõlemad auku.“
15 Siis küsis Peetrus: „Räägi meile palun, mida sa selle illustratsiooniga
mõtled.“
16 „Kas te ei ole veel sellest aru saanud?“ vastas Jeesus.
17 „Kas te ei mõista, et see, mis läheb suu kaudu sisse, läheb seejärel
läbi kõhu ja lahkub ihust jäätmetena?†
18 Aga mis tuleb suu kaudu välja, tuleb mõistusest ja see on, mis teid
rüvetab.
19 Sest mõistusest tuleb kurje mõtteid, mõrva, abielurikkumist, sek-
suaalset ebamoraalsust, vargust, valetunnistust ja jumalateotust
20 ning need on, mis teid rüvetavad. Pesemata kätega söömine ei rüveta
teid.“
21 Jeesus lahkus ja läks Tüürose ja Siidoni aladele.
22 Üks selle piirkonna kaananlanna tuli karjudes: „Issand, Taaveti poeg!
Halasta minu peale, sest mu tütar kannatab hirmsasti, sest teda vaevab
kuri vaim!“
23 Aga Jeesus ei vastanud üldse. Tema jüngrid tulid ta juurde ja ütlesid:
„Käsi tal lõpetada meie järel käimine. Tema karjumine on tõesti häiriv!“
24 „Mind saadeti üksnes Iisraeli soo kadunud lammaste juurde,“ ütles
Jeesus naisele.
25 Kuid naine tuli ja põlvitas tema ette ning ütles: „Issand, palun aita
mind!“
26 „Ei ole õige võtta laste toit ja visata see koertele,‡“ lausus Jeesus talle.
27 „Jah, Issand, aga isegi koertel lubatakse süüa purukesi, mis nende
isanda laualt pudenevad,“ vastas naine.
28 „Sul on suur usk minusse,“ kostis Jeesus. „Sinu soov on täidetud!“ Ja
naise tütar sai jalamaid terveks.
29 Jeesus läks tagasi, Galilea merest mööda. Ta suundus lähedal
asuvatesse mägedesse, kus istus maha.
30 Tohutu rahvamass tuli tema juurde; nad tõid kaasa neid, kes olid
lombakad, pimedad, vigased, tummad ja palju neid, kes olid haiged.
Rahvas pani nad tema jalge ette maha ja ta tegi nad terveks.
31 Kõik olid hämmastunud, kui nägid, mis juhtus: kurdid suutsid
rääkida, vigased said terveks, jalutud suutsid kõndida ja pimedad näha.
Nad ülistasid Iisraeli Jumalat.
32 Jeesus kutsus oma jüngrid enda juurde ja ütles neile: „Mul on neist
kõigist väga kahju, sest nad on olnud nüüd minu juures kolm päeva ja
neil ei ole midagi süüa. Ma ei taha neid näljasena minema saata, et nad
koduteel ära ei nõrkeks.“
33 „Kust me leiaks siin tühermaal piisavalt leiba, et nii suurt rahvahulka
ära toita?“ pärisid jüngrid.
34 „Kui palju leibu teil on?“ küsis Jeesus.
„Seitse, ja mõned väiksed kalad,“ vastasid nad.
35 Jeesus käskis rahval maha istuda.
36 Ta võttis seitse leiba ja kalad ning pärast toidu õnnistamist tegi selle
tükkideks ja andis jüngritele ja jüngrid andsid selle rahvale.
37 Kõik sõid, kuni kõht sai täis, ja nad kogusid jäägid kokku, neid sai
seitse korvitäit.
38 Neli tuhat meest sõi toitu, peale selle naised ja lapsed.

---

* **15:14** Viidatud variseridele. † **15:17** Sõna-sõnalt „lastakse reoveetorusse“. ‡ **15:26** Koerte kohta kasutatud sõna viitab lemmikloomast koertele või kutsikatele.

39 Seejärel saatis ta rahva minema, astus paati ja läks Magadani piirkonda.

16

1 Variserid ja saduserid tulid Jeesust proovile panema*, nõudes, et ta näitaks neile tunnustähte taevast.
2 Jeesus vastas: „Õhtul te ütlete: „Homme tuleb ilus päev, sest taevas punab,“
3 samas kui hommikul ütlete: „Täna tuleb halb ilm, sest taevas punab ja on pilves.“ Te oskate taeva järgi ilma ennustada, kuid ei tunne ära ajamärke!
4 Kurjad inimesed, kes ei usu Jumalasse, on need, kes otsivad imelisi tunnustähti, ja neile ei anta ühtki tunnustähte peale Joona tunnustähe.“ Ta lahkus neist ja läks ära.
5 Järve teisele kaldale minnes unustasid jüngrid leiba kaasa võtta.
6 „Hoiduge variseride ja saduseride juuretise eest,“ ütles Jeesus neile.
7 Jüngrid hakkasid isekeskis vaidlema. „Ta ütleb seda† sellepärast, et me ei võtnud leiba kaasa,“ järeldasid nad.
8 Jeesus teadis, mida nad räägivad, ning ütles: „Teie usk minusse on nii väike! Miks te vaidlete isekeskis sellepärast, et teil ei ole leiba?
9 Kas te ei ole ikka veel aru saanud? Kas te ei mäleta viit leiba, millest said söönuks viis tuhat? Mitu korvitäit järelejäänut te kokku kogusite?
10 Ja kuidas oli seitsme leivaga, millest sai söönuks neli tuhat? Mitu korvitäit järelejäänut te kokku kogusite?
11 Kas te ei ole ikka veel aru saanud, et ma ei rääkinud teile leivast? Hoiduge variseride ja saduseride juuretise eest!“
12 Siis nad mõistsid, et ta ei hoiatanud neid leivajuuretise eest, vaid variseride ja saduseride õpetuste eest.
13 Kui Jeesus saabus Filippuse Kaisarea aladele, küsis ta jüngritelt: „Kelle ütlevad inimesed inimese Poja olevat?“
14 „Mõni ütleb, et Ristija Johannes, mõni, et Eelija, ja veel teised ütlevad, et Jeremija või üks teistest prohvetitest,“ vastasid nad.
15 „Aga teie?“ küsis ta neilt. „Kes ma teie arvates olen?“
16 „Sina oled Messias, elava Jumala Poeg,“ vastas Siimon Peetrus.
17 „Sa oled tõesti õnnistatud, Siimon, Johannese poeg,“ ütles Jeesus talle. „Sest seda ei ilmutanud sulle inimlik liha ja veri, vaid minu Isa, kes on taevas.
18 Ma ütlen sulle, et sina oled Peetrus.‡ Sellele kaljule ma rajan oma koguduse ning surmaväed§ ei võida seda.
19 Ma annan sulle taevariigi võtmed, ja mida iganes sa maa peal keelad, on keelatud taevas, ja mida iganes sa maa peal lubad, on lubatud taevas.“
20 Siis ta hoiatas oma jüngreid, et nad ei räägiks kellelegi, et ta on Messias.
21 Sellest ajast peale hakkas Jeesus oma jüngritele selgitama, et ta peab minema Jeruusalemma ning et tal tuleb kohutavalt kannatada vanemate, ülempreestrite ja vaimulike õpetajate käes ning ta tapetaks, kuid ta tõuseb kolmandal päeval surnuist üles.

---

* **16:1** Kuna proov oli katse Jeesust halba valgusesse seada, võib selle tõlkida ka kui „tulid Jeesust lõksu püüdma“. † **16:7** Mitte otsesõnu. ‡ **16:18** Peetrus tähendab „kivi“, mis on kontrastis samas salmis kasutatud sõnaga kõva kalju kohta. § **16:18** Sõna-sõnalt „Hadese väravad“.

22 Peetrus viis Jeesuse kõrvale ning hakkas talle rääkima, et ta ei tohiks
nii kõneleda. „Jumal hoidku, Issand, et seda kunagi sinuga ei juhtuks!“
ütles ta.
23 Jeesus pöördus Peetruse poole ja ütles talle: „Mine minust eemale,
Saatan! Sa oled lõks selleks, et ma komistaksin,* sest sa mõtled inimese
kombel, mitte nii, nagu mõtleb Jumal!“
24 Siis rääkis Jeesus oma jüngritele: „Kui te tahate olla minu järelkäijad,
peate ennast salgama, oma risti võtma ja mind järgima.
25 Sest kui tahate oma elu päästa, siis kaotate selle, ja kui kaotate oma
elu minu pärast, säästate selle.
26 Mis kasu on teil sellest, kui võidate endale kogu maailma, kuid kaotate
oma elu? Mida on teil anda vahetuskaubaks oma elu eest?
27 Sest inimese Poeg läheb oma Isa ja tema inglite auhiilgusesse. Siis
annab ta igaühele, mille nad on oma tegevusega ära teeninud.
28 Ma ütlen teile tõtt: siin seisavad mõned, kes ei sure† enne, kui nad
näevad inimese Poja tema kuningriigis tulevat.“

17

1 Kuue päeva pärast võttis Jeesus Peetruse, Jaakobuse ja tema venna
Johannese endaga kaasa ja nad läksid kõrgele mäele, et omaette olla.
2 Teda muudeti nende silme all. Tema nägu säras nägu päike. Tema
riided muutusid valgeks nagu valgus.
3 Siis äkitselt ilmusid nende ette Mooses ja Eelija ning vestlesid
Jeesusega.
4 Peetrus hakkas rääkima ja ütles Jeesusele: „Issand, siin on tõesti hea
olla. Kui tahad, teen kolm varjualust – ühe sulle, ühe Moosesele ja ühe
Eelijale.“
5 Sel ajal kui ta veel rääkis, tuli hiilgav pilv ja kattis nad. Pilvest kostis
hääl, mis ütles: „See on minu poeg, keda ma armastan ja kellest mul on
hea meel. Kuulake teda!“
6 Kui jüngrid seda kuulsid, langesid nad näoli maha ja olid äärmiselt
kohkunud.
7 Jeesus läks nende juurde ja puudutas neid. „Tõuske üles,“ ütles ta
neile. „Ärge kartke.“
8 Kui nad üles vaatasid, ei näinud nad kedagi peale Jeesuse.
9 Kui nad mäelt alla läksid, andis Jeesus neile ranged juhised. „Ärge
rääkige kellelegi, mida te nägite, enne kui inimese Poeg on surnuist üles
tõusnud,“ ütles ta neile.
10 „Miks siis vaimulikud õpetajad ütlevad, et kõigepealt peab tulema
Eelija?“ küsisid tema jüngrid.
11 „Tõsi on, et Eelija tuleb kõike korda seadma,“ vastas Jeesus,
12 „aga ma ütlen teile, et Eelija on juba tulnud ja ometi ei tundud
inimesed ära, kes ta on. Nad tegid temale seda, mida iganes tahtsid.
Samamoodi kannatab ka inimese Poeg nende käte läbi.“
13 Siis jüngrid mõistsid, et Jeesus viitas Ristija Johannesele.
14 Kui nad lähenesid rahvahulgale, tuli üks mees Jeesuse juurde ja
põlvitas tema ette.

---

* **16:23** Sõna-sõnalt „komistuskivi“ või „püünis“. † **16:28** Sõna-sõnalt „ei maitse surma“.

15 „Issand, palun halasta mu poja peale,“ ütles ta. „Ta kaotab mõistuse*
ja kannatab kohutavate krambihoogude all, mis heidavad teda sageli tulle
või vette.
16 Ma tõin ta sinu jüngrite juurde, aga nad ei suutnud teda terveks teha.“

17 „Te, inimesed,† keeldute minusse uskumast ja olete nii rikutud!“ vastas
Jeesus. „Kui kauaks pean ma siia teie juurde jääma? Kui kaua ma pean
teid taluma? Too ta minu juurde!“
18 Jeesus astus kurjale vaimule vastu ja see lahkus poisist ning poiss sai
otsekohe terveks.
19 Hiljem tulid jüngrid omaette olles Jeesuse juurde ja küsisid talt: „Miks
ei suutnud meie teda välja ajada?“

20 „Sest teil pole piisavalt usku,“ ütles Jeesus neile. „Ma ütlen teile,
isegi kui teie usk oleks sama pisike kui sinepiseeme, võiksite öelda sellele
mäele: „Mine siit teise kohta!“ ja see läheks. Miski ei oleks siis teie jaoks
võimatu.“
21 ‡

22 Kui nad koos läbi Galilea kõndisid, rääkis Jeesus neile: „Inimese poeg
reedetakse ja inimesed saavad tema üle võimust§.
23 Nad tapavad ta, kuid kolmandal päeval tõuseb ta jälle üles.“ Jüngrid
said väga kurvaks.

24 Kui nad jõudsid Kapernauma, siis tulid need, kes vastutasid pooleseek-
lise templimaksu kogumise eest, Peetruse juurde ja küsisid temalt: „Eks
ole, sinu õpetaja tasub pooleseeklise maksu?“

25 „Jah, muidugi,“ vastas Peetrus.

Kui ta jõudis tagasi sinna, kus nad peatusid, ennetas Jeesus küsimust.
„Mis sa arvad, Siimon?“ küsis Jeesus temalt. „Kas selle maailma kuningad
koguvad makse ja koormisi oma poegadelt või teistelt?“

26 „Teistelt,“ vastas Peetrus. Niisiis ütles Jeesus talle: „Sel juhul on pojad
vabastatud.
27 Aga et mitte kedagi pahandada, mine järve äärde ja viska õngenöör
konksuga sisse. Tõmba välja esimene kala, mis otsa jääb, ja kui sa tema
suu avad, siis leiad sealt stateeri.* Võta münt ja anna see neile minu ja
sinu eest.“

18

1 Umbes sel ajal tulid jüngrid Jeesuse juurde ja küsisid: „Kes on suurim
taevariigis?“

2 Jeesus hõikas ligi ühe väikse lapse. Ta lasi lapsel nende ette seista.
3 „Ma ütlen teile tõtt: kui te ei muuda oma mõtteviisi ega saa väikeste
laste sarnaseks, ei pääse te taevariiki,“ ütles ta neile.
4 „Aga kes iganes end alandab ja saab selle väikse lapse sarnaseks, on
suurim taevariigis.
5 Kes iganes võtab seesuguse väikse lapse vastu minu nimel, võtab vastu
minu.

---

* **17:15** Sõna-sõnalt „(oletatavalt kuu faasidest mõjutatud) hullumeelne“. Ladina keeles on selle kohta sõna „lunaticus“ (luna – kuu). † **17:17** Sõna-sõnalt „põlvkond“. ‡ **17:21** Kõige varasemates käsikirjades puudub salm 21. § **17:22** Sõna-sõnalt „reedetakse / antakse ära inimeste kätte“. * **17:27** Vana-Kreeka münt, tavaliselt hõbedast, väärtusega üks seekel. Tolle aja templimaks oli pool seeklit inimese kohta.

6 Aga kes iganes suunab patustama ühe neist väikestest, kes minusse
usuvad, sellele oleks parem, kui tema kaela seotaks suur veskikivi* ja ta
uputataks mere sügavustesse.
7 Missugune suur õnnetus on tulemas maailmale kõigi kiusatuste tõttu
patustada! Kiusatused tulevad küll, kuid häda inimesele, kelle läbi
kiusatus tuleb!
8 Kui su käsi või jalg sunnib sind patustama, siis lõika see maha ja viska
minema. Parem on minna vigase või lombakana igavesse ellu kui omada
kaht kätt või kaht jalga ja saada igavesse tulle heidetud.
9 Kui su silm sunnib sind patustama, siis tõmba see välja ja viska
minema. Parem on minna ühe silmaga igavesse ellu kui omada kaht silma
ja saada igavesse tulle heidetud.
10 Olge hoolsad, et te ei põlgaks neid väikesi. Ma ütlen teile, et inglid
taevas on alati mu taevase Isaga koos†.
11 ‡
12 Mida te sellest arvate? Kui ühel mehel on sada lammast ja üks neist
läheb kaotsi, kas ta ei jäta siis üheksakümmend üheksa kingule ega lähe
otsima seda üht, kes on kadunud?
13 Ja kui ta tema leiab, ma ütlen teile, ta tunneb selle lamba üle rohkem
rõõmu kui üheksakümne üheksa üle, kes ei läinud kaduma.
14 Samamoodi ei taha mu taevane Isa, et ükski neist pisikestest kaduma
läheks.
15 Kui vend§ sinu vastu patustab, siis mine ja juhi tema tähelepanu
eksimusele, ainult nelja silma all. Kui ta sind kuulab, oled sa oma venna
enda poole võitnud.
16 Aga kui ta ei kuula, siis võta endaga veel üks või kaks inimest, nii et
tõde saaks kinnitada kaks või kolm tunnistajat.*
17 Aga kui ta ikka keeldub kuulamast, siis räägi kogudusele. Kui ta
keeldub ka kogudust kuulamast, siis kohtle teda kui võõramaalast† ja
maksukogujat.
18 Ma ütlen teile tõtt: mida iganes te maa peal keelate, on ka taevas
keelatud, ja mida iganes te maa peal lubate, on lubatud ka taevas.
19 Ma ütlen teile ka, et kui kaks teist on siin maa peal ühel nõul millegi
pärast palvetamas, siis mu taevane Isa teeb seda teie heaks.
20 Sest kus kaks või kolm on koos minu nimel, seal olen mina nendega
koos.“
21 Peetrus tuli Jeesuse juurde ja küsis temalt: „Mitu korda peaksin ma
oma vennale andestama, kui ta minu vastu pattu teeb? Kas seitse korda?“
22 „Ei, mitte seitse korda. Ma ütlen, seitsekümmend korda seitse korda!“
vastas Jeesus talle.
23 „Sellepärast on taevariik kuninga sarnane, kes tahtis ajada arvepi-
damise korda sulastega, kes talle raha võlgu olid.
24 Kui ta hakkas arvepidamist uurima, toodi tema ette üks sulane, kes oli
talle võlgu kümme tuhat talenti.‡
25 Kuna tal ei olnud tasumiseks raha, andis isand korralduse müüa ära
sulane koos naise, laste ja kogu omandiga, et võlg saaks tasutud.

---

* **18:6** Sõna-sõnalt „eesli veskikivi“, mis viitab tohutu suurele veskikivile, mida ajas ringi eesel, mitte väiksele, käsitsi ringiaetavale veskikivile. † **18:10** Sõna-sõnalt „näevad tema palet“. ‡ **18:11** Kõige varasemates käsikirjades puudub salm 11. § **18:15** Või „kaasusklik“. * **18:16** Vt 5. Moosese 19:15. † **18:17** Sõna-sõnalt „pagan“, „mitteusklik“. ‡ **18:24** Astronoomiline summa.

26 Sulane langes põlvedele ja ütles oma isandale: „Palun ole minuga
kannatlik! Ma maksan kõik tagasi!“
27 Isandal hakkas sulasest kahju, ta lasi sulase vabaks ja tühistas võla.
28 Aga kui seesama sulane läks välja, leidis ta oma kaassulase, kes oli
talle võlgu kõigest sada denaari.§ Ta haaras tal kõrist kinni ja kägistas
teda ning ütles: „Maksa tagasi, mis sa mulle võlgu oled!“
29 Tema kaassulane langes mehe jalge ette maha ja anus teda: „Palun ole
minuga kannatlik! Ma maksan sulle tagasi!“
30 Aga mees keeldus ning läks ja viskas oma kaassulase vanglasse, kuniks
ta oma võla ära tasub.
31 Kui teised sulased toimunut nägid, olid nad rabatud ja vapustatud.
Nad läksid ja rääkisid isandale kõigest, mis oli juhtunud.
32 Siis kutsus isand mehe tagasi ja ütles talle: „Sina kuri sulane! Ma
kustutasin kogu su võla, sest sa anusid mind.
33 Kas ei oleks pidanud sa halastama oma kaassulase peale samamoodi,
nagu mina sinu peale halastasin?“
34 Tema isand sai pahaseks ja andis ta vangivalvurite kätte, kuni ta kogu
oma võla ära tasub.
35 Nii toimib minu taevane Isa kõigi teiega, kui te siiralt* oma vendadele
andeks ei anna.“

19

1 Kui Jeesus lõpetas kõnelemise, lahkus ta Galileast, ning läks Jordani
jõe taha Juuda aladele.
2 Suured rahvahulgad järgisid teda ja ta tegi terveks need, kes rahva
seast haiged olid.
3 Mõned variserid tulid teda proovile panema. „Kas mehel on lubatud
oma naisest mingil põhjusel lahutada?“ küsisid nad.
4 Jeesus vastas: „Kas te ei ole lugenud, et Jumal, kes lõi alguses inimesed,
tegi nad meheks ja naiseks?*
5 Ta ütles: „Sel põhjusel jätab mees maha oma isa ja ema ning ühineb
oma naisega ja nemad kaks saavad üheks.“†
6 Nüüd ei ole nad enam kaks, vaid üks. Keegi ei tohi eraldada seda, mille
Jumal on liitnud.“
7 „Miks siis Mooses andis seaduse, et mees võib oma naisest lahutada,
kui annab talle lahutustunnistuse, ja ta minema saata?“‡ küsisid nad.
8 „Teie kalgi südame pärast lubas Mooses teil oma naisest lahutada, aga
alguses ei olnud see nii,“ vastas Jeesus.
9 „Ma ütlen teile, igaüks, kes lahutab oma naisest muidu kui seksuaalse
ebamoraalsuse tõttu ja abiellub siis teise naisega, rikub abielu.“
10 „Kui olukord mehe ja naise vahel on selline, siis on parem mitte
abielluda!“ ütlesid ta jüngrid talle.
11 „Kõik ei suuda seda õpetust§ vastu võtta, vaid ainult need, kellele see
on antud,“ lausus Jeesus neile.
12 „Mõni on sündinud eunuhh, mõne on eunuhhiks teinud inimesed ning
mõni otsustab olla eunuhh taevariigi pärast. Need, kes suudavad selle
vastu võtta, peaks seda tegema.“

---

§ **18:28** Denaar oli väike münt. Kontrast esimese sulase kustutatud tohutu suure summa ja temale võlgu oleva teise sulase väga väikese võlasumma vahel on suur. * **18:35** Sõna-sõnalt „südamest“. * **19:4** Vt 1. Moosese 1:27 ja 1. Moosese 5:2. † **19:5** Sõna-sõnalt „üheks lihaks“. Tsiteeritud 1. Moosese 2:24. ‡ **19:7** Vt 5. Moosese 24:1. § **19:11** Sõna-sõnalt „sõna“.

13 Inimesed tõid väikesed lapsed tema juurde, et ta neid õnnistaks ja
nende eest palvetaks. Kuid jüngrid keelasid neid.
14 Aga Jeesus ütles: „Laske lastel minu juurde tulla. Ärge takistage neid.
Taevariik kuulub neile, kes on nendesarnased!“
15 Ta pani oma käed nende peale ja õnnistas neid ning siis ta lahkus.
16 Üks mees tuli Jeesuse juurde ja küsis temalt: „Õpetaja, mida head ma
pean tegema, et igavest elu saada?“
17 „Miks sa küsid minult, mis on hea?“ vastas Jeesus. „On ainult üks, kes
on hea. Aga kui tahad igavest elu saada,* siis pea käske.“
18 „Missuguseid?“ küsis mees temalt.
„Ära tapa, ära riku abielu, ära varasta, ära anna valetunnistust,
19 austa oma isa ja ema ning armasta oma kaasinimest nagu iseennast,“†
vastas Jeesus.
20 „Olen kõiki neid käske pidanud,“ lausus noormees. „Mida ma veel
pean tegema?“
21 Jeesus kostis talle: „Kui sa tahad täiuslik‡ olla, siis mine ja müü oma
vara ära, anna raha vaestele ja sul on aare taevas. Siis tule ja järgi mind.“
22 Kui noormees kuulis Jeesuse vastust, läks ta väga kurvalt ära, sest tal
oli palju vara.
23 „Ma räägin teile tõtt,“ ütles Jeesus oma jüngritele, „rikastel inimestel
on raske taevariiki siseneda.
24 Ma ütlen teile ka seda: lihtsam on kaamelil läbi nõelsilma minna, kui
rikkal inimesel Jumala riiki siseneda.“
25 Kui jüngrid seda kuulsid, olid nad väga üllatunud ja küsisid: „Kes
võib siis päästetud saada?“
26 Jeesus vaatas neid ja ütles: „Inimlikust vaatenurgast on see võimatu,
aga Jumalaga koos on kõik võimalik.“
27 Peetrus vastas talle: „Vaata, me oleme jätnud kõik maha ja sind
järginud. Mis tasu me saame?“
28 Jeesus vastas: „Ma ütlen teile tõtt: kui kõik on uueks loodud ja inimese
Poeg istub oma hiilgaval troonil, siis teie, kes te olete mind järginud, istute
ka kaheteistkümnel troonil ning mõistate kohut Iisraeli kaheteistkümne
suguharu üle.
29 Kõik need, kes on minu pärast jätnud maha oma kodu, vennad, õed,
isa, ema, lapsed ja põllud, saavad sada korda rohkem tagasi ja igavese elu.
30 Sest paljud, kes on esimesed, jäävad viimasteks, ja paljud, kes on
viimased, saavad esimesteks.

20

1 Sest taevariik on nagu maaomanik, kes läks varahommikul välja, et
palgata töölisi oma viinamarjaistandusse.
2 Ta leppis töölistega kokku, et tasub päeva eest ühe denaari, ning saatis
nad viinapuuaeda.
3 Umbes kella üheksa ajal hommikul läks ta välja ja nägi teisi ilma tööta
turuplatsil seismas.
4 „Minge ka teie viinamarjaistandusse tööle ja ma tasun teile, mis on
sobiv,“ ütles ta neile. Nii läksid ka nemad tööle.
5 Keskpäeva ajal ja kella kolme ajal pärastlõunal läks ta välja ja toimis
samamoodi.

---

* **19:17** Sõna-sõnalt „ellu siseneda“. † **19:19** Tsiteeritud 2. Moosese 20:12–16; 3. Moosese 19:18; 5. Moosese 5:16–20. ‡ **19:21** Sõna „täiuslik“ tähendab siin midagi täidetut või lõpetatut.

6 Kella viie ajal pärastlõunal läks ta välja ja leidis sealt veel inimesi
seismas. „Miks te seisate siin kogu päeva ega tee midagi?“ küsis ta neilt.
7 „Sest keegi ei ole meid palganud,“ vastasid nad. „Minge ka viinamar-
jaistandusse tööle,“ ütles ta neile.
8 Kui saabus õhtu, ütles viinamarjaistanduse omanik töödejuhatajale:
„Kutsu töötajad ja maksa neile palk. Alusta töölistest, kes palgati
viimasena, ja seejärel liigu edasi nendeni, kes palgati esimesena.“
9 Kui tulid need, kes oldi palgatud kella viie ajal pärastlõunal, said nad
igaüks ühe denaari.
10 Kui siis tulid need, kes olid esimesena palgatud, arvasid nad, et nemad
saavad rohkem, kuid ka nemad said ühe denaari.
11 Kui nad said palga kätte, läksid nad omanikule kaebama.
12 „Need, kes viimasena palgati, töötasid ainult tund aega ja sa maksid
neile sama palga nagu meile, kes me töötasime kogu päeva kõrvetavas
kuumuses,“ nurisesid nad.
13 Omanik vastas ühele neist: „Mu sõber, ma ei ole sind ebaõiglaselt
kohelnud. Kas sa ei leppinud minuga kokku, et töötad ühe denaari eest?
14 Võta oma palk ja mine. Ma tahan maksta viimasena palgatutele sama
palju palka kui sulle.
15 Kas ma ei või otsustada teha oma rahaga seda, mida tahan? Miks sa
heidad mulle kurje pilke sellepärast, et ma tahan teha head?“
16 Nii saavad viimased esimesteks ja esimesed viimasteks.“
17 Teel Jeruusalemma viis Jeesus kaksteist jüngrit kõndimise ajal kõrvale
ja rääkis neile:
18 „Vaadake, me läheme Jeruusalemma ja inimese Poeg müüakse maha
ülempreestritele ja vaimulikele õpetajatele. Nad mõistavad ta surma
19 ning annavad ta võõramaalaste* kätte ja teda pilgatakse, piitsutatakse
ja lüüakse risti. Kuid kolmandal päeval äratatakse ta surnuist üles.“
20 Siis tuli Sebedeuse poegade ema koos oma kahe pojaga Jeesuse juurde.
Ta põlvitas Jeesuse ette, et talle palve esitada.
21 „Mis see on, mida sa minult palud?“ küsis Jeesus temalt.
„Palun määra nii, et mu pojad istuksid sinu kuningriigis sinu kõrval, üks
sinu paremal ja teine sinu vasakul käel,“ palus naine.
22 „Te ei tea, mida te palute,“ ütles Jeesus neile. „Kas te olete võimelised
jooma karikast,† millest mina jooma hakkan?“
„Jah, me oleme võimelised seda tegema,“ vastasid nad talle.
23 „Te joote kindlasti minu karikast,“ kostis ta neile, „kuid eesõigus minu
paremal või vasakul käel istuda, ei ole minu anda. Minu Isa on see, kes
seda otsustab.‡“
24 Kui ülejäänud kümme jüngrit kuulsid, mida nad olid palunud, olid
nad kahe venna peale pahased.
25 Jeesus kutsus nad kokku ja rääkis neile: „Te teate, et võõramaised
valitsejad valitsevad oma alamate üle ja võimukad juhid rõhuvad neid.
26 Teie puhul ei tohi see nii olla. Kes iganes teist soovib olla kõige
tähtsam, see olgu teie teenija.
27 Kes iganes teist soovib olla tähtsaim, olgu nagu ori.
28 Samamoodi ei tulnud inimese Poeg, et teda teenitaks, vaid ta tuli
teenima ja andma oma elu lunarahaks paljude eest.“
29 Kui nad Jeerikost lahkusid, järgis Jeesust tohutu rahvahulk.

---

* **20:19** Siin viidatakse roomlastele. † **20:22** Kannatuste karika tähenduses. ‡ **20:23** Või „see on neile, kelle jaoks mu Isa on selle valmistanud“.

30 Tee ääres istus kaks pimedat meest. Kui nad kuulsid, et Jeesus on mööda minemas, hüüdsid nad: „Halasta meie peale, Issand, Taaveti poeg!“
31 Rahvas käskis neil vait olla, aga nad hüüdsid veel valjemini: „Halasta meie peale, Issand, Taaveti poeg!“
32 Jeesus peatus. Ta kutsus nad enda juurde ja küsis: „Mida te tahate, et ma teile teeksin?“
33 „Issand, palun tee meid jälle nägijateks,“ vastasid nad.
34 Jeesusel oli neist kahju ja ta puudutas nende silmi. Kohe nägid nad jälle ja järgisid teda.

21

1 Jeesus ja tema jüngrid läksid Jeruusalemma. Lähemale jõudes tulid nad Betfage küla juurde Õlimäel. Jeesus saatis kaks jüngrit ette
2 ja ütles neile: „Minge külla. Sealsamas leiate te kinni seotult eesli koos säluga. Siduge nad lahti ja tooge mulle.
3 Kui keegi küsib, mida te teete, siis öelge talle: „Issandal on neid vaja“, ja nad saadavad nad jalamaid.“
4 Nii pidi täituma see, mida oli öelnud prohvet:
5 „Öelge Siioni tütrele: „Vaata, sinu Kuningas tuleb su juurde. Ta on alandlik ning ratsutab eesli ja eeslisälu seljas.““*
6 Jüngrid läksid ja tegid nii, nagu Jeesus oli õpetanud.
7 Nad tõid kaasa eesli ja sälu. Nad panid nende peale oma ülekuued ja ta istus nende peale.
8 Paljud rahva hulgas laotasid oma ülekuued tee peale, samal ajal teised lõikasid puude otsast oksi ja panid need tee peale.
9 Rahvas, kes käis tema ees, ja need, kes tulid tema järel, hüüdsid kõik: „Hosanna† Taaveti pojale! Õnnistatud on see, kes tuleb Issanda nimel! Hosanna kõrgustes!“
10 Kui Jeesus saabus Jeruusalemma, oli kogu linn elevil. „Kes see on?“ küsiti.
11 „See on Jeesus, prohvet Galilea Naatsaretist,“ vastas rahvahulk.
12 Jeesus läks templisse ja viskas välja kõik inimesed, kes ostsid ja müüsid. Ta lükkas kummuli rahavahetajate lauad ja tuvimüüjate toolid.
13 Ta ütles neile: „Pühakiri ütleb: „Minu koda peab hüütama palvekojaks“,‡ aga teie olete selle muutnud röövlikoopaks.“
14 Pimedad ja lombakad tulid templisse Jeesuse juurde ja ta tegi nad terveks.
15 Aga kui ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad nägid imetegusid, mida ta tegi, ja lapsi templis hüüdmas: „Hosanna Taaveti pojale!“, olid nad haavunud.
„Kas sa kuuled, mida need lapsed ütlevad?“ küsisid nad talt.
16 „Jah,“ vastas Jeesus. „Kas te ei ole kunagi lugenud Pühakirja, kus on öeldud: „Sa oled korraldanud nii, et lapsed ja imikud ülistavad sind täiuslikult“?“§
17 Jeesus lahkus neist ja läks linnast välja, et peatuda Betaanias.
18 Järgmisel hommikul, kui ta oli teel tagasi linna, tundis ta nälga.
19 Ta nägi tee ääres üht viigipuud, nii läks ta selle juurde, kuid ei leidnud vilju, ainult lehti.

---

* **21:5** Viidatud tekstidele Jesaja 62:11 ja Sakarja 9:9. † **21:9** Arameakeelne sõna, mis tähendab „palun päästa meid“, kasutatud kiitushüüdena. ‡ **21:13** Tsiteeritud Jesaja 56:7. § **21:16** Tsiteeritud Psalmid 8:32.

Ta ütles viigipuule: „Et sa enam kunagi vilja ei kannaks!“ Viigipuu
närbus jalamaid.
20 Jüngrid olid seda nähes hämmastunud. „Kuidas see viigipuu nii
äkitselt ära närbus?“ küsisid nad.
21 „Ma ütlen teile tõtt,“ vastas Jeesus, „Kui teil oleks tõesti kindel usk
Jumalasse ja te ei kahtleks temas, ei suudaks te teha üksnes seda, mis
juhtus viigipuuga, vaid palju enamat. Kui te ütleksite sellele mäele:
„Tõuse ja heida ennast merre!“, siis nii sünniks!
22 Te saate kõike, mida te palves palute, kui teil on kindel usk Jumalasse.“
23 Jeesus läks templisse. Ülempreestrid ja valitsevad rahvavanemad
tulid tema juurde, kui ta õpetas, ja küsisid: „Mis õigusega sa neid asju
teed? Kes sulle selleks õiguse andis?“
24 „Mina esitan ka teile küsimuse,“ vastas Jeesus. „Kui te vastate mulle,
siis ütlen teile, mis õigusega ma neid asju teen.
25 Kust oli Johannese ristimine pärit? Kas see oli taevast või inimestelt?“
Nad vaidlesid omavahel. „Kui me ütleme: „See oli taevast“, siis küsib
ta, miks me temasse ei uskunud.
26 Aga kui ütleme: „See oli inimestelt“, siis pöördub rahvas meie vastu,*
sest kõik peavad Johannest prohvetiks.“
27 Niisiis vastasid nad Jeesusele: „Me ei tea.“
„Siis ei ütle ma teile, mis õigusega ma neid asju teen,“ vastas Jeesus.
28 „Aga mida te arvate sellest näitest? Elas kord mees, kellel oli kaks
poega. Ta läks esimese poja juurde ja ütles: „Poeg mine täna viinapuuaeda
tööle.“
29 Poeg vastas: „Ei lähe“, kuid pärast oli tal kahju sellepärast, mida ta
oli öelnud, ja ta läks tööle.
30 Mees läks teise poja juurde ja ütles talle sama. Poeg vastas: „Ma
lähen,“, aga ei läinud.
31 Kumb neist kahest pojast tegi seda, mida isa soovis?“
„Esimene,“ vastasid nad.
„Ma räägin teile tõtt: maksukogujad ja prostituudid sisenevad Jumala
riiki enne teid,“ ütles Jeesus neile.
32 „Johannes tuli, et näidata teile, kuidas elada Jumalale vastuvõetavalt,
ja te ei uskunud teda, kuid maksukogujad ja prostituudid uskusid teda.
Hiljem, kui te nägite, mis juhtus, ei kahetsenud ega uskunud te ikkagi.
33 Siin on veel üks näitlik lugu. Elas kord üks mees, maaomanik, kes
istutas viinapuuaja. Ta pani selle ümber tara, valmistas surutõrre ja ehitas
vahitorni. Ta andis selle mõnedele renditalunikele rendile ja lahkus siis,
et minna teise riiki.
34 Lõikuseajal saatis ta oma sulased talunike juurde, et koguda saak, mis
kuulus talle.
35 Kuid talunikud ründasid tema sulaseid. Üht nad peksid, teise tapsid
ja kolmandat viskasid kividega.
36 Niisiis saatis ta veel sulaseid, aga talunikud tegid nendega sama.
37 Siis saatis ta oma poja. „Nad austavad mu poega,“ mõtles ta endamisi.
38 Aga kui talunikud nägid poega, ütlesid nad üksteisele: „Siin on
pärija! Tulge! Tapame ta ära, nii et saame tema pärandi endale võtta!“
39 Nad haarasid temast kinni, viskasid ta viinapuuaiast välja ja tapsid ta.
40 Kui viinapuuaia omanik tagasi tuleb, mida ta siis nende talunikega
teeb?“

---

* **21:26** Sõna-sõnalt „me kardame rahvast“.

41 Ülempreestrid ja vanemad ütlesid Jeesusele: „Ta mõistab need
kurjad mehed kõige kohutavamasse surma ning annab viinapuuaia
rendile teistele talunikele, kes annavad talle kindlasti lõikuseajal saaki.“
42 „Niisiis, kas te ei ole seda Pühakirjast lugenud?“ küsis Jeesus neilt.
„„Kivi, mille ehitajad välja praakisid, on saanud peamiseks nurgakiviks.
Issand on seda teinud ja see on meie silmis imeline.“†
43 Sellepärast ma räägingi, et Jumala riik võetakse teilt ära. See antakse
inimestele, kes kannavad õiget vilja.
44 Igaüks, kes langeb selle kivi peale, puruneb, aga kelle peale see kivi
langeb, purustatakse täielikult.“
45 Kui ülempreestrid ja variserid kuulsid tema näitlikke lugusid,
mõistsid nad, et ta räägib neist.
46 Nad tahtsid ta vahistada, kuid kartsid seda, mida rahvas võib teha,
sest rahvas uskus, et ta on prohvet.

22

1 Jeesus kõneles neile veel näitlikke lugusid kasutades.
2 „Taevariik on nagu kuningas, kes korraldas oma pojale pulmapeo,“
selgitas Jeesus.
3 „Ta saatis oma sulased välja kõigi juurde, kes olid pulma kutsutud, et
nad tuleksid kohale, kuid nad keeldusid.
4 Nii saatis ta välja veel sulaseid, korraldusega: „Öelge kutsutuile, et ma
olen pulma peolaua valmis saanud. Härjad ja nuumvasikad on tapetud,
kõik on valmis. Nii et tulge pulma!“
5 Kuid nad eirasid kutset ja lahkusid. Üks läks oma põllule, teine äri eest
hoolt kandma.
6 Ülejäänud võtsid kuninga sulased kinni, kohtlesid neid halvasti ja
tapsid nad.
7 Kuningas sai maruvihaseks. Ta saatis oma sõdurid neid mõrvareid
hävitama ja nende linna maha põletama.
8 Siis ütles kuningas oma sulastele: „Pulma peolaud on valmis, aga need,
kes olid kutsutud, ei olnud väärt osa saama.
9 Minge tänavatele ja kutsuge pulma kõiki, keda leiate.“
10 Siis läksid sulased välja tänavatele ja tõid kaasa kõik, kelle leidsid, nii
häid kui ka halbu. Peosaal sai täis.
11 Aga kui kuningas tuli külalistega kohtuma, märkas ta üht meest, kellel
ei olnud pulmarõivast seljas.
12 Kuningas küsis mehelt: „Mu sõber, kuidas sa ilma pulmarõivata siia
sisse said?“ Mehel ei olnud midagi öelda.
13 Siis kuningas käskis oma sulaseid: „Siduge ta käed ja jalad kinni ning
heitke ta pimedusse, kus on nutmine ja hammaste kiristamine.“
14 Sest paljud on kutsutud, aga vähesed on valitud.“
15 Siis variserid lahkusid ja tulid kokku, et sepitseda plaani, kuidas nad
saaksid tema sõnadega ta lõksu püüda.
16 Nad saatsid oma jüngrid tema juurde koos Heroodese pooldajatega.
„Õpetaja, me teame, et sa oled ausameelne inimene ja et sa õpetad, et
Jumala tee on tõde,“ alustasid nad. „Sa ei lase end kellelgi mõjutada ja sa
ei hooli auastmest ega seisusest.
17 Anna siis meile teada oma arvamus. Kas on õige maksta keisrile makse
või mitte?“

† **21:42** Tsiteeritud Psalmid 118:22–23

18 Jeesus teadis, et nende ajendid olid kurjad. Ta küsis neilt: „Miks te
üritate mind lõksu püüda, te silmakirjatsejad?
19 Näidake mulle münti, mida kasutatakse maksu tasumiseks.“ Nad tõid
talle ühe denaari* näha.
20 „Kelle pilt ja kelle tiitel on siia graveeritud?“ küsis ta neilt.
21 „Keisri,“ vastasid nad.
„Keisrile tuleb anda tagasi see, mis keisrile kuulub, ja Jumalale see, mis
Jumalale kuulub,“ ütles ta neile.
22 Kui nad Jeesuse vastust kuulsid, olid nad jahmunud. Nad läksid ära
ja jätsid ta rahule.
23 Hiljem samal päeval tulid tema juurde mõned saduserid. (Nemad on
need, kes ütlevad, et ülestõusmist ei ole.)
24 Nad küsisid talt: „Õpetaja, Mooses ütles, et kui abielus† mees sureb
ilma lapsi saamata, peaks ta vend tema lesega abielluma ja oma venna
jaoks lapsi saama.‡
25 Meie kandis elas kord seitse venda. Esimene abiellus ja suri ning kuna
tal ei olnud lapsi, jättis ta oma lese oma vennale.
26 Sama juhtus teise ja kolmanda vennaga, kuni seitsmendani välja.
27 Lõpuks suri ka see naine.
28 Kui nüüd ülestõusmine tuleb, kelle naiseks ta neist seitsmest vennast
saab, sest ta oli abielus nende kõigiga?“
29 Jeesus vastas: „Teie viga on, et te ei tunne Pühakirja ega seda, mida
Jumal suudab teha.
30 Sest ülestõusmises ei võeta naisi ega minda mehele – siis ollakse nagu
taeva inglid.
31 Mis puutub surnute ülestõusmisesse, siis kas te ei ole lugenud, mida
Jumal teile ütles:
32 „Mina olen Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal“? Ta ei
ole surnute, vaid elavate Jumal.“§
33 Kui rahvahulgad tema sõnu kuulsid, olid nad tema õpetusest
hämmastuses.
34 Kui variserid kuulsid, et ta oli saduseride suu sulgenud, tulid nad
kokku ja esitasid veel küsimusi.
35 Nende hulgast üks, kes oli seadusetundja, esitas talle küsimuse,
üritades teda lõksu püüda:
36 „Õpetaja, missugune on tähtsaim käsk seaduses?“
37 Jeesus ütles neile: „„Armasta Issandat, oma Jumalat, kõiges, mida sa
mõtled, kõiges, mida sa tunned, ja kõiges, mida sa teed.“*
38 See on tähtsaim käsk, esimene käsk.
39 Teine on üsna samasugune: „Armasta oma kaasinimest nagu iseen-
nast.“†
40 Kogu piibellik seadus ja prohvetite kirjutised tuginevad neile kahele
käsule.“
41 Kuna variserid olid sinna kogunenud, esitas Jeesus neile küsimuse.
42 „Mida te arvate Messiast?“ küsis ta. „Kelle poeg ta on?“
„Taaveti poeg,“ vastasid nad.
43 „Aga kuidas saab Taavet inspireeritult nimetada teda Issandaks?“
küsis Jeesus neilt. „Ta ütleb:

---

* **22:19** Vana-Rooma hõbemünt, mida kasutati roomlaste määratud maksu tasumiseks. † **22:24** Mitte otsesõnu. ‡ **22:24** Vt 5. Moosese 25:5–6. § **22:32** Tsiteeritud 2. Moosese 3:6. * **22:37** Tsiteeritud 5. Moosese 6:5. † **22:39** Tsiteeritud 3. Moosese 19:18.

44 „Issand ütles minu Issandale: istu mu paremale käele, kuni ma su
vaenlased võidan.“‡
45 Kui Taavet nimetas teda Issandaks, kuidas saab ta siis tema poeg olla?“
46 Keegi ei osanud talle vastata ja nüüdsest peale ei söandanud keegi
enam talle küsimusi esitada.

23

1 Siis Jeesus kõneles rahvahulgale ja oma jüngritele:
2 „Vaimulikud õpetajad ja variserid kui Moosese seaduse tõlgendajad*
on vastutavad,
3 nii et kuuletuge neile ja tehke kõike, mida nad teid käsivad. Kuid
ärge tehke selle järgi, mida nad teevad, sest nad ei täida seda, mida nad
õpetavad.
4 Nad seovad kokku raskeid koormaid ja asetavad need inimeste
õlgadele, kuid ise ei liiguta nad sõrmeotsagi, et neid aidata.
5 Kõike, mida nad teevad, teevad nad selleks, et neid märgataks. Nad
teevad endale kandmiseks suured palvekarbid† ja pikad tutid oma rõivaste
külge.‡
6 Nad armastavad aukohti pidusöökidel ja parimaid kohti sünagoogides.
7 Neile meeldib, kui neid tervitatakse turuplatsil lugupidavalt ja kui
inimesed ütlevad neile „Rabi“.§
8 Ärge laske inimestel öelda endale „Rabi“. Ainult üks on teie
Ülemõpetaja ja teie kõik olete vennad.
9 Ärge nimetage siin maa peal kedagi tiitliga „Isa“. Ainult üks on teie
Isa, kes on taevas.
10 Ärge laske inimestel öelda teile „Õpetaja“. Ainult üks on teie Õpetaja
– Messias.
11 Tähtsaim teie hulgas on teie teenija.
12 Need, kes ennast ise tähtsaks teevad, alandatakse, ja need, kes ennast
ise alandavad, tehakse tähtsaks.
13 Aga missugune häda on teile tulemas, vaimulikud õpetajad ja
variserid, te silmakirjatsejad! Te lööte inimeste nina ees taevariigi ukse
kinni. Ise te sinna sisse ei lähe, kuid ei lase sinna ka kedagi teist, kes
üritab sisse minna.
14 *
15 Missugune häda on teile tulemas, vaimulikud õpetajad ja variserid,
te silmakirjatsejad! Sest te rändate läbi maa ja mere, et ühtainust hinge
pöörata, ja kui te sellega hakkama saate, teete temast kaks korda hullema
pimeduse poja,† kui te ise olete.
16 Missugune häda on tulemas teile, kes te ütlete: „Kui sa vannud templi
nimel, siis ei lähe see arvesse, aga kui sa vannud templi kulla nimel, siis
pead oma vannet pidama.“ Kui rumalad ja pimedad te olete!
17 Mis on tähtsam, kas kuld või tempel, mis muudab kulla pühaks?

---

‡ **22:44** Sõna-sõnalt „panen su vaenlased su jalge alla“. Tsiteeritud Psalmid 110:1. * **23:2** Sõna-sõnalt „istuvad Moosese kohal“. † **23:5** Või „fülakteerion“. Need olid nahkkarbikesed, mis seoti otsaesisele ja käsivarte külge ning mis sisaldasid kirjapandult tekste 2. Moosese 13:1–6 ja 5. Moosese 6:4–9; 5. Moosese 11:13–21. ‡ **23:5** Need tutid pidid näitama nende pühendumist Jumalale. Vt 4. Moosese 15:37–41. § **23:7** See on heebreakeelne sõna, mis tähendab „teie auväärsus“; seda kasutati vaimulike õpetajate austava tiitlina. * **23:14** Kõige usaldusväärsemates varajastes käsikirjades puudub salm 14. † **23:15** Sõna-sõnalt „Gehenna“ (vt märkust salmi 5:22 all). Siin on rõhuasetus õelate saatusel.

18 Te ütlete: „Kui sa vannud altari nimel, siis ei lähe see arvesse, aga kui
sa vannud ohvri nimel, mis on altari peal, siis pead oma vannet pidama.“
19 Kui pimedad te olete! Mis on tähtsam, kas ohver või altar, mis muudab
ohvri pühaks?
20 Kui te vannute altari nimel, vannute selle nimel ja kõige nimel, mis
selle peal on.
21 Kui vannute templi nimel, vannute selle nimel ja kõigi nimel, kes selles
elavad.
22 Kui vannute taeva nimel, vannute Jumala trooni nimel ja selle nimel,
kes seal istub.
23 Missugune häda on teile tulemas, vaimulikud õpetajad ja variserid, te
silmakirjatsejad! Te maksate kümnist mündist, aniisist ja vürtsköömnest,
kuid jätate unarusse seaduse elutähtsad osad – heategemise, halastuse,
usu. Jah, kümnist tuleb maksta, kuid neid teisi asju ei tohi unustada.
24 Te pimedad teejuhid, te kurnate seda, mida joote, et hoida eemal
kärbes, kuid siis neelate alla kaameli!
25 Missugune häda on teile tulemas, vaimulikud õpetajad ja variserid,
te silmakirjatsejad! Te puhastate karikat ja vaagnat väljastpoolt, kuid
seestpoolt olete täis ahnust ja isekust.
26 Te pimedad variserid! Puhastage kõigepealt karika ja vaagna sisemus,
nii et need saaks ka väljastpoolt puhtaks.
27 Missugune häda on teile tulemas, vaimulikud õpetajad ja variserid, te
silmakirjatsejad! Te olete nagu lubjaga võõbatud hauakoopad, mis näevad
väljast head välja, kuid seest on täis luukeresid ja igasugust kõdu.‡
28 Te olete täpselt samasugused. Väljastpoolt paistate te teistele head
inimesed, kuid seesmiselt olete täis silmakirjalikkust ja nurjatust.
29 Missugune häda on teile tulemas, vaimulikud õpetajad ja variserid, te
silmakirjatsejad! Te ehitate hauakambreid prohvetite mälestusmärkideks
ja kaunistate heade inimeste hauakääpaid
30 ning ütlete: „Kui me oleks esivanemate ajal elanud, ei oleks me
nendega prohvetite vere valamisel ühinenud.“
31 Aga seda öeldes tunnistate te iseenda vastu, tõestades, et kuulute
nende hulka, kes on tapnud prohveteid!
32 Nii et jätkake seda – lõpetage see kõik oma esiisade meetodeid
kasutades!
33 Te maod, te rästikute sigitis, kuidas te pääsete hukka mõistvast
kohtust?§
34 Sellepärast läkitan ma teie juurde prohveteid, tarku mehi ja
õpetajaid. Mõned neist te tapate, mõned neist lööte risti ning mõnda
neist te piitsutate sünagoogides, ajades neid taga linnast linna.
35 Selle tagajärjel peetakse teid vastutavaks kõigi heade inimeste vere
eest, mis on maa peal valatud – Abelist, kes tegi seda, mis on õige, kuni
Sakarja poja Berekjani, kelle te tapsite templi ja altari vahel.
36 Ma ütlen teile, kõige selle tagajärjed langevad sellele põlvkonnale.
37 Jeruusalemm, Jeruusalemm, sina, kes sa tapad prohvetid ja viskad
kividega surnuks need, kes on sinu juurde läkitatud! Nii sageli olen
soovinud koguda su lapsi nagu kanaema kogub oma pojad tiibade alla,
aga te ei ole lasknud mul seda teha.
38 Vaadake nüüd – teie koda* jäetakse maha, täiesti tühjaks.

---

‡ **23:27** Sõna-sõnalt „roojus“. § **23:33** Sõna-sõnalt „Gehenna“ (vt märkust salmi 5:22 all). Viide lõpukohtule. * **23:38** Sõna „koda“ võib viidata templile.

39 Ma ütlen teile seda: te ei näe mind enne, kui ütlete: „Õnnistatud on
see, kes tuleb Issanda nimel.““†

24

1 Kui Jeesus oli templist lahkumas, tulid jüngrid tema juurde ja osutasid
uhkelt templi hoonetele.
2 Aga Jeesus vastas: „Kas näete kõiki neid hooneid? Ma ütlen teile tõtt:
neis ei jää üht kivi teise peale. Iga viimane kui üks variseb raginal maha!“
3 Kui Jeesus istus Õlimäel, tulid jüngrid omaette olles tema juurde ja
küsisid: „Räägi meile palun, millal see toimub. Mis on sinu tulemise ja
maailma lõpu märk?“
4 „Ärge laske kellelgi end eksitada,“ vastas Jeesus.
5 „Paljud väidavad end minu olevat, öeldes: „Mina olen Messias“, ja
petavad paljusid.
6 Te kuulete sõdadest ja kuuldusi sõdadest, kuid ärge olge ärevil. See
kõik peab toimuma, kuid see ei ole lõpp.
7 Rahvad ründavad teisi rahvaid ja kuningriigid võitlevad teiste kun-
ingriikide vastu. Paljudes paikades on näljahäda ja maavärinaid,
8 kuid kõik see on alles sünnitusvalude algus.
9 Siis teid vahistatakse, kiusatakse taga ja tapetakse. Kõik vihkavad teid
minu pärast.
10 Sel ajal loobuvad paljud usklikud uskumast. Nad reedavad ja vihkavad
üksteist.
11 Palju valeprohveteid tuleb ja nad petavad paljusid.
12 Suureneva kurjuse tõttu jahtub paljude armastus,
13 aga kes lõpuni vastu peavad, need saavad päästetud.
14 Head sõnumit kuningriigist kuulutatakse kogu maailmas, nii et kõik
võivad seda kuulda, ja siis tuleb lõpp.
15 Nii et kui te näete pühas paigas seisvat „rüvetavat ebajumalust“,*
millest prohvet Taaniel rääkis (kes seda loeb, mõelgu hoolikalt järele),
16 siis need, kes elavad Juudamaal, peaksid põgenema mägedesse.
17 See, kes on katusel, ei tohi tulla alla majast midagi ära tooma.
18 See, kes on väljas põllul, ei tohi minna tagasi kuube võtma.
19 Kui kohutav on see neile, kes on sel ajal lapseootel või imetavad!
20 Palvetage, et teil ei oleks vaja põgeneda talvel ega hingamispäeval.
21 Sest sel ajal on kohutav tagakiusamine, kohutavam kui miski, mis on
toimunud maailma algusest kuni selle ajani, ja mida ei juhtu enam kunagi
uuesti.
22 Kui neid päevi ei lühendataks, ei pääseks keegi, aga valitute pärast
lühendatakse seda aega.
23 Nii et kui keegi ütleb teile: „Vaata, siin on Messias!“ või „Vaata, seal!“,
ärge uskuge seda.
24 Sest valemessiaid ilmub ja ka valeprohveteid ning nad teevad
uskumatuid tunnustähti ja imetegusid, et petta ära ka valitud, kui see oleks
võimalik.
25 Pange tähele, et ma rääkisin teile sellest enne, kui see toimub.
26 Nii et kui öeldakse: „Vaata, ta on väljas kõrbes!“, ärge minge sinna
vaatama; või kui öeldakse: „Vaata, ta on salaja siin!“, ärge uskuge seda.

---

† **23:39** Tsiteeritud Psalmid 118:26. * **24:15** Või „hävitav pühaduseteotus“, viidates tagasi tekstidele Taanieli 9:27; Taanieli 11:31; Taanieli 12:11.

27 Sest inimese Poja tulemine on nagu välk, mis sähvatab eredalt idast läände.
28 „Kus on korjus, sinna kogunevad raisakotkad.“

29 Aga kohe pärast seda tagakiusamise aega läheb päike pimedaks, kuu ei sära, tähed langevad taevast ja taeva vägesid kõigutatakse.
30 Siis ilmub taevasse inimese Poja tunnustäht ja kõik maailma rahvas leinab. Nad näevad inimese Poega tulemas taeva pilvedel väe ja särava hiilgusega.†
31 Pasunahäälega läkitab ta inglid koguma oma valituid igalt poolt, ühest taeva ja maa otsast teiseni.‡

32 Õppige näitlikku õppetundi viigipuust. Kui puul kasvavad õrnad võsud ja lehed hakkavad võrsuma, siis teate, et suvi on tulemas.
33 Samamoodi kui te näete kõike seda toimumas, siis teadke, et tema tulemine on lähedal, õigupoolest on see otse ukse taga!
34 Ma ütlen teile tõtt: see põlvkond ei kao enne, kui kõik see on toimunud.
35 Taevas ja maa võivad kaduda, aga minu sõnad ei kao.

36 Aga keegi ei tea päeva ega tundi, millal see toimub, ei inglid taevas ega Poeg. Ainult Isa teab.
37 Kui inimese Poeg tuleb, on see nagu Noa ajal.
38 See on nagu enne veeuputust, kui nad sõid ja jõid, võtsid naisi ja läksid mehele, lausa päevani, mil Noa läks laeva.
39 Nad ei mõistnud, mis hakkab toimuma, kuni tuli uputus ja pühkis nad kõik minema. Nii on ka inimese Poja tulemine.

40 Kaks meest töötavad põllul. Üks võetakse, teine jäetakse maha.
41 Kaks naist jahvatavad veskiga vilja. Üks võetakse, teine jäetakse maha.
42 Nii et olge valvsad, sest te ei tea, mis päeval teie Issand tuleb.
43 Aga võtke arvesse seda: kui majaomanik teaks aega, mil varas tuleb, oleks ta valvel. Ta ei laseks oma majja sisse murda ja sealt röövida.
44 Ka teie peate olema valmis, sest inimese Poeg tuleb ajal, mil te teda ei oota.
45 Sest kes on usaldusväärne ja tähelepanelik sulane? See on see, kelle isand paneb oma majapidamise eest hoolitsema, et ta varustaks neid toiduga õigel ajal.
46 Kui hea on selle sulase jaoks, kui isand tagasi tulles leiab ta seda tegemas!
47 Ma ütlen teile tõtt: isand paneb selle sulase vastutama kõige eest, mis tal on.
48 Aga kui see sulane oleks nurjatu, ütleks ta endale: „Mu isandal läheb kaua aega“,
49 ning ta hakkaks teisi sulaseid peksma, pidutsema ning joobnutega jooma.
50 Siis selle sulase isand tuleb tagasi siis, kui sulane ei oota, ajal, mil ta ei tea.
51 Ta raiub ta tükkideks ja kohtleb samamoodi nagu silmakirjatsejaid,§ saates ta paika, kus on nutmine ja hammaste kiristamine.

---

† **24:30** Vt Taanieli 7:13–14. ‡ **24:31** Sõna-sõnalt „neljast tuulest, ühest taeva otsast teiseni“.
§ **24:51** Need, kes väidavad, et järgivad oma Issandat, kuid tegelikult ei tee seda.

25

1 Taevariik on nagu kümme neidu, kes võtsid oma lambid kaasa ja läksid
peigmehega kohtuma.
2 Viis olid rumalad ja viis targad.
3 Rumalad neiud võtsid oma lambid, kuid ei võtnud kaasa õli,
4 samal ajal targad neiud võtsid kaasa nii õlinõud kui ka lambid.
5 Peigmehe tulek viibis ning kõik neiud jäid uniseks ja uinusid magama.
6 Kesköö kõlas hüüd: „Vaadake, peigmees on kohal! Tulge välja temaga
kohtuma!“
7 Kõik neiud ärkasid ja kohendasid oma lampide tahti. Rumalad neiud
ütlesid tarkadele:
8 „Andke meile veidi oma õli, sest meie lambid kustuvad.“ Aga targad
neiud vastasid:
9 „Ei, sest muidu ei jaguks sellest ei teile ega meile. Minge poodnike
juurde ja ostke endale õli.“
10 Sel ajal kui nad läksid õli ostma, jõudis peigmees kohale, ja need, kes
olid valmis, läksid koos temaga sisse pulmapeole, ja uks pandi lukku.
11 Teised neiud tulid hiljem. „Isand, isand!“ hüüdsid nad. „Ava meile
uks!“
12 Kuid peigmees vastas: „Ma ütlen teile tõtt: ma ei tunne teid.“
13 Nii et olge valvsad, sest te ei tea päeva ega tundi.

14 See on nagu mees, kes läks ära reisile. Ta kutsus kokku oma sulased
ja usaldas nende kätte oma vara.
15 Ühele sulasele andis ta viis talenti,* teisele kaks ja kolmandale ühe,
vastavalt nende erinevatele võimetele. Siis ta lahkus.
16 Viis talenti saanu läks kohe ja investeeris need ärisse ning sai juurde
veel viis talenti.
17 Samamoodi sai kaks talenti saanu veel kaks juurde.
18 Aga mees, kes oli saanud ühe talendi, läks ja kaevas augu ning peitis
oma isanda raha ära.
19 Kaua aega hiljem tuli nende sulaste isand tagasi ja õiendas nendega
arved.
20 Viis talenti saanu tuli ja tõi kaasa veel viis talenti. „Isand,“ ütles ta,
„sa andsid mulle viis talenti. Vaata, ma sain viis talenti kasu.“
21 Isand ütles talle: „Sa oled hästi teinud, sa oled hea ja ustav sulane.
Sa tõestasid, et oled usaldusväärne väikestes asjades, nii et ma panen
sind nüüd paljude asjade eest vastutama. Ole rõõmus, sest ma olen tõesti
sinuga rahul!“
22 Tuli ka see, kes oli saanud kaks talenti. „Isand,“ ütles ta, „sa andsid
mulle kaks talenti. Vaata, ma sain kaks talenti kasu.“
23 Isand ütles talle: „Sa oled hästi teinud, sa oled hea ja ustav sulane.
Sa tõestasid, et oled usaldusväärne väikestes asjades, nii et ma panen
sind nüüd paljude asjade eest vastutama. Ole rõõmus, sest ma olen tõesti
sinuga rahul!“

24 Siis tuli ühe talendiga mees. „Isand,“ ütles ta, „ma tean, et sa oled
karm mees. Sa lõikad sealt, kuhu sa pole külvanud, ja kogud saaki sealt,
kuhu sa pole istutanud.
25 Kuna ma kartsin sind, läksin ma ja matsin su talendi maa sisse. Vaata,
sa saad tagasi selle, mis sulle kuulub.“

---

* **25:15** Viidatud tõenäoliselt hõbetalentidele, mis on suur rahasumma.

26 Aga isand vastas talle: „Sina nurjatu ja laisk sulane! Kui sa arvad, et
ma lõikan sealt, kuhu ma pole külvanud, ja kogun saaki sealt, kuhu ma
pole istutanud,
27 siis oleksid pidanud mu hõbeda panka hoiule andma, et ma koju tulles
oleksin saanud oma raha intressiga tagasi.
28 Võtke talent temalt ära ja andke sellele, kellel on kümme talenti.
29 Sest igaühele, kellel on, sellele antakse veel rohkem, ja igaühelt, kellel
pole midagi, võetakse ära seegi, mis tal on.
30 Nüüd heitke see kasutu sulane välja pimedusse, kus on nutmine ja
hammaste kiristamine.“
31 Aga kui inimese Poeg tuleb oma hiilguses ja kõik inglid koos temaga,
siis istub ta oma suursugusele troonile.
32 Kõik tuuakse tema ette. Ta eraldab nad üksteisest, nagu karjane
eraldab lambad kitsedest.
33 Ta paneb lambad oma paremale käele ja kitsed vasakule käele.
34 Siis ütleb kuningas neile, kes on tema paremal käel: „Tulge siia, mu
Isa õnnistatud, ja pärige kuningriik, mis on teile valmistatud maailma
algusest peale.
35 Sest mul oli nälg ja te andsite mulle süüa. Mul oli janu ja te andsite
mulle juua. Ma olin võõras ja te kutsusite mu sisse.
36 Ma olin alasti ja te riietasite mind. Ma olin haige ja te hoolitsesite minu
eest. Ma olin vangis ja te külastasite mind.“
37 Siis need, kes on temast paremal, vastavad: „Issand, millal me nägime
sind näljasena ja toitsime sind, või janusena ja jootsime sind?
38 Millal nägime sind võõrana ja kutsusime sind sisse või alasti ja
riietasime sind?
39 Millal nägime sind haigena või vangis ja külastasime sind?“
40 Kuningas lausub neile: „Ma ütlen teile tõtt: mida iganes te tegite ühele
neist, kes on kõige tähtsusetumad, seda tegite mulle.“
41 Samuti pöördub ta nende poole, kes on tema vasakul käel, ja ütleb:
„Minge minu juurest ära, te hukkamõistetud, igavesse† tulle, mis on
valmistatud kuradi ja tema inglite jaoks!
42 Sest mul oli nälg ja te ei andud mulle midagi süüa. Mul oli janu ja te
ei andnud mulle juua.
43 Ma olin võõras ja te ei kutsunud mind sisse. Ma olin alasti ja te ei
riietanud mind. Ma olin haige ja vangis ja te ei külastanud mind.“
44 Siis vastavad ka nemad: „Issand, millal me nägime sind näljase või
janusena, võõrana või alasti, haigena või vangis, ega hoolitsenud sinu
eest?“
45 Siis kostab ta neile: „Ma ütlen teile tõtt: mida iganes te ei teinud ühele
neist, kes on kõige tähtsusetumad, seda ei teinud te mulle.“
46 Nad lähevad ära igavesse hukkamõistu, aga need, kes on head,
lähevad igavesse ellu.“

26

1 Pärast seda, kui Jeesus oli kõike seda rääkinud, ütles ta oma jüngritele:
2 „Te teate, et kahe päeva pärast on paasapüha ja inimese Poeg antakse
nende kätte, kes ta risti löövad.“
3 Siis kogunesid ülempreestrid ja rahvavanemad ülempreester Kaifase
hoovi.

† **25:41** Igavene tagajärgede poolest, mitte kestuselt.

4 Seal sepitsesid nad plaani, et vahistada Jeesus mõne valeliku ettekäände* abil ja ta tappa.
5 Kuid nad ütlesid: „Ärgem tehkem seda pühade ajal, et rahvas mässama ei hakkaks.“
6 Sel ajal kui Jeesus peatus pidalitõbise Siimona majas Betaanias,
7 tuli tema juurde üks naine, kaasas alabasternõu väga kalli parfüümiga. Ta valas selle Jeesusele pähe, kui Jeesus istus ja sõi. Aga kui jüngrid nägid, mida naine tegi, ärritas see neid.
8 „Missugune kohutav raiskamine!“ protestisid nad.
9 „Selle parfüümi oleks võinud suure raha eest ära müüa ja raha vaestele anda!“
10 Jeesus teadis, mis toimus, ja ta ütles neile: „Miks te selle naise peale pahandate? Ta tegi minu heaks midagi imelist!
11 Vaeseid on teie juures alati,† aga mind ei ole teil alati.
12 Seda parfüümi mu ihule valades valmistas ta mind ette matmiseks.
13 Ma ütlen teile tõtt: kus iganes maailmas seda head sõnumit kuulutatakse, räägitakse ka lugu sellest, mida see naine tegi, tema mälestuseks.“
14 Siis Juudas Iskariot, üks kaheteistkümnest jüngrist, läks ülempreestrite juurde
15 ja küsis neilt: „Kui palju te mulle maksate, kui annan Jeesuse teie kätte?“ Nad maksid talle kolmkümmend hõbemünti.
16 Sellest ajast peale otsis ta võimalust, et Jeesus nende kätte anda.
17 Hapnemata leibade püha esimesel päeval tulid jüngrid Jeesuse juurde ja küsisid talt: „Kus sa tahad, et me valmistaksime sulle söömiseks paasapüha söömaaja?“
18 Jeesus ütles neile: „Minge linna ja leidke see konkreetne mees ning öelge talle, et Õpetaja ütleb: „Minu aeg on lähedal. Ma tulen koos jüngritega paasapüha tähistama sinu majja.““
19 Jüngrid tegid, nagu Jeesus oli käskinud, ja nad valmistasid seal paasapüha söömaaja.
20 Kui õhtu saabus, istus ta koos kaheteistkümnega maha sööma.
21 Söömise ajal rääkis ta neile: „Ma ütlen teile tõtt: üks teist reedab mu.“
22 Nad olid äärmiselt vapustatud. Üksteise järel küsisid nad talt: „Issand, ega see mina ole?“
23 „Minu reedab see, kes kastis oma käe koos minuga vaagnasse,“ vastas Jeesus.
24 „Inimese Poeg sureb täpselt nii, nagu temast on prohvetlikult ette kuulutatud, aga häda sellele inimesele, kes inimese Poja reedab! Sellel inimesel oleks parem, kui ta poleks kunagi sündinud!“
25 Juudas – see, kes kavatses Jeesuse reeta – küsis: „Ega see mina ole, rabi?“
„Seda ütlesid sina,“ vastas Jeesus.
26 Söömise ajal võttis Jeesus veidi leiba ja õnnistas seda. Siis murdis ta seda ja andis tükid oma jüngritele. „Võtke ja sööge seda, sest see on minu ihu,“ ütles Jeesus.
27 Siis võttis ta karika, õnnistas seda ja andis neile. „Jooge kõik sellest,“ ütles ta neile.

---

* **26:4** Sõna-sõnalt „valskus“. † **26:11** Vt 5. Moosese 15:11.

28 „Sest see on minu kokkuleppe‡ veri, mis on valatud välja paljude eest
pattude andeksandmiseks.
29 Kuid ma ütlen teile, et ma ei joo sellest viinapuu viljast kuni päevani,
mil ma joon seda värskena koos teiega oma Isa riigis.“
30 Pärast seda kui nad laulsid ühe laulu, läksid nad välja Õlimäele.
31 „Te kõik jätate mu täna öösel maha,“ rääkis Jeesus neile. „Nagu
Pühakiri ütleb: „Ma löön karjast ja lambakari pillutatakse laiali.“§
32 Aga pärast seda, kui ma olen üles tõusnud, lähen ma teie eel
Galileasse.“
33 Kuid Peetrus protestis: „Isegi kui kõik teised sind maha jätavad, siis
mina ei jäta sind kunagi.“
34 „Ma ütlen teile tõtt,“ ütles Jeesus talle, „Täna öösel, enne kui kukk
kireb, salgad sa mind kolm korda.“
35 „Isegi kui pean sinuga koos surema, ei salga ma sind!“ jäi Peetrus
endale kindlaks. Ja kõik jüngrid ütlesid sama.
36 Siis Jeesus läks koos oma jüngritega paika, mida nimetatakse
Ketsemaniks. Ta ütles neile: „Istuge siin, sel ajal kui ma lähen sinna ja
palvetan.“
37 Ta võttis Peetruse ja kaks Sebedeuse poega endaga kaasa. Teda hakkas
vaevama piinav südamevalu ja ahastus.
38 Siis ütles ta neile: „Mind valdab võrreldamatu kurbus. Oodake siin
ja valvake koos minuga.“
39 Ta läks veidi maad edasi, langes näoli maha ja palvetas.
„Mu Isa, kui on võimalik, palun lase see kannatuste karikas minult
ära võtta,“ palvetas Jeesus. „Sellegipoolest ärgu sündigu see, mida mina
tahan, vaid see, mida tahad sina.“
40 Ta läks tagasi jüngrite juurde ja leidis nad magamas. Ta ütles
Peetrusele: „Kas sa ei suutnud ühtainsat tundigi minuga koos ärkvel
püsida?
41 Olge valvsad ja palvetage, et te ei langeks kiusatusse. Jah, vaim on
valmis, aga ihu on nõrk.“
42 Ta läks teist korda eemale ja palvetas.
„Mu Isa, kui seda karikat ei saa minult ära võtta, ilma et ma sellest
jooksin, siis täitugu sinu tahe,“ ütles ta.
43 Ta läks tagasi ja leidis nad magamas, sest nad lihtsalt ei suutnud ärkvel
püsida.*
44 Niisiis läks ta veelkord nende juurest ära eemale ja palvetas kolmandat
korda, samu asju korrates.
45 Siis naasis ta jüngrite juurde ja ütles neile: „Kuidas te saate ikka veel
magada ja puhata? Vaadake, aeg on käes. Inimese Poeg antakse kohe
patuste kätte!
46 Tõuske üles, lähme! Näete, see, kes mu ära annab, on kohale
jõudnud.“
47 Kui ta seda ütles, jõudis kohale Juudas, üks kaheteistkümnest, ja
temaga koos suur mõõkade ja nuiadega relvastatud jõuk, mille olid
saatnud ülempreestrid ja rahvavanemad.
48 Äraandja oli andnud neile märguande: „See, keda ma suudlen, ongi
tema, võtke ta kinni,“ ütles ta neile.
49 Juudas tuli kohe Jeesuse juurde ja ütles: „Tere, rabi,“ ja suudles teda.

‡ **26:28** Või „lepingu veri“. § **26:31** Tsiteeritud Sakarja 13:7. * **26:43** Sõna-sõnalt „nende silmad olid rasked“.

50 „Mu sõber, tee seda, mida sa tegema tulid,“ ütles Jeesus Juudasele. Nii
nad siis tulid, haarasid Jeesusest kinni ja vahistasid ta.
51 Üks neist, kes oli Jeesusega, sirutas käe mõõga järele ja tõmbas selle
välja. Ta lõi ülempreestri sulast ja lõikas ta kõrva maha.
52 Aga Jeesus ütles talle: „Pane oma mõõk ära. Igaüks, kes võitleb
mõõgaga, sureb mõõga läbi.
53 Sa ei arva ju, et ma ei võiks paluda oma Isa, et ta saadaks kohe rohkem
kui kaksteist leegioni ingleid?
54 Aga kuidas siis täituks Pühakiri, mis ütleb, et see peab nii toimuma?“
55 Siis ütles Jeesus jõugule: „Kas te tulite mind vahistama mõõkade ja
nuiadega, nagu oleksin ma mingisugune ohtlik kurjategija? Ma istusin iga
päev templis õpetades ja te ei vahistanud mind siis.
56 Aga kõik see toimub, et läheks täide see, mida prohvetid kirjutasid.“
Siis kõik jüngrid jätsid ta maha ja jooksid minema.
57 Need, kes Jeesuse vahistasid, viisid ta ülempreester Kaifase majja,
kuhu olid kogunenud vaimulikud õpetajad ja vanemad.
58 Peetrus järgnes talle eemalt ja läks ülempreestri hoovi. Seal istus ta
koos valvuritega, et näha, kuidas kõik lõpeb.
59 Ülempreestrid ja kogu nõukogu üritasid leida Jeesuse vastu mingeid
valetõendeid, et nad saaksid ta surma mõista.
60 Aga nad ei suutnud midagi leida, kuigi valetunnistajaid astus esile.
Lõpuks astusid ette kaks tunnistajat
61 ja teatasid: „See mees ütles: „Ma suudan Jumala templi hävitada ja
kolme päevaga üles ehitada.““
62 Ülempreester tõusis ja küsis Jeesuselt: „Kas sul ei ole vastust? Mida
on sul enda kaitseks öelda?“
63 Kuid Jeesus vaikis edasi.
Ülempreester ütles Jeesusele: „Ma panen su elava Jumala nimel vande
alla. Ütle meile, kas sa oled Messias, Jumala Poeg!“
64 „Seda ütlesid sina,“ vastas Jeesus. „Ja ma ütlen sulle ka seda, et
tulevikus näed sa inimese Poega Kõigeväelise paremal käel istumas ja
taeva pilvede peal tulemas.“†
65 Siis käristas ülempreester oma rõivad lõhki ja ütles: „Ta teotab
Jumalat! Milleks on meil üldse tunnistajaid vaja? Vaadake, nüüd olete
ise tema jumalateotust kuulnud!
66 Missugune on teie otsus?“
„Süüdi! Ta on surma väärt!“ vastasid nad.
67 Siis nad sülitasid talle näkku ja peksid teda. Mõned lõid teda käega
68 ja ütlesid: „Kuuluta meile prohvetlikult, sina „Messias“! Kes sind just
lõi?“
69 Samal ajal istus Peetrus väljas hoovis. Üks teenijatüdruk tuli tema
juurde ja ütles: „Sina olid ka koos galilealase Jeesusega!“
70 Aga ta salgas seda kõigi ees. „Ma ei tea, millest sa räägid,“ ütles ta.
71 Kui ta läks tagasi hoovi sissepääsu juurde, nägi teda üks teine
teenijatüdruk ja ütles sealsetele inimestele: „See mees oli koos Naatsareti
Jeesusega.“
72 Taaskord salgas ta seda ja ütles vandega kinnitades: „Ma ei tunne
teda.“
73 Veidi aja pärast tulid seal seisvad inimesed Peetruse juurde ja ütlesid:
„Sa oled kindlasti üks neist. Sinu aktsent reedab sind.“

† **26:64** Vt Psalmid 110:1 ja Taanieli 7:13.

74 Siis hakkas ta vanduma: „Olgu ma neetud, kui ma valetan!‡ Ma ei
tunne seda meest!“ Otsekohe kires kukk.
75 Siis meenus Peetrusele, mida Jeesus oli talle öelnud: „Enne kui kukk
kireb, salgad sa kolm korda, et sa mind tunned.“ Ta läks välja ja nuttis
kibedasti.

27

1 Varahommikul pidasid kõik ülempreestrid ja rahvavanemad koos nõu
ja otsustasid Jeesuse surma saata.
2 Nad sidusid ta kinni, viisid ära ja andsid üle maavalitseja Pilaatusele.
3 Kui Juudas, kes oli Jeesuse reetnud, nägi, et Jeesus oli surma mõistetud,
kahetses ta seda, mida oli teinud, ning andis kolmkümmend hõbemünti
ülempreestritele ja vanematele tagasi.
4 „Ma olen pattu teinud! Olen ära andnud süütu vere!“ ütles ta neile.
„Mis on sel meiega pistmist?“ vastasid nad. „See on sinu probleem!“
5 Juudas viskas hõbemündid pühamusse ja lahkus. Ta läks ära ja poos
enese üles.
6 Ülempreestrid võtsid hõbemündid ja ütlesid: „See on vereraha, nii et
ei ole seaduslik seda templi varakambrisse panna.“
7 Nii leppisid nad kokku, et ostavad pottsepa põllu kohaks, kuhu matta
võõramaalasi.
8 Sellepärast nimetatakse seda välja veel tänapäeval Verepõlluks.
9 Sellega täitus Jeremija kaudu esitatud prohvetikuulutus: „Nad võtsid
kolmkümmend hõbemünti – selle inimese „väärtuse“, kes osteti mõnede
Iisraeli laste määratud hinnaga –
10 ja kasutasid neid, et maksta pottsepa põllu eest, täpselt nii nagu Issand
käskis mul teha.“*
11 Jeesus viidi maavalitseja Pilaatuse ette, kes küsis temalt: „Kas sina
oled juutide kuningas?“
„Seda ütlesid sina,“ vastas Jeesus.
12 Aga kui ülempreestrid ja vanemad tema vastu süüdistusi esitasid, siis
Jeesus ei vastanud.
13 „Kas sa ei kuule, kui palju süüdistusi neil sinu vastu on?“ küsis
Pilaatus talt.
14 Kuid Jeesus ei öelnud midagi, ei ühtki sõna. See üllatas maavalitsejat
väga.
15 Maavalitsejal oli tava vabastada rahvale pühade ajal vang, keda nad
tahavad.
16 Sel ajal oli vanglas kurikuulus vang, mees nimega Barabas.
17 Nii küsis Pilaatus kokku tulnud rahvahulgalt: „Keda te tahate, et ma
teile vabaks lasen? Barabase või Jeesuse, keda nimetatakse Messiaks?“
18 (Ta oli mõistnud, et Jeesus oli tema ette kohtumõistmiseks toodud
kadeduse tõttu.)
19 Sel ajal kui ta istus kohtunikutoolil, saatis tema naine talle sõnumi,
milles ütles: „Ära tee sellele süütule mehele midagi, sest ma olen täna
unenäo tõttu tema pärast kohutavalt kannatanud.“
20 Kuid ülempreestrid ja vanemad veensid rahvast küsima Barabast ja
laskma Jeesus hukata.
21 Kui maavalitseja küsis neilt: „Kumma neist kahest te tahate vabaks
saada?“, vastasid nad: „Barabase.“
22 „Mida ma teen siis Jeesuse, Messiaga?“ küsis ta neilt.

‡ **26:74** Või „kutsus enda peale needused“. * **27:10** Vt Sakarja 11:12–13, viide tekstile Jeremija 32:6–15.

Nad kõik karjusid: „Lase ta risti lüüa!“
23 „Miks? Mis kuriteo ta siis on teinud?“ küsis Pilaatus. Aga nad karjusid
veel valjemini: „Löö ta risti!“
24 Kui Pilaatus nägi, et asi on lootusetu ja et tekkimas on mäss, võttis ta
vett ja pesi rahva ees käsi. „Mina olen selle mehe verest puhas. See tuleb
teie pea peale!“† ütles ta neile.
25 Kogu rahvas vastas: „Olgu tema veri meie ja meie laste peal!“
26 Siis laskis ta neile Barabase vabaks, kuid Jeesust lasi ta piitsutada ja
saatis ristilöömisele.
27 Maavalitseja sõdurid viisid Jeesuse pretooriumi‡ ja kogu salk
ümbritses teda.
28 Nad võtsid ta alasti ja panid talle sarlakpunase mantli õlgadele.
29 Nad tegid okaspõõsast krooni ja asetasid talle pähe ning pistsid tema
paremasse kätte kepi. Nad põlvitasid tema ette maha ja pilkasid teda,
öeldes: „Me tervitame sind, juutide kuningas!“
30 Nad sülitasid tema peale, võtsid kepi ja peksid teda sellega vastu pead.
31 Kui nad olid tema mõnitamise lõpetanud, võtsid nad kuue ära ja
pandi talle tema enda rõivad selga tagasi. Siis viisid nad ta ära, et ta risti
lüüa.
32 Teel leidsid nad mehe nimega Siimon, kes oli Küreenest pärit, ja
sundisid teda Jeesuse risti kandma.
33 Kui nad jõudsid Kolgatale, mis tähendab „Pealuu ase“,
34 andsid nad talle sapiga segatud veini. Aga kui ta oli seda maitsnud,
keeldus ta seda joomast.
35 Pärast seda kui nad olid ta risti löönud, veeretasid nad täringuid, et
tema riided omavahel ära jaotada.§
36 Siis istusid nad maha ja valvasid teda seal.
37 Nad panid ta pea kohale sildi tema vastu esitatud süüdistusega. Sildil
oli kirjas: „See on Jeesus, juutide kuningas.“
38 Koos temaga lõid nad risti kaks kurjategijat, ühe temast paremale ja
teise temast vasakule.
39 Möödujad karjusid talle solvanguid ja ütlesid pead raputades:
40 „Sina, kes sa lubasid templi hävitada ja kolme päevaga üles ehitada,
miks sa ennast ei päästa? Kui sa tõesti oled Jumala Poeg, siis tule risti
pealt maha.“
41 Ülempreestrid pilkasid teda samamoodi koos vaimulike õpetajate ja
vanematega.
42 „Teisi inimesi ta päästis, aga ennast ta ei suuda päästa!“ ütlesid nad.
„Kui ta tõesti on Iisraeli kuningas, tulgu ta risti pealt maha ja siis me usume
teda!
43 Ta usaldab Jumalat nii veendunult – las siis Jumal päästab ta nüüd,
kui tahab,* sest ta väitis: „Ma olen Jumala Poeg.““
44 Kurjategijad, kes olid koos temaga risti löödud, solvasid teda
samamoodi.
45 Keskpäevast kuni kella kolmeni kattis kogu riiki pimedus.
46 Umbes kella kolme ajal karjus Jeesus valju häälega: „Eli, Eli, lama
sabachthani?“, mis tähendab: „Mu Jumal, mu Jumal, miks sa oled mind
maha jätnud?“†
47 Kui mõned seal seisjaist seda kuulsid, ütlesid nad: „Ta kutsub Eelijat!“

---

† **27:24** Sõna-sõnalt „vaadake ise, kuidas saate“. ‡ **27:27** Sõjaväeline peakorter. § **27:35** Vt Psalmid 22:19. * **27:43** Asja teeb hullemaks see, et nad tsiteerisid talle vastu Pühakirja teksti Psalmid 22:9. † **27:46** Tsiteeritud Psalmid 22:2.

48 Otsekohe jooksis üks neist, haaras käsna, kastis selle äädikasse, pani
kepi otsa ja andis seda Jeesusele juua.‡
49 Aga teised ütlesid: „Jätke ta rahule. Vaatame, kas Eelija tuleb teda
päästma.“
50 Jeesus karjatas taas valju häälega ja tegi viimase hingetõmbe.§
51 Täpselt siis kärises templi eesriie ülevalt alla lõhki. Maapind värises,
kaljud lõhenesid
52 ja hauad avanesid. Paljud neist, kes olid elanud head elu ja surmaunne
jäänud, äratati ellu.
53 Pärast Jeesuse ülestõusmist läksid nad surnuaedadest pühasse
linna,* kus paljud neid nägid.
54 Kui tsentuurio ja need, kes koos temaga Jeesust valvasid, nägid
maavärinat ja seda, mis juhtus, olid nad kohkunud ja ütlesid: „See oli
tõesti Jumala Poeg!“
55 Ka paljud naised jälgisid eemalt, need, kes olid Jeesust Galileast saadik
järginud ja olid teda toetanud.
56 Nende hulgas olid Maarja Magdaleena, Jaakobuse ja Joosepi ema
Maarja ning Sebedeuse poegade ema.
57 Kui saabus õhtu, läks Arimaatiast pärit rikas mees nimega Joosep (kes
oli ka Jeesuse jünger)
58 Pilaatuse juurde ja küsis Jeesuse surnukeha. Pilaatus andis korralduse
see temale üle anda.
59 Joosep võttis surnukeha ja mähkis selle uude linasesse riidesse
60 ning asetas selle oma uude hauda, mis oli kaljusse tahutud. Ta veeratas
haua sissepääsu ette suure kivi ja lahkus.
61 Maarja Magdaleena ja teine Maarja istusid seal, haua vastas.
62 Järgmisel päeval,† pärast valmistuspäeva, läksid ülempreestrid ja
variserid koos Pilaatuse juurde.
63 Nad ütlesid talle: „Isand, meile meenub, et see petis ütles veel elus
olles: „Ma tõusen kolme päeva pärast surnuist üles.“
64 Anna korraldus valvata hauda kuni kolmanda päevani. Nii ei saa tema
jüngrid tulla ja ta keha varastada ning rahvale öelda, et ta tõusis surnuist
üles. Muidu oleks pettus lõpuks hullem kui alguses.“
65 „Ma annan teile sõdurite vahtkonna,“ ütles Pilaatus neile. „Minge
nüüd ja kindlustage seda nii hästi kui võimalik.“
66 Nii nad läksid ja kindlustasid haua, panid sissepääsu ees olevale kivile
pitseri ja seadsid sõdurid valvepostile.

28

1 Pärast hingamispäeva, nädala esimese päeva koidikul,* läksid Maarja
Magdaleena ja teine Maarja hauda vaatama.
2 Äkitselt toimus kohutav maavärin, sest Issanda ingel tuli taevast alla,
veeretas kivi ära ja istus selle peale.
3 Tema nägu lõõmas nagu välk ja tema riided olid valged nagu lumi.
4 Valvurid vappusid hirmust ja kukkusid justkui surnuna maha.
5 Ingel ütles naistele: „Ärge kartke! Ma tean, et te otsite Jeesust, kes
löödi risti.

‡ **27:48** Vt Psalmid 69:22. § **27:50** See heebrea väljend tähendab, et ta suri. * **27:53** Viidatud Jeruusalemmale. † **27:62** Viidatud hingamispäevale. * **28:1** See vastab päevale, mida meie nimetame pühapäevaks. Tekstis identifitseeritakse seda selgelt kui nädala esimest päeva, mis järgneb hingamispäevale, nädala seitsmendale päevale.

6 Ta ei ole siin. Ta tõusis surnuist üles, just nagu ta enne ütles. Tulge ja
vaadake, kus Issand lamas.
7 Minge nüüd kiiresti ja rääkige tema jüngritele, et ta on surnuist üles
tõusnud ja et ta läheb teie eel Galileasse. Te näete teda seal, ma luban
teile!“
8 Nad lahkusid kiiresti haua juurest, olles samaaegselt hirmul ja väga
õnnelikud, ning läksid jooksuga jüngritele rääkima.
9 Järsku tuli Jeesus neile vastu ja tervitas neid. Nad läksid tema juurde,
võtsid tema jalgade ümbert kinni ja kummardasid teda.
10 Siis Jeesus ütles neile: „Ärge kartke! Minge ja öelge mu vendadele,
et nad läheksid Galileasse, ja seal nad näevad mind.“
11 Kui nad lahkusid, läksid mõned valvuritest linna ja jutustasid
ülempreestritele kõigest, mis oli juhtunud.
12 Pärast seda kui ülempreestrid olid vanematega kohtunud ja plaani
välja mõelnud, andsid nad sõduritele altkäemaksuks palju raha.
13 „Öelge, et jüngrid tulid öösel ja varastasid ta ära sel ajal, kui meie
magasime,“ ütlesid nad sõduritele.
14 „Ja kui maavalitseja sellest kuuleb, siis me räägime temaga ja teil pole
vaja muretseda.“
15 Niisiis võtsid sõdurid raha ja tegid nii, nagu neile oli öeldud. Seda
lugu levitatakse juutide hulgas tänase päevani.
16 Aga üksteist jüngrit läksid Galileasse, sellele mäele, kuhu Jeesus oli
käskinud neil minna.
17 Kui nad teda nägid, siis nad kummardasid teda, kuigi mõni kahtles.
18 Jeesus tuli nende ja juurde ja ütles neile: „Kogu võim taevas ja maa
peal on antud mulle.
19 Nii et minge ja tehke jüngreid kõigist rahvustest inimesi ning ristige
neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse.
20 Õpetage neid järgima kõiki käske, mille mina olen teile andnud.
Pidage meeles, ma olen alati teie juures, maailma lõpuni.“

Markuse evangeelium

1 Sellega algab hea sõnum Jeesusest Kristusest, Jumala Pojast.
2 Täpselt nagu prohvet Jesaja kirjutas: „Ma läkitan oma käskjala sinu
eel sulle teed valmistama.
3 Hääl hüüab kõrbes: „Valmistage Issandale teed! Tehke sirgeks tema
teerajad.““*
4 Johannes tuli kõrbesse ristima ja kuulutas meeleparanduse† ristimist
pattude andeksandmiseks.
5 Kogu rahvas Juudamaalt ja Jeruusalemmast läks tema juurde. Nad
tunnistasid avalikult oma patte ja nad ristiti Jordani jões.
6 Johannese riided olid tehtud kaamelikarvadest ja riiete peal kandis ta
nahkvööd. Ta sõi jaanikaunu‡ ja metsmett.
7 Tema sõnum kõlas nii: „Pärast mind tuleb see, kes on minust suurem.
Ma ei ole väärt, et kummarduda ja tema sandaale lahti päästa.
8 Mina ristin teid veega, kuid tema ristib teid Püha Vaimuga.“
9 Siis tuli Jeesus Naatsaretist Galileasse ja Johannes ristis ta Jordani jões.
10 Kui Jeesus veest välja tuli, nägi ta taevast avanevat ja Püha Vaimu tuvi
kujul enda peale§ laskuvat.
11 Hääl taevast ütles: „Sina oled mu poeg, keda ma armastan. Mul on
sinu üle väga hea meel.“
12 Kohe pärast seda saatis Vaim ta kõrbesse,
13 kus Saatan teda nelikümmend päeva kiusas. Ta oli koos met-
sloomadega ja inglid hoolitsesid tema eest.
14 Hiljem – pärast seda, kui Johannes vangistati – läks Jeesus Galileasse
ja kuulutas Jumala head sõnumit.
15 „Ettekuulutatud aeg on saabunud,“ ütles ta. „Jumala riik on käes!*
Parandage meelt ja uskuge head sõnumit.“
16 Kui Jeesus kõndis Galilea mere ääres, nägi ta Siimonat ja tema venda
Andreast võrku vette heitmas, sest nad teenisid elatist kalapüügiga.
17 „Tulge ja järgnege mulle,“ ütles ta neile, „ja ma panen teid inimesi
püüdma.“
18 Nad jätsid otsekohe oma võrgud sinnapaika ja järgnesid talle.
19 Ta läks veidi edasi ning nägi Jaakobust ja tema venda Johannest –
Sebedeuse poegi. Nad olid paadis ja parandasid võrke.
20 Viivitamatult kutsus ta neid endale järgnema.† Nad jätsid oma isa
Sebeduse koos palgalistega paati ja järgnesid Jeesusele.
21 Nad suundusid Kapernauma; hingamispäeval läks Jeesus sünagoogi
ja õpetas seal.

---

* **1:3** Vt Malaki 3:1 ja Jesaja 40:3. † **1:4** „Meeleparandus“ tähendab „meelemuutust“, kuid siin viidatakse ka Vana Testamendi prohvetite üleskutsele pöörduda rahvana Issanda poole ning öelda lahti vääradest religioossetest arusaamadest ja kurjadest tegudest. ‡ **1:6** Tõenäoliselt on algkeeles kasutatud sõnaga mõeldud jaanikaunu, mitte rohutirtse. § **1:10** Või „sisse“. * **1:15** Isegi „Jumala valitsus on sisse õnnistatud!“ Riiki ei ole siin mõeldud kui territooriumi tavapärases mõistes, vaid Jeesuse tuleku kaudu ennistatud Jumala kuningavõimu ja valitsust. Pane tähele ka, et tegusõna ajavorm näitab, et kuningriik ei ole üksnes lähedal, vaid et see on Jeesuse isikus kohal. See lisab meeleparandusele vastamisele pakilisuse. † **1:20** Mitte otsesõnu, kaudselt.

22 Rahvas oli tema õpetusest hämmastunud, sest erinevalt nende
vaimulikest õpetajatest kõneles ta mõjukalt.‡
23 Äkitselt hakkas sealsamas sünagoogis üks kurjast vaimust vaevatud
mees karjuma:
24 „Naatsareti Jeesus, miks sa meid tülitad? Kas tulid meid hävitama?
Ma tean, kes sa oled! Sa oled Jumala Püha!“
25 Jeesus segas kurjale vaimule vahele ja ütles: „Ole vait! Tule temast
välja!“
26 Kuri vaim kisendas, raputas meest krampidega ja tuli temast välja.
27 Kõik olid juhtunust jahmunud. „Mis see on?“ küsisid nad üksteiselt.
„Mis uus õpetus see on, mis on nii mõjuvõimas? Isegi kurjad vaimud
kuulavad tema sõna!“
28 Uudis temast levis kiiresti kogu Galilea piirkonnas.
29 Seejärel lahkusid nad sünagoogist ja läksid koos Jaakobuse ja
Johannesega Siimona ja Andrease koju.
30 Siimona ämm oli palavikuga voodis, nii et nad rääkisid Jeesusele
temast.
31 Jeesus läks naise juurde, võttis tal käest kinni ja aitas ta üles. Koheselt
lahkus palavik naisest ja ta valmistas neile süüa.
32 Samal õhtul pärast päikeseloojangut toodi Jeesuse juurde haigeid ja
kurjadest vaimudest vaevatuid.
33 Kogu linn kogunes maja juurde.
34 Ta tervendas palju mitmesuguste haigustega inimesi ja ajas välja palju
kurje vaime. Ta ei lubanud kurjadel vaimudel kõneleda, sest nad teadsid,
kes ta on.
35 Hommikul väga vara, kui oli veel pime, tõusis Jeesus üles ja läks
üksinda vaiksesse paika palvetama.
36 Siimon ja teised läksid teda otsima.
37 Kui nad ta leidsid, ütlesid nad talle: „Kõik otsivad sind.“
38 Aga Jeesus vastas: „Peame minema ümbruskonna teistesse linnadesse,
et ma saaksin ka neile head sõnumit rääkida, sest sellepärast ma ju
tulingi.“
39 Nii käis ta läbi kogu Galilea, kõneles sünagoogides ja ajas kurje vaime
välja.
40 Üks pidalitõbine tuli tema juurde abi paluma. See mees põlvitas
Jeesuse ette ja ütles: „Palun sind, kui sa tahad, suudad sa mind terveks
teha!“
41 Kaastundlikult sirutas Jeesus käe, puudutas meest ja ütles: „Ma tahan.
Saa terveks!“
42 Pidalitõbi lahkus temast samal hetkel ja mees sai terveks.
43 Jeesus saatis ta minema tõsise hoiatusega.
44 „Vaata, et sa sellest mitte kellelegi ei räägi,“ ütles ta mehele. „Mine
preestri juurde ja näita end talle. Too ohver, mis on Moosese seaduses
sellise puhtakssaamise korral nõutud, nii et inimestel oleks tõend.“§
45 Kuid tervekssaanud pidalitõbine läks ja rääkis juhtunust kõigile.
Seetõttu ei saanud Jeesus enam avalikult neisse linnadesse minna, vaid
pidi jääma maapiirkonda, kuhu rahvas kogu ümbruskonnast tema juurde
tuli.

‡ **1:22** „Vaimulikud õpetajad“ ehk „kirjatundjad“. Nad olid rohkem kui kirjatundjad kirjutiste mõttes. Need mehed olid autoriteetsed Pühakirja tõlgendajad ja nad õpetasid rahvale vaimuliku seaduse nõudeid. § **1:44** Vt 3. Moosese 14.

2

1 Mõne päeva pärast naasis Jeesus koju Kapernamas ja levis kuuldus, et ta on seal.
2 Majja kogunes nii palju rahvast, et see oli tulvil täis, seisti lausa ukse taga, ning Jeesus kuulutas neile sõnumit.*
3 Neli meest olid toonud kaasa ühe halvatud mehe,
4 kuid nad ei pääsenud rahvahulga tõttu Jeesuse lähedale. Niisiis ronisid nad üles katusele ja võtsid selle lahti. Kui nad olid Jeesuse kohale ava teinud, lasksid nad sealt alla mati, mille peal lamas halvatud mees.
5 Kui Jeesus nägi nende meeste kindlat usku, ütles ta halvatule: „Sõber, sinu patud on andeks antud.“
6 Mõned seal istunud vaimulikud õpetajad mõtlesid endamisi:
7 „Miks ta niimoodi räägib? Ta teotab Jumalat! Kes saab patte andeks anda? Ainult Jumal saab seda teha!“
8 Jeesus teadis kohe, mida nad mõtlesid. Ta ütles neile: „Miks te nii mõtlete?
9 Kumb on lihtsam: kas öelda halvatule „Sinu patud on andeks antud“ või „Tõuse üles, võta oma matt ja kõnni?
10 Aga et veenda teid, et inimese Pojal on õigus patte andeks anda,
11 ütlen ma sulle (halvatule): tõuse üles, võta oma matt ja mine koju.““
12 Mees tõusis, võttis oma mati ja läks kõigi silme all välja. Kõik olid hämmastunud, ülistasid Jumalat ning ütlesid: „Me ei ole kunagi midagi seesugust näinud!“
13 Jeesus läks veel kord välja mere äärde ja õpetas inimesi, kes tema juurde tulid.
14 Kui ta kõndis, nägi ta Leevit, Alfeuse poega, maksukoguja putkas istumas.
„Järgne mulle,“ ütles Jeesus talle. Leevi tõusis ja järgnes Jeesusele.
15 Sel õhtul sõi Jeesus õhtust Leevi majas. Koos Jeesuse ja tema jüngritega tuli sööma palju maksukogujaid ja „patuseid“†, sest nende hulgas oli palju neid, kes Jeesusele järgnesid.
16 Kui variseride vaimulikud juhid nägid Jeesust selliste inimestega koos söömas, küsisid nad Jeesuse jüngritelt: „Miks ta sööb koos maksukogujate ja patustega?“
17 Kui Jeesus seda kuulis, ütles ta neile: „Arsti ei vaja terved, vaid haiged. Ma ei ole tulnud kutsuma neid, kes elavad õigesti, vaid neid, kes ei ela õigesti – patuseid.“
18 Johannese jüngrid ja variserid paastusid.‡ Mõned neist tulid Jeesuse juurde ja küsisid talt: „Miks on nii, et Johannese jüngrid ja variserid paastuvad, kuid sinu jüngrid ei paastu?“
19 „Kas pulmakülalised paastuvad sel ajal, kui peigmees on nende juures?“ küsis neilt Jeesus. „Ei. Sel ajal kui peigmees on nende juures, ei saa/või nad paastuda.
20 Aga tuleb aeg, mil peigmees võetakse nende juurest ära ja siis nad paastuvad.
21 Keegi ei pane vanale rõivale paika, mis ei ole vanunud. Muidu uus riidetükk tõmbab vana rõiva peal kokku ja rebib augu suuremaks.

---

* **2:2** Sõna-sõnalt „sõna“ – kasutatakse siin esimest korda Jumala hea sõnumi tähenduses. † **2:15** „Patused“ viitab siin neile, keda ei peetud religioosse seaduse täitmisel nii rangeks kui vaimulikke õpetajaid ja varisere. ‡ **2:18** Paastumine – otsus religioossetel põhjustel teatud päevadel mitte süüa.

22 Keegi ei pane uut veini vanadesse nahklähkritesse. Muidu rebestab
vein lähkrid ja nii vein kui ka lähkrid lähevad raisku. Ei, uus vein
pannakse uutesse lähkritesse.“
23 Ühel hingamispäeval, kui Jeesus läks läbi viljapõllu, hakkasid jüngrid
kõndides viljapäid korjama.
24 Variserid küsisid Jeesuselt: „Vaata! Miks nad teevad seda, mis on
hingamispäeval keelatud?“
25 „Kas te ei ole kunagi lugenud, mida tegi Taavet, kui temal ja ta meestel
oli nälg ja süüa ei olnud?“ küsis Jeesus neilt.
26 „Nad läksid Jumala kotta, kui Ebjatar oli ülempreester, ning sõid
pühitsetud leiba, mida ei tohtinud süüa keegi peale preestrite, ning ta
andis seda ka oma meestele.
27 Hingamispäev tehti teie jaoks, mitte teie hingamispäeva jaoks,“ vastas
ta neile.
28 „Niisiis on inimese Poeg hingamispäeva Isand.“

3

1 Jeesus läks taas sünagoogi. Seal oli üks mees, kellel oli vigane käsi.
2 Seal oli ka neid, kes jälgisid, kas Jeesus teeb mehe hingamispäeval
terveks, sest nad otsisid põhjust, et teda seaduserikkumises süüdistada.
3 Jeesus ütles vigase käega mehele: „Tule ja seisa siia kõikide ette.“
4 „Kas hingamispäeval on seaduslik teha head või halba? Kas peaks elu
säästma või tapma?“ küsis ta neilt. Kuid nemad ei vastanud sõnagi.
5 Ta vaatas neid ärritunult ja nende halastamatuse pärast ägestudes.
Seejärel ütles ta mehele: „Siruta käsi välja.“ Mees sirutas käe välja ja
käsi sai terveks.
6 Variserid lahkusid ja hakkasid kohe Heroodese pooldajatega salaplaane
pidama, kuidas nad saaksid Jeesuse tappa.
7 Vahepeal läks Jeesus tagasi mere* äärde ja suur hulk rahvast järgnes
talle. Nad olid pärit Galileast, Juudamaalt,
8 Jeruusalemmast, Idumeast, Jordani-taguselt alalt ning Tüürose ja
Siidoni piirkonnast. Nii palju rahvast tuli teda vaatama sellepärast, et nad
olid kuulnud kõigest, mida ta teeb.
9 Jeesus käskis oma jüngritel väikese paadi valmis panna juhuks, kui
rahvas talle väga peale tungib,
10 sest ta oli nii paljud terveks teinud, et haiged tunglesid tema poole, et
nad saaksid teda puudutada.
11 Iga kord kui kurjad vaimud teda nägid, langesid nad tema ette maha
ja kisendasid: „Sina oled Jumala Poeg!“
12 Kuid ta keelas neil avaldada, kes ta on.
13 Seejärel läks Jeesus mägismaale. Ta kutsus need, keda ta soovis, enda
juurde, ja nad tulid tema juurde.
14 Ta valis neist kaksteist, kes oleksid temaga koos, ja nimetas nad
apostliteks. Nad pidid olema temaga koos ning ta kavatses nad saata välja
head sõnumit kuulutama
15 ja nad pidid saama voli kurje vaime välja ajada.
16 Need on kaksteist, kelle ta valis: Siimon (kelle ta nimetas Peetruseks),
17 Sebedeuse poeg Jaakobus ja tema vend Johannes (kelle kohta ta ütles
Boanerges, mis tähendab „kõuepojad“),
18 Andreas, Filippus, Bartolomeus, Matteus, Toomas, Alfeuse poeg
Jaakobus, Taddeus, revolutsionäär Siimon

* **3:7** Galilea järve äärde.

19 ja Juudas Iskariot (kes ta reetis).
20 Jeesus läks koju, kuid taas kogunes nii suur rahvahulk, et temal ja ta
jüngritel ei olnud isegi aega süüa.
21 Kui Jeesuse perekond† sellest kuulis, tulid nad talle järele, öeldes: „Ta
on aru kaotanud.“
22 Ent Jeruusalemma vaimulikud juhid ütlesid: „Ta on Peltsebuli
võimuses! Ta ajab kurje vaime välja kurjade vaimude valitseja abil!“
23 Aga Jeesus kutsus nad enda juurde ning näitlikku selgitust‡ kasutades
küsis neilt: „Kuidas saab Saatan Saatanat välja ajada?
24 Kuningriik, mis on iseendaga sõjajalal, ei jää püsima.
25 Riidlev leibkond on hukule määratud.
26 Kui Saatan on iseendaga riius ja sõjajalal, ei kesta ta kaua – peagi oleks
tal lõpp.
27 Kindel on see, et kui keegi murrab tugeva mehe majja ja üritab tema
asju võtta, ei jõua ta röövsaagiga kaugele, kui ta seda tugevat meest
kõigepealt kinni ei seo.
28 Ma räägin teile tõtt: kõik patud ja jumalateotus on võimalik andeks
saada,
29 aga kui inimesed teotavad Jumalat sellega, et lükkavad tagasi Püha
Vaimu, siis ei saa nad kunagi andeks, sest nad on süüdi igaveses patus.“
30 (Jeesus ütles nii§ sellepärast, et nad ütlesid: „Tal on kuri vaim.“)
31 Seejärel jõudsid kohale Jeesuse ema ja vennad. Nad ootasid väljas ja
saatsid talle teate, milles palusid tal välja tulla.
32 Tema ümber istuv rahvas ütles talle: „Sinu ema ja vennad küsivad
väljas sinu järele.“
33 „Kes on mu ema? Kes on mu vennad?“ vastas ta.
34 Heitnud pilgu kõigile, kes istusid tema ümber ringis, ütles ta: „Siin
on mu ema! Siin on mu vennad!
35 Kes iganes teeb seda, mis on Jumala tahtmine, on minu vend, õde ja
ema.“

4

1 Jeesus hakkas taas mere ääres õpetama. Teda tuli kuulama nii palju
rahvast, et ta astus paati ja istus vee peal paadis, sel ajal kui rahvas kuulas
teda kaldal.
2 Ta näitlikustas oma õpetusi paljude lugudega.
3 „Kuulake,“ ütles ta. „Üks külvaja läks välja külvama.
4 Kui ta külvates seemneid laiali puistas, kukkus osa teerajale, linnud
tulid ja sõid seemned sealt ära.
5 Osa seemneid pudenes kivisele pinnale, kus ei olnud eriti mulda.
Madalas mullakihis hakkasid taimed kiiresti kasvama, aga kuna mullakiht
ei olnud sügav,
6 kõrvetas päike taimi. Kuna neil ei olnud päris juuri, närbusid taimed
peagi.
7 Osa seemneid pudenes ohakate sekka. Ohakad kasvasid suureks ja
lämmatasid tärkava orase, nii et sellest ei tulnud midagi.
8 Osa seemneid langes heale pinnasele, kus nad idanesid ja kasvasid ning
andsid saagiks mõni kolmkümmend, mõni kuuskümmend ja mõni sada
korda külvatust rohkem.
9 Kui teil on kuulmiseks kõrvad, siis kuulake, mida ma teile räägin.“

---

† **3:21** Sõna-sõnalt „need, kes olid temaga lähedased“. ‡ **3:23** Ehk „tähendamissõna“, mis tähendab „analoogia“, „võrdlus“, „illustratsioon“. § **3:30** Mitte otsesõnu, kaudselt.

10 Kui Jeesus oli omapead, küsisid kaksteist jüngrit ja teised, kes olid
koos temaga, mida need võrdlused tähendasid.
11 Ta ütles neile: „Teie saate Jumala riigi mõistatusest aru. Kuid
kõrvalseisjatel on ainult lood,
12 nii et kuigi nad näevad, nad tegelikult ei „näe“, ja kuigi nad kuulevad,
nad ei mõista, muidu pöörduksid nad minu poole ja saaksid andeks.“*
13 „Kas te ei saa sellest loost aru?“ küsis Jeesus neilt. „Kui ei saa, kuidas
te siis kõigist ülejäänud lugudest aru saate?
14 Külvaja külvab sõna.†
15 Seemned rajal, kuhu sõna külvati, kujutavad neid, kes kuulevad
sõnumit, kuid siis tuleb kohe Saatan ja võtab ära sõna, mis neisse on
külvatud.
16 Samal kombel kujutab kivine pind, kuhu seemned langesid, neid, kes
kuulevad sõna ja võtavad selle kohe rõõmuga vastu.
17 Aga kuna neil ei ole päris juuri, jäävad nad püsima ainult veidikeseks
ajaks, kuni tulevad probleemid või tagakiusamine, ja siis langevad nad
kiiresti.
18 Ohakate sekka külvatu kujutab neid, kes kuulevad sõna,
19 kuid selle maailma mured, rikkuse ahvatlus ja muud segavad asjaolud
lämmatavad sõna kasvu ja see ei kanna vilja.
20 Ent heale pinnasele külvatud seemned kujutavad neid, kes kuulevad
sõna, võtavad selle vastu ja kannavad vilja, andes kolmkümmend,
kuuskümmend ja sada korda rohkem kui külvati.
21 Kes paneb lambi ämbri või voodi alla?“ küsis Jeesus neilt. „Ei, lamp
pannakse üles lambijalale.
22 Kõik, mis on varjatud, tuleb ilmsiks ja kõik, mis on salajas, saab
avalikuks.
23 Kui teil on kõrvad kuulmiseks, siis kuulake, mida ma räägin!
24 Pange tähele seda, mida te kuulete,“ ütles ta neile, „sest teile antakse
vastavalt sellele, kui palju tahate vastu võtta, mõõt mõõdu eest.
25 Neile, kel juba on arusaamine, antakse rohkem, kuid neilt, kes ei taha
teada, võetakse ära seegi vähene arusaamine, mis neil on.
26 Jumala riik on nagu mees, kes külvab põllule seemet,“ ütles Jeesus.
27 „Ta läheb magama ja tõuseb varakult üles ja nii iga päev, kuid ta ei
tea, kuidas seeme idaneb ja tärkab.
28 Maa annab saaki iseenesest. Kõigepealt tuleb välja oras, seejärel
viljapea ja siis küpse viljaga pea.
29 Kui vili on küps, koristab põllumees selle sirbiga, sest saak on valmis.‡
30 Millega võrrelda Jumala riiki? Missugust näidet kasutada?“ küsis ta.
31 „See on nagu sinepiseeme – kõige pisem seeme.
32 Aga kui see maha külvata, siis kasvab sellest taim, mis on suurem kui
teised taimed. Selle oksad on piisavalt suured, nii et linnud saavad seal
varjus olla.“
33 Jeesus kasutas rahvale kõneledes palju selliseid näitlikke lugusid, et
nad mõistaksid võimalikult hästi.
34 Õigupoolest kasutas ta avalikult rääkides üksnes jutustusi, kuid
omaette olles selgitas ta oma jüngritele kõike.
35 Samal päeval hiljem – õhtul – ütles ta oma jüngritele: „Lähme üle
mere teisele poole.“

---

* **4:12** Tsiteeritud Jesaja 6:9–10. † **4:14** Sõna ehk sõnum, Jumala Sõna, mida Jeesus tuli tooma (vt ka Johannese 1:1). ‡ **4:29** Võimalik viide tekstile Joeli 4:13.

36 Jätnud rahvahulga maha, läksid jüngrid koos Jeesusega paati. Nende
juures oli veel teisigi paate.
37 Peagi hakkas möllama kohutav torm, lained paiskusid vastu paati ja
lõid vett sisse.
38 Jeesus magas ahtris, pea padjale toetatud. Jüngrid äratasid ta
kisendades: „Õpetaja, kas sa ei hooli sellest, et me oleme uppumas?“
39 Jeesus ärkas. Ta käskis tuulel vaibuda ja ütles lainetele: „Rahunege!
Ärge möllake!“ Tuul vaibus ja vesi jäi täiesti tüüneks.
40 „Miks te nii väga kohkusite?§ Kas te ei ole õppinud mind usaldama?“
küsis ta neilt.
41 Nad olid jahmunud ja ehmunud.* Nad küsisid üksteiselt: „Kes ta
ometi on? Isegi tuul ja lained kuuletuvad talle!“

5

1 Nad jõudsid järve teisele kaldale gerasalaste maa-alale.
2 Kui Jeesus astus paadist välja, tuli surnuaialt temale vastu mees, kellel
oli kuri vaim.
3 See mees elas haudade vahel ning teda ei olnud enam võimalik kinni
siduda, isegi mitte ahelatega.
4 Teda oli sageli pandud ahelaisse ja raudadesse, kuid ta rebis ahelad
lihtsalt katki ning purustas käe- ja jalarauad tükkideks. Kellelgi ei olnud
jõudu, et temast jagu saada.
5 Päeval ja ööl kisendas ta haudade vahel ja lähedal asuvates mägedes
ning lõikus ennast teravate kividega.
6 Nähes Jeesust kaugelt, jooksis ta vastu ja langes tema ees põlvili.
7 Ta hüüdis valju häälega: „Mis on sul minuga tegemist, Jeesus,
kõigevägevama Jumala Poeg? Vannu Jumala nimel, et sa ei piina mind!“
8 Sest Jeesus oli juba käskinud kurjal vaimul mehest lahkuda.
9 Siis küsis Jeesus temalt: „Mis su nimi on?“
„Mu nimi on Leegion, sest meid on palju!“ vastas ta.
10 Ta anus Jeesust pidevalt, et Jeesus ei saadaks teda kaugele.*
11 Läheduses mäenõlval oli söömas suur seakari.
12 Kurjad vaimud palusid Jeesust: „Saada meid sigadesse, et saaksime
nende sisse minna.“
13 Jeesus lubas neil seda teha. Kurjad vaimud lahkusid mehest ja läksid
sigade sisse. Kogu kari – umbes kaks tuhat siga – tormas järsust kaljust
alla merre ja uppus.
14 Seakarjused jooksid minema ning levitasid seda uudis kõikjal linnas
ja maal. Rahvas tuli välja vaatama, et näha, mis oli juhtunud.
15 Kui nad leidsid Jeesuse, nägid nad meest, kes oli olnud kurjade
vaimude võimuses, sealsamas istumas, riietatult ja täie mõistuse juures –
sedasama meest, kellel oli olnud leegion kurje vaime – , ja nad kohkusid!
16 Siis need, kes olid näinud, mis juhtus mehega, kes oli olnud kurjade
vaimude meelevallas, ja sigadega, jutustasid teistele.
17 Nad hakkasid paluma, et Jeesus nende piirkonnast lahkuks.
18 Kui Jeesus astus paati, siis mees, kes oli olnud kurjade vaimude
võimuses, anus, et võiks temaga kaasa minna.

---

§ **4:40** Siin kasutatud sõna tähistab ka argpükse. * **4:41** Kuigi tõlgetes tuuakse tavaliselt välja hirmu aspekt, viitab see tekst, et nad olid juba enne kohkunud. Nüüd olid nad hämmastunud ja tundsid juhtunu pärast aukartust, kuid kahtlemata olid nad veel ehmunud. * **5:10** Sõna-sõnalt „piirkonnast välja.“

19 Aga Jeesus keeldus ja ütles talle: „Mine koju omade juurde ja räägi
neile, kui palju Issand on sinu heaks teinud ja kuidas ta sinu peale
halastas.“
20 Nii läks see mees oma teed ja hakkas Kümnelinnamaal kuulutama
kõigest, mida Jeesus oli tema heaks teinud, ja kõik olid hämmastuses.
21 Jeesus läks paadiga jälle tagasi järve teisele kaldale, kus kogunes tema
ümber suur rahvahulk.
22 Tema juurde tuli sünagoogi ülem – mees nimega Jairus. Kui ta Jeesust
nägi, langes ta tema jalge ette maha
23 ja palus, öeldes: „Minu tütreke on suremas. Palun tule ja pane oma
käed tema peale, et ta võiks terveks saada ja elada.“
24 Niisiis läks Jeesus temaga kaasa. Kogu rahvas järgnes, rüseledes ja
tõugeldes.
25 Seal oli üks naine, kes oli kaksteist aastat veritsustõve all kannatanud.
26 Ta oli paljude arstide käe läbi märkimisväärselt kannatanud ning
kulutanud ära kõik, mis tal oli. Kuid miski ei olnud teda aidanud,
õigupoolest oli olukord ainult kehvemaks läinud.
27 Ta oli kuulnud Jeesusest, seega tuli ta rahvahulgas tema selja taha ja
puudutas tema ülekuube.
28 Ta ütles endale: „Kui ma ainult saan tema kuube puudutada, siis saan
ma terveks.“
29 Veritsemine lõppes viivitamatult ja ta tundis, et tema keha on
haigusest terveks saanud.
30 Jeesus, kes tajus kohe, et temast läks vägi välja, pöördus rahvahulgas
ümber ja küsis: „Kes puudutas mu kuube?“
31 Jüngrid vastasid: „Vaata, kuidas rahvas sulle peale tungib. Mis mõttes
sa küsid: kes mind puudutas?“
32 Kuid Jeesus vaatas ikkagi ringi, et näha, kes seda tegi.
33 Naine, kes mõistis, mis temaga oli juhtunud, tuli ja langes tema ette
maha ning rääkis talle kogu loo.
34 „Mu tütar, sinu kindel usk minusse tegi sind terveks. Mine rahus. Sa
oled oma haigusest täielikult tervenenud,“ ütles Jeesus talle.
35 Sel ajal kui ta veel rääkis, tulid mõned inimesed sünagoogi ülema
kodust. „Su tütar on surnud,“ ütlesid nad. „Pole enam vaja Õpetajat
tüüdata.“
36 Aga Jeesus ei pööranud nende sõnadele tähelepanu. Ta ütles
sünagoogi ülemale: „Ära karda, usu lihtsalt minusse.†“
37 Ta ei võtnud endaga kaasa kedagi, välja arvatud Peetruse, Jaakobuse
ja Jaakobuse venna Johannese.
38 Kui nad jõudsid sünagoogi ülema maja juurde, nägi Jeesus segadust
ja rahutust, inimesed nutsid ja halisesid.
39 Ta läks sisse ja küsis neilt: „Miks te nutate ja halisete? Tüdrukuke ei
ole surnud, vaid lihtsalt magab.“
40 Nad naersid tema üle põlastavalt.
Jeesus käskis kõigil lahkuda. Seejärel läks ta koos lapse isa ja ema ning
kolme jüngriga tuppa, kus tüdrukuke lamas.
41 Tüdruku kätt võttes ütles ta: „Talita kuum“, mis tähendab: „Tüdruk,
tõuse üles!“
42 Tüdruk, kes oli kaheteistkümneaastane, tõusis kohe üles ja hakkas
kõndima. Nad olid juhtunust täielikus jahmatuses.

† **5:36** Mitte otsesõnu „minusse“.

43 Jeesus keelas neid karmilt, et nad ei räägiks sellest kellelegi, ning
käskis tüdrukukesele midagi süüa anda.

6

1 Jeesus lahkus ja läks koos oma jüngritega koju Naatsaretti.
2 Hingamispäeval hakkas ta sünagoogis õpetama ja paljud kuulajaist
olid üllatunud.
„Kust ta need mõtted saab?“ küsisid nad. „Mis tarkus on talle antud?
Kust ta saab väe imesid teha?
3 Kas ta pole mitte see puusepp, Maarja poeg, Jaakobuse, Joosepi, Juuda ja
Siimona vend? Kas tema õed ei ela meie juures?“ Nad haavusid ja hülgasid
ta.*
4 „Prohvetist peetakse lugu kõikjal, välja arvatud tema enda kodulinnas,
oma sugulaste ja pereliikmete hulgas,“ ütles Jeesus neile.
5 Seepärast ei saanud Jeesus teha seal mingeid imetegusid, ta ainult
tervendas mõned haiged.
6 Ta oli nende usupuuduse tõttu hämmastunud.
Jeesus rändas mööda külasid ja õpetas ringi käies.
7 Ta kutsus kokku kaksteist jüngrit ja hakkas neid kahekaupa välja
saatma, andes neile meelevalla kurjade vaimude üle.
8 Ta ütles, et nad ei võtaks peale jalutuskepi midagi kaasa – ei leiba,
kotti ega raha vöötaskus.
9 Nad võisid kanda sandaale, kuid ei tohtinud lisasärki kaasa võtta.
10 „Kui teid kutsutakse majja, siis jääge sinna kuni lahkumiseni,“ ütles
ta neile.
11 „Kui teid vastu ei võeta ega kuulata, siis puistake lahkudes oma
jalgadelt tolm maha märgiks, et olete nad nende enda hooleks jätnud.†“
12 Nii nad siis käisid ringi ja käskisid inimestel meelt parandada.
13 Nad ajasid välja palju kurje vaime ning tegid õliga võides terveks palju
haigeid.
14 Ka kuningas Heroodes kuulis Jeesusest, kuna ta oli tuntuks saanud.
Mõned ütlesid: „See on surnuist ülestõusnud Ristija Johannes. Sell-
epärast tal on nii imelised võimed.“
15 Teised ütlesid: „See on Eelija.“ Veel mõned ütlesid: „Ta on prohvet,
nagu üks mineviku prohvetitest.“
16 Aga kui Heroodes sellest kuulis, ütles ta: „See on Johannes, kellel ma
pea maha võtsin! Ta on surnuist üles tõusnud!“
17 Sest Heroodes oli andnud korralduse Johannes vahistada ja vangi
panna oma venna Filippuse naise Heroodiase pärast, kellega Heroodes
oli abiellunud.
18 Johannes oli Heroodesele öelnud: „Oma venna naisega abiellumine
on seaduse vastu.“
19 Seepärast pidas Heroodias Johannese vastu vimma ja tahtis teda
tappa, kuid tal ei olnud võimalik seda korraldada,
20 sest Heroodes teadis, et Johannes on püha mees, kes tegi seda, mis on
õige. Heroodes kaitses Johannest ja kuigi Johannese sõnad häirisid teda
väga, oli ta ikkagi hea meelega kuulanud, mis Johannesel öelda oli.
21 Heroodiase võimalus tuli Heroodese sünnipäeval. Heroodes korraldas
suure peo ülikutele, sõjapealikutele ja Galilea tähtsatele juhtidele.

---

* **6:3** Haavumine sisaldab kaudselt mõtet „ja hülgasid ta“. † **6:11** Sõna-sõnalt „tunnistuseks neile“. Selle paiga tolmu jalgadelt maha puistamine pidi näitama, et nad jätavad nad täielikult maha.

22 Heroodiase tütar tuli sisse ja tantsis neile. Tema esinemine rõõmustas
Heroodest ja teisi, kes temaga peol olid, nii väga, et ta ütles neiule:
23 „Palu mult ükskõik mida ja ma annan selle sulle.“ Ta kinnitas oma
lubadust vandega: „Ma annan sulle kas või pool oma kuningriigist.“
24 Neiu läks välja ja küsis oma ema käest: „Mida ma peaksin paluma?“
„Ristija Johannese pead,“ vastas ema.
25 Tüdruk kiirustas sisse tagasi ja ütles kuningale: „Ma tahan, et sa
annaksid mulle kohe Ristija Johannese pea kandikul.“
26 Kuningas oli vapustatud, aga kuna ta oli oma külaliste ees vande
andnud, ei tahtnud ta palvest keelduda.
27 Seega saatis ta kohe timuka Johannese pead tooma. Pärast seda, kui
timukas oli vanglas Johannesel pea maha võtnud,
28 tõi ta pea kandikul kohale ja andis selle tüdrukule ning tüdruk andis
selle emale.
29 Kui Johannese jüngrid juhtunust kuulsid, tulid nad ja viisid tema keha
hauakambrisse.
30 Apostlid tulid tagasi‡ ja kogunesid Jeesuse ümber. Nad rääkisid talle
kõigest, mida nad olid teinud ja õpetanud.
31 „Tulge minuga, oleme omapead. Lähme vaiksesse kohta ja puhkame
veidi,“ ütles Jeesus neile, sest tulijaid ja minejaid oli nii palju, et neil ei
olnud isegi aega süüa.
32 Nii läksid nad paadiga vaiksesse kohta, et omapead olla.
33 Aga rahvas nägi neid lahkumas ja tundis nad ära. Seega jooksis rahvas
kõigist ümbruskonna linnadesse ette ja jõudis enne neid kohale.
34 Kui Jeesus paadist välja tuli ja suurt rahvahulka nägi, tundis ta neile
kaasa, sest nad olid nagu karjaseta lambad. Nii hakkas ta neile paljudest
asjadest õpetama.
35 Päev kaldus õhtusse ning jüngrid tulid Jeesuse juurde ja ütlesid talle:
„Me oleme küladest kaugel ja aeg on juba hiline.
36 Sa peaks rahvale ütlema, et nad läheksid ja ostaksid küladest ja
maakoha elanikelt endale midagi süüa.“
37 Ent Jeesus vastas: „Andke teie neile midagi süüa.“
„Mida? Kõigile neile inimestele leiva ostmiseks oleks meil vaja rohkem
kui kuue kuu palka,§“ vastasid jüngrid.
38 „Kui palju leiba teil siis on?“ küsis Jeesus. „Minge ja vaadake.“
Nad läksid ja uurisid ning ütlesid talle: „Viis leiba ja paar kala.“
39 Jeesus käskis kõigil rühmade kaupa rohelisele murule maha istuda.
40 Nad istusid sajastes ja viiekümnestes rühmades.
41 Seejärel võttis Jeesus viis leiba ja kaks kala. Taeva poole vaadates
õnnistas ta toitu ja murdis leiva tükkideks. Siis andis ta leiva jüngritele,
et nad annaksid rahvale, ning jagas neile kõigile ka kala.
42 Kõik sõid, kuni kõht sai täis.
43 Siis kogusid nad leiva ja kala jäägid kokku – kaksteist korvitäit.
44 Toidust sai söönuks viis tuhat meest ja nende perekonnad.
45 Kohe pärast seda käskis Jeesus jüngritel minna tagasi paati. Nad
pidid suunduma järve teisel kaldal asuvasse Betsaidasse, Jeesus saatis sel
ajal rahva laiali.
46 Kui ta oli inimestega hüvasti jätnud, läks ta üles mägedesse
palvetama.

---

‡ **6:30** Ringkäigult küladesse, kus nad head sõnumit kuulutasid. § **6:37** Sõna-sõnalt „200 teenarit“.

47 Hiljem samal õhtul oli paat keset järve, sel ajal kui Jeesus oli veel
üksinda maal.
48 Ta nägi, kuidas lained paati hüpitasid, kui nad tugevalt aerutasid, sest
tuul puhus vastu. Varahommikustel tundidel tuli Jeesus nende juurde vett
pidi kõndides. Ta oleks võinud neist mööda minna,
49 aga kui nad nägid teda vett pidi kõndimas, pidasid nad teda
lummutiseks. Nad karjusid,
50 sest nad kõik nägid teda ja olid väga kohkunud.
Jeesus ütles neile kohe: „Ärge kartke, see olen mina! Ärge kohkuge!“
51 Ta läks nende juurde ja ronis paati ning tuul vaibus. Nad olid täiesti
rabatud,
52 sest nad ei olnud oma kangekaelse, põikpäise hoiaku tõttu toidu
jagamise ime tähendust mõistnud.
53 Pärast mere ületamist jõudsid nad Genneesaretti ja panid paadi
ankrusse.
54 Kui nad välja ronisid, tundsid inimesed otsekohe Jeesuse ära.
55 Nad jooksid kogu piirkonda laiali, et tuua kõik haiged mattidel sinna,
kus nad olid kuulnud Jeesuse olevat.
56 Kuhu iganes Jeesus läks – küladesse, linnadesse või maapiirkonda –,
toodi haiged turuplatsidele ja paluti, et Jeesus laseks haigetel kas või oma
rõivaserva puudutada. Kõik, kes teda puudutasid, said terveks.

7

1 Variserid ja vaimulikud juhid, kes olid tulnud Jeruusalemmast alla, et
Jeesusega kohtuda,
2 märkasid, et mõned tema jüngritest sõid „ebapuhaste“ (pesemata)
kätega.
3 (Variserid ja ükski juut ei söö enne, kui on oma esivanemate
traditsiooni järgides käsi pesnud.
4 Samuti ei söö nad turult tulles enne, kui on pesnud. Nad järgivad
veel paljusid muidki rituaale, näiteks kruuside, kannude ja kastrulite
pesemine.)*
5 Nii küsisid variserid ja vaimulikud juhid Jeesuselt: „Miks ei järgi sinu
jüngrid meie esivanemate traditsiooni? Nad söövad toitu† ebapuhaste
kätega.“
6 Jeesus vastas: „Jesajal oli teie, silmakirjatsejate, suhtes õigus, kui ta
ütles: „See rahvas ütleb, et austab mind, kuid oma mõtetes on nad minust
kaugel.
7 Nende jumalateenistusel ei ole mingit mõtet, sest see, mida nad
doktriinidena õpetavad, on üksnes inimeste reeglid.“‡
8 Te eirate Jumala seadust ja järgite selle asemel hoolikalt hoopis
inimeste traditsioone,“ rääkis ta neile.
9 „Kui osavalt te jätate Jumala seaduse kõrvale, et saaksite vääramatult
kinni pidada oma traditsioonidest!
10 Mooses ütles: „Austa oma isa ja ema“ ja „Kes iganes oma isa või ema
neab, peab surema“.§
11 Aga teie ütlete, et kui keegi ütleb oma isale või emale: „Kõik, mille
sa oleks võinud minult saada, on nüüd korban,“ (see tähendab Jumalale
pühendatud),

* **7:4** Kuigi see on hügieeniks vajalik, oli siin fookus sellel, et kõik saaks kindlasti tseremoniaalselt puhtaks. † **7:5** Sõna-sõnalt „leiba“. ‡ **7:7** Tsiteeritud Jesaja 29:13. § **7:10** Tsiteeritud 2. Moosese 20:12 ja 2. Moosese 21:17.

12 siis ei luba te tal enam edaspidi oma ema ja isa heaks midagi teha.
13 Selle traditsiooni kaudu, mida te edasi annate, teete Jumala sõna
tühiseks ja kehtetuks. Te teete veel palju selliseid asju.“
14 Jeesus kutsus rahva jälle enda juurde ja ütles neile: „Palun kuulake
mind ja saage aru.
15 Ebapuhtaks ei tee see, mis on väljas ja läheb sisse. Ebapuhtaks teeb
see, mis tuleb välja.“
16 *
17 Siis läks Jeesus sisse, et rahvahulga eest pääseda, ja tema jüngrid
küsisid talt selle illustratsiooni kohta.
18 „Kas ka teie ei saa aru?“ küsis ta neilt. „Kas te ei mõista, et see, mida
te sööte, ei tee teid ebapuhtaks?
19 See ei lähe teie mõistusesse, vaid kõhtu ja väljub siis ihust. Nii on
kogu toit tseremoniaalselt puhas.†
20 Ebapuhtaks teeb see, mis teist välja tuleb.
21 Seestpoolt, inimese mõistusest, tulevad kurjad mõtted: seksuaalne
ebamoraalsus, vargused, mõrvad, abielurikkumine,
22 ahnus, õelus, valelikkus, sündsusetus, kadedus, laim, uhkus, hooli-
matus –
23 kõik need pahed tulevad seestpoolt ja rüvetavad inimese.“
24 Siis Jeesus lahkus ja läks Tüürose piirkonda. Ta ei tahtnud, et keegi
teaks, et ta seal viibib, kuid ta ei suutnud seda saladuses hoida.
25 Kui naine, kelle väikesel tütrel oli kuri vaim, kuulis Jeesusest, tuli ta
kohe ja langes Jeesuse jalgade ette.
26 See naine oli kreeklanna, sündinud Sürofoiniikias. Ta palus, et Jeesus
ajaks tema tütrest kurja vaimu välja.
27 „Kõigepealt peavad lapsed saama kõhu täis süüa,“ vastas Jeesus. „Ei
ole õige võtta laste toit ja visata see koertele.“‡
28 „Õige, isand,“ kostis naine, „aga isegi koerad laua all söövad lastest
järelejäänud raasukesi.“
29 Jeesus ütles talle: „Tänu sellisele vastusele võid sa minna – kuri vaim
on su tütrest lahkunud.“
30 Naine läks koju ja leidis lapse voodis lamamas, kuri vaim aga oli ära
läinud.
31 Tüürose piirkonnast lahkudes läks Jeesus läbi Siidoni ja seejärel
Galilea mere äärde ja Kümnelinnamaale.
32 Seal toodi tema juurde kurt mees, kes ei suutnud ka korralikult
rääkida. Toojad palusid Jeesusel meest oma käega puudutada ja ta terveks
teha.
33 Kui Jeesus oli mehe rahvast eemale viinud, pani ta oma sõrmed kurdi
mehe kõrvadesse. Seejärel puudutas ta mehe keelt süljega.
34 Jeesus vaatas üles taevasse ja ütles ohates: „Effata,“§ mis tähendab:
„Avane!“
35 Mehe kõrvad avanesid, tema kõnehäire oli kadunud ja ta hakkas
korralikult rääkima.
36 Jeesus keelas rangelt sellest kellelegi rääkida, aga mida enam ta keelas,
seda rohkem uudis levis.
37 Rahvas oli äärmiselt hämmastunud ja ütles: „Kõik, mida ta teeb, on
imestusväärne. Ta paneb isegi kurdid kuulma ja tummad rääkima.“

---

* **7:16** Kõige varasemates käsikirjades ei ole salmi 16. † **7:19** Mõned õpetlased arvavad, et see lause on hiljem lisatud. ‡ **7:27** Või kutsikatele. § **7:34** See on arameakeelne sõna, mis tähendab „põhjus avanemiseks“.

8

1 Umbes sel ajal oli seal suur rahvahulk, kellel ei olnud midagi süüa.
Jeesus kutsus jüngrid enda juurde ja ütles neile:
2 „Mul on rahvast kahju, sest nad on minu juures olnud juba kolm päeva
ja neil ei ole midagi süüa.
3 Kui saadan nad ilma toiduta koju, nõrkevad nad teel ära. Mõned on
väga kaugelt tulnud.“
4 „Kust võiks siin tühermaal leida piisavalt leiba, et neid kõiki toita?“
küsisid jüngrid.
5 „Mitu leiba teil on?“ küsis Jeesus.
„Seitse,“ vastasid nad.
6 Jeesus käskis rahval maha istuda. Seejärel võttis ta seitse leiba ja tänas.
Ta murdis leiba ja andis tükid jüngritele, et nemad rahvale annaksid.
7 Neil olid ka mõned kalad. Kui Jeesus oli neid õnnistanud, ütles ta:
„Võtke ja jagage ka need.“
8 Rahvas sõi, kuni kõht sai täis, ja siis koguti kokku seitse korvitäit jääke.
9 Seal oli neli tuhat inimest. Kui Jeesus oli rahva ära saatnud,
10 astus ta koos jüngritega paati ja läks Dalmanuuta piirkonda.
11 Variserid tulid sinna ja hakkasid temaga vaidlema; nad tahtsid, et ta
annaks neile imelise märgi taevast, et end neile tõestada.
12 Jeesus ohkas sügavalt ja küsis: „Miks tahate teie, rahvas,* märki? Ma
räägin teile tõtt: ma ei anna teile märki.“
13 Nii jättis ta nad maha, astus paati ja läks üle järve.
14 Kuid jüngrid olid unustanud leiba kaasa võtta. Kõik, mis neil paadis
oli, oli üks leib.
15 „Ettevaatust, hoiduge variseride ja Heroodese juuretise eest!“ hoiatas
ta neid.
16 „Ta ütleb seda sellepärast, et meil ei ole leiba,“ järeldasid jüngrid.
17 Jeesus teadis, mida nad räägivad, ja ütles: „Miks te räägite, et teil ei
ole leiba? Kas te ikka veel ei mõtle ega saa aru? Kas olete oma mõistuse
sulgenud?†
18 Teil on silmad, et näha, eks ole? Ja kõrvad, et kuulda?‡
19 Kas teil ei ole meeles see, kui ma jagasin viis leiba viiele tuhandele?
Mitu korvitäit jääke te kokku korjasite?“
„Kaksteist,“ vastasid nad.
20 „Ja seitse leiba jagasin neljale tuhandele. Mitu korvitäit jääke te kokku
korjasite?“
„Seitse,“ vastasid nad.
21 „Kas te ei saa ikka veel aru?“ küsis ta neilt.
22 Nad läksid Betsaidasse, kus Jeesuse juurde toodi pime mees. Toojad
palusid, et Jeesus puudutaks teda ja tervendaks ta.
23 Jeesus võttis pimeda mehe käe kõrvale ja viis ta külast välja. Jeesus
sülitas mehe silmadele ja puudutas teda kätega.
Seejärel küsis Jeesus temalt: „Kas sa näed midagi?“
24 Mees vaatas ringi ja ütles: „Ma näen inimesi, aga nad paistavad nagu
kõndivad puud.“
25 Nii puudutas Jeesus veel kord mehe silmi. Nüüd nägi ta korralikult –
ta oli tervendatud ja nägemine oli selge.

---

* **8:12** Sõna-sõnalt „see põlvkond“. † **8:17** Sõna-sõnalt „Kas olete oma südame kõvaks teinud?“
‡ **8:18** Vana Testamendi väljend, vt 5. Moosese 29:3, Jesaja 42:20, Jeremija 5:21 ja Hesekieli 12:2.

26 Jeesus saatis mehe koju ja ütles talle: „Ära mine tagasi läbi küla.“§
27 Jeesus ja tema jüngrid lahkusid, et minna Filippuse Kaisarea
küladesse. Teel küsis ta oma jüngritelt: „Mida inimesed ütlevad selle
kohta, kes ma olen?“
28 „Mõned ütlevad, et Ristija Johannes, mõned, et Eelija, teised ütlevad,
et üks prohvetitest,“ vastasid nad.
29 „Aga kes ma teie arvates olen?“ küsis ta neilt.
„Sina oled Messias!“ vastas Peetrus.
30 Jeesus hoiatas neid, et nad ei räägiks temast kellelegi.
31 Siis hakkas Jeesus neile selgitama, et inimese Poeg peab palju
kannatama ning et vanemad, ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad
hülgavad ta. Ta tapetakse, kuid ta tõuseb kolme päeva pärast surnuist
üles.
32 Jeesus selgitas seda neile väga selgelt, kuid Peetrus viis Jeesuse kõrvale
ja hakkas teda räägitu pärast noomima.
33 Jeesus pöördus ümber ja jüngreid vaadates noomis Peetrust: „Tagane
minust, saatan,“ ütles ta. „Sa ei mõtle nii, nagu mõtleb Jumal, vaid nagu
inimesed.“
34 Jeesus kutsus rahva ja oma jüngrid enda juurde ja rääkis neile: „Kui
te tahate minu järgi käia, siis peate iseendast loobuma, võtma oma risti ja
mind järgima.
35 Kui tahate oma elu säästa, siis kaotate selle, aga kui kaotate oma elu
minu ja hea sõnumi pärast, siis säästate selle.
36 Mis kasu on teil sellest, kui saavutate kogu maailmas kõik, kuid kaotate
oma elu?
37 Mida annaksite vahetuskaubaks oma elu eest?
38 Kui te häbenete tunnistada* mind ja seda, mida ma selle ustavusetu ja
patuse rahva† ees räägin, siis häbeneb inimese Poeg tunnistada teid, kui
ta tuleb oma Isa hiilguses koos pühade inglitega.“

9

1 Jeesus ütles neile: „Ma ütlen teile tõtt: mõni neist, kes siin seisab, ei
sure enne, kui näeb Jumala riigi võimsat tulekut.“
2 Kuue päeva pärast võttis Jeesus Peetruse, Jaakobuse ja Johannese
endaga kaasa ja viis nad kõrgele mäele, et omaette olla. Tema välimus
muutus täiesti.
3 Tema riided särasid erevalgelt, valgemalt, kui keegi maa peal suudab
riiet pleegitada.
4 Siis ilmusid nende ette ka Eelija ja Mooses ning vestlesid Jeesusega.
5 Peetrus hakkas rääkima ja ütles: „Rabi, meil on siin nii hea olla!
Peaksime varjualused tegema – ühe sinule, ühe Moosesele ja ühe Eelijale.“
6 (Tegelikult ei teadnud ta, mida öelda, sest nad kõik olid väga
kohkunud!)
7 Siis kattis* neid pilv ja pilvest kostis hääl, mis ütles: „See on minu Poeg,
keda ma armastan. Kuulake teda!“
8 Seejärel, kui nad jälgisid, ei olnud järsku enam kedagi. Ainult Jeesus
oli nendega koos.
9 Kui nad mäe otsast alla tulid, ütles Jeesus, et nad ei räägiks nähtust
mitte kellelegi enne, kui nad on näinud inimese Poja surnuist üles tõusvat.

§ **8:26** Teisisõnu: ära levita uudist sellest, mis juhtus. * **8:38** „Häbenete tunnistada mind“ või „te ei seisa minu eest“. † **8:38** Sõna-sõnalt „põlvkond“. * **9:7** Või „varjas“.

10 Nad jätsid selle enda teada, kuid nad vaidlesid omavahel, mida
tähendas surnuist üles tõusmine.
11 „Miks väidavad vaimulikud õpetajad, et kõigepealt peab tulema
Eelija?“ küsisid nad tema käest.
12 „Tõsi on, et Eelija tuleb kõigepealt, et kõik ette valmistada,“ vastas
Jeesus. „Aga miks siis öeldakse Pühakirjas, et inimese Poeg peab nii palju
kannatama ja teda põlatakse?
13 Aga ma ütlen teile, et Eelija on tulnud ja nad ahistasid teda, kuidas
tahtsid, just nad Pühakiri ette kuulutas.“
14 Kui nad teiste jüngrite juurde tagasi jõudsid, nägid nad, et nende
ümber oli suur rahvahulk ja mõned vaimulikud õpetajad vaidlesid
nendega.
15 Kohe kui rahvas Jeesust nägi, haaras neid täielik aukartus ja nad
jooksid teda tervitama.
16 „Mille üle te nendega vaidlete?“ küsis Jeesus neilt.
17 Üks inimene rahva seast vastas: „Rabi, ma tõin oma poja sinu juurde.
Tal on kuri vaim, kes ei lase tal rääkida.
18 Kui vaim ta enda võimusesse haarab, heidab ta tema maha, nii et
ta ajab suust vahtu välja, kiristab hambaid ja jääb kangeks. Palusin su
jüngritel kurja vaimu temast välja ajada, aga nad ei suutnud seda teha.“
19 „Sina uskmatu rahvas!“ vastas Jeesus. „Kui kaua ma pean siin teie
keskel olema? Kui kaua ma pean teid taluma? Tooge ta siia minu juurde!“
20 Niisiis tõid nad ta Jeesuse juurde. Kui kuri vaim nägi Jeesust, heitis ta
poisi kohe krampides maha, kus poiss keerles ja ajas suust vahtu välja.
21 „Kui kaua tal see juba on?“ küsis Jeesus poisi isalt.
„Väikesest peale,“ vastas isa.
22 „Vaim heidab ta sageli tulle, et teda surnuks põletada, või vette, et
teda ära uputada. Palun halasta meie peale ja aita, kui sa suudad.“
23 „Miks sa ütled† „kui sa suudad“?“ vastas Jeesus. „Kes usub, selle päralt
on kõik vägi!“
24 „Ma usun sinusse,“ hüüdis mees kohe. „Aita, et ma ei oleks uskmatu.“
25 Jeesus, nähes, et rahvahulk lähenes,‡ käskis kurja vaimu: „Sina, vaim,
kes teed inimese kurdiks ja tummaks: ma käsin sul tulla temast välja ja
mitte kunagi enam tagasi tulla.“
26 Vaim karjatas ja heitis poisi rasketes krampides maha. Siis tuli vaim
poisist välja ja poiss jäi temast maha nagu surnu, nii et paljud arvasid, et
ta on surnud.
27 Kuid Jeesus võttis poisil käest ja aitas ta üles ning poiss tõusis püsti.
28 Hiljem, kui Jeesus oli läinud majja sisse, küsisid jüngrid temalt
omaette olles: „Miks meie ei suutnud kurja vaimu välja ajada?“
29 „Seda sugu ei saa muidu välja ajada kui vaid palvega,“ ütles Jeesus
neile.
30 Nad lahkusid ja läksid läbi Galilea. Jeesus ei tahtnud, et keegi teaks,
kus ta on,
31 sest ta õpetas oma jüngreid.§ „Inimese Poeg reedetakse ja antakse
ametivõimude kätte,“ rääkis ta neile. „Ta tapetakse, kuid kolme päeva
pärast tõuseb ta jälle surnuist üles.“

---

† **9:23** Mitte otsesõnu. Jeesus küsis, miks mees ütles talle „kui sa suudad“, mis väljendas kahtlust selle suhtes, mida Jeesus suudab teha. ‡ **9:25** Või „oli kokku jooksmas“. Seda sõna kasutatakse Uues Testamendis ainult ühe korra. § **9:31** Teisisõnu, ta soovis võtta aega, et oma jüngreid õpetada.

32 Nad ei saanud aru, mida see tähendas, ning nad olid liiga hirmul, et
temalt selle kohta küsida.
33 Nad jõudsid Kapernauma ja kui nad olid majas, kus nad peatusid,
küsis Jeesus neilt: „Millest te tee peal rääkisite?“
34 Aga nad ei öelnud midagi, sest nad olid vaielnud selle üle, kes on kõige
tähtsam.
35 Jeesus istus maha ja kutsus kaksteist jüngrit kokku. „Kui keegi tahab
olla esimene, peab ta olema viimane, kõigi teiste teenija,“ rääkis ta neile.
36 Ta võttis väikese lapse ja pani lapse nende keskele seisma. Siis võttis
ta lapse sülle ja kallistas teda ning ütles jüngritele:
37 „Kes iganes võtab sellise lapse minu nimel vastu, võtab vastu mind,
ja kes võtab vastu minu, ei võta vastu mind, vaid selle, kes minu on
läkitanud.“
38 Johannes ütles Jeesusele: „Rabi, me nägime kedagi sinu nimel kurje
vaime välja ajamas. Üritasime teda takistada, sest ta ei ole meie hulgast.“
39 „Ärge takistage teda,“ vastas Jeesus. „Sest mitte keegi, kes teeb minu
nimel imetegusid, ei saa samal ajal mind needa.
40 Kes ei ole meie vastu, on meie poolt.
41 Kes iganes annab karikatäie vett minu nimel, sest te kuulute Kristusele,
ei jää oma tasust ilma, uskuge mind.
42 Aga kui keegi sunnib ühe neist väikestest, kes minusse usub,
patustama, siis oleks talle parem, kui talle seotaks suur veskikivi kaela
ja ta heidetaks merre.
43 Kui su käsi sunnib sind patustama, lõika ta maha! Parem on minna
vigasena igavesse ellu kui jõuda mõlema käega Gehennasse*, tulle, mida
ei saa kustutada.
44 †
45 Kui su jalg sunnib sind patustama, lõika ta maha! Parem on minna
lombakana igavesse ellu kui jõuda kahel jalal Gehennasse.
46 ‡
47 Kui su silm paneb sind patustama, õngitse ta välja! Parem on minna
ainult ühe silmaga Jumala riiki, kui lasta end mõlema silmaga Gehennasse
heita,
48 kus uss ei sure ja tuli ei kustu.
49 Kõiki „soolatakse“ tulega.
50 Sool on hea, aga kui see kaotab oma maitse, kuidas saab see jälle
soolaseks? Te peate olema nagu sool ning elama üksteisega rahus.“

10

1 Jeesus lahkus Kapernaumast ning läks Juudamaale ja teisele poole
Jordanit. Taas kogunes rahvas tema juurde ja ta õpetas neid nagu alati.
2 Mõned variserid tulid tema juurde. Nad üritasid teda proovile panna
küsimusega: „Kas lahutus on seaduspärane?“
3 „Mida Mooses käskis teha?“ küsis ta vastuseks.
4 „Mooses lubas mehel kirjutada lahutustunnistuse ja naise minema
saata,“* vastasid nad.

---

* **9:43** Siin kasutatud sõna on „Gehenna“, vahel on tõlgitud seda põrguks või põrgutuleks. Gehenna oli paik väljaspool Jeruusalemma, kus süüdati lõkketuled, et praht põletamisega ära hävitada. Põrgu mõiste on pärit põhjamaade ja anglo-saksi mütoloogiast ega anna siin tähendust adekvaatselt edasi. † **9:44** Salmi 44 ei ole varajastes käsikirjades. ‡ **9:46** Salmi 46 ei ole varajastes käsikirjades. * **10:4** Vt 5. Moosese 24:1.

5 Siis ütles Jeesus neile: „Mooses kirjutas selle määruse teile teie kõva
südame tõttu.
6 Kuid alguses, loomisel, tegi Jumal meessoost ja naissoost inimese.
7 Sellepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning ühineb abielus oma
naisega
8 ja neist kahest saab üks ihu. Nad ei ole enam kaks, vaid üks.†
9 Ärgu keegi lahutagu seda, mille Jumal on ühendanud.“
10 Kui nad olid tagasi majas, hakkasid jüngrid talle selle kohta küsimusi
esitama.
11 „Iga mees, kes lahutab oma naisest ja abiellub uuesti, rikub abielu oma
naisega,“ rääkis ta neile.
12 „Ja kui naine lahutab oma mehest ja abiellub uuesti, rikub ta abielu.“
13 Mõned tõid oma lapsi Jeesuse juurde, et ta saaks neid õnnistada, kuid
jüngrid käskisid neil ära minna ning lapsed Jeesusest eemal hoida.
14 Aga kui Jeesus nägi, mida nad teevad, sai ta väga pahaseks ja ütles
neile: „Laske lastel minu juurde tulla! Ärge takistage neid, sest Jumala
riik kuulub sellistele, kes on nagu need lapsed.
15 Ma räägin teile tõtt: igaüks, kes ei võta Jumala riiki vastu nagu laps,
ei saa sinna sisse.“
16 Ta kallistas lapsi, pani oma käed nende peale ja õnnistas neid.
17 Kui Jeesus asutas end teele,‡ tuli üks mees jooksuga ja põlvitas Jeesuse
ette maha. „Hea õpetaja, mida ma peaksin tegema, et ma kindlasti igavese
elu saaksin?“ küsis ta.
18 „Miks sa nimetad mind heaks?“ küsis Jeesus temalt. „Keegi peale
Jumala ei ole hea.
19 Sa tead käske: sa ei tohi tappa, sa ei tohi abielu rikkuda, sa ei tohi
varastada, sa ei tohi anda valetunnistust, sa ei tohi petta, sa pead oma isa
ja ema austama …“§
20 „Õpetaja,“ vastas mees, „kõiki neid käske olen ma täitnud lapsest
saadik.“
21 Jeesus vaatas teda armastusega ja ütles: „Sul on puudu ainult üks
asi. Mine ja müü ära kõik, mis sul on, ja anna raha vaestele ning sul on
varandus taevas. Siis tule ja järgi mind.“
22 Selle peale vajus mees näost ära ja lahkus väga kurvalt, sest ta oli
väga jõukas.
23 Jeesus vaatas ringi ja ütles oma jüngritele: „Jõukad inimesed saavad
Jumala riiki ainult suurte raskustega!“
24 Jüngrid olid sellest vapustatud. Kuid Jeesus jätkas: „Mu sõbrad,
Jumala riiki on raske pääseda.
25 Lihtsam on kaamelil minna läbi nõelasilma kui rikkal Jumala riiki
saada.“
26 Jüngrid olid veelgi suuremas segaduses. „Kes siis üldse maa peal
päästetud saab?“ küsisid nad üksteiselt.
27 Neile otsa vaadates vastas Jeesus: „Inimlikust vaatenurgast on see
võimatu, aga mitte Jumala jaoks. Jumalal on kõik võimalik.“
28 Peetrus hakkas rääkima: „Me oleme kõik maha jätnud, et sind järgida
…“
29 „Ma räägin teile tõtt,“ vastas Jeesus, „igaüks, kes on minu ja hea
sõnumi pärast maha jätnud oma kodu või vennad või õed või ema või
isa või lapsed või maa,

---

† **10:8** Vt 1. Moosese 2:24. ‡ **10:17** Jeruusalemma poole, vt 11:1. § **10:19** Tsiteeritud 2. Moosese 20:12–16 või 5. Moosese 5:16–20.

30 saab omal ajal vastu sada korda rohkem kodusid ja vendi ja õdesid ja
lapsi ja maid, aga ka rohkem tagakiusamist. Tulevases maailmas saavad
nad igavese elu.
31 Ent paljudest esimestest saavad viimased ja viimastest esimesed.“
32 Nad jätkasid oma teed Jeruusalemma poole ja Jeesus kõndis ees.
Jüngrid olid ärevad ja teised järelkäijad hirmul. Nii võttis Jeesus jüngrid
kõrvale ja hakkas neile selgitama, mis pidi temaga juhtuma.
33 „Me lähme Jeruusalemma,“ rääkis ta neile, „ja inimese Poeg antakse
ülempreestrite ja vaimulike õpetajate kätte. Nad mõistavad ta surma
ning annavad võõramaalaste kätte.*
34 Nad pilkavad teda, sülitavad tema peale, piitsutavad teda ja tapavad
ta. Kuid kolme päeva pärast tõuseb ta jälle surnuist üles.“
35 Jaakobus ja Johannes, Sebedeuse pojad, tulid tema juurde.
„Õpetaja,“ ütlesid nad, „me tahame, et sa teeksid meile seda, mida me
sinult palume.“
36 „Mida te siis tahate, et ma teile teeksin?“ vastas Jeesus.
37 „Kui sa võidad ja istud oma troonile,† siis hoolitse selle eest, et meie
istuksime sinu kõrval, üks paremal, teine vasakul pool,“ ütlesid nad talle.
38 „Te ei tea, mida te palute,“ vastas Jeesus. „Kas te suudate juua karikast,
millest mina joon? Kas te suudate saada ristitud valuristimisega, mida
mina kannatan?“
39 „Jah, me suudame,“ kostsid nad.
„Te joote sellest karikast, millest mina joon, ja teid ristitakse sama
ristimisega millega mind,“ ütles Jeesus neile,
40 „aga minu määrata ei ole, kes istub minu paremal või vasakul pool.
Need kohad on reserveeritud neile, kelle jaoks need on valmistatud.“
41 Kui ülejäänud kümme jüngrit sellest kuulsid, olid nad Jaakobuse ja
Johannese peale pahased.
42 Jeesus kutsus jüngrid kokku ja rääkis neile: „Te mõistate, et need,
kellel on võim rahvaste üle, rõhuvad oma rahvast. Valitsejad käituvad
nagu türannid.
43 Aga teiega ei ole nõnda. Igaüks teist, kes tahab olla valitseja, peab
olema teie teenija,
44 ja igaüks, kes tahab olla esimeste hulgas, peab olema teie kõigi ori.
45 Sest isegi inimese Poeg ei tulnud selleks, et lasta ennast teenida, vaid
ise teenima ja andma oma elu lunarahaks paljude eest.“
46 Jeesus ja tema jüngrid läksid läbi Jeeriko ning kui nad olid linnast
suure rahvahulga saatel lahkumas, istus tee ääres pime kerjus Bartimeus‡.
47 Kui ta kuulis, et see oli Jeesus Naatsaretist, hakkas ta hüüdma: „Jeesus,
Taaveti poeg, halasta mu peale!“
48 Paljud käskisid tal vait olla, aga selle peale hakkas ta veel rohkem
hüüdma: „Jeesus, Taaveti poeg, halasta mu peale!“
49 Jeesus peatus ja ütles: „Öelge talle, et ta tuleks siia.“ Nii kutsuti ta
kohale sõnadega: „Hea uudis!§ Tõuse üles, ta kutsub sind.“
50 Bartimeus hüppas püsti, viskas kuue maha ja tormas Jeesuse poole.
51 „Mida sa tahad, et ma sinu heaks teeksin?“ küsis Jeesus talt.
„Õpetaja,“ vastas ta Jeesusele, „ma tahan näha!“

---

* **10:33** Selles kontekstis mõeldakse roomlasi. † **10:37** Mitte otsesõnu. ‡ **10:46** Markus lisab oma mittejuutidest lugejatele märkuse, et Bartimeus tähendab „Timeuse poeg“. § **10:49** Sõna-sõnalt „ole julge“.

52 „Võid minna. Sinu usk minusse on su tervendanud*.“ Kohe suutis
Bartimeus näha ja järgis Jeesust tema teel.

11

1 Kui nad lähenesid Jeruusalemmale ning olid Betfage ja Betaania
lähedal Õlimäe kõrval, saatis Jeesus oma jüngritest kaks ette.
2 Ta ütles neile: „Minge eespool olevasse külla. Kohe kui te külla jõuate,
leiate kinniseotult ühe sälu, kellega ei ole veel keegi ratsutanud. Päästke
ta lahti ja tooge siia.
3 Kui keegi teilt küsib, mida te teete, siis vastake: „Issandal on teda vaja
ja ta saadab ta varsti tagasi.““
4 Niisiis asusid nad teele, leidsid tänaval ukse juurde seotud sälu ja
päästsid ta lahti.
5 Mõned lähedal seisvad inimesed küsisid: „Miks te selle sälu lahti
päästate?“
6 Jüngrid vastasid täpselt nii, nagu Jeesus oli käskinud, ja inimesed lasid
neil minna.
7 Nad tõid sälu Jeesuse juurde, panid oma ülekuued sälu selga ja Jeesus
istus sinna peale.
8 Paljud inimesed laotasid oma ülekuued tee peale, teised aga panid teele
leherikkaid oksi, mille nad põldudelt lõikasid.
9 Need, kes läksid ees, ja need, kes tulid järel, hüüdsid kõik: „Hosanna!*
Õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel.
10 Õnnistatud olgu meie isa Taaveti kuningriik, mis on tulemas! Hosanna
kõrgustes!“†
11 Jeesus sisenes Jeruusalemma ja läks templisse. Ta vaatas ümber, pani
kõike tähele ja kuna aeg oli hiline, läks ta koos kaheteistkümne jüngriga
Betaaniasse tagasi.
12 Kui nad järgmisel päeval Betaaniast lahkusid, oli Jeesusel kõht tühi.
13 Ta nägi eemal lehtedega viigipuud, seepärast läks ta selle juurde, et
näha, kas puu küljes on vilja. Aga kui ta kohale jõudis, ei leidnud ta muud
kui lehti, sest ei olnud veel viigimarjade aeg.
14 Ta ütles puule: „Et keegi enam kunagi sinu viljast süüa ei saaks.“ Tema
jüngrid kuulsid neid sõnu.
15 Nad jõudsid jälle Jeruusalemma ja Jeesus läks templisse. Ta hakkas
välja ajama inimesi, kes templis ostsid ja müüsid. Ta lükkas ümber
rahavahetajate lauad ja tuvimüüjate toolid.
16 Ta takistas kõiki, kes kandsid läbi templi asju.
17 Ta selgitas neile: „Kas Pühakirjas ei ole siis öeldud: „Mu koda
nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele“?‡ Aga teie olete selle muutnud
röövlikoopaks!“§
18 Ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad kuulsid, mis oli juhtunud, ning
üritasid leida võimalust Jeesuse tapmiseks. Aga nad kartsid teda, sest tema
õpetused avaldasid kõigile sügavat muljet.
19 Kui saabus õhtu, lahkus Jeesus koos jüngritega linnast.
20 Kui nad järgmisel hommikul tagasi tulid, nägid nad viigipuud, mis oli
juurteni ära närtsinud.

---

* **10:52** Või „päästnud“. Sõna võib tähendada mõlemat, nii „tervendanud“ kui ka „päästnud“.
* **11:9** „Hosanna!“ See on lihtsalt arameakeelse sõna „Päästa!“ ümberkirjutus ladina tähtedega.
† **11:10** Tsiteeritud Psalmid 118:26. ‡ **11:17** Tsiteeritud Jesaja 56:7. § **11:17** Tsiteeritud Jeremija 7:11.

21 Peetrusele meenus, mida Jeesus oli teinud, ja ta ütles: „Rabi, vaata,
viigipuu, mida sa needsid, on ära närtsinud.“
22 „Usu Jumalasse,“ vastas Jeesus.
23 „Usu mind, kui sa ütleksid sellele mäele: „Mine siit ära ja heida end
merre“ ja sa ei kahtleks oma südames, vaid oleksid veendunud selles, mida
sa ütled, siis see juhtub!
24 Ma ütlen sulle, et mille pärast iganes sa palvetad, mida iganes sa
palud, usu, et sa saad selle, ja nii toimub.
25 Aga kui sa palvetad ja kui sul on midagi kellegi vastu, anna talle
andeks, et su Isa, kes on taevas, võiks ka sulle sinu patud andestada.“
26 *
27 Nad läksid tagasi Jeruusalemma ja kui ta astus templisse, tulid tema
juurde ülempreestrid, vaimulikud õpetajad ja juhid.
28 „Missuguste volitustega sa seda kõike teed?“ nõudsid nad. „Kes andis
sulle õiguse?“
29 „Lubage, ma esitan teile küsimuse,“ ütles Jeesus neile. „Teie vastake
mulle ja mina ütlen, kelle volitusel ma neid asju teen.
30 Johannese ristimine – kas see oli taevast või inimestest?“
31 Nad arutasid seda asja isekeskis. Nad ütlesid: „Kui me ütleme, et see
on taevast, vastab ta: „Miks te siis ei uskunud temasse?“
32 Aga kui me ütleme, et see on inimliku päritoluga, siis …“ Nad kartsid
rahvast, sest kõik uskusid, et Johannes oli tõeline prohvet.
33 Niisiis vastasid nad Jeesusele: „Me ei tea.“
„Siis ma ei ütle, kelle volitusel ma neid asju teen,“ kostis Jeesus.

12

1 Siis hakkas Jeesus kõnelema näitlikke jutustusi kasutades.*
„Kord oli üks mees, kes istutas viinapuuaia. Ta pani selle ümber
tara, kaevas augu surutõrre jaoks ja ehitas valvetorni. Siis andis ta selle
mõnedele põllumeestele rendile ja läks reisile.
2 Kui jõudis kätte saagikoristuse aeg, saatis ta ühe oma sulastest rentike
juurde, et koguda viinapuuaiast mõned viinamarjad.
3 Aga nad haarasid temast kinni, peksid teda ja saatsid ta tühje käsi
minema.
4 Siis saatis mees järgmise sulase. Nad peksid teda näkku ja teotasid
teda.
5 Ta saatis veel ühe sulase ja selle tapsid nad ära. Ta saatis palju sulaseid
veel ning osasid neist nad peksid ja teised tapsid ära.
6 Lõpuks oli alles jäänud ainult tema poeg, keda ta armastas, ning
viimaks saatis ta poja, arvates, et nad tema poega austavad.
7 Kuid põllumehed rääkisid isekeskis: „See on omaniku pärija – kui me
ta tapame, saame endale selle, mille tema oleks pärinud!“
8 Nii võtsid nad ta kinni ja tapsid ära ning viskasid viinapuuaiast välja.
9 Mida see viinapuuaia omanik nüüd teeb? Ta tuleb ja tapab ära need
põllumehed ning annab viinapuuaia teistele rendile.
10 Kas te ei ole seda Pühakirja teksti lugenud: „Kivi, mille ehitajad
kõrvale heitsid, on saanud peamiseks nurgakiviks.
11 Issandalt on see tulnud ja ilmaime silmale!“?“†

---

* **11:26** Kõige varajasemates käsikirjades ei ole salmi 26, mis pandi siia vahele salmist Matteuse 6:15. * **12:1** Vt kommentaari 3:23 kohta. † **12:11** Tsiteeritud Psalmid 118:22–23.

12 Juudi juhid üritasid teda kinni võtta, sest nad mõistsid, et näide käis
nende pihta, kuid nad kartsid rahvast. Seega jätsid nad ta rahule ja läksid
ära.
13 Pärastpoole saatsid nad mõned variserid koos Heroodese poolda-
jatega Jeesuse juurde, et üritada teda tema sõnade tõttu lõksu püüda.
14 Nad jõudsid kohale ja ütlesid: „Õpetaja, me teame, et sa oled tõtt
armastav inimene, sest sa ei hooli seisundist ega positsioonist.‡ Selle
asemel õpetad sa Jumala teed kooskõlas tõega. Kas siis on õige maksta
maksu Rooma keisrile või mitte?
15 Kas peaksime maksma või peaksime sellest keelduma?“
Mõistes, kui silmakirjalikud nad olid, küsis Jeesus neilt: „Miks te üritate
mind lõksu püüda? Tooge mulle münt näha.“
16 Nad andsid talle mündi. „Kelle pilt see on ja kelle kiri?“ küsis Jeesus
neilt. „Rooma keisri,“ vastasid nad.
17 „Andke siis keisrile tagasi see, mis kuulub keisrile, ja Jumalale
see, mis kuulub Jumalale,“ ütles Jeesus neile. Nad olid tema vastusest
hämmastuses.
18 Siis tulid saduserid, kes ei tunnista ülestõusmist, ja esitasid küsimuse:
19 „Õpetaja, Mooses õpetas, et kui mees sureb ja jätab naise lasteta
lesena maha, siis peab tema vend naisega abielluma ja naisele oma venna
jaoks lapsi andma.§
20 Kord oli seitse venda. Esimene abiellus ja suri siis ilma lapsi saamata.
21 Teine abiellus venna lesega ja suri siis ilma lapsi saamata. Kolmanda
vennaga juhtus sama.
22 Tegelikult surid kõik seitse, ilma et oleks lapsi saanud. Lõpuks suri ka
see naine.
23 Kelle naiseks ta siis ülestõusmisel saab, sest ta oli kõigi seitsme venna
naine olnud?“
24 Jeesus kostis neile: „See tõestab, et te eksite ja et te ei tunne Pühakirja
ega Jumala väge.
25 Kui surnud üles ärkavad, siis nad ei võta naisi ega lähe mehele. Nad
on nagu taeva inglid.
26 Aga mis puutub ülestõusmisse, kas te ei ole lugenud Moosese kirjadest
põleva põõsa lugu, kus Jumal kõneles Moosesega ja ütles talle: „Mina olen
Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal?“*
27 Ta ei ole surnute, vaid elavate Jumal. Te olete täiesti eksiteel!“
28 Üks vaimulikest õpetajatest tuli ja kuulis neid vaidlemas. Ta tundis, et
Jeesus oli neile hea vastuse andnud. Seega küsis ta: „Missugune on kõigist
kõige tähtsam käsk?“
29 Jeesus vastas: „Esimene käsk on: „Kuule, Iisrael, meie Jumal Issand
on ainus Jumal.
30 Armasta Issandat, oma Jumalat kogu oma südame, kogu oma vaimu,
kogu oma mõistuse ja kogu oma jõuga.“†
31 Teine on: „Armasta oma kaasinimest nagu iseennast.“‡ Neist olulise-
mat käsku ei ole.“
32 „Just nii, Õpetaja,“ vastas mees. „See on õige. Nagu sa ütlesid, Jumal
on üksainus ja ühtki teist ei ole.

---

‡ **12:14** Sõna-sõnalt „Sa ei muretse kellegi pärast, sest sa ei vaata inimeste nägu.“ Kuid see sõnasõnaline tõlge võib jätta mulje, nagu oleks Jeesus olnud hoolimatu ja osavõtmatu. § **12:19** Vt 5. Moosese 25:5. * **12:26** Vt 2. Moosese 3:2–6. † **12:30** Tsiteeritud 5. Moosese 6:4. ‡ **12:31** Tsiteeritud 3. Moosese 19:18.

33 Me peame armastama teda kogu oma südame, kogu oma mõistuse
ja kogu oma jõuga ning me peame armastama oma kaasinimest nagu
iseennast. See on palju olulisem kui annid ja ohvrid.“
34 Jeesus nägi, et ta andis mõistliku vastuse, ning ütles: „Sa ei ole
Jumala riigist kaugel.“ Pärast seda ei julgenud enam keegi temale küsimusi
esitada.
35 Templis õpetades küsis Jeesus: „Miks väidavad vaimulikud õpetajad,
et Kristus on Taaveti poeg?
36 Sest Taavet ise kirjutas Püha Vaimu sisendusel, et Issand ütles minu
Issandale: „Istu mu paremale käele, kuni ma panen su vaenlased su jalge
alla.“§
37 Kuna Taavet ise nimetab teda Issandaks, kuidas saab ta olla Taaveti
poeg?“ Suur rahvahulk kuulas Jeesuse sõnu suure heameelega.
38 Jeesus jätkas õpetamist ja ütles: „Hoiduge vaimulike õpetajate eest!
Neile meeldib käia ringi pikas rüüs ja lasta end turuplatsil lugupidavalt
tervitada.
39 Neile meeldib istuda sünagoogis kõige tähtsamal kohal ja pidusöögil
parimal kohal.
40 Nad petavad leskedelt välja selle, mis neil on,* ja varjavad
paljusõnaliste palvetega seda, missugused inimesed nad tegelikult on.
Kohtupäeval saab nende osaks karm hukkamõist.“
41 Jeesus istus rahakogumiskasti vastas ja jälgis, kuidas inimesed münte
sisse viskasid. Paljud rikkad viskasid sisse pillavalt palju raha.
42 Siis tuli üks vaene lesknaine ja pani sisse ainult kaks väikest münti.†
43 Jeesus kutsus oma jüngrid kokku ja rääkis neile: „Ma räägin teile tõtt:
see vaene lesknaine pani sinna sisse rohkem kui kõik ülejäänud kokku.
44 Kõik nad andsid oma jõukusest, mis neil oli, kuid tema andis oma
vaesusest seda, mida tal ei olnud. Ta pani kasti kõik selle, millest ta elama
pidi.“

13

1 Kui Jeesus oli templist lahkumas, ütles üks jüngritest talle: „Õpetaja,
vaata neid massiivseid kive ja suurejoonelisi hooneid!“*
2 „Kas näete kõiki neid uhkeid hooneid?“ vastas Jeesus. „Siin ei jäeta
ühtki kivi teise peale. Kõik kisutakse maha.“
3 Kui Jeesus istus Õlimäel ja vaatas alla templi poole, küsisid Peetrus,
Jaakobus, Johannes ja Andreas omaette olles temalt:
4 „Ütle meile: millal see toimub? Mis on selle kõige täitumise
märgiks?“†
5 Jeesus hakkas neile rääkima: „Ärge laske end petta.
6 Paljud tulevad minu nimel ja ütlevad: „Mina olen Kristus.“ Nad
petavad paljusid.
7 Ärge muretsege, kui te kuulete sõdadest lähemal ja kaugemal. Kõik
see peab toimuma, kuid see pole lõpp.
8 Rahvas võitleb rahva vastu ja riik riigi vastu. Paljudes paikades on
maavärinaid ja ka näljahädasid. Need on maailma sünnitusvalude algus.

§ **12:36** Tsiteeritud Psalmid 110:1. * **12:40** Sõna-sõnalt „neelavad lesknaiste majad“. † **12:42** Sõna-sõnalt „kaks väikese väärtusega leptonit“. * **13:1** Sõnasõnalt „missugused kivid ja missugused hooned“. † **13:4** Kuna jüngrite küsimuses on koos kaks sündmust, on Jeesuse vastuses kombineeritud templi hävitamise ja lõpuaja elemendid.

9 Olge valvel! Teid antakse kohtute kätte. Teid pekstakse sünagoogides.
Minu pärast peate seisma valitsejate ja kuningate ees ning te olete neile
tunnistajateks.
10 Head sõnumit peab kõigepealt kuulutatama kõigile rahvastele.
11 Kui teid võetakse kinni ja viiakse kohtusse, siis ärge muretsege
sellepärast, mida öelda. Rääkige lihtsalt seda, mida teile siis öeldakse,
sest kõnelejaks ei ole teie, vaid Püha Vaim.
12 Vend annab venna surma ja isa reedab oma lapse. Lapsed pöörduvad
oma vanemate vastu ja lasevad nad surma mõista.
13 Kõik vihkavad teid minu pärast, aga kes lõpuni vastu peab, see
päästetakse.
14 Aga kui te näete „ebajumalaid, mis rüvetavad“,‡ seismas seal, kus ei
tohiks (saagu lugeja aru), siis peaksid need, kes on Juudamaal, põgenema
mägedesse.
15 Need, kes on katusel – ärge minge tagasi majja sisse midagi võtma.
16 Need, kes on väljas põllul – ärge minge koju kuube võtma.
17 Kui raske on see nende jaoks, kes tol ajal on lapseootel või last
imetamas!
18 Palvetage, et see ei juhtuks talvisel ajal.
19 Sest siis on selline hädaaeg, mida ei ole olnud Jumala loodu algusest
kuni tänapäevani ja mida ei tule enam kunagi.
20 Kui Jumal ei lühenda seda aega, ei jää keegi elama. Kuid nende pärast,
kelle Jumal on valinud, lühendab ta seda aega.
21 Niisiis, kui keegi ütleb teile: „Vaata, siin on Messias!“ või „Vaata, ta on
seal!“, siis ärge seda uskuge.
22 Sest valemessiaid ja valeprohveteid ilmub välja ning nad teevad
imelisi tunnustähti ja imetegusid, et petta ka Jumala valituid, kui see oleks
võimalik.
23 Olge valvel! Ma olen teile rääkinud kõigest, enne kui see toimub.
24 Pärast neid hädasid toimub järgnev: „Päike läheb pimedaks, kuu ei
sära enam,
25 tähed langevad taevast alla ja taeva vägesid kõigutatakse.“§
26 Siis nähakse inimese Poega, kui ta tuleb pilvedes suure väe ja
hiilgusega.*
27 Ta saadab välja inglid ja kogub kokku kõik oma valitud sealt, kus
iganes nad on,† maailma kõige kaugemast osast kuni taeva kaugeima
punktini.
28 Õppige õppetundi viigipuust. Kui selle okstele tulevad kasvud ja
võrsuvad lehed, siis teate, et suvi on lähedal.
29 Samamoodi on ka siis, kui näete neid asju toimuvat – teadke, et see
lähedal, juba ukse ees!
30 Ma räägin teile tõtt: see põlvkond ei lõpe enne, kuni kõik need asjad
on toimunud.
31 Taevas ja maa saavad otsa, kuid minu õpetused mitte.
32 Mitte keegi ei tea päeva ega tundi, mil see toimub – isegi mitte inglid
taevas, isegi mitte Poeg, vaid ainult Isa teab.
33 Olge valvel! Püsige ärkvel! Sest te ei tea, millal see toimub.

‡ **13:14** Või „ebajumalaid, mis põhjustavad hävituse“. Vt Taanieli 9:27, Taanieli 11:31 ja Taanieli 12:11. § **13:25** Vt Jesaja 13:10. * **13:26** Vt Taanieli 7:13–14. † **13:27** Sõnasõnalt „neljast tuulest“.

34 Nagu üks mees läks ära reisile. Ta läks oma kodust ära ja andis igale
sulasele volitused teha seda, mida ta käskis neil teha. Ta käskis uksehoidjal
valvel olla.
35 Seega olge valvel, sest te ei tea, millal majaomanik tagasi tuleb. See
võib olla õhtul, keset ööd, enne koitu või hommikul.
36 Te ei taha, et teid tabataks magamast, kui ta ootamatult tagasi tuleb.
37 Seda, mida ma ütlen teile, ütlen ma kõigile: valvake!“

14

1 Paasapüha ja hapnemata leibade pühani oli jäänud kaks päeva.
Ülempreestrid ja vaimulikud juhid üritasid leida salajast võimalust, et
Jeesus kinni võtta ja tappa.
2 „Aga mitte paasapüha ajal,“ rääkisid nad isekeskis, „muidu võib rahvas
mässama hakata.“
3 Vahepeal oli Jeesus Betaanias ja sõi lauas pidalitõbise Siimona kojas.
Üks naine tuli alabasternõuga, milles oli väga kallis ja puhas nardiõli.* Ta
purustas nõu ja valas õli Jeesusele pea peale.
4 Mõned kohalviibijaist ärritusid ja ütlesid: „Milleks raisata seda
parfüümi?
5 Selle oleks saanud aastapalga† eest maha müüa ja raha vaestele anda.“
Nad olid naise peale pahased.
6 Kuid Jeesus vastas: „Jätke ta rahule! Miks te kritiseerite teda selle eest,
et ta teeb minu heaks midagi ilusat?
7 Vaeseid on alati teie juures‡ ja te saate neid aidata, millal iganes soovite.
Kuid mina ei ole alati teie juures.
8 Ta tegi, mida oskas: ta võidis ennetavalt mu ihu matmise jaoks.
9 Ma räägin teile tõtt: kus iganes maailmas head sõnumit kuulutatakse,
meenutavad inimesed seda, mida ta tegi.“
10 Siis Juudas Iskariot, üks kaheteistkümnest jüngrist, läks
ülempreestrite juurde ja leppis kokku, et annab Jeesuse nende kätte.
11 Kui nad seda kuulsid, olid nad rõõmsad ja lubasid talle tasuda. Nii
hakkas Juudas otsima võimalust Jeesust reeta.
12 Hapnemata leibade püha esimesel päeval, ajal kui paasatall ohverdati,
küsisid Jeesuse jüngrid temalt: „Kuhu me peaksime minema sulle
paasasöömaaega valmistama?“
13 Ta saatis kaks jüngrit ja ütles neile: „Minge linna ja seal näete üht
meest veekannu kandmas. Minge tema kannul
14 ja kui ta läheb majja sisse, küsige selle omanikult, kus saaksin ma
koos oma jüngritega paasapüha tähistada.
15 Ta viib teid suurde ülemise korruse tuppa, mis on sisustatud ja valmis.
Saate seal meie jaoks ettevalmistused teha.“
16 Jüngrid läksid linna ja leidsid kõik nii, nagu ta oli kirjeldanud. Nad
valmistasid paasasöömaaja.
17 Õhtul läks Jeesus koos kaheteistkümne jüngriga sinna.
18 Kui nad istusid ja sõid, ütles Jeesus: „Ma räägin teile tõtt: üks teist
reedab mu. Üks neist, kes praegu minuga koos söövad.“
19 Nad olid vapustatud ja igaüks küsis: „Ega see mina pole?“
20 „See on üks kaheteistkümnest, kes minuga koos sellest toidust osa
saab,“ vastas Jeesus.

---

* **14:3** Nard: eeterlik õli, mida saadakse Hiinast ja Indiast pärineva hariliku nardi juurtest. † **14:5** Sõna-sõnalt „300 teenarit“. ‡ **14:7** Vt 5. Moosese 15:11.

21 „Inimese Poeg sureb, just nagu Pühakiri ette kuulutas. Aga kui
kohutav on see selle inimese jaoks, kes inimese Poja reedab! Sellel inimesel
oleks parem, kui ta poleks kunagi sündinud.“
22 Söömise ajal võttis Jeesus kätte leiva, õnnistas seda ja andis neile.
„Võtke. See on minu ihu,“ ütles ta neile.
23 Seejärel võttis ta karika, õnnistas seda ja andis neile. Nad kõik jõid
selle seest.
24 „See on minu veri,“ ütles ta neile, „kokkulepe,§ mis on välja valatud
paljude eest.
25 Ma räägin teile tõtt: ma ei joo viinapuu viljast kuni selle päevani, mil
ma joon seda värskelt Jumala riigis.“
26 Pärast seda, kui nad olid psalmi laulnud, asusid nad teele Õlimäe
poole.
27 „Te kõik jätate mu maha,“ ütles Jeesus neile. „Sest nagu Pühakirjas
on öeldud: „Ma ründan karjast ja lambad pillutatakse täiesti laiali.“*
28 Aga pärast seda, kui ma olen surnuist üles tõusnud, lähen ma teie eel
Galileasse.“
29 „Ma ei jäta sind maha isegi siis, kui kõik teised seda teevad,“ vastas
Peetrus.
30 Jeesus lausus talle: „Ma ütlen sulle tõtt, et täna, selsamal ööl, enne kui
kukk kaks korda kireb, salgad sa kolm korda, et sa mind üldse tunned.“
31 Kuid Peetrus oli täiesti järeleandmatu ja ütles: „Isegi kui pean sinuga
koos surema, ei salga ma sind kunagi.“ Kõik nad ütlesid sama.
32 Nad jõudsid paika, mida nimetati Ketsemaniks,† kus Jeesus ütles oma
jüngritele: „Istuge siin, sel ajal kui mina lähen ja palvetan.“
33 Ta võttis Peetruse, Jaakobuse ja Johannese endaga kaasa. Ta muutus
väga rahutuks ja murelikuks.
34 Jeesus ütles neile: „Minu ahastus on nii piinarikas, et mul on tunne,
et ma suren. Palun jääge siia ja olge valvsad.“
35 Ta läks veidi eemale ja langes siis maha. Ta palvetas ja palus, et kui
oleks võimalik, säästetaks teda ajast,‡ mis oli tulemas.
36 „Abba, Isa! Sina suudad kõike,“ ütles ta. „Palun võta see
kannatustekarikas minult ära. Siiski mitte minu tahte järgi, vaid selle
järgi, mida sina tahad.“
37 Siis tuli Jeesus tagasi ja leidis jüngrid magamas. „Siimon, kas sa
magad?“ küsis ta Peetruselt. „Kas sa ei suutnud ühtki tundi ärkvel püsida?
38 Ole valvas ja palveta, et sa kiusatusse ei satuks. Vaim on valmis, aga
ihu on nõrk.“
39 Ta läks veel kord nende juurest ära ja palvetas samade sõnadega.
40 Seejärel tuli ta tagasi ja leidis nad jälle magamas, sest nad ei suutnud
silmi lahti hoida.§ Nad ei teadnud, mida öelda!
41 Ta tuli kolmandat korda tagasi ja küsis neilt: „Kas te ikka veel magate?
Kas te ikka veel puhkate? Sellest piisab,* sest aeg on käes! Vaadake,
inimese Poeg antakse kohe patuste kätte.
42 Tõuske üles! Lähme! Näete, sealt tuleb mu äraandja.“
43 Kui ta veel rääkis, siis jõudis kohale Juudas – üks kaheteistkümnest
jüngrist – koos mõõkade ja nuiadega varustatud jõuguga, kelle olid
saatnud ülempreestrid, vaimulikud juhid ja vanemad.

§ **14:24** Või „leping“ või „tagatis“. * **14:27** Tsiteeritud Sakarja 13:7. † **14:32** Tähendus „oliivipress“. ‡ **14:35** Sõna-sõnalt „tund“. § **14:40** Sõna-sõnalt „nende silmad olid rasked“. * **14:41** Kreekakeelse sõna tähendus jääb siin ebaselgeks. Tavaliselt tähendab see „täielikult tasutud“.

44 Äraandja oli nendega kokku leppinud märgi: „Ta on see, keda ma
suudlen. Võtke ta kinni ja viige valve all minema.“
45 Juudas läks otse Jeesuse juurde. „Rabi,“ ütles ta ja suudles teda
armastavalt.
46 Niisiis haarasid nad Jeesusest ja võtsid ta kinni.
47 Kuid üks sealviibijaist tõmbas oma mõõga välja ja lõi ülempreestri
sulast nii, et lõikas tal kõrva maha.
48 „Kas ma olen mingi mässaja, et tulite mind mõõkade ja nuiadega
kinni võtma?“ küsis Jeesus neilt.
49 „Ma olin teiega koos ja õpetasin iga päev templis. Miks te siis mind
kinni ei võtnud? Aga kõik see toimub selleks, et Pühakiri täide läheks.“
50 Siis jätsid kõik jüngrid Jeesuse maha ja põgenesid.
51 (Üks tema järelkäijatest oli noor mees, kellel oli seljas üksnes linane
rüü.
52 Nad haarasid temast kinni, kuid ta jooksis minema ja jättis oma rõiva
maha.)
53 Jeesus viidi ülempreestri majja, kuhu olid kogunenud kõik
ülempreestrid, vanemad ja vaimulikud õpetajad.
54 Peetrus järgnes talle eemalt ning läks ülempreestri maja hoovi. Ta
istus koos valvuritega maha ja soojendas end tule ääres.
55 Sees üritasid ülempreestrid ja kogu kokkutulnud nõukogu† leida
mingit tõendit, et saaks Jeesuse surma mõista, kuid nad ei suutnud midagi
leida.
56 Paljud andsid tema vastu valetunnistusi, kuid nende väited ei sobinud
kokku.
57 Mõned neist tõusid Jeesuse vastu valet rääkima.
58 „Me kuulsime teda ütlemas: „Ma hävitan selle templi, mis on
inimkätega ehitatud, ning ehitan selle kolme päevaga üles ilma käsi
kasutamata.““
59 Kuid isegi siin ei läinud nende tunnistus ühte.
60 Siis tõusis ülempreester nõukogu ees püsti ja küsis Jeesuselt: „Kas
sul ei ole midagi öelda vastuseks nendele süüdistustele, mis on sinu vastu
esitatud?“
61 Aga Jeesus vaikis edasi ega vastanud. Nii küsis ülempreester uuesti:
„Kas sina oled Messias, Õndsa Poeg?“
62 „Jah, olen,“ vastas Jeesus, „ja te näete inimese Poega Kõikväelise
paremal käel istumas ning taeva pilvedega tulemas.“‡
63 Ülempreester käristas oma riided lõhki§ ja küsis: „Miks on meil veel
tunnistajaid vaja?
64 Te kuulsite jumalateotust! Missugune on teie vastus?“
Nad kõik leidsid ta süüdi olevat ja mõistsid ta surma.
65 Siis hakkasid mõned neist tema peale sülitama. Keegi sidus tal
silmad kinni, lõi teda rusikatega ja ütles: „Kuuluta siis meile prohvetlikult,
„prohvet“!“ Valvurid viisid ta ära ja peksid ta vaeseomaks.
66 Samal ajal oli Peetrus all õues. Üks ülempreestri teenijatüdrukutest
möödus
67 ja nähes Peetrust end soojendamas, vaatas talle otsa ja ütles: „Sina
olid ka koos Naatsareti Jeesusega!“

---

† **14:55** Sõna-sõnalt „sanhedrin“. ‡ **14:62** Vt Psalmid 110:1 ja Taanieli 7:13. § **14:63** Noil aegadel suure ahastuse väljendus.

68 Kuid Peetrus salgas seda. „Ma ei tea, millest sa räägid või mida sa
mõtled,“ vastas ta. Seejärel läks ta välja eesõue ja kukk kires.*
69 Teda seal nähes kordas teenijatüdruk ümberolijatele: „See mees on
üks neist!“
70 Taas kord eitas Peetrus seda. Veidi hiljem öeldi Peetrusele uuesti: „Sa
oled kindlasti üks neist, sest ka sina oled galilealane!“
71 Peetrus kutsus taeva enda tunnistajaks ja vandus: „Ma ei tunne seda
meest, kellest te räägite.“
72 Samal hetkel kires kukk teist korda. Siis meenus Peetrusele, mida
Jeesus oli talle öelnud: „Enne kui kukk kaks korda kireb, salgad sina mind
kolm korda.“ Kui ta mõistis, mida ta oli teinud, puhkes ta nutma.

15

1 Järgmisel hommikul vara jõudsid ülempreester, vanemad ja vaimu-
likud õpetajad – kogu valitsev nõukogu – otsusele. Nad lasid Jeesuse kinni
siduda ja saatsid ta minema, et anda ta üle Pilaatusele.
2 Pilaatus küsis temalt: „Kas sina oled juutide kuningas?“
„Seda ütlesid sina,“ vastas Jeesus.
3 Ülempreestrid jätkasid tema vastu paljude süüdistuste esitamist.
4 Pilaatus küsitles teda uuesti: „Kas sa ei kavatsegi vastata? Näed, kui
palju süüdistusi nad sinu vastu esitavad!“
5 Aga Pilaatuse suureks üllatuseks ei andnud Jeesus enam ühtki vastust.
6 Pilaatusel oli tava lasta paasapüha ajal rahvale vabaks üks vang, keda
iganes nad soovisid.
7 Üks vangidest oli mees nimega Barabas, kes kuulus ülestõusu käigus
mõrva sooritanud mässuliste grupi hulka.
8 Rahvas läks Pilaatuse juurde ja palus tal vabastada vang vastavalt tema
tavalisele kombele.
9 „Kas tahate, et lasen teile vabaks juutide kuninga?“ küsis ta neilt,
10 sest ta mõistis, et ülempreestrid olid Jeesuse tema juurde toonud
kadedusest Jeesuse vastu.
11 Kuid ülempreestrid õhutasid rahvast nõudma temalt hoopis Barabase
vabastamist.
12 „Mida ma pean siis tegema sellega, keda te nimetate juutide
kuningaks?“ küsis ta neilt.
13 „Löö ta risti!“ karjus rahvas vastuseks.
14 „Miks? Mis kuriteo on ta toime pannud?“ küsis Pilaatus neilt.
„Löö ta risti!“ karjusid nad veel valjemini vastu.
15 Soovides märatsevale rahvahulgale meele järele olla, vabastas Pilaa-
tus neile Barabase. Kõigepealt laskis ta Jeesust piitsutada ja andis ta siis
üle ristilöömiseks.
16 Sõdurid viisid ta eemale pretooriumi* õue, kuhu kutsuti välja kogu
kohort.†
17 Talle asetati õlgadele kuninglik purpurne rüü ja valmistati okaskroon,
mis pandi talle pähe.
18 Siis tervitasid nad teda sõnadega: „Ole tervitatud, juutide kuningas!“
19 Nad lõid teda korduvalt kepiga vastu pead, sülitasid tema peale ja
langesid tema ette põlvedele nagu kummardades.

---

* **14:68** „Ja kukk kires.“ Mõnedes varajastes käsikirjades see fraas puudub. * **15:16** Rooma maavalitseja ametlik residents. † **15:16** Kohort oli umbes 600 sõdurist koosnev rühm.

20 Kui nad olid tema pilkamise lõpetanud, võtsid nad ära purpurrüü
ja panid talle tema enda riided selga tagasi. Siis viisid nad ta ära
ristilöömiseks.
21 Nad sundisid möödujat, Siimonat Küreenest, kes oli maalt linna
tulemas, tema risti kandma. Siimon oli Aleksandri ja Rufuse isa.
22 Jeesus viidi paika, mida nimetati Kolgataks, mis tähendab „Pealuu
ase“.
23 Nad pakkusid talle mürriga segatud veini, kuid ta keeldus sellest.
24 Siis lõid nad ta risti. Nad jaotasid tema riideid ja heitsid täringuid, et
otsustada, kes mida saab.‡
25 See oli hommikul kella üheksa ajal, kui nad ta risti lõid.
26 Tema vastu esitatud süüdistusega sildil oli kirjas: „Juutide kuningas.“
27 Temaga koos löödi risti kaks kurjategijat, üks temast vasakule ja teine
paremale.
28 §
29 Möödujad karjusid talle solvanguid, raputasid pead ja ütlesid: „Ahaa!
Sina, kes sa väitsid, et hävitad templi ja ehitad selle kolme päevaga üles,
30 päästa ennast ja astu ristilt maha!“
31 Samamoodi pilkasid teda ülempreestrid ja vaimulikud juhid ning
ütlesid üksteisele: „Teisi ta päästis, aga ennast ei suuda ta päästa.
32 Kui ta tõesti on Messias, Iisraeli kuningas, siis miks ei astu ta ristilt
alla, et me näeksime ja usuksime!“ Isegi need, kes olid koos temaga risti
löödud, solvasid teda.
33 Keskpäeval langes kogu maale pimedus kuni kella kolmeni
pärastlõunal.
34 Kella kolme ajal karjatas Jeesus: „Eloi, Eloi, lama sabahtani,“ mis
tähendab: „Mu Jumal, mu Jumal, miks sa oled mind maha jätnud?“*
35 Mõned sealseisjaist kuulsid seda ja ütlesid: „Ta kutsub Eelijat.“
36 Üks mees jooksis, täitis käsna äädikaga, pani kepi otsa ja üritas sellega
Jeesusele juua anda.† „Jätke ta rahule,“ ütles ta. „Vaatame, kas Eelija tuleb
teda ristilt maha võtma.“
37 Siis oigas Jeesus valjusti ja suri.
38 Templi eesriie kärises ülevalt alla kaheks.
39 Kui tsentuurio, kes seisis Jeesuse ees, nägi, kuidas ta suri, ütles ta:
„See mees oli tõesti Jumala Poeg.“
40 Mõned naised jälgisid eemalt, nende hulgas Maarja Magdaleena,
Jaakobus noorema ja Joosese ema Maarja ning Salome.
41 Nad olid järgnenud Jeesusele ja hoolitsenud tema eest, kui ta oli
Galileas. Paljud teised naised, kes olid koos temaga Jeruusalemmas olnud,
olid ka seal.
42 Oli reede,‡ päev enne hingamispäeva. Kui jõudis õhtu,
43 siis Joosep Arimaatiast – juhtiva nõukogu liige, kes ootas Jumala riiki
– oli nii julge, et läks Pilaatuse juurde ja küsis Jeesuse surnukeha endale.
44 Pilaatus oli üllatunud, et Jeesus oli nii kiiresti surnud, seepärast kutsus
ta tsentuurio ja küsis temalt, kas Jeesus oli juba surnud.
45 Kui Pilaatus oli tsentuuriolt kinnituse saanud, andis ta Joosepile loa
surnukeha võtta.

---

‡ **15:24** Vt Psalmid 22:19. § **15:28** Paljudes varajastes käsikirjades ei ole salmi 28. * **15:34** Tsiteeritud Psalmid 22:2. † **15:36** Vt Psalmid 69:22. ‡ **15:42** Sõna-sõnalt „valmistuspäev“.

46 Joosep ostis linase kanga. Seejärel võttis ta Jeesuse surnukeha ristilt
alla, mähkis linasse ja asetas hauakambrisse, mis oli kaljusse raiutud. Siis
veeratas ta sissepääsu ette raske kivi.
47 Maarja Magdaleena ja Joosese ema Maarja jälgisid, kuhu Jeesuse
surnukeha pandi.

16

1 Kui hingamispäev oli läbi saanud, võtsid Maarja Magdaleena,
Jaakobuse ema Maarja ja Salome healõhnalisi salve, et minna Jeesuse
surnukeha võidma.
2 Nad läksid hauakambri juurde väga vara pühapäeva* hommikul,
täpselt päikesetõusu ajal.
3 Nad arutasid isekeskis: „Kes veeretab meie jaoks hauakambri sis-
sepääsu eest kivi ära?“
4 Aga kui nad kohale jõudsid ja ringi vaatasid, nägid nad, et väga suur
ja raske kivi oli juba ära veeretatud.
5 Kui nad hauakambrisse sisenesid, nägid nad paremal pool istumas üht
noort meest, kel oli seljas pikk valge rüü. Nad kohkusid väga.
6 „Ärge kartke,“ ütles mees neile. „Te otsite Naatsareti Jeesust, kes risti
löödi. Ta on surnuist üles tõusnud. Ta ei ole siin.
7 Vaadake, siin on koht, kuhu ta puhkama pandi. Minge nüüd ja rääkige
tema jüngritele ja Peetrusele, et ta läheb teie eel Galileasse. Te näete teda
seal, täpselt nagu ta teile ütles.“
8 Nad läksid hauakambrist välja ja jooksid minema, ise värisedes ja
segaduses. Nad ei öelnud kellelegi midagi, sest nad olid liiga hirmunud.†
9 Kui Jeesus tõusis pühapäeva hommikul surnuist üles, ilmus ta
kõigepealt Maarja Magdaleenale, kellest ta oli seitse kurja vaimu välja
ajanud.
10 Maarja läks ja rääkis neile, kes olid Jeesusega koos olnud; nad leinasid
ja nutsid.
11 Kui nad kuulsid, et Jeesus on elus ja et Maarja oli teda näinud, ei
uskunud nad seda.
12 Hiljem ilmus Jeesus erineval kujul kahele jüngrile, kes olid lahkunud,
et maale minna.
13 Nad läksid linna tagasi ja rääkisid teistele, kuid ka neid ei usutud.
14 Pärast seda ilmus ta üheteistkümnele jüngrile sel ajal, kui nad sõid.
Ta noomis neid nende usupuuduse ja kangekaelsuse pärast, sest nad ei
olnud uskunud neid, kes olid teda pärast ülestõusmist näinud.
15 Seejärel ütles ta neile: „Minge kogu maailma ja kuulutage head
sõnumit kõigile.‡
16 Igaüks, kes minusse usub ja keda ristitakse, see päästetakse, aga
igaüks, kes otsustab mitte uskuda, mõistetakse hukka.
17 Nendega koos, kes minusse usuvad, käivad järgmised tunnustähed:
nad ajavad minu nimel kurje vaime välja, nad kõnelevad uutes keeltes;
18 nad suudavad toime tulla madudega; kui nad joovad midagi mürgist,
ei saa nad kahju; nad panevad oma käed haigete peale ja haiged saavad
terveks.“
19 Kui Issand Jeesus oli lõpetanud nendega rääkimise, võeti ta üles
taevasse, kus ta istus Jumala paremale käele.

---

* **16:2** Sõna-sõnalt „nädala esimene päev“. † **16:8** Paljudes varajastes käsikirjades lõpeb Markuse evangeelium siin. Teised jätkuvad nii, nagu siin kirjas. ‡ **16:15** Sõna-sõnalt „kogu loodule“.

20 Jüngrid läksid välja ja kuulutasid head sõnumit kõikjal ning Issand tegutses nende kaudu ja kinnitas kuulutust sellega kaasnevate imetegudega.

Luuka evangeelium

1 Nagu sa tead, on paljud teised üritanud kirja panna seda, mis on täide
läinud* ja puudutab ka meid.
2 Nende jutustused põhinesid esimeste pealtnägijate ja Sõna kuulutajate
tõenditel
3 ja ka mina otsustasin, et kuna olen kõike seda algusest peale väga
hoolikalt jälginud, oleks hea mõte kõigest toimunust kirja panna täpne
jutustus.
4 Tegin seda, kallis Teofilos,† et sa võiksid olla kindel, et see, mida sulle
õpetati, on täiesti usaldusväärne.
5 Sel ajal kui Heroodes oli Juudamaa kuningas, oli üks preester nimega
Sakarias, kes oli pärit Abija preesterlikust rühmast. Ta oli abielus
Eliisabetiga, kes põlvnes samuti preester Aaronist.
6 Nad mõlemad tegid, mis oli Jumala ees õige, ning järgisid hoolikalt
kõiki Issanda käske ja määrusi.
7 Neil ei olnud lapsi, sest Eliisabet ei olnud selleks suuteline, ja nad
mõlemad olid juba vanad.
8 Kui Sakarias teenis preestrina Jumala ees oma preesterlikus rühmas,
9 valiti ta vastavalt preestrite tavale liisu heitmisega‡ Issanda templisse
sisenema ja suitsutusrohtu põletama.
10 Suitsutusohvri toomise ajal palvetas väljas suur hulk rahvast.
11 Issanda ingel ilmus Sakariasele ja seisis suitsutusohvrialtari kõrval
paremal pool.
12 Kui Sakarias nägi inglit, oli ta rabatud ja hakkas kartma.
13 Aga ingel ütles talle: „Ära karda, Sakarias! Sinu palvet on kuuldud
ja su naine Eliisabet sünnitab sulle poja ja sa pead talle nimeks panema
Johannes.
14 Ta toob sulle rõõmu ja heameelt ning tema sünd rõõmustab paljusid.
15 Ta saab suureks Issanda silmis. Ta ei joo veini ega muid alkohoolseid
jooke. Teda täidab Püha Vaim juba enne sündimist.
16 Ta pöörab paljud iisraellased tagasi Issanda, nende Jumala juurde.
17 Ta läheb Issanda eel Eelija vaimus ja väes, et panna isad taas oma
laste peale mõtlema, ning tuua need, kes on mässumeelsed, tagasi õige
arusaamise juurde, et valmistada rahvas ette Issanda jaoks.“§
18 „Kuidas ma saan selles kindel olla?“ küsis Sakarias inglilt. „Ma olen
vana mees ja ka mu naine on eakas.“
19 „Mina olen Gabriel,“ vastas ingel. „Ma seisan Jumala juures ning mind
saadeti sinuga rääkima ja sulle seda head uudist tooma.
20 Aga kuna sa ei uskunud seda, mida ma sulle rääkisin, jääd sa tummaks
ega saa kõneleda kuni määratud hetkeni, mil mu sõnad täide lähevad.“
21 Väljas ootas rahvas Sakariast ja imestas, miks tal templis nii kaua aega
läheb.

---

* **1:1** Või „teostatud“, „saavutatud“. † **1:4** „Teofilos“ tähendab „inimene, kes armastab Jumalat“. Ka Apostlite teod 1:1. ‡ **1:9** Juhusliku valiku süsteemi, mis sarnanes kõrte tõmbamisele, kasutati sellepärast, et teenida soovijaid oli rohkem kui saadaolevaid kohti. § **1:17** Tsiteeritud Malaki 3:23–24.

22 Kui ta lõpuks välja tuli, ei saanud ta nendega rääkida. Nad mõistsid,
et ta oli templis näinud nägemust, sest kuigi ta suutis teha žeste, ei
suutnud ta üldse rääkida.
23 Pärast seda, kui ta oma teenistusaja oli lõpetanud, läks ta koju tagasi.
24 Mõne aja pärast jäi tema naine Eliisabet lapseootele. Ta jäi koju viieks
kuuks.
25 „Issand on seda mulle teinud," ütles ta. „Nüüd on ta võtnud ära mu
häbi teiste silmis."
26 Eliisabeti lapseootuse kuuendal kuul saatis Jumal ingel Gabrieli noore
neiu juurde, kelle nimi oli Maarja ja kes elas Galileas Naatsareti linnas.
27 Ta oli kihlatud Joosepi-nimelise mehega.

28 Ingel tervitas teda.* „Sul on eriline eesõigus," ütles ta neiule. „Issand
on sinuga."
29 Maarja oli neist sõnadest hämmelduses ja juurdles, mida selline
tervitus tähendab.
30 „Ära karda, Maarja," jätkas ingel, „sest Jumal on osutanud sinu suhtes
armulikkust.
31 Sa jääd lapseootele ja tood ilmale poja. Sa pead talle nimeks panema
Jeesus.
32 Ta saab väga tähtsaks ja teda nimetatakse Kõigekõrgema Pojaks.
Issand Jumal annab talle tema isa Taaveti trooni
33 ja ta valitseb igavesti Jaakobi järeltulijate üle. Tema kuningriik ei lõpe
iial."
34 „Kuidas see võimalik on?" küsis Maarja. „Ma olen alles neitsi."
35 Ingel vastas: „Püha Vaim tuleb sinu peale ja Kõigekõrgema vägi
varjab sind. Laps, kes sünnib, on püha, ja teda hüütakse Jumala pojaks.
36 Ja su sugulane Eliisabet on oma vanas eas samuti lapseootel. Naine,
kelle kohta öeldi, et ta ei ole võimeline lapsi saama, on kuuendat kuud
lapseootel.
37 Jumala jaoks ei ole miski võimatu."
38 „Siin ma olen, valmis olema Issanda teenija," ütles Maarja. „Sündigu
minuga just nii, nagu sa ütlesid." Seejärel ingel lahkus tema juurest.
39 Veidi aja pärast pani Maarja end valmis ja kiirustas Juudamaa
mägedesse, linna, kus oli
40 Sakariase maja. Sisse astudes hõikas ta Eliisabetti.
41 Kohe kui Eliisabet kuulis Maarja häält, hüppas laps tema ihus rõõmu
pärast. Püha Vaim täitis Eliisabeti
42 ja ta hüüdis valju häälega:

„Kui õnnistatud oled sina naiste hulgas ja kui õnnistatud on laps, kes
sinust sünnib!
43 Miks mind nõnda austatakse, et mu Issanda ema mind külastab?
44 Kui ma kuulsin sind tervitust hüüdmas, hüppas laps mu ihus rõõmu
pärast.
45 Kui õnnelik sa oled, sest sa oled veendunud, et Issand teeb seda, mida
ta sulle tõotas!"
46 Maarja vastas: „Kuidas ma ülistan Issandat!
47 Olen väga õnnelik Jumalas, mu Päästjas,

---

* **1:28** Tegelikult kasutab ingel tolle aja tavapärast tervitusväljendit, mis otsesõnu tähendab „Rõõmusta!", aga see oli samaväärne sõnaga „Tere!". Kaasaegsetel tõlgetel on siin raskusi, sest ingel ütleb: „Ole tervitatud, eelistatud naine" või „Tervitus, oo armuleidnu", mis kumbki ei ole eriti kohane. Teisest küljest pole samuti eriti sobiv, kui ingel tuleb ja ütleb „Hei!" …

48 sest ta otsustas, et mina, tema teenija, olen oma tagasihoidlikust
taustast hoolimata tema silmis väärtuslik. Nüüdsest peale ütlevad kõik
põlvkonnad, et ma olen õnnistatud.
49 Kõigeväeline Jumal on teinud mulle suuri asju, tema nimi on püha.
50 Tema halastus kestab põlvest põlve nendele, kes teda austavad.†
51 Oma suure jõuga‡ on ta lõhkunud tükkideks need, kes ülbelt ennast
targaks peavad.
52 Ta kisub mõjukad nende troonidelt maha ja ülendab need, kes on
alandlikud.
53 Ta annab näljastele häid asju süüa ja saadab rikkad tühje käsi
minema.
54 Ta on aidanud oma sulast Iisraeli ja pidanud teda halastuses meeles,
55 just nagu ta meie isadele, Aabrahamile ja tema järeltulijatele,
igaveseks ajaks tõotas.“
56 Maarja jäi Eliisabeti juurde kolmeks kuus ja naasis siis koju.
57 Eliisabetil jõudis sünnitamise aeg kätte ja ta tõi ilmale poja.
58 Naabrid ja sugulased kuulsid, kuidas Issand oli talle oma suurt headust
osutanud, ning nad tähistasid seda koos temaga.
59 Kaheksa päeva pärast tulid nad poissi ümber lõikama. Nad kavatsesid
talle isa järgi nimeks panna Sakarias.
60 „Ei,“ ütles Eliisabet. „Tema nimeks peab saama Johannes.“
61 „Aga teie sugulaste hulgas pole kedagi, kellel see nimi oleks,“ ütlesid
nad talle.
62 Žestide abil küsisid nad Sakariaselt, poisi isalt, mis nime tahaks ta
oma pojale panna.
63 Sakarias andis märku, et talle antaks midagi, mille peale kirjutada.
Kõigi üllatuseks kirjutas ta: „Tema nimi on Johannes.“
64 Kohe suutis ta jälle rääkida ja hakkas Jumalat ülistama.
65 Kõiki läheduses elavaid inimesi täitis juhtunu tõttu aukartus ning
kuuldus sellest levis kogu Juuda mägismaal.
66 Igaüks, kes seda kuulis, mõtles, mida see peaks tähendama. „Kes
sellest poisist saab?“ küsisid nad, sest oli selge, et ta oli Jumala jaoks väga
eriline.§
67 Tema isa Sakarias täitus Püha Vaimuga ja kuulutas prohvetlikult:
68 „Issand, Iisraeli Jumal, on imeline, sest ta on tulnud oma rahva juurde
ja nad vabastanud.
69 Ta on andnud meile suure Päästja oma sulase Taaveti järglaste
hulgast,
70 nagu ta tõotas ammu aega tagasi oma pühade prohvetite kaudu.
71 Ta tõotas päästa meid meie vaenlaste käest, nende käest, kes meid
vihkavad.
72 Ta halastas meie isade peale ja pidas meeles oma püha lepingut –
73 tõotust, mille ta oli andnud meie isale Aabrahamile.
74 Ta vabastab meid hirmust ja päästab meid meie vaenlaste käest,
75 et saaksime teda teenida ning teha kogu oma elu seda, mis on hea ja
õige.
76 Kuigi sa oled alles väike laps, hüütakse sind Kõigekõrgema pro-
hvetiks, sest sa lähed Issanda eel valmistama talle teed ja
77 kuulutama tema rahvale teadmisi päästest pattude andestuse kaudu.

† **1:50** Sõna-sõnalt „kardavad“, kuid tänapäevases kasutuses võib see jätta mulje orjalikust hirmust. ‡ **1:51** Sõna-sõnalt „tugeva käsivarrega“. § **1:66** Sõna-sõnalt „sest Issanda käsi oli temaga“.

78 Tänu Jumala hoolitsevale headusele laseb taevas meile koiduvalgust
paista,
79 et see säraks neile, kes elavad pimeduses ja surma varjus, ning juhiks
meid rahu teel.“
80 Poiss Johannes kasvas ja sai vaimulikult tugevaks. Ta elas kõrbes,
kuni jõudis kätte aeg avalikult Iisraeli teenida.

2

1 Sel ajal andis keiser Augustus välja seaduse, et Rooma impeeriumis
tuleb kõiki hõlmav rahvaloendus.
2 See oli esimene rahvaloendus Süüria maavalitseja Küreeniuse ajal.
3 Niisiis läks igaüks oma linna end kirja panema.
4 Joosep põlvnes kuningas Taavetist, seepärast lahkus ta Galileas asuvast
Naatsaretist, et minna Juudamaale Petlemma, Taaveti linna.
5 Ta läks end sinna kirja panema koos Maarjaga, kes oli temaga kihlatud
ja lapseootel.
6 Kui nad seal olid, jõudis kätte lapsesaamise aeg.
7 Maarja tõi ilmale oma esmasündinud poja, mähkis ta riidelappidesse
ja asetas sõime, sest võõrastemajas ei olnud vabu tube.
8 Seal lähedal olid mõned karjased öösel väljadel ja valvasid oma karja.
9 Neile ilmus Issanda ingel ja Issanda hiilgus paistis nende ümber. Nad
kohkusid üliväga!
10 „Ärge kartke!“ ütles ingel neile. „Tulin teile tooma head uudist, mis
rõõmustab kõiki inimesi.
11 Täna sündis teile siin, Taaveti linnas, Päästja. Ta on Messias, Issand.
12 Te tunnete ta ära selle märgi järgi: te leiate lapse riidelappidesse
mähitud ja sõimes lebamas.“
13 Äkki ilmus palju taevaseid olevusi, kes ülistasid Jumalat, öeldes:
14 „Au olgu taeva Jumalale ja maa peal rahu inimestele, kes on talle meele
järele!“
15 Pärast seda kui inglid olid lahkunud ja tagasi taevasse läinud, ütlesid
karjased üksteisele: „Lähme Petlemma ja vaatame, mis on toimunud
sellega seoses, millest Issand meile rääkis.“
16 Nad kiirustasid sinna ning leidsid Maarja, Joosepi ja lapse, kes lamas
sõimes.
17 Kui nad olid seda ise näinud, siis levitasid nad uudist toimunust ja
sellest, mida oli neile selle lapse kohta räägitud.
18 Kõik, kes seda kuulsid, olid karjaste jutust hämmastunud.
19 Kuid Maarja pidas hoolikalt meeles kõik, mis oli juhtunud, ning mõtles
selle peale sageli.
20 Karjased läksid tagasi oma karja valvama ning ülistasid ja tänasid
Jumalat kõige eest, mida nad olid kuulnud ja näinud, sest kõik oli just nii,
nagu neile oli öeldud.
21 Kaheksa päeva pärast oli aeg laps ümber lõigata ja talle pandi nimeks
Jeesus. See oli nimi, mille ingel oli andnud enne, kui ema oli lapseootele
jäänud.
22 Kui nende puhastusaeg vastavalt Moosese seadusele lõppes, viisid
Joosep ja Maarja ta Jeruusalemma, et teda Issanda ette tuua,
23 nagu Issanda seadus ütleb: „Kõik esmasündinud pojad tuleb Issandale
pühitseda.“*

* **2:23** Tsiteeritud 2. Moosese 13:2.

24 Seal tõid nad ohvri, nagu Jumala seadus määrab, „paari turteltuvisid
või kaks noort tuvi“.†
25 Tol ajal elas Jeruusalemmas mees nimega Siimeon. Siimeon tegi seda,
mis oli hea, ja ta oli väga vaga. Ta ootas pikisilmi Iisraeli lootust ja Püha
Vaim oli tema peal.
26 Püha Vaim oli talle näidanud, et ta ei sure enne, kui on näinud Issanda
Messiat.‡
27 Vaimu juhtimist järgides läks ta templisse. Kui Jeesuse vanemad tõid
väikese poisi, et teda pühendada, nagu Seadus nõudis,
28 võttis Siimeon Jeesuse sülle, tänas Jumalat ja ütles:
29 „Issand ja Õpetaja, nüüd saad oma sulasel lasta rahus surra, nagu sa
tõotasid,
30 sest ma olen ise näinud sinu päästet,
31 mille sa oled kõigi jaoks valmistanud.
32 Ta on valgus, mis näitab rahvastele sind, sinu rahva Iisraeli hiilgust.“
33 Jeesuse isa ja ema olid rabatud sellest, mida Siimeon tema kohta ütles.
34 Seejärel Siimeon õnnistas neid ja ütles Jeesuse emale Maarjale:
„Määratud on, et selle lapse tõttu paljud Iisraelis langevad ja paljud
tõusevad. Ta on märk Jumalalt, mille paljud hülgavad,
35 näidates sellega, mida nad tegelikult mõtlevad. Aga sina tunned, nagu
tungiks mõõk otse sinust läbi.“
36 Jeruusalemmas elas ka naisprohvet Hanna. Ta oli Aaseri suguharust,
Penueli tütar, ning ta oli väga vana. Ta oli olnud abielus seitse aastat
37 ning oli siis leseks jäänud. Ta oli kaheksakümne nelja aastane. Ta
veetis aega templis Jumalat ülistades, paastudes ja palvetades.
38 Just siis tuli ta nende juurde ja hakkas Jumalat kiitma. Ta kõneles
Jeesusest kõigile, kes ootasid seda aega, mil Jumal Jeruusalemma vabastab.
39 Kui nad olid täitnud kõik, mida Jumala seadus nõudis, läksid nad
tagasi oma kodulinna Naatsaretti Galileas.
40 Laps kasvas tugevaks ja oli väga arukas. Jumala õnnistus oli temaga.
41 Jeesuse vanemad rändasid igal aastal paasapühaks Jeruusalemma.
42 Kui Jeesus oli kaheteistkümneaastane, läksid nad pühadele nagu
alati.
43 Kui pühad olid läbi ja oli aeg koju naasta, jäi poiss Jeesus Jeru-
usalemma, kuid tema vanemad ei teadnud seda.
44 Nad oletasid, et ta oli koos kõigi teistega koju rändamas. Kui päev oli
möödunud, hakkasid nad teda sõprade ja sugulaste juurest otsima.
45 Kui nad ei suutnud teda leida, läksid nad tagasi Jeruusalemma, et teda
seal otsida.
46 Alles kolme päeva pärast leidsid nad ta templist. Ta istus vaimulike
õpetajate keskel, kuulas neid ja esitas neile küsimusi.
47 Kõik, kes kuulsid teda rääkimas, olid tema arusaamisest ja vastustest
üllatunud.
48 Tema vanemad olid täiesti segaduses, kui nad nägid, mida ta teeb.
Ema küsis talt: „Poeg, miks sa meiega niimoodi käitusid? Su isa ja mina
oleme end haigeks muretsenud! Oleme sind igalt poolt otsinud!“
49 „Miks te mind otsisite?“ vastas Jeesus. „Kas te ei teadnud, et ma
peaksin olema siin, oma Isa kojas?“
50 Aga nad ei saanud aru, mida ta sellega mõtles.
51 Siis läks ta koos nendega tagasi Naatsaretti ja tegi seda, mida tal kästi.
Tema ema pani hoolega tähele kõike, mis oli juhtunud.

† **2:24** Tsiteeritud 3. Moosese 12:8. ‡ **2:26** Või „Kristust“.

52 Jeesus kasvas ja sai järjest targemaks ja tugevamaks ning oli Jumala
ja inimeste soosingus.

3

1 Nüüdseks oli Tibeerius olnud keiser viisteist aastat. Pontius Pilaatus
oli Juuda maavalitseja. Heroodes oli Galilea valitseja,* tema vend Filippus
oli Iturea ja Trahhoniitise valitseja ning Lüsaanias Abileene valitseja.
2 Hannas ja Kaifas olid hetkel ülempreestrid. See oli aeg, mil Jumala
sõna tuli Johannesele, Sakariase pojale, kes elas kõrbes.
3 Ta käis läbi kogu Jordani piirkonna ja kuulutas kõigile, et nad peaksid
laskma end ristida, näitamaks, et nad on kahetsenud ja nende patud on
andestatud.
4 Nagu prohvet Jesaja kirjutas: „Kõrbes kuuldakse häält hüüdvat:
„Valmistage Issandale teed, tehke tasaseks tema teerajad.
5 Täitke kõik orud ja tasandage kõik mäed ja künkad. Tehke kõver
sirgeks ja konarlik tee siledaks.
6 Iga inimene näeb Jumala päästet.““†
7 Johannes pöördus rahvahulga poole, kes oli tulnud tema juurde, et
ristitud saada. „Te rästikute sigitised! Kes hoiatas teid, et te põgeneksite
tulevase kohtu eest?“ küsis ta.
8 „Tõestage, et olete tõeliselt meelt parandanud.‡ Kas te ei ürita ennast
õigustada, öeldes: „Me oleme Aabrahami järeltulijad.“ Ma ütlen teile,
Jumal võib luua Aabrahamile lapsi neist kividest.
9 Kirves on valmis, et alustada juurte juurest puu raiumist. Iga puu, mis
ei kanna head vilja, raiutakse maha ja visatakse tulle.“
10 „Mida me peame siis tegema?“ küsis rahvas temalt.
11 „Kui sul on kaks kuube, siis jaga seda kellegagi, kellel pole ühtegi. Kui
sul on toitu, jaga seda nendega, kellel ei ole,“ rääkis ta neile.
12 Mõned maksukogujad tulid, et end ristida lasta. „Õpetaja, mida me
peame tegema?“ küsisid ka nemad.
13 „Ärge koguge rohkem maksu, kui on ette nähtud,“ vastas ta.
14 „Aga meie?“ küsisid mõned sõdurid. „Mida meie peame tegema?“
„Ärge nõudke raha vägivallaga ähvardades. Ärge esitage süüdistusi,
mis pole tõsi. Olge rahul oma palgaga,“ vastas ta.
15 Rahvas oli lootusrikas ja juurdles, kas Johannes ise võiks Messias olla.
16 Johannes vastas ja selgitas kõigile: „Jah, mina ristin teid vees. Aga see,
kes tuleb, on palju tähtsam kui mina, ja mina pole väärt, et tema sandaale
lahti päästa. Tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega.
17 Tuulamishark on tal käes ja ta on valmis oma rehealuses nisu
aganatest eraldama. Ta kogub nisu aita, kuid aganad põletab ära tulega,
mida ei saa kustutada.“
18 Johannes esitas veel palju selliseid hoiatusi, kui ta rahvale head
sõnumit kuulutas.
19 Aga kui Johannes noomis valitseja Heroodest sellepärast, et ta abiellus
oma vennanaise Heroodiasega, ja kõigi halbade asjade pärast, mida ta
teinud oli,
20 lisas Heroodes oma kuritegude hulka veel selle, et lasi Johannese
vanglasse heita.

---

* **3:1** Sõna-sõnalt „tetrarh, nelivürst“. Ka teistes kohtades selles salmis, kus on kasutatud sõna „valitseja“. † **3:6** Tsiteeritud Jesaja 40:3–5. ‡ **3:8** Sõnasõnalt „Kandke meeleparandusele väärilist vilja“.

21 Kui nüüd kõik olid saanud ristitud, ristiti ka Jeesus. Kui ta palvetas, avanes taevas
22 ja Püha Vaim laskus tuvi kujul tema peale. Taevast kostis hääl, mis ütles: „Sina oled mu poeg, keda ma armastan. Olen sinu üle väga rõõmus.“
23 Jeesus oli umbes kolmekümneaastane, kui ta oma avalikku teenimistööd alustas. Inimesed oletasid, et ta oli Joosepi poeg. Joosep oli Eeli poeg,
24 kes oli Mattati poeg, kes oli Leevi poeg, kes oli Malki poeg, kes oli Jannai poeg, kes oli Joosepi poeg,
25 kes oli Mattitjahu poeg, kes oli Aamose poeg, kes oli Nahumi poeg, kes oli Hesli poeg, kes oli Naggai poeg,
26 kes oli Mahati poeg, kes oli Mattitjahu poeg, kes oli Simei poeg, kes oli Jooseki poeg, kes oli Jooda poeg,
27 kes oli Joohanani poeg, kes oli Reesa poeg, kes oli Serubbaabeli poeg, kes oli Sealtieli poeg, kes oli Neeri poeg,
28 kes oli Melki poeg, kes oli Addi poeg, kes oli Koosami poeg, kes oli Elmadami poeg, kes oli Eeri poeg,
29 kes oli Jeesuse poeg, kes oli Elieseri poeg, kes oli Joorimi poeg, kes oli Mattati poeg, kes oli Leevi poeg,
30 kes oli Siimeoni poeg, kes oli Juuda poeg, kes oli Joosepi poeg, kes oli Joonami poeg, kes oli Eljakimi poeg,
31 kes oli Melea poeg, kes oli Menna poeg, kes oli Mattata poeg, kes oli Naatani poeg, kes oli Taaveti poeg,
32 kes oli Iisai poeg, kes oli Oobedi poeg, kes oli Boase poeg, kes oli Salma poeg, kes oli Nahsoni poeg,
33 kes oli Amminadabi poeg, kes oli Admini poeg, kes oli Arni poeg, kes oli Hesroni poeg, kes oli Peretsi poeg, kes oli Juuda poeg,
34 kes oli Jaakobi poeg, kes oli Iisaki poeg, kes oli Aabrahami poeg, kes oli Terahi poeg, kes oli Naahori poeg,
35 kes oli Serugi poeg, kes oli Reu poeg, kes oli Pelegi poeg, kes oli Eeberi poeg, kes oli Selahi poeg,
36 kes oli Keenani poeg, kes oli Arpaksadi poeg, kes oli Seemi poeg, kes oli Noa poeg, kes oli Lemeki poeg,
37 kes oli Metuusala poeg, kes oli Eenoki poeg, kes oli Jeredi poeg, kes oli Mahalaleli poeg, kes oli Keenani poeg,
38 kes oli Enose poeg, kes oli Seti poeg, kes oli Aadama poeg, kes oli Jumala poeg.

4

1 Jeesus, täis Püha Vaimu, tuli Jordani jõe äärest tagasi ja Vaim juhtis ta kõrbesse,
2 kus kurat teda nelikümmend päeva kiusas. Kogu selle aja jooksul ei söönud ta midagi, nii et lõpuks oli tal nälg.
3 Kurat ütles talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, käsi sel kivil leivaks muutuda.“
4 „Pühakirjas on kirjutatud: „Inimene ei ela üksnes leivast,““* vastas Jeesus.
5 Kurat viis ta üles kõrgesse kohta ja näitas talle põgusalt kõiki maailma kuningriike.

---

* **4:4** Tsiteeritud 5. Moosese 8:3.

6 Seejärel ütles kurat Jeesusele: „Ma annan sulle võimu kõigi nende üle
ja nende hiilguse. See võim on antud mulle ja mina võin anda selle, kellele
tahan.
7 Kummarda maani ja teeni mind ning sa võid kõik selle saada.“
8 „Pühakirjas on kirjutatud: „Sina pead kummardama Issandat, oma
Jumalat, ja üksnes teda teenima,““† vastas Jeesus.
9 Kurat viis Jeesuse Jeruusalemma, asetas ta templi katusele ja ütles talle:
„Kui sa oled Jumala Poeg, siis hüppa!
10 Sest Pühakirjas on kirjutatud: „Ta käsib oma inglitel sinu eest
hoolitseda
11 ja sind kaitsta, et sa kivi otsa ei komistaks“.“‡
12 „Pühakirjas on kirjutatud: „Sa ei tohi Issandat, oma Jumalat,
kiusata,““§ vastas Jeesus.
13 Kui kurat oli kõik oma kiusatused lõpetanud, jäi ta järgmist võimalust
ootama.*
14 Jeesus läks Vaimu väega täidetult Galileasse tagasi. Kuuldused temast
levisid kõikjal.
15 Jeesus õpetas nende sünagoogides ja kõik ülistasid teda.
16 Kui ta jõudis Naatsaretti, kus ta oli üles kasvanud, läks ta
hingamispäeval sünagoogi nagu tavaliselt.
17 Talle ulatati prohvet Jesaja rullraamat. Jeesus keeras kirjarulli lahti ja
leidis koha, kus on kirjutatud:
18 „Issanda Vaim on minu peal, sest ta on mind võidnud kuulutama head
sõnumit vaestele. Ta on saatnud mind teatama, et vangid vabastatakse,
pimedad näevad, rõhutud vabanevad,
19 kuulutama välja Issandale meelepärast aega.“
20 Ta keeras pärgamendirulli kokku ja andis teenrile tagasi. Siis istus ta
maha. Kõik sünagoogis vaatasid tema poole.
21 „See Pühakirja tekst, mida te just kuulsite, on täna täide läinud!“ ütles
ta neile.
22 Kõik väljendasid oma heakskiitu ja olid hämmastunud neist meel-
divatest sõnadest, mis tema huulilt tulid. „Kas see pole Joosepi poeg?“
imestasid nad.
23 Jeesus vastas: „Olen kindel, et kordate mulle seda vanasõna: „Arst,
ravi ennast!“, ja küsite: „Miks ei tee sa siin, oma kodulinnas, seda, mida
sa kuuldavasti Kapernaumas tegid?“
24 Aga ma ütlen teile tõtt, ühtki prohvetit ei tunnustata tema kodulinnas.
25 Olen kindel, et Eelija ajal oli Iisraelis palju lesknaisi, kui kolm ja pool
aastat oli põud, mis põhjustas riigis suure näljahäda.
26 Ometi ei saadetud Eelijat ühegi juurde neist. Ta saadeti lesknaise
juurde Sareptas, Siidoni piirkonnas!
27 Kuigi Eliisa ajal oli Iisraelis palju pidalitõbiseid, oli ainus, kes terveks
sai, süürlane Naaman!“
28 Kui sünagoogis viibijad seda kuulsid, said nad kõik maruvihaseks.
29 Nad hüppasid püsti ja viskasid ta linnast välja. Siis vedasid nad ta
künka otsa, mille peale linn oli ehitatud, et teda kaljult alla visata.
30 Aga tema kõndis otse nende vahelt läbi ja läks oma teed.
31 Jeesus läks alla Kapernauma, ühte Galilea linna. Hingamispäeval
hakkas ta neid õpetama.

---

† **4:8** Tsiteeritud 5. Moosese 6:13. ‡ **4:11** Tsiteeritud Psalmid 91:11–12. § **4:12** Tsiteeritud 5. Moosese 6:16. * **4:13** Või „soodsat aega“.

32 Nad olid hämmastunud sellest, mida ta neile õpetas, sest ta kõneles
mõjuvõimsalt.
33 Sünagoogis oli üks mees, kes oli kurja vaimu valduses. Ta hüüdis:
34 „Mida sa meist tahad, Naatsareti Jeesus? Kas sa tulid meid hävitama?
Ma tean, kes sa oled: Jumala Püha!“
35 Jeesus katkestas teda ja ütles: „Ole vait!“ Seejärel käskis ta kurja
vaimu: „Tule temast välja!“ Kuri vaim heitis mehe nende ette maha ja
lahkus temast, ilma teda vigastamata.
36 Nad kõik olid hämmastuses ja küsisid üksteiselt: „Mis õpetus see
on? Ta käsib väe ja võimuga kurjadel vaimudel lahkuda ja nad teevad
seda!“
37 Kuuldused Jeesusest levisid kogu ümbruskonnas.
38 Sünagoogist lahkudes läks Jeesus Siimona koju. Siimona ämm oli
kõrges palavikus haige ja need, kes seal viibisid, palusid Jeesuselt abi.
39 Jeesus läks ja seisis tema juurde. Ta käskis palavikul naisest lahkuda
ja nii sündis. Naine tõusis kohe püsti ja valmistas neile süüa.
40 Kui päike loojus, tõid nad tema juurde kõik, kes olid haiged, kes
kannatasid mitmesuguste vaevuste all. Jeesus pani oma käed üksteise
järel nende peale ja tegi nad terveks.
41 Paljudest inimestest tulid kurjad vaimud välja ja karjusid: „Sa oled
Jumala Poeg!“ Aga Jeesus takistas neid ega lasknud neil rääkida, sest nad
teadsid, et ta on Kristus.
42 Jeesus lahkus järgmisel hommikul vara , et leida mõni rahulik ja
vaikne koht. Kuid rahvahulk läks välja teda otsima ja lõpuks ka leidis. Nad
üritasid tema lahkumist takistada, sest nad ei tahtnud, et ta ära läheks.
43 Kuid tema ütles neile: „Ma pean minema teistesse linnadesse,
et rääkida ka neile head sõnumit Jumala riigist, sest selleks on mind
läkitatud.“
44 Nii rändas Jeesus ringi ja õpetas Juudamaa sünagoogides head
sõnumit.

5

1 Ühel päeval, kui Jeesus seisis Galilea mere ääres, tunglesid inimesed
tema ümber, et Jumala sõna kuulda.
2 Jeesus märkas kaldal kaht paati, mille olid jätnud sinna kalurid, kes
oma võrke pesid.
3 Jeesus astus paati, sellesse, mis kuulus Siimonale, ja palus tal paadi vette
tõugata, kaldast veidi eemale. Siis Jeesus istus paadis maha ja õpetas sealt
rahvast.
4 Pärast seda kui ta kõnelemise oli lõpetanud, ütles ta Siimonale: „Mine
välja sügavamasse vette ja lase oma võrgud püüdmiseks sisse.“
5 „Õpetaja,* nägime kogu öö tõsist vaeva, kuid ei püüdnud midagi. Aga
kui sa nii ütled, siis lasen võrgud sisse,“ vastas Siimon.
6 Kui võrgud olid vees, täitis suur kalaparv võrgud nii, et need olid
rebenemas.
7 Nad andsid märku kaaslastele teises paadis ja palusid neil appi tulla.
Teised tulid ja mõlemad paadid said kalu täis. Paadid olid nii täis, et
hakkasid vajuma.

* **5:5** Siin kasutatud sõna „õpetaja“ ei ole kreeka keeles sama, mis salmis 8. Sageli tõlgitakse see kui „meister“ või „isand“, aga selline pöördumisvorm ei ole kaasaegses keeles tavapärane.

8 Kui Siimon Peetrus nägi, mis oli juhtunud, langes ta Jeesuse ette põlvili.
„Issand, hoia palun minust eemale, sest ma olen patune inimene!“ hüüatas
ta.
9 Sest tema ja kõik, kes olid temaga koos, olid maale tõmmatud
kalasaagist hämmastuses.
10 Jaakobus ja Johannes, Sebedeuse pojad, Siimona kaaskalurid, tundsid
sama.
„Ära karda,“ ütles Jeesus Siimonale. „Sest nüüdsest peale püüad sa
inimesi!“
11 Nõnda siis vedasid nad paadid kaldale, jätsid kõik maha ja järgnesid
Jeesusele.
12 Kord kui Jeesus külastas üht linna, kohtus ta mehega, kel oli väga
raske pidalitõbi. Mees heitis näoli maha ja anus Jeesust: „Palun, Issand,
kui sa tahad, võid sa mind puhtaks teha.“†
13 Jeesus sirutas käe ja puudutas meest. „Ma tahan,“ ütles ta. „Saa
puhtaks!“ Pidalitõbi kadus otsekohe.
14 „Ära kellelgi midagi ütle,“ õpetas Jeesus teda. „Mine ja näita end
preestrile ja too oma tervenemise tõestuseks Moosese seaduses nõutud
tseremoniaalohvrid.“‡
15 Ikkagi levisid kuuldused Jeesusest üha enam ja enam. Suured
rahvahulgad tulid Jeesust kuulama ja oma haigustest terveks saama.
16 Aga sageli tõmbus Jeesus vaiksesse paika ja palvetas.
17 Ühel päeval, kui Jeesus õpetas, istusid seal ka variserid ja vaimulikud
õpetajad, kes olid tulnud kogu Galileast, Juudamaalt ja Jeruusalemmast.
Issanda vägi tervendada oli temaga, nii et ta suutis inimesi terveks teha.
18 Mõned mehed tulid ja kandsid mati peal halvatud meest. Nad üritasid
teda sisse viia, et teda Jeesuse ette asetada.
19 Kuid nad ei suutnud läbi rahva teed leida, seega läksid nad üles
katusele ja tegid katusekivide vahele augu. Seejärel lasksid nad mehe koos
matiga alla, otse rahva sekka, Jeesuse ette.
20 Kui Jeesus nägi, missugune usk oli neil temasse, ütles ta mehele: „Sinu
patud on andeks antud.“
21 Vaimulikud õpetajad ja variserid hakkasid selle üle arutlema. „Kes
ta on, et niimoodi Jumalat teotab?“ küsisid nad. „Kes võib patte andeks
anda? Ainult Jumal võib seda teha!“
22 Jeesus teadis, mida nad arutlevad, seepärast küsis ta neilt: „Miks te
seda kahtluse alla seate?
23 Mis on lihtsam? Kas öelda, et sinu patud on andeks antud või „Tõuse
püsti ja kõnni!“?
24 Kuid ma tõestan teile, et inimese Pojal on õigus siin maa peal patte
andeks anda.“ Seejärel ütles ta halvatud mehele: „Ma ütlen sulle: tõuse
üles, võta oma matt ja mine koju.“
25 Jalamaid tõusis mees nende ees püsti. Ta võttis mati, mille peal ta oli
lamanud, ning läks Jumalat ülistades koju.
26 Kõik olid juhtunust täielikult jahmunud ning suures aukartuses
ülistasid nad Jumalat, öeldes: „See, mida me täna nägime, oli
hämmastav!“
27 Hiljem, kui Jeesus oli linnast lahkumas, nägi ta maksukogujat nimega
Leevi oma tolliputkas istumas.

---

† **5:12** Mõistagi igatses mees pidalitõvest tervenda, kuid pidalitõbi muutis ta tseremoniaalselt ebapuhtaks. Nii et puhtaks saamine ei tähendanud üksnes haigusest tervenemist, vaid ka ühiskonda vastuvõtmist. ‡ **5:14** Vt 3. Moosese 14:1–32.

„Järgne mulle,“ ütles Jeesus talle.
28 Leevi tõusis püsti, jättis kõik sinnapaika ja järgnes Jeesusele.
29 Leevi korraldas oma kodus Jeesuse auks suure pidusöögi. Rahva hulgas, kes koos nendega sõi, oli palju maksukogujaid ja teisi. Kuid variserid ja vaimulikud õpetajad kurtis Jeesuse jüngritele, öeldes:
30 „Miks te sööte ja joote koos maksukogujate ja patustega?“
31 „Arsti ei vaja terved, vaid haiged,“ vastas Jeesus.
32 „Ma ei tulnud kutsuma meeleparandusele neid, kes elavad õigesti. Ma tulin kutsuma patuseid.“
33 „Aga Johannese jüngrid paastuvad sageli ja palvetavad ning variseride jüngrid samuti. Kuid sinu jüngrid seda ei tee, nad käivad söömas ja joomas,“ ütlesid nad talle.
34 „Kas peiupoisid peaksid paastuma sel ajal, kui peigmees on nende juures?“ küsis Jeesus.
35 „Ei, aga tuleb aeg, mil peigmees võetakse nende juurest ära. Küll nad siis paastuvad.“
36 Siis esitas ta neile näitliku selgituse: „Uute rõivaste küljest ei rebita paika, et vanu rõivaid lappida. Muidu oleks uued rõivad rikutud ja uuelt pärit paik ei sobiks vanale.
37 Värsket veini ei panda vanadesse nahklähkritesse, sest kui seda teha, rebeneksid vanad lähkrid värske veini tõttu. Siis läheks raisku nii vein kui ka veinilähkrid.
38 Värske vein pannakse uutesse lähkritesse.
39 Ja pärast vana veini joomist ei soovi keegi värsket veini, sest öeldakse, et „vana maitseb hästi“.“

6

1 Ühel hingamispäeval, kui Jeesus läks läbi viljapõldude, hakkasid tema jüngrid viljapäid korjama, hõõrusid neid käte vahel* ja sõid teri.
2 Mõned variserid küsisid temalt: „Miks te teete seda, mida ei ole hingamispäeval lubatud teha?“
3 Jeesus vastas: „Kas te ei ole lugenud, mida tegi Taavet, kui tal ja tema meestel kõht tühi oli?
4 Kuidas nad läksid Jumala kotta ja võtsid pühitsetud leiba? Ta sõi seda ja andis ka oma meestele. See ei olnud samuti lubatud. Pühitsetud leib on üksnes preestrite jaoks.“
5 Siis ütles ta neile: „Inimese Poeg on hingamispäeva Issand.“
6 Ühel teisel hingamispäeval läks ta sünagoogi õpetama. Seal oli üks mees, kelle parem käsi oli vigane.
7 Vaimulikud õpetajad ja variserid jälgisid Jeesust teraselt, et näha, kas ta teeb hingamispäeval terveks. Nad tahtsid leida midagi, milles teda süüdistada.
8 Kuid Jeesus teadis, mida nad mõtlesid. Ta ütles vigase käega mehele: „Tõuse püsti ja seisa siia kõigi ette.“ Mees tõusis ja jäi seisma.
9 Seejärel pöördus Jeesus nende poole ja ütles: „Ma küsin teilt midagi. Kas on seaduspärane teha hingamispäeval head või halba? Elu päästa või seda hävitada?“
10 Ta vaatas kõiki, kes olid seal tema ümber. Siis ütles ta mehele: „Siruta käsi välja.“ Mees tegi seda ja tema käsi sai nagu uueks.

---

* **6:1** Et terade ümbert kestad ehk aganad eemaldada. Variserid pidasid seda rehepeksuga samaväärseks.

11 Aga nad said maruvihaseks ning hakkasid arutama, mida nad saaksid
Jeesusega teha.

12 Ühel päeval üsna varsti pärast seda läks Jeesus üles mäele palvetama.
Ta jäi sinna kogu ööks ja palvetas Jumala poole.
13 Kui saabus hommik, kutsus ta kokku oma jüngrid ja valis neist välja
kaksteist. Need on apostlite nimed:
14 Siimon (keda Jeesus hüüdis ka Peetruseks), tema vend Andreas,
Jaakobus, Johannes, Filippus, Bartolomeus,
15 Matteus, Toomas, Alfeuse poeg Jaakobus, revolutsionäär Siimon,
16 Jaakobuse poeg Juudas ja Juudas Iskariot (kellest sai äraandja).

17 Jeesus läks koos nendega mäelt alla ja peatus kohas, kus oli veidi tasast
maad. Sinna oli kogunenud rahvahulk tema jüngritest ja paljudest teistest
inimestest kogu Juudamaalt, Jeruusalemmast ning mere äärest Tüürosest
ja Siidonist, et teda kuulata ja oma haigustest terveks saada.
18 Need, keda vaevasid kurjad vaimud, said ka terveks.
19 Kõik rahva hulgast üritasid teda puudutada, sest temast lähtus vägi
ja tervendas nad kõik.

20 Oma jüngreid vaadates ütles Jeesus neile:
21 „Kui õnnelikud olete teie, kes olete vaesed, sest Jumala riik on teie
päralt! Kui õnnelikud olete teie, kellel praegu on nälg, sest te saate süüa
nii palju kui vaja! Kui õnnelikud olete teie, kes te praegu nutate, sest te
saate naerda!
22 Kui õnnelikud te olete, kui inimesed teid vihkavad, teid kõrvale
jätavad, solvavad ja teie nimega kurja vannuvad minu, inimese Poja
pärast.
23 Kui tuleb see päev, olge õnnelikud. Hüpake rõõmust, sest suur on teie
tasu taevas. Ärge unustage,† et nende esiisad kohtlesid prohveteid täpselt
samamoodi.
24 Aga kui kurvad olete teie, kes olete rikkad, sest te olete oma tasu juba
kätte saanud!
25 Kui kurvad olete teie, kel praegu on kõht täis, sest te hakkate nälga
tundma! Kui kurvad olete teie, kes te praegu naerate, sest te hakkate
leinama ja nutma!
26 Kui kurvad olete teie, kui kõik teid ülistavad! Ärge unustage, et teie
esiisad ülistasid valeprohveteid täpselt samamoodi.

27 Aga ma ütlen teile, kes te kuulate: armastage oma vaenlasi. Tehke
head neile, kes teid vihkavad.
28 Õnnistage neid, kes teid neavad. Palvetage nende eest, kes teid
halvasti kohtlevad.
29 Kui keegi lööb sind ühe põse peale, pööra ette teine põsk. Kui keegi
võtab su kuue, siis ära takista tal ka sinu särki võtta.
30 Anna igaühele, kes sinult küsib. Kui keegi võtab sinult midagi, ära
küsi seda tagasi.
31 Tehke teistele seda, mida soovite, et nad teile teeksid.

32 Kui armastate neid, kes teid armastavad, miks peaksite selle eest
mingit tunnustust saama? Isegi patused armastavad neid, kes neid
armastavad.
33 Kui teete head neile, kes teile head teevad, miks oleksite siis mingit
tunnustust väärt? Patused teevad samamoodi.

† **6:23** Mitte otsesõnu. Ka salm 26.

34 Kui laenate raha ja ootate, et see tagasi makstakse, siis miks oleksite
selle eest tunnustust väärt? Ka patused laenavad teistele patustele ja
ootavad, et laenatu tagasi makstakse.
35 Ei, armastage oma vaenlasi, tehke neile head ja laenake ilma
tagasimaksmist ootamata. Siis saate suure tasu ja te olete Kõigekõrgema
Jumala lapsed, sest tema on tänamatute ja õelatega lahke.
36 Olge kaastundlikud, nagu teie Isa on kaastundlik.
37 Ärge mõistke kohut,‡ siis ei mõisteta ka teie üle kohut; ärge mõistke
hukka, siis ei mõisteta ka teid hukka; andke andeks, siis antakse ka teile
andeks;
38 andke, siis antakse teile heldelt tagasi. Kui teile antavat välja
mõõdetakse, siis surutakse see kokku, et saaks rohkem lisada, nii et see
voolab üle ääre ja pudeneb teile sülle! Sest see, kui palju te annate,
määrab ära, kui palju te saate.“§
39 Seejärel illustreeris ta mõtet: „Kas pime inimene saab teist juhtida?
Kas nad mõlemad ei kukuks auku?
40 Kas õpilased teavad rohkem kui õpetaja? Ainult siis, kui nad on kõik
ära õppinud, siis on nad nagu nende õpetaja.
41 Miks sa oled nii mures pinnu pärast oma venna silmas, kui sa isegi ei
märka palki omaenda silmas?
42 Kuidas sa saad öelda oma vennale: „Vend, luba ma võtan su
silmast pinnu välja“, kui sa isegi ei näe palki, mis on su enda silmas?
Silmakirjatseja! Võta kõigepealt oma silmast palk välja ja siis suudad
piisavalt hästi näha, et oma venna silmast pind välja võtta.
43 Hea puu ei anna halba vilja ega halb puu head vilja.
44 Puu tunneb ära tema viljast. Viigimarju ei nopita kibuvitsapõõsast
ega viinamarju murakapõõsast.
45 Head inimesed toovad välja head sellest heast, mida nad väärtuslikuks
peavad ja on endas talletanud. Halvad inimesed toovad välja halba sellest
halvast, mida nad on endas talletanud. See, mis täidab mõtteid, pudeneb
sõnades välja.
46 Miks te siis vaevute hüüdma mind „Issand, Issand“, kui te ei tee seda,
mida ma ütlen?
47 Ma toon teile näite inimesest, kes tuleb minu juurde, kuulab mu
õpetusi ja järgib neid.
48 See inimene on nagu maja ehitav mees. Ta kaevab sügavale ja
rajab vundamendi kõvale kaljule. Kui jõgi tungib üle kallaste ja tulvavesi
paiskub vastu maja, siis maja ei saa kahju, sest on nii hästi ehitatud.
49 Inimene, kes mind kuuleb, aga ei tee, mida ma ütlen, on nagu mees,
kes ehitab ilma vundamendita maja. Kui tulvavesi paiskub maja vastu,
variseb see silmapilkselt kokku – see hävib täielikult.“

7

1 Kui Jeesus lõpetas rahvale kõnelemise, läks ta Kapernauma.
2 Seal elas üks sadakonnaülem, kel oli tema jaoks väga väärtuslik sulane,
kes oli suremas haige.
3 Kui sadakonnaülem kuulis Jeesusest, saatis ta mõned juuda vanemad
tema juurde, et paluda tal tulla ja tema sulane terveks teha.
4 Kui vanemad tulid Jeesuse juurde, palusid nad teda väga, öeldes:
„Palun tule ja tee, mida ta palub. Ta on sinu abi väärt,

‡ **6:37** Või „kritiseerige“. § **6:38** Või „sest nii, kuidas te mõõdate seda, mida annate, nii mõõdetakse seda, mida saate“.

5 sest ta armastab meie rahvast ja ehitas meile sünagoogi.“
6 Jeesus läks nendega kaasa ja kui nad majale lähenesid, saatis
sadakonnaülem mõned sõbrad Jeesusele vastu talle ütlema: „Issand, ära
tee endale vaeva minu majja tulemisega, sest ma ei ole seda väärt.
7 Ma ei pidanud ennast isegi nii palju väärt olevat, et sinu juurde tulla.
Anna lihtsalt käsk ja mu sulane saab terveks.
8 Sest ma ise olen kõrgemate ohvitseride võimu all ning ka minu võimu
all on sõdureid. Ma käsin ühel minna, ja ta läheb, ning teisel tulla, ja ta
tuleb. Ma käsin oma sulasel midagi teha, ja ta teeb seda.“
9 Kui Jeesus seda kuulis, oli ta rabatud. Ta pöördus teda järgiva rahva
poole ja ütles: „Ma ütlen teile, ma ei ole sellist usku leidnud isegi
Iisraelist.“
10 Siis läksid sadakonnaülema sõbrad tagasi koju ja leidsid sulase hea
tervise juures olevat.
11 Varsti pärast seda läks Jeesus linna nimega Nain, temaga kaasas olid
tema jüngrid ja suur rahvahulk.
12 Kui ta linnaväravale lähenes, tuli sealt vastu matuserongkäik. Mees,
kes oli surnud, oli lesknaise ainus poeg, ning naisega oli kaasas üsna suur
hulk rahvast.
13 Kui Issand naist nägi, täitis teda kaastunne naise vastu. „Ära nuta,“
ütles ta naisele.
14 Jeesus läks kirstu juurde ja puudutas seda ning kirstukandjad
peatusid.
Jeesus ütles: „Noormees, ma ütlen sulle, tõuse üles!“
15 Surnud mees tõusis istukile ja hakkas rääkima ning Jeesus andis ta
tema emale tagasi.
16 Aukartus täitis kõiki sealviibijaid ja nad ülistasid Jumalat, öeldes:
„Meie hulgast on tõusnud suur prohvet“ ja „Jumal on oma rahva juures
käinud.“
17 Kuuldused Jeesusest levisid üle kogu Juudamaa ja kaugemalegi.
18 Johannese jüngrid rääkisid Johannesele kõigest sellest.
19 Johannes kutsus oma kaks jüngrit ning käskis neil minna Jeesuse
juurde ja küsida: „Kas sina oled see, keda oleme oodanud, või peaksime
ootama kedagi teist?“
20 Kui nad Jeesuse juurde tulid, ütlesid nad: „Ristija Johannes saatis meid
sinu juurde küsima: „Kas sina oled see, keda oleme oodanud, või peaksime
ootama kedagi teist?““
21 Just sel ajal tegi Jeesus palju inimesi terveks nende haigustest,
vaevustest ja kurjadest vaimudest ning tegi pimedaid nägijaks.
22 Jeesus vastas Johannese jüngritele: „Minge ja jutustage Johannesele,
mida te olete näinud ja kuulnud. Pimedad näevad, jalutud kõnnivad,
pidalitõbised saavad terveks, kurdid kuulevad, surnud ärkavad ellu,
vaestele kuulutatakse head sõnumit.
23 Kui hea on see neile, kes minu pärast ei solvu!“
24 Pärast Johannese käskjalgade lahkumist hakkas Jeesus rahvale
rääkima: „Johannesest: mida te ootasite, kui läksite välja kõrbesse teda
vaatama? Tuule käes õõtsuvat pilliroogu?
25 Kas tulite vaatama uhketesse rõivastesse riietatud meest? Ei, need,
kel on toredad rõivad ja kes elavad luksuslikult, on paleedes.
26 Kas te otsisite prohvetit? Jah, seda ta on, ja ma ütlen teile, ta on palju
rohkem kui prohvet.

27 Pühakirjas on tema kohta kirjutatud: „Vaata, ma saadan oma käskjala
sinu eel sulle teed valmistama.“*
28 Ma ütlen teile, ükski naisest sündinu ei ole Johannesest suurem, aga
isegi kõige tähtsusetum inimene Jumala riigis on temast suurem!“
29 Kui nad kuulsid seda, siis nad kõik – isegi maksukogujad – järgisid
seda, mis Jumala sõnul on hea ja õige, sest Johannes oli neid ristinud.
30 Kuid variserid ja vaimulikud õpetajad hülgasid selle, mida Jumal
soovis, et nad teeksid, sest nad ei olnud lasknud end Johannesel ristida.
31 „Millega peaksin neid inimesi võrdlema?“ küsis Jeesus. „Missugused
nad on?
32 Nad on nagu turuplatsil istuvad lapsed, kes ütlevad üksteisele: „Me
mängisime teile flööti, aga te ei tantsinud; me laulsime, aga te ei nutnud.“
33 Kui Ristija Johannes tuli, ei söönud leiba ega joonud veini, siis te
ütlesite, et ta on kurjast vaimust vaevatud.
34 Nüüd on siin inimese Poeg, sööb ja joob koos inimestega, aga teie
ütlete: „Vaadake, ta veedab oma aega liiga palju süües ja liiga palju veini
juues.† Pealegi on ta maksukogujate ja patuste sõber.“
35 Ometi tõestavad Jumala teede mõistlikkust kõik, kes teda järgivad!“‡

36 Üks variseridest kutsus Jeesuse enda juurde sööma. Jeesus läks
variseri majja ja istus maha sööma.
37 Üks selle linna naine, kes oli patune,§ sai teada, et Jeesus sööb variseri
kodus. See naine läks sinna, kaasas alabasternõu parfüümiga.
38 Ta põlvitas Jeesuse kõrvale, kastis oma pisaratega ta jalad märjaks
ja kuivas neid oma juustega. Ta suudles tema jalgu ja valas siis neile
parfüümi.

39 Kui variser, kes oli Jeesuse kutsunud, nägi seda, ütles ta endamisi:
„Kui see mees oleks tõesti prohvet, siis ta teaks, kes on see naine, kes teda
puudutab, ja missugune inimene ta on – et ta on patune!“

40 Jeesus hakkas kõnelema ja ütles: „Siimon, mul on sulle midagi öelda.“

„Räägi, Õpetaja,“ vastas Siimon.

41 „Ükskord olid kaks inimest rahalaenajale võlgu. Üks oli võlgu
viissada denaari,* teine ainult viiskümmend.
42 Kumbki ei suutnud võlga tagasi maksta, seega laenaja kustutas võlad.
Kumb neist teda rohkem armastab?“
43 „See, kellel suurem võlg kustutati, ma arvan,“ vastas Siimon.

„Sul on täiesti õigus,“ ütles Jeesus.
44 Naise poole pöördudes ütles ta Siimonale: „Kas näed seda naist? Kui
ma tulin sinu majja, ei andnud sa mulle vett jalgade pesemiseks. Kuid tema
on pesnud mu jalgu oma pisaratega ja oma juustega neid kuivatanud.
45 Sa ei suudelnud mind, kuid sellest ajast peale, kui ma sisse tulin, ei ole
tema lakanud mu jalgu suudlemast.
46 Sa ei võidnud mu pead õliga,† kuid tema valas mu jalgadele parfüümi.

---

* **7:27** Tsiteeritud Malaki 3:1. † **7:34** Need viimasena kasutatud sõnad näitavad liialdamist, erinevalt varem samas salmis kasutatud põhisõnadest. ‡ **7:35** Ilmselt vanasõna. Sõna-sõnalt „Tarkuse õigsust tõestavad kõik tema lapsed“, tähenduses, et tagajärjed on tõestuseks. § **7:37** Tavaliselt mõistetakse seda tähenduses, et ta elas ebamoraalset elu. * **7:41** Denaar võrdus ühe päeva palgaga. † **7:46** Külalislahkuse ja austuse märk.

47 Nii et ma ütlen sulle, tema paljud patud on andeks antud, sellepärast
ta nii väga armastabki.‡ Aga kellele on vähe andeks antud, armastab ainult
vähe.“
48 Siis ütles Jeesus naisele: „Sinu patud on sulle andeks antud.“
49 Need, kes koos temaga istusid ja sõid, hakkasid isekeskis rääkima ja
ütlesid: „Kes ta on, et annab koguni patte andeks?“
50 Kuid Jeesus ütles naisele: „Sinu usk on sind päästnud, mine rahus.“

8

1 Varsti pärast seda käis Jeesus ringi linnades ja külades ning kuulutas
head sõnumit Jumala riigist. Kaksteist jüngrit käisid koos temaga,
2 peale selle hulga naisi, kelle ta oli kurjadest vaimudest ja haigustest
terveks teinud: Maarja, keda hüütakse Magdaleenaks, kellest ta oli seitse
kurja vaimu välja ajanud;
3 Johanna, Heroodese kojaülema Kuusase naine; Susanna ja veel paljud
teised, kes teda oma isiklike vahenditega toetasid.
4 Kord, kui oli kogunenud suur hulk inimesi, kes olid tulnud paljud-
est linnadest teda vaatama, hakkas Jeesus neile kõnelema ja kasutas
näitlikustamiseks jutustust.
5 „Üks põllumees läks välja külvama. Kui ta seemet laiali puistas,
kukkus osa sellest tee peale, kus inimesed selle jalgade alla trampisid ja
linnud ära sõid.
6 Osa seemnest kukkus kivisele pinnale ja kui seeme oli idanenud,
närbusid võrsed niiskuse puudumise tõttu.
7 Osa seemneid kukkus ohakate sekka ja kui mõlemad kasvasid,
lämmatasid ohakad vilja ära.
8 Osa seemnest kukkus hea maa peale ning andis hiljem saaki sada korda
rohkem sellest, mis oli külvatud.“ Kui ta oli seda rääkinud, hüüdis ta: „Kui
teil on kõrvad, siis kuulake!“
9 Aga tema jüngrid küsisid talt: „Mida see mõistujutt tähendab?“
10 Jeesus vastas: „Teile on antud võimalus heita pilk Jumala riigi
saladustesse, kuid ülejäänutele on antud mõistujutud, et „isegi kui nad
näevad, siis nad tegelikult ei näe, ja kuigi nad kuulevad, ei saa nad
tegelikult aru.“*
11 Selle mõistujutu tähendus on järgmine: seeme on Jumala sõna.
12 Seemned, mis kukuvad tee peale, on need, kes kuulevad sõnumit,
kuid kurat tuleb ja näppab tõe nende mõistusest ära, nii et nad ei usu
Jumalasse ega saa päästetud.
13 Seemned, mis kukuvad kivisele pinnale, on need, kes kuulevad
sõnumit ja võtavad selle rõõmuga vastu, kuid neil ei ole juuri. Mõnda
aega nad usuvad, aga kui tulevad rasked ajad, annavad nad alla.
14 Seemned, mis kukuvad ohakate sekka, on need, kes kuulevad sõnumit,
kuid selle elu asjad – mured, rikkus, lõbud – lämmatavad selle, nii et nad
ei kanna vilja.
15 Heasse mulda külvatud seemned on need, kes on siirad ja teevad
seda, mis on õige. Nad kuulevad tõesõnumit, haaravad sellest kinni ning
annavad püsivuse tõttu head saaki.

‡ **7:47** Vahel mõistetakse seda salmi, nagu tooks naise armastus suure andestuse. Kuid kontekst (eriti salm 43) selgitab, et just andestuse suurus kutsub esile suure armastuse. * **8:10** Tsiteeritud Jesaja 6:9.

16 Ei süüdata lampi, et seda siis ämbriga katta või voodi alla peita.
Ei, lamp asetatakse lambijalale, et kõik, kes sisse tulevad, näeksid selle
valgust.
17 Sest ei ole midagi varjatut, mis ei saaks avalikuks; ei ole midagi salajast,
mis ei saaks teatavaks ja selgeks.
18 Nii et pange tähele, kuidas te kuulete.† Neile, kes on vastu võtnud,
antakse juurde; neilt, kes vastu ei võta, võetakse ära isegi see, mis neil
enda arvates on!“
19 Siis jõudsid kohale Jeesuse ema ja vennad, kuid nad ei pääsenud läbi
rahvahulga tema juurde.
20 Jeesusele öeldi: „Su ema ja vennad on väljas. Nad tahavad sind näha.“
21 „Mu ema ja vennad on need, kes kuulevad Jumala sõna ja teevad, mida
see käsib,“ vastas Jeesus.
22 Ühel päeval ütles Jeesus oma jüngritele: „Lähme üle järve teisele
kaldale.“ Nii astusid nad paati ja asusid teele.
23 Kui nad seilasid, jäi Jeesus magama ja alla järvele tuli torm. Paat
hakkas veega täituma ja oli oht põhja minna.
24 Nad läksid Jeesuse juurde ja äratasid ta üles „Õpetaja, õpetaja, me
upume!“ ütlesid nad. Jeesus ärkas üles ning käskis tuulel ja tormistel
lainetel vaikida. Nii juhtuski ja kõik oli rahulik.
25 „Kus on teie usk?“ küsis ta neilt. Kohkunult ja hämmastunult ütlesid
nad üksteisele: „Kes see siis on? Ta käsib tuuli ja vett ja need kuuletuvad
talle!“
26 Nad seilasid üle järve gerasalaste territooriumile, mis asub Galilea
vastaskaldal.
27 Kui Jeesus astus paadist välja kaldale, tuli talle linnast vastu kurjast
vaimust vaevatud mees. Pikka aega ei olnud ta riideid kandnud ega majas
elanud. Ta elas hauakambrites.
28 Kui ta Jeesust nägi, hakkas ta karjuma, langes Jeesuse jalge ette maha
ja küsis valju häälega: „Mida sa minust tahad, Jeesus, Kõigekõrgema
Jumala Poeg? Ära piina mind, ma anun sind!“
29 Sest Jeesus oli juba käskinud kurjal vaimul mehest lahkuda. See oli
sageli teda oma valdusesse võtnud ning hoolimata sellest, et teda oli kettide
ja vangiraudadega kinni pandud, lõhkus ta ketid ning kuri vaim oli teda
kõrbesse kihutanud.
30 „Mis su nimi on?“ küsis Jeesus talt. „Leegion,“‡ vastas ta, sest temasse
oli sisenenud palju kurje vaime.
31 Nad palusid, et Jeesus ei käsiks neil minna tühjusesse.§
32 Lähedal asuval mäenõlval oli söömas suur seakari ja kurjad vaimud
anusid teda, et ta lubaks neil sigadesse minna. Jeesus andis neile loa,
33 seega lahkusid kurjad vaimud mehest ja sisenesid sigadesse. Kari
tormas järsku nõlva pidi alla järve ja uppus.
34 Kui seakarjused nägid, mis juhtus, jooksid nad minema ning kuulu-
tasid seda linnas ja maal.
35 Rahvas läks välja vaatama, mis oli juhtunud. Kui nad tulid Jeesuse
juurde, leidsid nad mehe, kes oli kurjadest vaimudest vabastatud. Ta istus
Jeesuse jalgade juures, kandis riideid ja oli terve mõistuse juures. Rahvas
hakkas kartma.
36 Need, kes olid juhtunut näinud, selgitasid, kuidas kurjadest vaimudest
vaevatud mees oli terveks saanud.

† **8:18** „Kuulma“ tähendab siin Jumala sõnumit kuulama ja seda järgima. ‡ **8:30** Või „palju“.
§ **8:31** „Sügavikku“ või „põhjatusse auku“.

37 Siis kõik Gerasa ümbruskonna rahvas palus Jeesusel lahkuda, sest neid
valdas hirm. Nii astus ta paati ja läks tagasi.
38 Mees, kes oli deemonitest vabaks saanud, palus, et ta võiks kaasa
minna, kuid Jeesus saatis ta minema.
39 „Mine koju tagasi ja räägi inimestele kõigest, mida Jumal on sinu
heaks teinud,“ käskis Jeesus. Nõnda siis mees läks ja kõneles kogu linnas
kõigest, mida Jeesus oli tema heaks teinud.
40 Kui Jeesus tagasi tuli, oli kogunenud teda vastu võtma rahvahulk, kes
teda innukalt ootas.
41 Üks neist oli mees nimega Jairus, sünagoogi ülem, kes tuli ja langes
Jeesuse jalge ette. Ta anus, et Jeesus tuleks tema koju,
42 sest tema ainus tütar oli suremas. Ta oli umbes
kaheteistkümneaastane.
Sel ajal kui Jeesus oli teel sinna, tungles tema ümber rahvahulk.
43 Rahva seas oli üks naine, kes oli kaksteist aastat veritsemise all
kannatanud. Ta oli kulutanud kogu oma vara arstide peale, kuid keegi
neist ei olnud suutnud teda aidata.
44 Ta lähenes Jeesusele selja tagant ja puudutas tema rüüd. Kohe lõppes
veritsemine.
45 „Kes mind puudutas?“ küsis Jeesus. Kõik ümberolijad eitasid
puudutamist.
„Aga, õpetaja,“ ütles Peetrus, „sinu ümber tungleb rahvas ja nad
müksavad sind kogu aeg.“
46 „Keegi puudutas mind,“ vastas Jeesus. „Ma tean, sest vägi läks minust
välja.“
47 Kui naine mõistis, et ta ei saa märkamatuks jääda, astus ta värisedes
esile ja langes Jeesuse jalge ette maha. Seal kõigi ees selgitas ta põhjust,
miks ta oli Jeesust puudutanud, ja et ta oli silmapilkselt terveks saanud.
48 Jeesus lausus talle: „Tütar, su usk on su terveks teinud, mine rahus.“
49 Sel ajal kui ta alles rääkis, tuli keegi sünagoogi ülema kodust, et talle
öelda: „Sinu tütar on surnud. Sul pole vaja enam Õpetajat tülitada.“
50 Aga kui Jeesus seda kuulis, ütles ta Jairusele: „Ära karda. Kui sa usud,
saab ta terveks.“
51 Kui Jeesus maja juurde jõudis, ei lubanud ta sisse kedagi peale
Peetruse, Johannese ja Jaakobuse ning tüdruku isa ja ema.
52 Seal nutsid ja leinasid kõik inimesed tüdruku pärast.
„Ärge nutke,“ ütles Jeesus neile. „Ta ei ole surnud, ta lihtsalt magab.“
53 Nad naersid tema üle, sest nad teadsid, et tüdruk on surnud.
54 Kuid Jeesus võttis tüdrukul käest kinni ja ütles valju häälega: „Mu
laps, tõuse üles!“
55 Tüdruk ärkas ellu* ja tõusis kohe püsti. Jeesus käskis neil talle midagi
süüa anda.
56 Tüdruku vanemad olid toimunust jahmunud, kuid Jeesus ütles, et nad
ei räägiks sellest kellelegi.

9

1 Jeesus kutsus kaksteist jüngrit kokku. Ta andis neile väe ja mõjuvõimu
kõigi kurjade vaimude üle ning võime haigustest terveks teha.
2 Siis saatis ta nad Jumala riigist kuulutama ja haigeid terveks tegema.

* **8:55** Sõna-sõnalt „tema hingus/vaim tuli tagasi“. Sõna hinguse ja vaimu kohta on sama.

3 „Ärge võtke midagi teekonnale kaasa,“ ütles ta neile. „Ei käimiskeppi
ega kotti, ei leiba ega raha, isegi mitte teisi riideid.
4 Kuhu majja te iganes sisenete, sinna jääge, ja kui lahkute sellest majast,
siis lahkuge sellest paigast.
5 Kui inimesed keelduvad teid vastu võtmast, siis raputage linnast
lahkudes tolm oma jalgadelt hoiatuseks nende vastu.“
6 Nad lahkusid ja läksid ümberkaudsetesse küladesse, kuulutasid head
sõnumit ja tegid haigeid terveks kõikjal, kuhu nad läksid.
7 Nelivürst Heroodes kuulis kõigest, mis toimus,* ja ta oli väga
hämmeldunud. Mõned ütlesid, et Johannes on surnuist üles tõusnud,
8 teised, et Eelija on ilmunud ning mõned, et üks vanaaja prohvetitest
on tagasi tulnud.
9 Heroodes ütles: „Ma olen kindel,† et lasin Johannesel pea maha võtta.
Kes siis on see mees? Ma kuulen tema kohta kõiki neid asju.“ Ja ta üritas
leida võimalust Jeesusega kohtumiseks.
10 Kui apostlid tagasi tulid, rääkisid nad Jeesusele, mida nad olid teinud.
Seejärel lahkus ta koos nendega ja läks linna nimega Betsaida.
11 Kuid rahvas sai teada, kuhu ta läks, ning järgnes talle sinna. Ta võttis
nad vastu ja selgitas neile Jumala riiki ning tegi terveks need, kes vajasid
tervendamist.
12 Õhtupoole tulid kaksteist jüngrid tema juurde ja ütlesid: „Sa
peaksid rahva nüüd ära saatma, et nad saaksid minna lähedal asuvatesse
küladesse ja majapidamistesse ning otsida endale ööbimiskoha ja toitu.
Siin, kus me oleme, ei ole midagi.“
13 „Andke teie neile midagi süüa!“ ütles Jeesus.
„Kõik, mis meil siin on, on viis leiba ja kaks kala. Kui sa just ei taha, et
me läheksime kõigile süüa ostma,“ vastasid nad.
14 Kohal oli umbes viis tuhat meest.
„Pange nad umbes viiekümnestesse rühmadesse istuma,“ käskis ta
oma jüngreid.
15 Jüngrid tegid nii, ja kõik istusid maha.
16 Jeesus võttis viis leiba ja kaks kala ning taeva poole vaadates õnnistas
toitu ja tegi selle tükkideks. Ta andis jüngritele järjest toitu, et nad
jagaksid seda rahvale.
17 Kõik sõid, kuni kõht sai täis, ja seejärel koguti kokku kaksteist korvitäit
jääke.
18 Üks teine kord, kui Jeesus palvetas omaette ja temaga koos olid ainult
tema jüngrid, küsis ta neilt: „Kes ma kogu selle rahvahulga arvates olen?“
19 „Mõni arvab, et Ristija Johannes, teised arvavad, et Eelija, ning mõned
ütlevad, et üks vanaaja prohvetitest on surnuist üles tõusnud,“ vastasid
nad.
20 „Aga kuidas on teiega?“ küsis ta. „Kes ma teie arvates olen?“
„Jumala Messias,“ vastas Peetrus.
21 Jeesus keelas neil rangelt sellest kellelegi rääkida.
22 „Inimese Poeg peab kogema kohutavaid kannatusi,“ ütles ta. „Rahva
vanemad, ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad hülgavad ta. Ta
surmatakse, kuid kolmandal päeval tõuseb ta surnuist üles.“
23 „Kui keegi tahab mind järgida, siis peab ta ennast salgama, iga päev
oma risti võtma ja mind järgima,“ rääkis Jeesus neile kõigile.

---

* **9:7** Eeskätt seoses Jeesusega. † **9:9** Mitte otsesõnu; seda näitab fakt, et ta räägib endast rõhutatult.

24 „Sest kui tahate oma elu säästa, siis kaotate selle; ja kui kaotate oma
elu minu pärast, päästate selle.
25 Mis kasu oleks teil kogu maailmast, kui oleksite lõpuks kadunud või
hävitatud?
26 Kui te häbenete mind ja minu sõnumit, häbeneb inimese Poeg teid,
kui ta tuleb oma hiilguses ning Isa ja pühade inglite hiilguses.
27 Ma räägin teile tõtt: mõned siinseisjaist ei maitse surma enne, kui
näevad Jumala riiki.“
28 Umbes kaheksa päeva pärast sellest rääkimist võttis Jeesus Peetruse,
Johannese ja Jaakobuse kaasa ning läks üles mäele palvetama.
29 Sel ajal kui ta palvetas, muutus tema näo välimus ning riided muutusid
pimestavalt valgeks.
30 Säravas hiilguses ilmus kaks meest. Need olid Mooses ja Eelija. Nad
hakkasid Jeesusega rääkima.
31 Nad kõnelesid tema surmast,‡ mis pidi peagi Jeruusalemmas aset
leidma.
32 Peetrus ja teised magasid. Kui nad ärkasid, nägid nad Jeesust hiilguses
ja kaht meest tema kõrval seismas.
33 Kui kaks meest hakkasid lahkuma, ütles Peetrus Jeesusele: „Õpetaja,
siin on hea olla. Teeme mõne varjualuse: ühe sulle, ühe Moosesele ja ühe
Eelijale.“ Tegelikult ei teadnud ta, mida ta räägib.
34 Kui ta alles rääkis, tuli pilv ja laienes nende üle. Nad olid pilvesse
sisenedes kohkunud.
35 Pilvest kõneles hääl, mis ütles: „See on minu Poeg, Valitu. Kuulake
teda!“
36 Kui hääl kõnelemise lõpetas, oli Jeesus seal üksinda. Nad hoidsid
selle enda teada ega rääkinud tol ajal kellelegi, mida nad olid näinud.
37 Järgmisel päeval, kui nad mäelt alla tulid, ootas Jeesust tohutu suur
rahvahulk.
38 Üks mees rahva seast hüüdis: „Õpetaja, palun vaata mu poega! Ta
on mu ainus laps.
39 Üks vaim vaevab teda ja ta hakkab siis karjuma. See vaim tekitab talle
krampe ja laseb suust vahtu välja voolata. See ei jäta teda üldse rahule ja
tekitab palju valu.
40 Ma palusin su jüngritel see vaim välja ajada, aga nad ei suutnud.“
41 „Missugune uskmatu ja rikutud rahvas te olete! Kui kauaks pean ma
siia teie juurde jääma ja teid taluma?“ ütles Jeesus. „Too oma poeg siia!“
42 Kohe kui poiss tuli, tekitas kuri vaim talle krambid ja heitis ta maha.
Kuid Jeesus segas vahele, noomis kurja vaimu ja tervendas poisi ning andis
ta tema isale tagasi.
43 Kõik olid sellest Jumala väe ilmingust jahmunud. Aga kuigi kõik olid
sellest hämmastunud, hoiatas Jeesus oma jüngreid:
44 „Kuulake tähelepanelikult, mida ma teile räägin: inimese Poeg
antakse ära inimeste kätte.“
45 Aga nad ei saanud aru, mida ta sellega mõtles. Selle tähendus oli
nende eest varjatud, nii et nad ei mõistnud selle mõtet ning nad kartsid
temalt selle kohta küsida.
46 Siis tekkis jüngrite keskel vaidlus, kes neist on suurim.
47 Kuid Jeesus, teades, mille üle nad vaidlesid, valis ühe väikese lapse ja
võttis ta enda kõrvale.

‡ **9:31** Sõna-sõnalt „lahkumisest“.

48 Seejärel ütles ta neile: „Igaüks, kes võtab selle väikese lapse vastu
minu nimel, võtab vastu minu, ja kes võtab vastu minu, võtab vastu selle,
kes mind läkitas. Kes iganes on teie seas väikseim, on suurim.“
49 Johannes hakkas kõnelema ja ütles: „Õpetaja, me nägime, et keegi
ajas sinu nimel välja kurje vaime, ja me püüdsime teda takistada, sest ta
ei ole üks meist.“
50 „Ärge takistage teda,“ vastas Jeesus. „Igaks, kes ei ole teie vastu, on
teie poolt.“
51 Kui Jeesuse taevasse minemise aeg lähenes, otsustas ta minna
Jeruusalemma.
52 Ta läkitas käskjalad enda eel Samaaria küladesse, et asjad tema jaoks
valmis panna.
53 Kuid inimesed ei võtnud teda vastu, sest ta oli otsustanud tõtata
Jeruusalemma.
54 Kui Jaakobus ja Johannes nägid seda, küsisid nad Jeesuselt: „Õpetaja,
kas tahad, et kutsume tule taevast alla, et see põletaks nad ära?“
55 Kuid Jeesus pöördus ja noomis neid.
56 Siis läksid nad edasi järgmisesse külasse.
57 Sel ajal kui nad kõndisid, ütles üks mees Jeesusele: „Ma järgnen sulle,
kuhu iganes sa lähed!“
58 Jeesus lausus mehele: „Rebastel on urud ja lindudel pesad, kuid
inimese Pojal ei ole kohta, kuhu oma pead toetada.“
59 Ta ütles ühele teisele mehele: „Järgne mulle!“ Aga mees vastas:
„Õpetaja, las ma lähen kõigepealt koju ja matan oma isa.“
60 „Las surnud matavad oma surnud,“ vastas Jeesus. „Sina mine ja
kuuluta Jumala riiki.“
61 Veel üks mees ütles: „Issand, ma tahan sind järgida! Aga las ma
kõigepealt lähen koju ja jätan oma perega hüvasti.“
62 Kuid Jeesus ütles talle: „Mitte keegi, kes on kord kündmist alustanud
ja vaatab siis tagasi, ei kõlba Jumala riiki.“

10

1 Pärast seda määras Issand veel seitsekümmend* jüngrit ja saatis nad
paarides kõigisse linnadesse ja paikadesse, mida tal oli plaanis külastada.
2 „Lõikus on suur, aga tööliste arv on väike,“ ütles ta neile. „Paluge
lõikuse Issandat, et ta saadaks välja töölisi oma põldudelt saaki koguma.
3 Nii et asuge teele: ma läkitan teid nagu lambaid huntide keskele.
4 Ärge võtke kaasa raha ega kotti ega lisasandaale ning ärge veetke aega
lobisedes inimestega, keda kohtate.
5 Kuhu majja te iganes astute, öelge kõigepealt: „Rahu olgu sellele
majale.“
6 Kui seal elab rahumeelne inimene, siis jääb teie rahu tema peale; kui
mitte, tuleb see teie juurde tagasi.
7 Jääge sellesse majja, sööge ja jooge, mida teile antakse, sest tööline on
tasu väärt. Ärge käige majast majja.
8 Kui lähete linna ja sealsed elanikud võtavad teid vastu, siis sööge, mis
teie ette pannakse,
9 ning tehke terveks need, kes on haiged. Öelge neile: „Jumala riik on
teie juurde tulnud.“

---

* **10:1** Mõnedes varajastest tekstides on see arv seitsekümmend kaks.

10 Aga kui sisenete linna ja sealsed elanikud ei võta teid vastu, käige läbi
linnatänavate ja öelge:
11 „Me pühime maha isegi tolmu, mis teie linnast on meie jalgade külge
jäänud, et näidata teile oma hukkamõistu.† Aga te peaksite ära tundma
selle: Jumala riik on tulnud.“
12 Ma ütlen teile, kohtupäeval on Soodoma põli parem kui sellisel linnal.
13 Häbi olgu sul, Korasin! Häbi olgu sul, Betsaida! Sest kui need imed,
mida olete teie näinud, oleksid juhtunud Tüüroses ja Siidonis, oleksid nad
juba ammu kahetsenud ning kotiriides ja tuhas istunud.
14 Sellepärast on kohtus Tüürosel ja Siidonil parem kui teil.
15 Ja sina, Kapernaum, sind ei ülendata taevasse, sa lähed alla
manalasse.
16 Igaüks, kes teid kuuleb, see kuuleb mind, ja igaüks, kes teid põlgab,
see põlgab mind. Aga igaüks, kes mind põlgab, see põlgab seda, kes mind
läkitas.“
17 Seitsekümmend jüngrit tulid tagasi suure vaimustusega ja rääkisid:
„Issand, isegi kurjad vaimud teevad seda, mida me neid sinu nimel
käsime!“
18 Jeesus vastas: „Ma nägin Saatanat otsekui välku taevast alla langemas.
19 Jah, ma olen andnud teile võime astuda madude ja skorpionide peale
ning võita kõik vaenlase väed ja miski ei tee teile kahju.
20 Kuid ärge rõõmustage selle üle, et vaimud teevad seda, mida käsite;
olge lihtsalt rõõmsad, et teie nimed on taevas kirja pandud.“
21 Sel hetkel täitus Jeesus Püha Vaimu rõõmuga ja ütles: „Ma tänan sind,
Isa, taeva ja maa Issand, et sa varjad neid asju mõistlike ja tarkade eest
ning avaldad need lastele! Jah, Isa, sa oled nii toiminud oma heameele
järgi.
22 Mu Isa on andnud minu kätte kõik. Keegi ei mõista Poega, välja
arvatud Isa, ja keegi ei mõista Isa, välja arvatud Poeg ning need, kellele
Poeg otsustab teda ilmutada.“
23 Kui nad olid omapead, pöördus Jeesus jüngrite poole ja ütles neile:
„Need, kes näevad seda, mida teie näete, peaksid väga õnnelikud olema!
24 Ma ütlen teile, paljud prohvetid ja kuningad on tahtnud näha seda,
mida teie näete, kuid ei ole näinud, ning tahtnud kuulda seda, mida teie
kuulete, kuid ei ole kuulnud.“
25 Kord tõusis püsti üks vaimuliku seaduse tundja ja üritas Jeesust lõksu
püüda. „Õpetaja,“ küsis ta, „mida ma pean tegema, et saada igavene elu?“
26 „Mis on seaduses kirjas? Kuidas sa sealt loed?“ küsis Jeesus.
27 „Armasta Issandat, oma Jumalat, kogu oma südame ja kogu oma
vaimu ja kogu oma jõu ja kogu oma mõistusega ning armasta oma
kaasinimest nagu iseennast,“‡ vastas mees.
28 „Sul on õigus,“ ütles Jeesus talle. „Tee seda ja sa elad.“
29 Kuid mees soovis end õigustada ja küsis seega Jeesuselt: „Ja kes on
siis mu kaasinimene?“
30 Jeesus vastas, öeldes: „Üks mees läks Jeruusalemmast alla Jeerikosse.
Teda ründasid röövlid, kes varastasid ta paljaks ja peksid teda ning jätsid
ta teda surnuks pidades maha.
31 Siis juhtus, et üks preester tuli sama teed pidi. Ta nägi meest, kuid
möödus temast teist teeäärt pidi.

† **10:11** Mitte otsesõnu „hukkamõistu“. ‡ **10:27** Tsiteeritud 5. Moosese 6:5 ja 3. Moosese 19:18.

32 Seejärel tuli üks leviit. Aga kui ta jõudis sellesse kohta ja nägi meest,
läks ka tema teist teeäärt pidi temast mööda.
33 Viimaks tuli üks samaarlane. Kui ta möödumas oli, nägi ta meest ja
tal hakkas temast kahju.
34 Ta läks tema juurde, määris haavu õli ja veiniga ja sidus haavad kinni.
Siis asetas ta mehe oma eesli selga ja viis ta võõrastemajja, kus hoolitses
tema eest.
35 Järgmisel päeval andis ta võõrastemaja peremehele kaks denaari ja
ütles: „Hoolitse tema eest ja kui kulutad sellest rohkem, siis tasun sulle
selle tagasi tulles.“
36 Kes neist kolmest oli sinu arvates selle mehe kaasinimene, keda röövlid
ründasid?“
37 „See, kes talle head tegi,“ vastas mees.
„Mine ja tee niisamuti,“ ütles Jeesus talle.
38 Kui nad olid teel,§ jõudis Jeesus ühte külla ning naine nimega Marta
kutsus ta enda koju.
39 Tal oli õde nimega Maarja, kes istus Issanda jalge ees ja kuulas tema
õpetusi.*
40 Marta oli mures kõige selle pärast, mida oli vaja toidu valmistamiseks
teha, seepärast tuli ta Jeesuse juurde ja ütles: „Õpetaja, kas sa ei hooli
sellest, et mu õde on jätnud mu kogu tööd üksi ära tegema? Käsi tal tulla
ja mind aidata!“
41 „Marta, Marta,“ vastas Issand, „sa oled kõige selle pärast mures ja
endast väljas.
42 Aga tõeliselt vajalik on ainult üks asi. Maarja on selle õige valinud ja
seda ei võeta temalt ära.“

11

1 Kord oli Jeesus ühes kohas palvetamas. Kui ta lõpetas, küsis üks ta
jüngritest temalt: „Issand, palun õpeta meid palvetama, nagu Johannes
õpetas oma jüngreid.“
2 Jeesus ütles neile: „Kui te palvetate, siis öelge: „Isa, olgu su nimi
pühana austatud. Sinu riik tulgu.
3 Anna meile iga päev toitu, mida vajame.
4 Anna andeks meie patud, nagu meie andestame kõigile, kes meie vastu
patustavad. Hoia meid kiusatuse eest.““
5 Jeesus rääkis neile veel: „Oletame, et sul on sõber ja sa lähed keset ööd
tema juurde ja küsid: „Mu sõber, laena mulle kolm pätsi leiba,
6 sest mu sõber tuli mulle külla ja mul pole talle midagi süüa anda.“
7 Su sõber majas võib vastasta: „Ära tüüta mind, uks on juba lukus ning
mina ja mu lapsed oleme juba voodis. Ma ei saa praegu üles tõusta, et
sulle midagi anda.“
8 Ma ütlen teile, isegi kui ta keeldub tõusmast ja sulle midagi andmast
sellepärast, et oled tema sõber, siis tõuseb ta ometi ja annab sulle kõik,
mida vajad, kui sa talle peale käid.

§ **10:38** Teel Jeruusalemma. * **10:39** Seda tehes samastas Maarja end Jeesuse jüngritega ning fakt, et Jeesus seda lubas ja tema teguviisi kaitses, näitab, et Jeesus aktsepteeris teda jüngrina. Võib olla, et Marta oli mures rohkem selle tavapärase ühiskondliku normi rikkumise pärast kui abi pärast köögis ning et tema kaebus Jeesusele oli pigem ettekääne. Jeesuse vastus näitab, et Maarja valik olla tema jünger oli olulisem; ta nimetas seda õigeks asjaks, mida ei võeta temalt ära.

9 Ma ütlen teile: paluge, ja te saate; otsige, ja te leiate; koputage, ja uks
avatakse teile.
10 Sest igaüks, kes palub, see saab, kes otsib, see leiab, ja kes koputab,
sellele avatakse uks.
11 Kui su poeg palub kala, kes teist, isadest, annaks talle selle asemel
mao?
12 Või kui ta palub muna, annaks talle skorpioni?
13 Niisiis, kui teie, kuigi te olete kurjad, oskate oma lastele häid ande
anda, kui palju enam annab taevane isa Püha Vaimu neile, kes temalt
paluvad?“
14 Jeesus ajas välja kurja vaimu, kes muutis mehe tummaks. Kui
kuri vaim oli lahkunud, siis mees, kes oli tumm, kõneles, ja rahvas oli
hämmastunud.
15 Aga mõned neist ütlesid: „Ta ajab kurje vaime välja Peltsebuli,
kurjade vaimude valitseja väe abil.“
16 Teised üritasid Jeesuse proovile panna, nõudes imelisi märke taevast.
17 Jeesus teadis, mida nad mõtlevad, ning ütles: „Iga kuningriik, mis
on iseendaga riius, variseb kokku. Iga perekond,* mis on iseendaga riius,
langeb.
18 Kui Saatan on iseendaga riius, kuidas saab tema riik püsida? Te ütlete,
et ma ajan kurje vaime välja Peltsebuli väge kasutades.
19 Aga kui mina ajan kurje vaime välja Peltsebuli väe abil, kelle väega
ajavad teie inimesed† neid välja? Nad ise tunnistavad, et te eksite!
20 Aga kui mina ajan kurje vaime välja Jumala väe abil, siis tõestab see,
et Jumala riik on saabunud. See on siinsamas, teie keskel!
21 Kui tugev, täies relvastuses mees valvab oma maja, siis on kogu tema
omand kaitstud.
22 Aga kui tuleb tugevam mees ja saab temast jagu ning võtab talt ära
kõik relvad, millele ta lootis, siis saab ta ära viia kogu tema vara.
23 Igaüks, kes ei ole minu poolt, on minu vastu, ja igaüks, kes koos
minuga ei ehita, see lammutab kõik maha.
24 Kui kuri vaim lahkub kellestki, käib ta läbi kõnnumaa, otsides kohta,
kuhu jääda. Kui ta seda kusagilt ei leia, ütleb ta: „Ma lähen tagasi majja,
kust ma lahkusin.“
25 Kui ta tagasi tuleb, leiab ta, et tema endine kodu on puhtaks pühitud
ja korras.
26 Seega läheb ta ja otsib veel seitse vaimu, kes on temast kurjemad, ning
nad lähevad ja elavad seal. Lõpuks on see mees hullem kui enne.“
27 Kui ta kõneles, hüüdis üks naine rahva hulgast: „Õnnistatud on üsk,
kust sa välja tulid, ja rinnad, mis sind imetasid!“
28 Aga Jeesus ütles: „Veel rohkem on õnnistatud need, kes kuulevad
Jumala sõna ja toimivad selle järgi.“
29 Kui rahvas Jeesuse ümber kogunes, hakkas ta neile kõnelema: „See
on üks kuri põlvkond, sest otsib mõnd imelist tunnustähte, kuid neile ei
anta ühtki muud tunnustähte peale Joona tunnustähe.
30 Samamoodi nagu Joona oli Niineve rahva jaoks tunnustäht, on ka
inimese Poeg tunnustäht selle põlvkonna jaoks.
31 Lõunamaa kuninganna tõuseb kohtupäeval üles koos selle põlvkonna
rahvaga ning mõistab nad hukka, sest tema tuli maailma otsast kuulama
Saalomoni tarkust, aga siin on praegu keegi, kes on suurem kui Saalomon!

---

* **11:17** Sõna-sõnalt „maja“. † **11:19** Sõna-sõnalt „pojad“.

32 Niineve elanikud tõusevad kohtupäeval üles koos selle põlvkonnaga
ja mõistab nad hukka, sest nemad kahetsesid, kui kuulsid Joona sõnumit,
aga siin on praegu keegi, kes on suurem kui Joona!
33 Keegi ei süüta lampi ega peida siis seda ega aseta vaagna alla. Ei, lamp
asetatakse lambijalale, et need, kes majja sisenevad, näeksid valgust.
34 Silm on ihule valguseks. Kui silm on hea, on kogu ihu valgust täis.
Aga kui silm on halb, on kogu ihu pimeduses.
35 Hoolitsege siis selle eest, et teis olev valgus ei oleks tegelikult pimedus.
36 Kui kogu ihu on valgust täis ja pimedusel ei ole ruumi, siis on ihu
täielikult valgustatud, samamoodi nagu särav lamp annab valgust."

37 Pärast seda kui Jeesus oli kõnelemise lõpetanud, kutsus üks variser
ta enda juurde sööma. Nõnda siis Jeesus läks ja istus maha sööma.
38 Variser oli üllatunud, et Jeesus ei pesnud enne söömist käsi, nagu
tseremoniaalselt oli nõutud.
39 Seepärast ütles Issand talle: „Teie, variserid, puhastate karika ja
vaagna väljastpoolt, kuid seestpoolt olete täis ahnust ja õelust.
40 Te olete nii rumalad! Kas te ei arva, et see, kes tegi välise, tegi ka
sisemise?
41 Kui te seesmiselt ajendatuna tegutsedes teete teistele head, siis on teie
jaoks kõik puhas.
42 Häbi teil olgu, variserid! Te maksate kümnist ürtidest‡ ja taimedest,
kuid jätate hooletusse Jumala õigluse ja armastuse. Esimest ei tohi
tegemata jätta, kuid samas peate tähelepanu pöörama ka viimasele.
43 Häbi teil olgu, variserid! Te armastate parimaid istekohti
sünagoogides ja austavat tervitamist turuplatsil.
44 Häbi teil olgu! Te olete nagu tähistamata hauad, millest inimesed üle
kõnnivad, ise seda teadmata."

45 Üks vaimuliku seaduse tundjatest vastas, öeldes: „Õpetaja, kui sa
niimoodi räägid, siis sa solvad ka meid!"

46 Jeesus kostis: „Häbi olgu ka teil, seadusetundjad! Te asetate inimestele
koormad, mis on kandmiseks liiga rasked, kuid ise ei liiguta sõrmegi, et
neid aidata.
47 Häbi teil olgu! Te ehitate hauamonumente prohvetite auks, kuid teie
enda isad tapsid nad!
48 Nii tehes olete tunnistajad, kes näitavad, et on nõus sellega, mida teie
isad tegid. Nad tapsid prohvetid ja teie ehitate monumendid!

49 Sellepärast on Jumal oma tarkuses öelnud: „Ma saadan neile
prohveteid ja apostleid; mõned neist nad tapavad ja teisi kiusavad nad
taga."
50 Järelikult peetakse seda põlvkonda vastutavaks kõigi prohvetite vere
eest, mis on valatud maailma algusest peale,
51 alates Aabeli verest kuni Sakarja vereni, kes tapeti altari ja pühamu
vahel. Jah, ma ütlen teile, see põlvkond peab kõige selle eest vastutama.
52 Häbi teil olgu, seadusetundjad! Te olete teadmiste võtme ära võtnud.
Ise te sisse ei läinud ja teistel ei lasknud te ka sisse minna."

53 Kui Jeesus oli lahkumas, hakkasid vaimulikud õpetajad ja variserid
teda agressiivselt ründama, esitades tema provotseerimiseks küsimusi.
54 Nad lootsid ta tabada, üritades sundida teda ütlema midagi, mida
saaks tema vastu kasutada.

‡ **11:42** Sõna-sõnalt „mündist ja ruudist".

12

1 Vahepeal oli kogunenud nii palju tuhandeid inimesi, et nad astusid üksteisele peale. Jeesus hakkas kõnelema esmalt oma jüngritele. „Hoidke end variseride juuretise – silmakirjalikkuse – eest.
2 Sest pole midagi varjatut, mis ei saaks avalikuks, ega midagi salajast, millest ei saadaks teada.
3 Seda, mida olete pimedas öelnud, kuuldakse valges; mida olete salajas sosistanud, seda kuulutatakse katustelt.
4 Ma ütlen teile, mu sõbrad, ärge kartke neid, kes ihu tapavad, sest kui nad on seda teinud, ei saa nad enam midagi rohkem teha.
5 Lubage, et ma selgitan, keda te peaksite kartma. Te peaks kartma seda, kellel on võim teid pärast tapmist Gehennasse heita.* Tema on see, keda peaksite kartma.
6 Kas mitte viis varblast ei müüda kahe penni eest? Kuid Jumal ei unusta neist ühtki.
7 Isegi juuksekarvad teie peas on ära loetud. Ärge kartke, te olete rohkem väärt kui palju varblasi!
8 Ma räägin teile tõtt: kes avalikult tunnistavad, et nad kuuluvad mulle, nende kohta tunnistab ka inimese Poeg Jumala inglite ees, et nad kuuluvad talle,
9 aga kes mind salgavad, neid salatakse Jumala inglite ees.
10 Igaühele, kes kõneleb inimese Poja vastu, antakse andeks, aga kes teotab Püha Vaimu, sellele ei anta andeks.
11 Kui teid tuuakse kohtusse sünagoogide, ülemate ja valitsejate ette, siis ärge muretsege sellepärast, kuidas end kaitsta või mida peaksite ütlema.
12 Püha Vaim õpetab teile sel hetkel, mida on oluline öelda.“
13 Keegi rahva hulgast küsis Jeesuselt: „Õpetaja, palun ütle mu vennale, et ta jagaks minuga pärandust.“
14 „Mu sõber,“ vastas Jeesus, „kes määras mind teie kohtumõistjaks otsustama, kuidas teie pärandus tuleks jagada?“ Ta ütles rahvale
15 „Olge valvel ja hoiduge kõigist ahnetest mõtetest ja tegudest, sest inimese elu ei olene asjadest, mida ta omab.“
16 Seejärel jutustas ta neile näitlikustamiseks ühe loo. „Elas kord üks rikas mees, kellel oli väga viljakas maa.
17 Mees arutles endamisi: „Mida ma peaksin tegema? Mul pole kusagil oma vilja hoida.
18 Ma tean, mida ma teen,“ otsustas ta. „Ma lõhun oma aidad maha ja ehitan suuremad aidad, siis on mul ruumi, kus hoida kogu oma vilja ja kõike, mis mul on.
19 Siis ütlen endale: sul on piisavalt, et elada palju aastaid, nii et võta elu rahulikult: söö, joo ja tunne rõõmu!“
20 Aga Jumal ütles talle: „Sina rumal mees! Selsamal ööl nõutakse su elu tagasi ja kes saab siis kõik selle, mida sa oled varunud?“
21 Nii juhtub inimestega, kes kuhjavad endale vara, kuid ei ole rikkad Jumalas.“
22 Jeesus rääkis oma jüngritele: „Sellepärast ma ütlen teile, et ärge muretsege oma elu pärast, mida süüa, ega oma rõivaste pärast, mida kanda.

---

* **12:5** Siin kasutatud sõna on „Gehenna“, vahel on tõlgitud seda põrguks või põrgutuleks. Gehenna oli paik väljaspool Jeruusalemma, kus süüdati lõkketuled, et praht põletamisega ära hävitada. Põrgu mõiste on pärit põhjamaade ja anglo-saksi mütoloogiast ega anna siin tähendust adekvaatselt edasi.

23 Elu on palju enam kui toit ja ihu enam kui rõivaste kandmine.
24 Vaadake ronki. Nad ei külva ega lõika, neil ei ole ladu ega aita, kuid
Jumal toidab neid. Ja teie olete palju väärtuslikumad kui linnud!
25 Kas suudate elu pärast muretsemisega lisada oma elule tunnigi?
26 Kui te ei suuda nii väikest asja, miks siis ülejäänu pärast muretseda?
27 Mõelge liiliatele ja sellele, kuidas nad kasvavad. Nad ei tööta ega
ketra lõnga rõivaste jaoks, aga ma ütlen teile, et isegi Saalomon kogu oma
hiilguses ei olnud nii kaunilt riietatud kui üks neist.
28 Nii et kui Jumal rüütab väljad nii kaunite lilledega, mis täna on siin,
aga homme kadunud, kui nad põletatakse tules, et ahju kütta, kui palju
enam riietab Jumal teid, kellel on nii vähe usku!
29 Ärge olge mures sellepärast, mida te sööte või joote – ärge muretsege
sellepärast.
30 Kõigi nende asjade pärast muretsevad inimesed maailmas, kuid teie
Isa teab, et te neid vajate.
31 Otsige Jumala riiki ja teile antakse ka kõike seda.
32 Ära karda, väike kari, sest teie Isa annab teile hea meelega kuningriigi.
33 Müüge ära, mis teil on, ja andke raha vaestele. Hankige endale
kukrud, mis ei kulu, aare taevas, mis ei saa iial otsa, kus varas ei saa seda
varastada ega koi hävitada.
34 Sest see, mida te väärtuslikuks peate, näitab, kes te tegelikult olete.
35 Olge riietatud ja valmis ning hoidke lambid põlemas,
36 nagu oma isandat pulma pidusöögilt tagasi ootavad sulased, kes on
valmis ukse nobedalt avama, kui isand tuleb ja koputab.
37 Nende sulaste jaoks on hea, kui isand leiab nad valvamas, kui tagasi
tuleb. Ma räägin teile tõtt: ta paneb riidesse, laseb neil söögilauda istuda
ning tuleb ja teenib neid ise!
38 Isegi kui ta tuleb kesköö l või vahetult enne koitu – kui hea on see
sulaste jaoks, kui isand leiab, et nad valvavad ja on valmis!
39 Aga pidage meeles seda: kui isand teaks, millal varas tuleb, siis oleks
ta valvel ega laseks oma majja sisse murda.
40 Ka teie peate valmis olema, sest inimese Poeg tuleb siis, kui te ei oska
arvatagi.“
41 „Kas sa räägid selle loo ainult meile või kõigile?“ küsis Peetrus.
42 Issand vastas: „Kes on siis usaldusväärne ja arukas kojaülem, see
inimene majapidamises, kelle isand paneb vastutama õigel ajal toidu
väljajagamise eest?
43 Selle sulase jaoks on hea, kui isand tagasi tulles leiab, et ta teeb seda,
mida peab.
44 Ma räägin teile tõtt: isand paneb selle sulase kõige eest vastutama.
45 Aga mis siis, kui see sulane ütleks endamisi: „Mu isandal läheb
tulemisega kaua aega,“ ning ta hakkaks teisi sulaseid ja teenijatüdrukuid
peksma, pidutsema ja purjutama?
46 Selle sulase isand tuleks ootamatult ühel päeval tagasi, ajal, mil
ta ei oota, ning karistaks teda rängalt, koheldes teda nagu täielikult
ebausaldusväärset.
47 See sulane, kes teadis, mida tema isand tahab, ja ometi ei olnud valmis
ega järginud isanda juhiseid, saab kõvasti peksa;
48 aga sulane, kes ei teadnud ja tegi karistust väärt asju, saab ainult
vähe peksa. Kellele on antud palju, sellelt ka oodatakse palju, ja kellele
on usaldatud rohkem, sellelt nõutakse rohkem.

49 Ma olen tulnud maad süütama ja ma tõesti soovin, et see juba põleks!
50 Aga ma pean minema läbi ristimise, ma olen ahastuses ja soovin, et see oleks läbi!
51 Kas te arvate, et ma tulin maa peale rahu tooma? Ei, ma ütlen teile, ma toon lahkmeelt.
52 Nüüdsest peale on nii, et kui peres on viis liiget, on nad lahkarvamusel: kolm on kahe vastu ja kaks kolme vastu.
53 Nad kõik on üksteise vastu – isa poja vastu ja poeg isa vastu, ema tütre vastu ja tütar ema vastu, ämm minia vastu ja minia ämma vastu.“†
54 Siis kõneles Jeesus rahvale. „Kui te näete läänest pilve tõusmas, ütlete te kohe: „Vihmasadu on tulemas,“ ja nii toimub.
55 Kui puhub lõunatuul, ütlete te: „Läheb palavaks,“ ja nii on.
56 Te silmakirjatsejad, kuidas see nii on, et te oskate õigesti tõlgendada ilma, kuid te ei oska tõlgendada praegust aega?
57 Miks te oma peaga ei mõtle ega otsusta, mida on õige teha?
58 Kui lähete koos oma süüdistajaga kohtuniku juurde, siis peaksite teel olles püüdma lahendust leida. Muidu veetakse teid kohtu ette ja kohtunik annab teid ametniku kätte ja ametnik heidab teid vanglasse.
59 Ma ütlen teile, te ei pääse enne välja, kui olete oma viimase penni ära maksnud.“

13

1 Umbes sel ajal räägiti Jeesusele, et Pilaatus tappis mõned galilealased sel ajal, kui nad tõid templis ohvreid.
2 „Kas te arvate, et kuna need galilealased kannatasid seda, olid nad hullemad patused kui ükskõik missugused teised galilealased?“ küsis Jeesus.
3 „Ma ütlen teile, ei. Aga kui te meelt ei paranda, siis hukkute ka teie kõik.
4 Kuidas on nende kaheksateistkümne inimesega, kes said surma, kui Siiloahi torn neile peale kukkus? Kas te arvate, et nad olid kõige hullemad inimesed kogu Jeruusalemmas?
5 Ma ütlen teile, ei. Aga kui te meelt ei paranda, siis hukkute ka teie kõik.“
6 Siis jutustas ta neile näitlikustamiseks selle loo. „Elas kord mees, kellel oli viinapuuaeda istutatud viigipuu. Ta tuli puu otsast vilja otsima, kuid ei leidnud midagi.
7 Nii ütles ta aednikule: „Vaata, kolm aastat olen käinud selle viigipuu otsast vilja otsimas ega ole midagi leidnud. Raiu see maha! Miks ta peaks siin ruumi raiskama?“
8 „Isand,“ vastas mees, „palun jäta ta veel ainult üheks aastaks. Ma kaevan ta ümber mulda ja panen sinna väetist.
9 Kui ta annab vilja, siis on hästi. Kui mitte, siis raiu see maha.““
10 Ühel hingamispäeval õpetas Jeesus sünagoogis
11 ja seal oli naine, keda kuri vaim oli kaheksateist aastat vigasena hoidnud. Naine oli küürus ega saanud sirgelt seista.
12 Kui Jeesus teda nägi, kutsus ta naise enda juurde ja ütles talle: „Sa oled oma haigusest vabastatud.“
13 Siis pani ta käe naise peale; kohe ajas naine end sirgu ja ülistas Jumalat.

† **12:53** Vt Miika 7:6.

14 Kuid sünagoogi ülem oli pahane, et Jeesus oli hingamispäeval terveks
teinud. Ta ütles rahvale: „Kuus päeva on töö jaoks. Tulge neil päevadel
ja laske end terveks teha, mitte hingamispäeval.“
15 Aga Issand vastas talle: „Te silmakirjatsejad! Kas igaüks teist ei päästa
oma härga või eeslit tallist lahti ega vii teda jooma?
16 Miks ei tohiks see naine, see Aabrahami tütar, keda Saatan on
kaheksateist aastat sidunud, saama sel hingamispäeval lahti seotud ja
vabastatud?“
17 Tema öeldu pani kõik vastased häbenema, kuid rahva seas tundsid
kõik rõõmu neist imelistest asjadest, mida ta tegi.
18 Seejärel küsis Jeesus: „Missugune on siis Jumala riik? Millega peaksin
seda võrdlema?
19 See on nagu sinepiseeme, mille mees oma aeda külvas. See kasvas
puuks ning linnud tulid ja tegid selle okstele pesa.“
20 Ta küsis taas: „Millega peaksin Jumala riiki võrdlema?
21 See on nagu juuretis, mille naine võttis ja segas kolme mõõdu* jahu
hulka ning see pani kogu taina kerkima.“
22 Teel Jeruusalemma käis Jeesus ringi linnades ja külades õpetades.
23 Keegi küsis talt: „Issand, kas ainult vähesed saavad päästetud?“
Jeesus vastas:
24 „Püüdke väga tõsiselt sisse minna kitsast uksest, sest ma ütlen teile,
et paljud püüavad sisse minna, kuid see ei õnnestu neil.
25 Kui majaomanik tõuseb ja ukse suleb, seisate väljas, koputate uksele
ja ütlete: „Isand, palun tee meile uks lahti!“ Aga tema vastab: „Ma ei
tunne teid ega tea, kust te pärit olete.“
26 Siis te ütlete: „Aga me sõime ja jõime koos sinuga ja sina õpetasid
meie tänavatel!“
27 Tema vastab: „Ma ütlen teile, ma ei tunne teid ega tea, kust te pärit
olete. Minge minu juurest minema kõik, kes te ei tee seda, mis on hea!“
28 Siis on nutmine ja hammaste kiristamine, kui näete Aabrahami,
Iisakit, Jaakobit ja kõiki prohveteid Jumala riigis, aga teie olete välja
heidetud.
29 Inimesed tulevad idast ja läänest, põhjast ja lõunast ning istuvad
maha, et Jumala riigis süüa.
30 Sest viimased saavad esimesteks ja esimesed viimasteks.“
31 Sel hetkel tulid Jeesuse juurde mõned variserid ja ütlesid talle: „Sa
pead siit lahkuma. Heroodes tahab sind tappa!“
32 Jeesus vastas: „Minge öelge sellele rebasele, et ma jätkan kurjade
vaimude väljaajamist ja inimeste tervendamist täna ja homme ning
kolmandal päeval viin lõpule selle, mida ma tegema tulin.†
33 Igatahes pean jätkama oma teed täna ja homme ja ülehomme. Sest
prohvetil ei oleks õige surra väljaspool Jeruusalemma!
34 Oh Jeruusalemm, Jeruusalemm, sa tapad prohvetid ja viskad kividega
surnuks need, kes on sinu juurde läkitatud! Kui sageli olen tahtnud
koguda kõiki su lapsi nagu kana kogub tibud oma tiibade alla, aga te ei
ole tahtnud!
35 Vaadake, teie koda jäetakse maha ja ma ütlen teile, et te ei näe mind
enne, kui ütlete: „Õnnistatud on see, kes tuleb Issanda nimel.““‡

---

* **13:21** Umbes 3 gallonit ehk 13 liitrit. † **13:32** Või „saavutan oma eesmärgi“. ‡ **13:35** Tsiteeritud Psalmid 118:26.

14

1 Ühel hingamispäeval läks Jeesus einestama ühe variseride ülema koju,
kus nad teda hoolikalt jälgisid.
2 Seal oli üks mees, kelle käed ja jalad olid tursunud.
3 Niisiis küsis Jeesus vaimuliku seaduse tundjatelt ja variseridelt: „Kas
seadus lubab hingamispäeval terveks teha või mitte?“
4 Aga nad vaikisid. Jeesus puudutas meest, tegi ta terveks ja saatis oma
teed.
5 Siis ütles Jeesus neile: „Kui teie poeg või härg kukuks juhtumisi
hingamispäeval kaevu, kas te ei tõmbaks teda siis kohe välja?“
6 Nad ei suutnud vastust anda.
7 Nii rääkis ta loo külalistele, sest ta märkas, kuidas nad olid valinud
istumiseks aukohti.
8 „Kui sind on kutsutud pulmapeole, siis ära istu aukohale, sest võib-olla
on kutsutud keegi, kes on sinust tähtsam,“ alustas ta.
9 „Sinu võõrustaja, kes on teid mõlemat kutsunud, tuleb ja ütleb sulle:
„Anna oma koht sellele inimesele.“ Siis pead sa piinlikkust tundes minema
kohale, mis on järele jäänud.
10 Kui sind on kutsutud, siis vali hoopis kõige tagasihoidlikum koht, nii
et kui su võõrustaja tuleb sisse, ütleb ta sulle: „Mu sõber, palun mine
paremale kohale.“* Siis oleksid sa austatud kõigi külaliste ees, kes koos
sinuga istuvad.
11 Sest neid, kes end ise ülendavad, alandatakse, ja neid, kes end ise
alandavad, ülendatakse.“
12 Seejärel ütles ta mehele, kes oli teda kutsunud: „Kui sa korraldad
lõuna- või õhtusöögi, siis ära kutsu oma sõpru, vendi, sugulasi või rikkaid
naabreid, et nad võiksid omakorda sind kutsuda ja nii saaksid sa tasu.
13 Kui sa korraldad pidusöögi, kutsu hoopis vaeseid, vigaseid, sante ja
pimedaid,
14 ning sa saad õnnistatud, sest neil ei ole sulle millegagi tasuda, ja sa
saad tasu heade ülestõusmisel.“
15 Kui üks neist, kes koos Jeesusega lauas sõi, kuulis seda, ütles ta
Jeesusele: „Kui imetore on neil, kes söövad peolauas Jumala riigis!“
16 „Elas kord üks mees, kes valmistas suure pidusöögi ja kutsus palju
külalisi,“ vastas Jeesus.
17 „Kui saabus söögiaeg, saatis ta oma sulased kõigile kutsutuile ütlema:
„Tulge, sest pidusöök on valmis!“
18 Aga nad kõik hakkasid vabandusi esitama. Esimene ütles: „Ostsin just
põllu ja pean minema seda vaatama. Palun vabanda mind.“
19 Teine ütles: „Ostsin just viis paari härgi ja ma pean minema neid
katsetama. Palun vabanda mind.“ Kolmas ütles:
20 „Võtsin just naise, nii et ma ei saa tulla.“
21 Sulane läks tagasi ja rääkis oma isandale, mida nad olid öelnud.
Majaisand sai pahaseks ja ütles oma sulasele: „Mine ruttu välja linna
tänavatele ja kõrvaltänavatele ning too sisse vaesed, vigased, pimedad
ja sandid.“
22 Siis ütles sulane: „Isand, ma tegin nii, nagu sa käskisid, aga ikka on
veel tühje kohti.“
23 Nii käskis isand sulast: „Mine välja maanteedele ja külatänavatele
ning sunni inimesi tulema. Ma tahan, et koda saaks täis.
24 Ma ütlen sulle, ükski neist kutsututest ei saa mu pidusööki maitsta.““

* **14:10** Vt Õpetussõnad 25:7.

25 Jeesusega käis kaasas suur rahvahulk. Ta pöördus ja ütles neile:
26 „Kui te tahate mind järgida, kuid ei vihka oma isa ja ema, naist ja
lapsi, vendi ja õdesid – koguni oma elu –, ei saa te mu jüngrid olla.
27 Kui te ei võta oma risti ega järgne mulle, ei saa te mu jüngrid olla.
28 Kui kavatsete torni ehitada, kas ei arvuta te kõigepealt, kui palju see
maksma läheb, ega vaata, kas teil on piisavalt raha selle lõpetamiseks?
29 Kui te pärast vundamendi rajamist ei suuda seda valmis teha, siis
naeraksid kõik, kes teid näevad, ja ütleksid:
30 „Vaadake teda: ta alustas ehitamist, kuid ei suutnud lõpetada.“
31 Missugune kuningas läheb teise kuningaga sõtta, ilma et istuks enne
koos nõuandjatega maha ega arvutaks, kas tema ja ta kümme tuhat meest
suudavad võita tema vastu marssivad kakskümmend tuhat?
32 Kui ta ei suuda, saadab ta esindajad rahu paluma siis, kui teine
kuningas on veel väga kaugel.
33 Samamoodi on igaühega teist: kes ei loobu kõigest, ei saa minu jünger
olla.
34 Sool on hea, aga kui see kaotab oma maitse, kuidas saab selle taas
soolaseks muuta?
35 Sellest pole kasu mulla ega väetisena – te viskate selle lihtsalt välja.
Kellel kõrvad on, see kuulaku!“

15

1 Maksukogujad ja teised „patused“ tulid sageli Jeesust kuulama.
2 Selletõttu kurtsid variserid ja vaimulikud õpetajad: „See mees võtab
patuseid vastu ja sööb koos nendega.“
3 Seega jutustas Jeesus neile näitlikustamiseks selle loo.
4 „Kujutage ette meest, kel oli sada lammast ja ta kaotas ühe neist. Kas
ta ei jätaks üheksakümmend üheksa karjamaale ega läheks otsima seda
üht, kes on kadunud, kuni ta tema leiab?
5 Kui ta lamba leiab, paneb ta lamba rõõmsalt oma õlgadele.
6 Kui ta koju jõuab, kutsub ta kokku oma sõbrad ja naabrid ning ütleb:
„Tulge tähistage koos minuga! Ma leidsin oma kadunud lamba!“
7 Ma ütlen teile, et taevas on ühe meelt parandava patuse üle suurem
rõõm kui üheksakümne üheksa hea inimese üle, kel ei ole meeleparandust vaja.
8 Kujutage ette naist, kel on kümme hõbemünti*, ja ta kaotab neist ühe.
Kas ta ei süütaks lampi ega pühiks maja, otsides hoolikalt, kuni ta mündi
leiab?
9 Kui ta selle leiab, kutsub ta oma sõbrad ja naabrid kokku ning ütleb:
„Tulge tähistage koos minuga! Ma leidsin hõbemündi, mille ma ära
kaotasin.“
10 Ma ütlen teile, et Jumala inglite juures on rõõm ühe patuse üle, kes
meelt parandab.
11 Elas kord üks mees, kellel oli kaks poega,“ rääkis Jeesus.
12 „Noorem poeg ütles isale: „Isa, anna mu pärandus kohe kätte.“
Nõnda jagas siis mees oma vara poegade vahel.
13 Mõne päeva pärast pani noorem poeg kokku kõik, mis tal oli, ja läks
kaugele maale. Seal raiskas ta mõtlematut elu elades kogu raha ära.
14 Pärast seda, kui ta kõik oli ära kulutanud, tabas seda maad raske
näljahäda ja ta jäi nälga.

---

* **15:8** Sõna-sõnalt „drahmi“.

15 Nii läks ta ja sai tööd ühe talumehe juures, kes saatis ta põllule sigu
karjatama.
16 Tema kõht oli nii tühi, et ta oleks söönud kas või sigade toitu,† aga
keegi ei andnud talle midagi.
17 Kui ta mõtlema hakkas, ütles ta endamisi: „Kõigil mu isa töölistel on
süüa rohkem kui küllalt, miks mina siin näljast suremas olen?
18 Ma lähen oma isa juurde! Ma ütlen talle: isa, ma olen pattu teinud
taeva ja sinu vastu.
19 Ma ei ole enam väärt, et mind su pojaks nimetatakse. Palun kohtle
mind nagu üht oma palgatöölistest.“
20 Nii ta siis lahkus ja läks koju oma isa juurde.
Kuigi ta oli alles kaugel, nägi isa teda tulemas ja tema süda sai liigutatud.
Ta jooksis pojale vastu, kallistas ja suudles teda.
21 Poeg ütles talle: „Isa, ma olen pattu teinud taeva ja sinu vastu. Ma ei
ole enam väärt, et mind su pojaks nimetatakse.“
22 Kuid isa ütles oma sulastele: „Ruttu! Tooge parim kuub ja pange talle
selga. Pange talle sõrmus sõrme ja sandaalid jalga.
23 Tooge vasikas, keda oleme nuumanud, ning tapke see. Korraldame
tähistamiseks pidusöögi,
24 sest see on minu poeg, kes oli surnud, kuid ärkas ellu; ta oli kadunud,
aga nüüd on ta leitud.“ Niisiis hakkasid nad tähistama.
25 Vanem poeg aga oli väljas põllul tööl. Kui ta maja poole kõndis, kuulis
ta muusikat ja tantsimist.
26 Seepärast kutsus ta ühe sulastest ja küsis, mis toimub.
27 „Su vend on tagasi,“ vastas sulane, „ja su isa on tapnud nuumvasika,
sest su vend on elusa ja tervena kodus.“
28 Vend sai pahaseks ja keeldus sisse minemast. Siis tuli isa välja, et teda
ümber veenda.
29 Ta ütles isale: „Vaata, kõik need aastad olen ma sind teeninud, ma pole
kunagi sõnakuulmatu olnud, aga sa pole mulle kunagi andnud kitsetallegi,
et oleksin saanud oma sõpradega peo teha.
30 Nüüd tuleb see sinu poeg tagasi, kui ta on sinu raha prostituutidele
kulutanud, ja sina tapad tema jaoks nuumvasika!“
31 „Poeg,“ vastas isa, „sa oled alati siin minu juures. Kõik, mis on minu
oma, on ka sinu oma.
32 Aga me peaksime olema rõõmsad ja tähistama! See on sinu vend, kes
oli surnud, kuid ärkas ellu; ta oli kadunud, aga nüüd on ta leitud!““

16

1 Jeesus jutustas oma jüngritele selle loo. „Elas kord üks rikas mees,
kelle kojaülemat süüdistati oma isandale kuuluva vara raiskamises.
2 Seega kutsus rikas mees oma kojaülema ja küsis temalt: „Mida ma
sinu kohta kuulen? Esita oma aruanded, sest sa ei jätka enam kojaülema
ametis.“
3 Kojaülem ütles endamisi: „Mida ma nüüd teen, kui mu isand kavatseb
mu töölt lahti lasta? Ma pole piisavalt tugev, et kaevata, ning kerjata on
mul häbi.
4 Ma tean, mida ma teen, et siis, kui mind kojaülema kohalt lahti lastakse,
võtaksid inimesed mind hea meelega oma koju vastu.“
5 Nõnda siis kutsus ta kõik need, kes tema isandale võlgu olid, enda
juurde. Ta küsis esimeselt: „Kui palju sa mu isandale võlgu oled?“

† **15:16** Sõna-sõnalt „kaunu, mida sead sõid“.

6 Mees vastas: „Sada mõõtu* õli.“ Ta ütles temale: „Istu ruttu maha.
Võta oma võlakiri ja muuda see viiekümneks.“
7 Siis küsis ta teiselt: „Kui palju sina võlgu oled?“ Mees vastas:
„Sada mõõtu† nisu.“ Ta ütles temale: „Võta võlakiri ja muuda see
kaheksakümneks.“
8 Rikas mees kiitis oma ebaausat kojaülemat tema leidliku idee eest. Selle
maailma lapsed on üksteise suhtes leidlikumad kui valguse lapsed.
9 Ma ütlen teile, kasutage selle maailma vara, et leida endale sõpru, nii
et kui see on läbi, siis võetaks teid igavesse koju vastu.
10 Kui teie kätte võib usaldada väga vähest, võib teile usaldada ka palju;
kui olete ebaausad vähesega, olete ebaausad ka paljuga.
11 Kui teid ei saa usaldada ilmaliku vara mõttes, kes usaldaks teile siis
tõelise rikkuse?
12 Ja kui teid ei saa usaldada sellega, mis kuulub kellelegi teisele, kes
usaldaks siis teile teie oma?
13 Üks sulane ei saa kuuletuda kahele isandale. Ta kas vihkab üht ja
armastab teist või on pühendunud ühele ja põlgab teist. Te ei saa teenida
mõlemat, Jumalat ja raha.“
14 Variserid, kes armastasid raha, kuulsid, mida Jeesus ütles, ja naersid
tema üle.
15 Aga Jeesus ütles neile: „Te paistate inimestele vagad, aga Jumal teab,
mida te mõtlete. Jumal põlgab seda, mida inimesed kõrgelt hindavad.
16 Seadusesse ja prohvetitesse kirjutatust jätkus Johanneseni. Sellest
ajast alates on levitatud head sõnumit Jumala riigist ja kõik pingutavad,
et sinna sisse minna.
17 Kuid taeval ja maal on lihtsam lõppeda kui Seaduse väikseimal punktil
kaduda.
18 Iga mees, kes lahutab oma naisest ja abiellub teisega, rikub abielu,
ning mees, kes abiellub lahutatud naisega, rikub abielu.
19 Elas kord üks mees, kes oli rikas. Ta kandis purpurrõivaid‡ ja
peenlinast ning nautis luksuslikku elu.
20 Tema värava juures istus enamasti üks kerjus nimega Laatsarus. Ta
oli haavanditega kaetud
21 ja soovis süüa rikka mehe laualt jäävaid jääke. Isegi koerad tulid ja
lakkusid tema haavu.
22 Siis kerjus suri ja inglid kandis ta Aabrahami juurde. Ka rikas mees
suri ja maeti.
23 Allilmas, kus ta oli piinades, vaatas ta üles ja nägi kaugelt Aabrahami
ja Laatsarust tema kõrval.
24 „Isa Aabraham,“ hüüdis ta, „halasta mu peale ja saada Laatsarus, et
ta kastaks oma sõrme vette ja jahutaks mu keelt, sest ma hõõgun piinas.“
25 Aga Aabraham vastas: „Mu poeg, meenuta, et sa nautisid elus häid
asju, samal ajal kui Laatsarusel oli väga kehv elu. Nüüd leiab tema
lohutust, samas sina kannatad piinu.
26 Peale selle on meie ja teie vahel laiumas suur kuristik. Mitte keegi, kes
tahab, ei saa minna siit üle sinna teie juurde, ja mitte keegi ei saa tulla üle
sealt meie juurde.“
27 Rikas mees ütles: „Siis anun sind, isa, palun saada ta mu isa majja.
28 Sest mul on viis venda ja ta võib neid hoiatada, et nemadki ei lõpetaks
siin piinapaigas.“

---

* **16:6** Üks batos ehk batt oli umbkaudu 6 gallonit ehk 22 liitrit. † **16:7** Üks koros ehk koor oli umbkaudu 11 vakka ehk 390 liitrit. ‡ **16:19** Purpurrõivad olid väga kallid.

29 Kuid Aabraham vastas: „Neil on Mooses ja prohvetid. Nad peaksid
neid kuulama.“
30 „Ei, isa Aabraham,“ ütles mees. „Aga nad parandaksid meelt, kui
nende juurde läheks keegi surnutest!“
31 Aabraham ütles talle: „Kui nad ei kuula Moosest ja prohveteid, ei
veena neid ka see, kui keegi surnuist tagasi tuleks.““

17

1 Jeesus ütles oma jüngritele: „Kiusatused on möödapääsmatud, aga
häda neile, kelle läbi need tulevad!
2 Sellistel inimestel oleks parem, kui neil oleks veskikivi ümber kaela ja
nad heidetaks merre, kui et nad ässitaksid neid väikesi patustama.
3 Nii et olge hoolsad selles, mida te teete. Kui su vend patustab, siis hoiata
teda; ja kui ta kahetseb, andesta talle.
4 Isegi kui ta patustab sinu vastu seitse korda päevas ning tuleb seitse
korda tagasi ja ütleb sulle: „Anna andeks!“, siis andesta talle.“
5 Apostlid ütlesid Issandale: „Aita, et meil oleks suurem usk!“
6 Issand vastas: „Kui teie usk oleks kas või nii pisike kui sinepiseeme,
võiksite öelda sellele mooruspuule: „Juuri end välja ja istuta end merre!“
ja puu kuuletuks teile.
7 Oletame, et sul on sulane, kes künnab või on karjas. Kui ta tuleb töölt,
kas sa ütled talle: „Tule sisse ja istu siia sööma“?
8 Ei. Sa ütled talle: „Valmista mulle toit, pane end riidesse ja teeninda
mind, kuni olen söömise lõpetanud. Pärast seda võid ise süüa.“
9 Ja kas sa tänad sulast selle eest, et ta teeb seda, mida käskisid tal teha?
Ei.
10 Samamoodi on siis, kui olete teinud kõik, mida teil kästi, peaksite
lihtsalt ütlema: „Me oleme vääritud sulased. Me täitsime üksnes oma
kohust.““
11 Kui Jeesus jätkas teekonda Jeruusalemma, läks ta piki Samaaria ja
Galilea piiri.
12 Kui ta sisenes ühte külla, tulid talle vastu kümme pidalitõbist ja seisid
eemal.
13 Nad hüüdsid: „Jeesus, Õpetaja, palun halasta meie peale!“
14 Kui Jeesus neid nägi, ütles ta neile: „Minge ja näidake end
preestritele.“* Teel sinna said nad terveks.
15 Üks neist nägi, et ta oli terveks saanud, ning ta tuli Jumalat ülistades
Jeesuse juurde tagasi.
16 Ta langes Jeesuse jalge ette, et teda tänada. Ta oli samaarlane.
17 „Kas mitte kümme pidalitõbist ei saanud terveks?“ küsis Jeesus. „Kus
on ülejäänud üheksa?
18 Kas keegi teine peale selle võõramaalase ei tulnud tagasi Jumalat
ülistama?“
19 Jeesus ütles mehele: „Tõuse püsti ja mine oma teed. Su usk on su
terveks teinud.“
20 Kord kui variserid tulid ja küsisid, millal tuleb Jumala riik, vastas
Jeesus: „Jumala riik ei tule nähtavate märkidega, et saaksite seda jälgida.
21 Ei saa öelda: „Vaata, see on siin!“ või „Vaata, see on seal!“, sest Jumala
riik on teie seas.“†
22 Siis Jeesus rääkis jüngritele: „Tuleb aeg, mil igatsete näha päeva,‡ mil
inimese Poeg tuleb, kuid te ei näe seda.

---

* **17:14** Vt 3. Moosese 14. † **17:21** Või „teie sees“. ‡ **17:22** Sõna-sõnalt „üht päevadest“.

23 Teile öeldakse: „Vaata, ta on seal!“ või „Vaata, ta on siin!“, aga ärge
jookske nende järel.
24 Päev, mil inimese Poeg tuleb, on justkui välk, mis sähvatab ja lööb
taeva valgeks ühest äärest teiseni.
25 Aga kõigepealt peab ta palju kannatama ning see põlvkond hülgab
ta.
26 Inimese Poja tulemise aeg on samasugune, nagu oli Noa aeg.
27 Inimesed muudkui sõid ja jõid, võtsid naisi ja läksid mehele kuni selle
päevani, mil Noa läks laeva. Siis tuli uputus ja hävitas nad kõik.
28 See on samamoodi, nagu oli Loti ajal. Inimesed muudkui sõid ja jõid,
ostsid ja müüsid, istutasid ja ehitasid.
29 Aga sel päeval, kui Lott Soodomast lahkus, sadas taevast alla tuld ja
väävlit ning hävitas nad kõik.
30 Päeval, mil inimese Poeg ilmub, on olukord just selline.
31 Kui olete sel päeval katusel, ärge minge alla oma asju võtma; ja kui
olete põllul, ärge samuti koju tagasi minge.
32 Ärge unustage Loti naist!
33 Kui üritate oma elust kinni hoida, siis kaotate selle; aga kui kaotate
elu, siis päästate selle.
34 Ma ütlen teile, sel ajal on kaks öösel voodis – üks võetakse ja teine
jäetakse.
35 Kaks naist jahvatavad vilja – üks võetakse ja teine jäetakse.“
36 §
37 „Kus, Issand?“ küsisid nad. „Kus on korjus, sinna kogunevad
raisakotkad,“ vastas Jeesus.

18

1 Jeesus rääkis neile selle loo, et julgustada neid palvetama igal ajal, et
nad meelt ei heidaks.
2 „Elas kord ühes linnas kohtunik, kes ei austanud Jumalat ega hoolinud
inimestest,“ selgitas Jeesus.
3 „Samas linnas elas lesknaine, kes käis ikka ja jälle kohtuniku juures,
öeldes: „Mõista mulle õigust juhtumis mu vastase vastu!“
4 Mõnda aega ei tahtnud kohtunik selles suhtes midagi ette võtta, aga
viimaks ütles ta endamisi: „Kuigi ma ei austa Jumalat ega hooli inimestest,
5 on see lesknaine nii tüütu, et ma hoolitsen selle eest, et õiglus seatakse
jalule. Siis ei tüüta ta mind enam ega käi nii sageli mu juures.“
6 Kuulake, mida otsustas üks ebaõiglane kohtunik,“ ütles Issand.
7 „Kas te ei arva, et Jumal hoolitseb, et tema valitud rahva osaks saaks
õiglus, nende osaks, kes hüüavad tema poole päeval ja ööl? Kas ta laseks
neil teie arvates oodata?
8 Ei, ma ütlen teile, ta mõistaks neile õigust kiiresti. Aga kui inimese
Poeg tuleb, kas ta leiab maa pealt inimesi, kes temasse usuvad?“
9 Ta rääkis ka loo neist, kes on väga kindlad, et elavad õigesti, ning kes
halvustavad teisi.
10 „Kaks meest läks templisse palvetama. Üks oli variser ja teine
maksukoguja.
11 Variser seisis sirgelt ja palvetas endamisi: „Jumal, ma tänan, et ma ei
ole niisugune nagu teised inimesed – petised, kurjategijad,* abielurikkujad
või kas või samasugune nagu see maksukoguja.

§ **17:36** Salmi 36 ei ole varajastes käsikirjades. * **18:11** Sõna-sõnalt „mitte õiged“.

12 Ma paastun kaks korda nädalas ja maksan oma sissetulekust
kümnist.“
13 Aga maksukoguja seisis eemal. Ta ei vaadanud isegi taeva poole.
Selle asemel lõi ta endale vastu rindu ja palvetas: „Jumal, palun ole mulle
armuline. Ma olen patune.“
14 Ma ütlen teile, et see mees läks koju Jumala silmis õigena, mitte see
teine. Sest kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, samas aga neid, kes
end alandavad, ülendatakse.“
15 Vanemad tõid oma väikesi lapsi Jeesuse juurde, et ta neid oma
puudutusega õnnistaks. Kui jüngrid toimuvat nägid, üritasid nad neid
takistada.
16 Kuid Jeesus kutsus lapsed enda juurde. „Laske väikestel lastel minu
juurde tulla,“ ütles ta. „Ärge takistage neid, sest Jumala riik kuulub neile,
kes on nagu nemad.
17 Ma räägin teile tõtt: mitte keegi, kes ei võta Jumala riiki vastu nagu
väike laps, ei saa sinna sisse.“
18 Üks ülematest tuli Jeesuse juurde ja küsis talt: „Hea Õpetaja, mida
ma pean tegema, et pärida igavene elu?“
19 „Miks sa mind heaks nimetad?“ vastas Jeesus. „Keegi ei ole hea peale
Jumala.
20 Sa tead käske: ära riku abielu, ära tapa, ära varasta, ära anna
valetunnistust, austa oma isa ja ema.“†
21 „Ma olen lapsest saadik kõiki neid käske pidanud,“ vastas mees.
22 Kui Jeesus seda kuulis, ütles ta mehele: „Sul on puudu veel üks asi.
Mine ja müü ära kõik, mis sul on, anna raha vaestele ja sul on varandus
taevas. Siis tule ja järgi mind!“
23 Aga kui mees seda kuulis, jäi ta väga kurvaks, sest ta oli väga jõukas.
24 Kui Jeesus nägi tema reaktsiooni, ütles ta: „Kui raske on rikastel
minna Jumala riiki!
25 Lihtsam on kaamelil nõelasilmast läbi minna kui rikkal Jumala riiki
siseneda.“
26 Need, kes kuulsid seda, imestasid: „Kes võib siis päästetud saada?“
27 Jeesus vastas: „Mis on inimlikus mõttes võimatu, on Jumala jaoks
võimalik.“
28 Peetrus ütles: „Me jätsime kõik maha, et sulle järgneda!“
29 „Ma räägin teile tõtt,“ ütles Jeesus neile, „igaüks, kes jätab Jumala
riigi pärast maha oma kodu, naise, vennad, vanemad või lapsed,
30 saab palju tagasi selles elus ja igavese elu tulevases maailmas.“
31 Jeesus viis kaksteist jüngrit kõrvale ja ütles neile: „Me lähme
Jeruusalemma ja kõik see, mida prohvetid inimese Poja kohta kirjutasid,
läheb täide.
32 Ta antakse võõramaalaste‡ kätte, teda mõnitatakse ja solvatakse ning
tema peale sülitatakse.
33 Nad piitsutavad teda ja tapavad ta, kuid kolmandal päeval tõuseb ta
surnuist üles.“
34 Kuid nad ei saanud aru millestki, mida Jeesus neile rääkis. Tähendus
oli nende eest varjatud ja nad ei mõistnud, millest ta rääkis.
35 Kui Jeesus lähenes Jeerikole, istus tee ääres kerjates üks pime mees.
36 Ta kuulis rahvast mööda minemas, seepärast küsis ta, mis toimub.
37 Talle öeldi: „Naatsareti Jeesus läheb mööda.“

† **18:20** Tsiteeritud 2. Moosese 20:12–16 või 5. Moosese 5:16–20. ‡ **18:32** Sõna-sõnalt „paganate“.

38 Mees hüüdis: „Jeesus, Taaveti poeg, halasta mu peale!“
39 Need, kes olid rahvahulga ees, käskisid tal karjumise lõpetada ja
vait jääda, kuid tema karjus üksnes valjemini: „Taaveti Poeg, halasta mu
peale!“
40 Jeesus peatus ja käskis pimeda mehe enda juurde tuua. Kui mees tuli,
küsis Jeesus talt:
41 „Mida sa tahad, et ma sinu heaks teeksin?“
„Issand, ma tahan jälle näha,“ anus ta.
42 „Siis näe!“ ütles Jeesus talle. „Sinu usk minusse on su terveks teinud.“
43 Silmapilkselt suutis mees näha. Ta järgnes Jeesusele ja ülistas
Jumalat. Kõik sealviibijad, kes toimunut nägid, ülistasid samuti Jumalat.

19

1 Jeesus sisenes Jeerikosse ja kõndis läbi linna.
2 Seal oli üks mees nimega Sakkeus, maksukogujate ülem. Ta oli väga
rikas.
3 Ta tahtis näha, kes Jeesus on, aga kuna ta oli lühike, ei näinud ta
rahvast üle.
4 Niisiis jooksis ta ette ja ronis ühe viigipuu otsa, et näha Jeesust, kui ta
mööda läheb.
5 Kui Jeesus sinna jõudis, vaatas ta üles ja ütles: „Sakkeus, tule kiiresti
alla! Mul on vaja täna sinu majja jääda.“
6 Sakkeus ronis kiiresti alla ja oli väga õnnelik, et sai Jeesuse oma kodus
vastu võtta.
7 Kui rahvas seda nägi, siis nad kõik kurtsid: „Ta läks sellise patuse
juurde!“
8 Aga Sakkeus tõusis püsti ja ütles Issanda ees: „Vaata, ma annan pool
oma varast vaestele ja kui olen kedagi petnud, maksan selle neljakordselt
tagasi!“
9 Selle peale ütles Jeesus: „Täna on sellele majale pääste tulnud, sest see
mees on näidanud, et ka tema on Aabrahami poeg.
10 Sest inimese Poeg tuli otsima ja päästma neid, kes on kadunud.“
11 Kui nad veel tähelepanelikud olid, jutustas Jeesus neile ühe loo, sest
nad olid Jeruusalemma lähedal ja rahvas arvas, et Jumala riigist saab üsna
kohe reaalsus.
12 „Elas kord üks aadlik, kes lahkus kodust ja läks kaugele maale, et seal
kuningaks kroonitud saada ja siis tagasi tulla.
13 Ta kutsus oma sulastest kümme, jagas nende vahel võrdselt raha* ja
ütles neile: „Investeerige see raha minu tagasitulekuni.“
14 Kuid tema omad vihkasid teda ja saatsid delegatsiooni talle järele, et
öelda: „Me ei taha, et see mees saaks meie üle kuningaks.“
15 Pärast seda kui ta oli kuningaks kroonitud, tuli ta tagasi. Ta käskis
oma sulased enda juurde tuua. Ta tahtis teada, mis kasu nad olid saanud
tema antud raha investeerimisest.
16 Esimene sulane tuli sisse ja ütles: „Isand, sinu raha teenis kümme
korda nii palju juurde.“
17 „Tubli! Sa oled hea sulane,“ ütles kuningas. „Kuna sa oled tõestanud,
et oled väga väheses usaldusväärne, annan ma sinu alluvusse kümme
linna.“
18 Teine sulane tuli sisse ja ütles: „Isand, sinu raha teenis viis korda nii
palju juurde.“

---

* **19:13** Raha: tegelikult ühe miini, väärtuseks 100 drahmi, mis võrdus 100 päevapalgaga.

19 „Ma annan sinu alluvusse viis linna,“ ütles kuningas.
20 Veel üks sulane tuli sisse ja ütles: „Isand, vaata, siin on su raha, saad
selle tagasi. Hoidsin seda kindlas kohas, riide sisse mässitult.
21 Ma kartsin sind, sest sa oled karm mees. Sa võtad seda, mis ei kuulu
sulle, ja lõikad sealt, kuhu sa ei ole külvanud.“
22 „Ma mõistan su üle kohut su enda sõnade järgi,“ vastas kuningas. „Sa
tead, et ma olen karm mees, sinu sõnul võtan ma seda, mis ei kuulu mulle,
ja lõikan sealt, kuhu ma ei ole külvanud.
23 Miks sa siis ei hoiustanud mu raha pangas, et oleksin tagasi tulles
saanud oma raha intressiga kätte?“
24 Kuningas ütles neile, kes tema juures seisid: „Võtke raha temalt ära
ja andke sellele, kes oli raha kümnekordistanud.“
25 „Aga, isand, tal on juba kümme korda rohkem,“ vastasid nad.
26 Kuningas ütles: „Ma ütlen teile, et neile, kellel on, antakse juurde, aga
neilt, kellel ei ole, võetakse ära seegi, mis neil on.
27 Ja mis puutub mu vaenlastesse, kes ei tahtnud, et ma nende üle
kuningas oleksin: tooge nad siia ja surmake minu silma all.““
28 Pärast seda kui Jeesus oli selle loo jutustamise lõpetanud, suundus ta
Jeruusalemma poole ja kõndis edasi.
29 Kui ta jõudis Õlimäele Betfage ja Betaania lähedal, saatis ta kaks
jüngrit külla ja ütles neile:
30 „Minge kaugemal asuvasse külla. Kui sinna jõuate, siis leiate
kinniseotult sälu, kellega ei ole veel keegi ratsutanud. Päästke ta lahti
ja tooge siia.
31 Kui keegi teilt küsib: „Miks te sälu lahti päästate?“, siis öelge lihtsalt:
„Issandal on teda vaja.““
32 Nõnda siis kaks jüngrit läksid ja leidsid, et kõik oli täpselt nii, nagu
Jeesus oli öelnud.
33 Kui nad sälgu lahti päästsid, küsisid tema omanikud neilt: „Miks te
sälu lahti päästate?“
34 Jüngrid vastasid: „Issandal on teda vaja.“
35 Nad tõid sälu Jeesusele. Siis heitsid nad oma kuued sälu peale ja Jeesus
istus talle selga.
36 Kui ta edasi ratsutas, laotasid inimesed oma rõivaid tee peale.
37 Kui ta Jeruusalemmale† lähenes, siis just seal, kus tee hakkab Õlimäelt
laskuma, hakkas kogu jüngrite hulk täiesti kõrist hüüdma rõõmsat
ülistust Jumalale kõigi nende imede eest, mida nad olid näinud.
38 „Õnnistatud on kuningas, kes tuleb Issanda nimel,“‡ hüüdsid nad.
„Rahu taevas ja hiilgus kõrgeimas taevas.“§
39 Mõned variseridest, kes olid rahva hulgas, ütlesid Jeesusele: „Õpetaja,
ära luba oma jüngritel nii öelda.“
40 Aga Jeesus vastas: „Ma ütlen teile, et kui nemad oleksid vait, hakkaksid
kivid kisendama!“
41 Aga kui ta lähemale jõudis, nägi ta linna ja nuttis linna pärast.
42 „Ma tõesti soovin täna, et sina, isegi sina, oleksid tundnud teed, mis
viib rahusse!“ ütles ta. „Aga nüüd on see sinu pilgu ees varjatud.
43 Tuleb aeg, mil su vaenlased piiravad sind, ehitavad sinu ründamiseks
rampe ja ümbritsevad sind igast küljest.

---

† **19:37** Mitte otsesõnu „Jerusalemmale“. ‡ **19:38** Vt Psalmid 118:26. § **19:38** Vt Psalmid 148:1.

44 Nad teevad su maatasa, sinu ja su lapsed koos sinuga. Nad ei jäta
sinus kivi kivi peale, sest sa keeldusid vastu võtmast päästet, kui see sinu
juurde tuli.“
45 Jeesus sisenes templisse ja hakkas välja ajama kõik inimesi, kes seal
kaubitsesid.*
46 Ta ütles neile: „Pühakirjas on öeldud, et „mu koda on palvekoda,“† aga teie olete selle muutnud röövlikoopaks.“‡
47 Ta õpetas templis iga päev. Ülempreestrid, vaimulikud õpetajad ja
rahvajuhid üritasid teda tappa.
48 Aga nad ei suutnud leida võimalust selle tegemiseks, sest kõik pidasid
temast lugu ja kuulasid iga tema sõna.

20

1 Kord kui Jeesus õpetas rahvast templis ja rääkis neile head sõnumit,
tulid mõned ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad koos vanematega.
2 Nad küsisid talt: „Ütle meile, kelle volitusel teed sa seda, mida teed?
Kes andis sulle õiguse seda teha?“
3 „Lubage, ma esitan ka teile küsimuse,“ vastas Jeesus. „Öelge mulle:
4 kas Johannese ristimine oli taevast või üksnes inimesest?“
5 Nad arutlesid seda isekeskis: „Kui me ütleme, et see oli taevast, küsib
ta: „Miks te siis ei uskunud teda?“
6 Aga kui me ütleme, et see oli üksnes inimesest, viskavad kõik meid
kividega, sest nad on kindlad, et Johannes oli prohvet.“
7 Nii nad siis vastasid: „Me ei tea, millest see oli.“
8 Jeesus vastas: „Siis ei ütle ma teile, kelle volitusel teen ma seda, mida
teen.“
9 Siis hakkas ta rahvale üht lugu jutustama.
„Elas kord üks mees, kes istutas viinapuuaia, rentis selle mõnedele
põllumeestele ja läks kauaks ajaks teise riiki elama.
10 Lõikuse ajal saatis ta sulase rentnike juurde, et oma osa saagist
koguda, kuid põllumehed peksid sulast ja saatsid ta tühje käsi minema.
11 Niisiis saatis omanik järgmise sulase, kuid ka teda nad peksid ja
häbistasid ning saatsid tühje käsi minema.
12 Seega saatis ta kolmanda sulase, kuid nad vigastasid teda ja viskasid
ta välja.
13 Viinapuuistanduse omanik küsis endalt: „Mida ma peaksin tegema?
Ma tean! Ma saadan oma poja, keda ma armastan. Ehk austavad nad
teda.“
14 Aga kui põllupidajad nägid teda tulemas, ütlesid nad üksteisele: „See
on omaniku pärija. Tapame ta ära! Nii saame tema päranduse endale.“
15 Nad heitsid ta viinapuuaiast välja ja tapsid ta. Mida teeb nüüd
viinapuuistanduse omanik nendega?
16 Ta tuleb ja surmab need põllupidajad ning annab viinapuuaia teiste
kätte.“
Kui nad seda lugu kuulsid, ütlesid nad: „Et seda kunagi ei juhtuks!“
17 Aga Jeesus vaatas neile otsa ja ütles: „Miks on siis Pühakirjas kir-
jutatud: „Kivi, mille ehitajad kõrvale heitsid, on nüüd saanud peamiseks
nurgakiviks“?*

---

* **19:45** Eeskätt on silmas peetud neid, kes müüsid ohverdamiseks loomi. † **19:46** Tsiteeritud Jesaja 56:7. ‡ **19:46** Tsiteeritud Jeremija 7:11. * **20:17** Tsiteeritud Psalmid 118:22.

18 Igaüks, kes sellele kivile langeb, puruneb tükkideks; igaüks, kelle
peale see kivi kukub, purustatakse.“
19 Otsekohe tahtsid vaimulikud õpetajad ja ülempreestrid ta vahistada,
sest nad mõistsid, et lugu, mille Jeesus rääkis, oli adresseeritud neile, kuid
nad kartsid, mida rahvas võiks teha.
20 Võimalust otsides saatsid nad nuhid, kes teesklesid, et on siirad. Nad
üritasid püüda Jeesust lõksu millegagi, mida ta ütleb, nii et nad saaksid
ta anda maavalitseja võimu ja volituste alla.
21 Nad ütlesid: „Õpetaja, me teame, et sina räägid ja õpetad seda, mis
on hea ja õige, ning et sa ei lase end teiste arvamusest kõigutada. Sa
õpetad tõesti Jumala teed.
22 Kas me siis peaksime keisrile makse maksma või mitte?“
23 Aga Jeesus nägi nende kavala võtte läbi ja ütles neile:
24 „Näidake mulle münti – üht denaari.† Kelle pilt ja kiri selle peal on?“
„Keisri,“ vastasid nad.
25 „Siis andke keisrile tagasi see, mis kuulub keisrile, ja Jumalale see, mis
kuulub Jumalale,“ ütles ta neile.
26 Nad ei suutnud teda lõksu püüda sellega, mida ta rahvale rääkis. Nad
olid tema vastusest jahmunud ning jäid vait.
27 Seejärel tulid Jeesuse juurde saduserid, kes eitavad ülestõusmist, ja
esitasid küsimuse:
28 „Õpetaja,“ alustasid nad, „Mooses andis meile seaduse, et kui
abielumees surres jätab naise lasteta, siis peab mehe vend abielluma
lesega ja saama oma surnud venna jaoks lapsi.‡
29 Elasid kord seitse venda. Esimene vend võttis naise ja suri lapsi
saamata.
30 Teine vend
31 ja siis ka kolmas vend abiellusid temaga. Lõpuks olid kõik seitse venda
temaga abiellunud ja siis lapsi saamata surnud.
32 Viimaks suri ka naine.
33 Kelle naiseks ta siis nüüd ülestõusmisel saab, sest kõik seitse venda
on temaga abielus olnud?“
34 „Siin, praegusel ajastul, võtavad inimesed naisi ja lähevad mehele,“
selgitas Jeesus.
35 „Aga need, keda arvatakse olema väärt osa saama tulevasest ajastust
ja surnute ülestõusmisest, ei võta naisi ega lähe mehele.
36 Nad ei saa enam surra, nad on nagu inglid ja Jumala lapsed, kuna nad
on ülestõusmise lapsed.
37 Aga küsimuse kohta, kas surnud üles tõusevad, on isegi Mooses
tõestuse andnud, kui ta kirjutas põlevast põõsast,§ nimetades Issandat
„Aabrahami Jumalaks, Iisaki Jumalaks ja Jaakobi Jumalaks“.*
38 Ta ei ole surnute Jumal, vaid elavate Jumal, sest tema jaoks on kõik
elus.“
39 Mõned vaimulikud õpetajad vastasid: „See oli hea vastus, Õpetaja.“
40 Pärast seda ei söandanud enam keegi temale rohkem küsimusi
esitada.
41 Siis küsis Jeesus neilt: „Miks on öeldud, et Kristus on Taaveti poeg?
42 Sest Taavet ise ütleb Psalmide raamatus: Issand ütles mu Issandale:
„Istu mu paremale käele,

† **20:24** Jeesus küsib spetsiaalselt denaari, Rooma münti. ‡ **20:28** Tsiteeritud 5. Moosese 25:5.
§ **20:37** „Põlev põõsas“ – kreeka keeles on öeldud lihtsalt „põõsas“. * **20:37** Tsiteeritud 2. Moosese 3:6.

43 kuni ma panen kõik su vaenlased su jalgealuseks järiks.“†
44 Taavet ütleb talle „Issand“, nii et kuidas ta saab siis olla Taaveti poeg?“
45 Kui kõik tähelepanelikud olid, ütles ta oma jüngritele:
46 „Hoiduge vaimulike õpetajate eest, kes käivad ringi pikkades rüüdes, kellele meeldib, kui neid turgudel lugupidamisega tervitatakse ning kui neil on parimad kohad sünagoogides ja aukohad pidusöökidel.
47 Nad petavad lesknaistelt välja nende omandi‡ ja varjavad oma tegelikku olemust paljusõnaliste palvetega. Nad saavad kohtupäeval karmi hukkamõistu osaliseks.“

21

1 Ringi vaadates jälgis Jeesus, kuidas jõukad inimesed panid oma annetusi kogumiskasti.*
2 Ta nägi ka, kuidas üks väga vaene lesknaine pani sinna kaks pisikest münti.†
3 „Ma räägin teile tõtt,“ ütles ta, „see vaene lesknaine pani kasti rohkem kui kõik ülejäänud kokku.
4 Kõik nad andsid oma jõukusest, mis neil oli, kuid tema andis oma vaesusest kõik, millest ta pidi elama.“
5 Mõned neist‡ seal rääkisid templist, selle peenelt tahutud kividest ja suurepärastest annetustest, mida nad andnud olid. Aga Jeesus ütles:
6 „Nende asjade kohta, mida te silmas peate: tuleb aeg, mil ei jäeta üht kivi teise peale, kõik hävitatakse!“
7 „Õpetaja, millal see toimub?“ küsisid nad talt. „Missugune on märk, et need asjad hakkavad toimuma?“
8 „Veenduge, et teid ei petetaks,“ hoiatas Jeesus neid. „Paljud tulevad ja väidavad, et nad on mina,§ öeldes: „Siin ma olen!“ ja „Aeg on käes!“, aga ärge neid järgige.
9 Kui te kuulete sõdadest ja revolutsioonidest, ärge ehmuge, sest kõigepealt peavad need asjad toimuma, kuid lõpp ei tule kohe.
10 Rahvas sõdib rahvaga ja kuningriik kuningriigiga,“ ütles ta neile.
11 „Paljudes maades on ränki maavärinaid, näljahädasid ja haiguste epideemiaid ning erakordseid märke taevas, mis kohutavad.
12 Aga enne kõike seda võtavad nad teid kinni ja kiusavad taga. Nad veavad teid sünagoogide ette ja heidavad vanglasse, nad viivad teid minu pärast kohtusse kuningate ja maavalitsejate ette.
13 Aga see annab teile võimaluse kõneleda nende ees minust.
14 Niisiis, otsustage juba ette, et te ei muretse sellepärast, kuidas end kaitsta,
15 sest mina annan teile tarkusesõnad, mida teie vaenlased ei suuda vaidlustada ega ümber lükata.
16 Teid reedavad isegi teie vanemad, vennad ja sõbrad ning nad tapavad teist mõned.
17 Kõik vihkavad teid minu pärast.
18 Aga teie peast ei lähe kaotsi ainsatki juuksekarva.
19 Kindlalt seistes võidate oma elu.*
20 Aga kui te näete, et sõjaväed piiravad Jeruusalemma ümber, siis teate, et selle hävitus on lähedal.

† **20:43** Tsiteeritud Psalmid 110:1. ‡ **20:47** Sõna-sõnalt „nad neelavad alla lesknaiste majad“. * **21:1** Templis (vt 20:1). † **21:2** Väikese väärtusega mündid, mida nimetati leptoniteks. ‡ **21:5** Ilmselt mõned jüngritest, vt Markuse 13:1. § **21:8** Või „tulevad minu nimel“. * **21:19** Mõeldud on igavest elu või isegi seda, et saate selleks, kes te tegelikult olema peaks.

21 Kes on Juudamaal, peaksid põgenema mägedesse, ja kes on Jeru-
usalemmas, peaksid lahkuma, ning need, kes on maal, ei tohiks linna
minna.
22 Sest need on karistuse päevad, mis täidavad kõik, mida on kirjutatud.
23 Kui raske on neil, kes on sel ajal lapseootel või imetavad! Sest kohutav
kitsikus on tulemas maa peale ja karistus selle elanikele.
24 Kõik rahvad tapavad neid mõõgaga ja viivad neid vangi. Võõrad
rahvad tallavad Jeruusalemma maha, kuni nende aeg täis saab.
25 Päikeses, kuus ja tähtedes on märke ning rahvad maa peal on
ahastuses ja segaduses mere lainetuse ja pealetungimise tõttu.
26 Inimesed on hirmust nõrgad ning kohkunud sellest, mis maailmas
toimub, sest taeva vägesid kõigutatakse.
27 Siis näevad nad inimese Poega tulemas pilves väe ja suure hiilgusega.†
28 Aga kui see kõik juhtub, siis tõuske ja vaadake üles, sest varsti olete
te päästetud."
29 Siis jutustas ta neile näitlikustamiseks selle loo. „Vaadake viigipuud
või mõnda muud puud.
30 Kui te näete uusi lehti ilmumas, siis pole vaja teile öelda, et suvi on
lähedal.
31 Samamoodi siis, kui te näete neid asju toimumas, ei ole teile vaja
öelda, et Jumala riik on lähedal.
32 Ma räägin teile tõtt: see põlvkond ei lõpe enne, kui see kõik toimub.
33 Taevas ja maa kaovad, aga minu sõnad ei kao.
34 Olge ettevaatlikud, et pidutsemine või purjutamine või selle elu mured
teie tähelepanu kõrvale ei juhiks, nii et see päev‡ tabaks teid üllatusena.
35 Sest see päev tabab kõiki, kes elavad maa peal.
36 Olge alati valvel ja palvetage, et te oleksite võimelised pääsema
kõigest, mis toimub, ja seisma inimese Poja ees."
37 Iga päev õpetas Jeesus templis ja igal õhtul läks ta ning jäi Õlimäele.
38 Kogu rahvas tuli hommikul vara teda templisse kuulama.

22

1 Nüüd oli lähenemas hapnemata leibade püha, mida nimetati ka
paasapühaks.
2 Ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad otsisid võimalust Jeesuse
tapmiseks, aga nad kartsid, mida teeks siis rahvas.
3 Saatan läks Juuda sisse, kelle liignimi oli Iskariot ja kes oli üks
kaheteistkümnest jüngrist.
4 Ta läks ja arutles ülempreestrite ja valvuritega, kuidas ta saaks Jeesuse
ära anda.
5 Neil oli hea meel ja nad pakkusid talle raha.
6 Ta oli nõus, ning hakkas otsima võimalust, et anda Jeesus nende kätte
siis, kui rahvast ei ole ligi.
7 Hapnemata leibade päev saabus siis, kui tuli ohverdada paasatall.
8 Jeesus saatis Peetruse ja Johannese ning ütles neile: „Minge ja
valmistage paasapüha söömaaeg, nii et me saaksime seda koos süüa."
9 Nad küsisid talt: „Kus sa tahad, et me selle sulle valmistaksime?"
10 Ta vastas: „Kui te jõuate linna, kohtate üht veekannu kandvat meest.
Minge talle järele ja astuge majja, kuhu ta sisse läheb.

† **21:27** Vt Taanieli 7:13–14. ‡ **21:34** „See päev" – inimese Poja tulemine.

11 Öelge majaomanikule, et Õpetaja küsib talt: „Kus on söögituba, kus
ma saaksin koos oma jüngritega paasapüha söömaaega süüa?“
12 Ta näitab teile suurt ülemise korruse tuba, kus on vajalik sisustus juba
olemas. Valmistage söömaaeg seal.“
13 Nad läksid ja leidsid, et kõik oli täpselt nii, nagu ta neile öelnud oli,
ning nad valmistasid seal paasapüha söömaaja.
14 Kui jõudis kätte aeg, istus ta lauda koos oma apostlitega. Ta ütles
neile:
15 „Ma olen tõesti oodanud, et saaksin koos teiega seda paasapüha
söömaaega süüa, enne kui mu kannatused algavad.
16 Ma ütlen teile, ma ei söö seda enam uuesti, kuni aeg saab täis Jumala
riigis.“
17 Jeesus võttis karika, ja kui ta oli tänanud, ütles ta: „Võtke see ja jagage
omavahel.
18 Ma ütlen teile, et ma ei joo viinapuu viljast enam enne, kui Jumala
riik tuleb.“
19 Ta võttis veidi leiba, ja kui ta oli tänanud, murdis selle tükkideks ja
andis neile. „See on minu ihu, mis on antud teie eest; tehke seda, et mind
meeles pidada,“ ütles Jeesus neile.
20 Samamoodi võttis ta pärast õhtusöögi lõpetamist karika ja ütles:
„See karikas on uus leping* minu veres, mis on teie eest välja valatud.“
21 „Hoolimata sellest istub mu äraandja† siinsamas lauas minuga koos.
22 Sest on määratud, et inimese Poeg sureb, aga kui hukatuslik on see
tema äraandja jaoks!“
23 Nad hakkasid isekeskis arutlema, et kes see võiks olla ja kes suudaks
seda teha.
24 Samal ajal hakkasid nad ka vaidlema, kes neist on kõige tähtsam.
25 Jeesus rääkis neile: „Võõramaa kuningad valitsevad oma alamate üle
ja need, kellel on võim, tahavad, et inimesed nimetaksid neid heategijaks.
26 Aga teiega ei tohiks nii olla! Kes iganes on teie hulgas kõrgeim, see
peaks olema madalaim, ja juht peaks olema nagu teenija.
27 Kes on suurem: kas see, kes istub lauas, või see, kes teenib? Kas mitte
see, kes istub lauas? Aga mina olen teie keskel nagu see, kes teenib.
28 Te olete jäänud minuga mu katsumuste keskel.
29 Ja just nagu minu Isa andis mulle õiguse valitseda, annan ma ka teile
selle õiguse,
30 nii et te võiksite süüa ja juua mu kuningriigis minu lauas ning istuda
troonil ja mõista kohut Iisraeli kaheteistkümne suguharu üle.“
31 „Siimon, Siimon, Saatan on tahtnud lasta teid kõiki‡ sõeluda nagu nisu,
32 aga ma olen sinu eest palunud, et su usk minusse ei lõpeks. Ja kui sa
pöördud,§ siis julgusta oma vendi.“
33 Peetrus ütles: „Issand, ma olen valmis minema sinuga koos vanglasse
ja surma!“
34 Jeesus vastas: „Ma ütlen sulle, Peetrus, enne kui kukk täna kireb,
salgad sa kolm korda, et sa mind üldse tunned.“
35 Jeesus küsis neilt: „Kui ma läkitasin teid välja ilma raha, koti ja
varusandaalideta, kas teil oli siis millestki puudus?“
„Ei, mitte millestki,“ vastasid nad.

---

* **22:20** Või „lepinguliit“. † **22:21** Sõna-sõnalt „selle käsi, kes mind ära annab“. ‡ **22:31** Algus on mitmuses, ülejäänu ainsuses, nii et see käib konkreetselt Peetruse kohta. § **22:32** Tähenduses „pöördud tagasi tõe juurde“.

36 „Aga nüüd, kui teil on raha, peaksite selle võtma, samuti koti, ja kui
teil ei ole mõõka, müüge kuub ära ja ostke mõõk.
37 Ma ütlen teile, et see väide minu kohta Pühakirjas peab täide minema:
„Ta arvati patuste hulka.“* Nüüd läheb täide see, mida on minu kohta
öeldud.“
38 „Vaata, Issand, siin on kaks mõõka,“ ütlesid nad.
„Sellest piisab,“ vastas ta.
39 Jeesus lahkus ja läks nagu tavaliselt koos oma jüngritega Õlimäele.
40 Kui nad kohale jõudsid, ütles ta neile: „Palvetage, et te kiusatusele
järele ei annaks.“
41 Siis lahkus ta neist ja läks umbes kiviviske kaugusele, kus ta põlvitas
maha ja palvetas.
42 „Isa,“ palvetas ta, „kui sa tahad, siis palun võta see kannatuste karikas
minult ära. Aga ma tahan teha seda, mida tahad sina, mitte seda, mida
tahan mina.“
43 Siis ilmus taevast ingel, et talle jõudu anda.
44 Suures ängistuses palvetas Jeesus veel enam ning tema higi langes
maapinnale nagu verepiiskadena.†
45 Ta lõpetas palvetamise, tõusis püsti ja läks jüngrite juurde. Ta leidis
nad kurvastusest väsinuna magamas.
46 „Miks te magate?“ küsis ta neilt. „Tõuske üles ja palvetage, et te
kiusatusse ei langeks.“
47 Kui ta alles rääkis, ilmus välja rahvahulk, keda juhtis Juudas, üks
kaheteistkümnest jüngrist. Juudas läks Jeesuse juurde, et teda suudelda.
48 Aga Jeesus küsis temalt: „Juudas, kas sa annad inimese Poja
suudlusega ära?“
49 Jeesuse järelkäijad küsisid talt: „Issand, kas peaksime neid
mõõkadega ründama?“
50 Ja üks neist lõi ülempreestri sulast, nii et lõikas tema parema kõrva
küljest ära.
51 „Lõpetage! Aitab sellest!“ ütles Jeesus. Ta puudutas mehe kõrva ja
tegi ta terveks.
52 Seejärel rääkis Jeesus ülempreestrite, templivalvurite ja vanematega.
„Kas ma olen mingisugune kurjategija, et pidite tulema mõõkade ja
nuiadega?“ küsis ta.
53 „Te ei võtnud mind kinni varem, kui ma olin iga päev koos teiega
templis. Aga see on praegu teie hetk, aeg, mil pimedus võimutseb.“
54 Nad võtsid ta kinni ja viisid ülempreestri majja. Peetrus järgnes
eemalt.
55 Nad tegid õue keskele tule ja istusid selle juurde. Peetrus oli seal nende
hulgas.
56 Kui ta seal istus, märkas üks teenijatüdruk teda tule valgel, vaatas
ainiti ja ütles:
57 „See mees oli temaga koos.“ Kuid Peetrus salgas seda. „Naine, ma ei
tunne teda!“ ütles ta.
58 Veidi aega hiljem vaatas teda keegi teine ja ütles: „Sina oled ka üks
neist.“ „Ei, ei ole!“ vastas Peetrus.
59 Umbes tunni aja pärast väitis järgmine inimene: „Ma olen kindel, et
ka tema oli koos temaga – ta on galilealane.“

---

* **22:37** Tsiteeritud Jesaja 53:12. † **22:44** Salmide 43 ja 44 autentsus on vaieldav. Käsikirjalised tõendid lahknevad.

60 „Mul pole aimugi, millest sa räägid!“ vastas Peetrus. Just siis, kui ta
alles rääkis, kires kukk. Issand pöördus ja vaatas Peetrusele otsa.
61 Ja Peetrusele tuli meelde, mida Issand oli öelnud, kuidas ta oli talle
rääkinud: „Enne kui kukk täna kireb, salgad sa mind kolm korda.“
62 Peetrus läks välja ja nuttis kibedasti.
63 Jeesust valvavad mehed hakkasid teda mõnitama ja peksma.
64 Nad sidusid ta silmad kinni ja küsisid siis talt: „Kui sa oskad
prohvetlikult kuulutada, siis ütle meile, kes sind seekord lõi!“
65 ja nad karjusid talle palju teisi solvanguid.
66 Hommikul vara kogunes vanemate nõukogu koos ülempreestrite ja
vaimulike õpetajatega. Jeesus viidi nõukogu ette.
67 „Kui sa tõesti oled Messias, siis ütle meile,“ ütlesid nad.
„Isegi kui ma teile ütleksin, ei usuks te mind,“ vastas Jeesus.
68 „Ja kui ma esitaksin teile küsimuse, siis te ei vastaks.
69 Aga nüüdsest peale istub inimese Poeg vägeva Jumala paremal käel.“‡
70 Nad kõik küsisid: „Nii et sa oled Jumala poeg?“
„Teie ütlete, et ma olen,“ vastas Jeesus.
71 „Miks on meil veel tunnistajaid vaja?“ ütlesid nad. „Oleme seda ise
tema enda suust kuulnud!“

23

1 Kogu nõukogu tõusis ja viis ta Pilaatuse juurde.
2 Seal hakkasid nad teda süüdistama. „Me avastasime, et see mees petab
meie rahvast. Ta ütleb inimestele, et nad ei maksaks keisrile makse, ja ta
väidab, et ta on Messias, kuningas,“ ütlesid nad.
3 „Kas sa oled juutide kuningas?“ küsis Pilaatus talt.
„Nii ütled sina,“ vastas Jeesus.
4 Siis ütles Pilaatus ülempreestritele ja rahvale: „Ma ei leia, et see mees
oleks üheski kuriteos süüdi.“
5 Aga nad jäid endale kindlaks ja ütlesid: „Ta õhutab oma õpetustega
mässu kogu Juudamaal, Galileast kuni siia, Jeruusalemmani.“
6 Kui Pilaatus seda kuulis, küsis ta: „Kas see mees on galilealane?“
7 Kui ta avastas, et Jeesus on pärit Heroodese kohtupiirkonnast, saatis ta
tema Heroodese juurde, kes oli ka sel ajal Jeruusalemmas.
8 Heroodesel oli väga hea meel Jeesust nähes, sest ta oli tahtnud juba
ammu temaga kokku saada. Ta oli Jeesusest kuulnud ja lootis näha, kuidas
ta imet teeb.
9 Ta esitas Jeesusele palju küsimusi, kuid Jeesus ei vastanud talle üldse.
10 Ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad seisid sealsamas ja süüdistasid
teda vihaselt.
11 Heroodes ja tema sõdurid kohtlesid Jeesust põlgusega ja mõnitasid
teda. Siis asetasid nad talle õlgadele kuningliku rüü ja saatsid Pilaatuse
juurde tagasi.
12 Sellest päevast peale olid Heroodes ja Pilaatus sõbrad; enne seda olid
nad vaenlased olnud.
13 Pilaatus kutsus kokku ülempreestrid, ülemad ja rahva
14 ning ütles neile: „Te tõite minu ette selle mehe ja süüdistasite teda
rahva mässule õhutamises. Uurisin teda hoolikalt teie juuresolekul ega
leidnud teda süüdi olevat selles, milles te teda süüdistasite.
15 Seda ei leidnud ka Heroodes, sest ta saatis ta meie juurde tagasi. Ta ei
ole teinud midagi, mis nõuaks surmamõistmist.

‡ **22:69** Vt Psalmid 110:1.

16 Nii et ma lasen teda piitsutada ja siis vabastan ta.“
17 *
18 Aga nad kõik karjusid koos: „Tapa see mees ja lase meile Barabas vabaks!“
19 (Barabas oli pandud vangi linnas mässus osalemise ja mõrva eest.)
20 Pilaatus tahtis Jeesust vabaks lasta, seega rääkis ta nendega uuesti.
21 Aga nemad muudkui karjusid: „Löö ta risti! Löö ta risti!“
22 Pilaatus küsis neilt kolmandat korda: „Aga miks? Mis kuriteo on ta teinud? Ma ei leia mingit põhjust, et teda hukata. Nii et ma lasen teda piitsutada ja siis vabastan ta.“
23 Kuid nad jätkasid valjult karjudes nõudmist, et ta tuleb risti lüüa. Nende karjumine saavutas edu
24 ja Pilaatus andis nõutud kohtuotsuse välja.
25 Ta vabastas mässu ja mõrva eest vangistatud mehe, kuid vastavalt rahva nõudmisele saatis ta Jeesuse hukkamisele.†
26 Kui sõdurid‡ ta minema viisid, pidasid nad kinni Küreenest pärit mehe nimega Siimon, kes oli tulnud maalt linna. Nad panid risti talle selga ja sundisid seda Jeesuse taga kandma.
27 Suur rahvahulk järgnes talle koos naistega, kes leinasid ja halasid tema pärast.
28 Jeesus pöördus nende poole ja ütles: „Jeruusalemma tütred, ärge nutke minu pärast. Nutke iseenda ja oma laste pärast.
29 Sest tuleb aeg, mil öeldakse: „Õnnelikud on need, kel pole lapsi, ja need, kel pole lapsi olnud, ja need, kes pole kunagi imetanud.“
30 Siis öeldakse mägedele: „Langege meie peale!“ ja küngastele: „Varjake meid!“§
31 Sest kui nii juhtub rohelise puuga, mis juhtub siis, kui puu on kuivanud?“*
32 Nad võtsid kaasa ka kaks teist, kes olid kurjategijad, et need koos temaga hukata.
33 Kui nad jõudsid paika, mida nimetatakse Koljuks, lõid nad ta risti koos kurjategijatega, üks neist temast paremal ja teine temast vasakul.
34 Jeesus ütles: „Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad.“ Nad jaotasid tema riideid, heites nende pärast täringut.†
35 Rahvas seisis ja vaatas ning juhid irvitasid Jeesuse üle. „Teisi ta päästis, päästku nüüd ennast, kui ta tõesti on Jumala Messias, see Valitu,“‡ ütlesid nad.
36 Ka sõdurid pilkasid teda; nad tulid tema ligi, pakkusid talle veiniäädikat ja ütlesid:
37 „Kui sa oled juutide kuningas siis päästa ennast!“
38 Jeesuse kohal oli silt, kuhu oli kirjutatud: „See on juutide kuningas.“
39 Üks seal rippuvatest kurjategijatest ühines Jeesuse solvamisega. „Kas sa polegi Messias?“ küsis ta. „Siis päästa ennast ja ka meid!“
40 Kuid teine kurjategija ei olnud nõus ja vaidles temaga: „Kas sa ei karda Jumalat, kuigi sa kannad sama karistust?“ küsis ta.

---

* **23:17** Salmi 17 ei ole enamikus varajastest käsikirjadest. † **23:25** Sõna-sõnalt „andis Jeesuse üle nende tahtele“. Sellega ei öelda, et Pilaatus andis Jeesuse juutide kätte, kuna Jeesuse lõid risti roomlased, kuid Pilaatus soostus nende nõudmisega Jeesus surma mõista. ‡ **23:26** Mitte otsesõnu. § **23:30** Tsiteeritud Hoosea 10:8. * **23:31** Tähenduses, et asjad lähevad hiljem hullemaks. † **23:34** Vt Psalmid 22:19. ‡ **23:35** Vt Psalmid 22:7.

41 „Meie puhul on kohtuotsus õige, sest meid karistatakse selle eest, mida me tegime, aga see mees pole midagi valesti teinud.“
42 Siis ütles ta: „Jeesus, pea mind meeles, kui sa oma kuningriiki tuled.“
43 Jeesus vastas: „Ma luban sulle täna, et sa oled koos minuga paradiisis.“
44 Selleks ajaks oli käes umbes keskpäev ja pimedus langes üle kogu maa
kuni kella kolmeni pärastlõunal.
45 Päikesevalgus kustus ja templi eesriie kärises kaheks.
46 Jeesus hüüdis valju häälega: „Isa, ma annan end sinu kätesse!“§ Kui
ta seda öelnud oli, tegi ta oma viimase hingetõmbe.*
47 Kui sadakonnaülem nägi, mis juhtus, ülistas ta Jumalat ja ütles: „See
mees oli kindlasti süütu.“
48 Kui kogu rahvas, kes oli tulnud vaatama, nägi, mis juhtus, läksid nad
koju ja lõid kurvastuses vastu rindu.
49 Aga kõik need, kes tundsid Jeesust, kaasa arvatud naised, kes olid talle
Galileast saadik järgnenud, jälgisid seda eemalt.
50 Oli üks mees nimega Joosep, kes oli hea ja aus. Ta oli nõukogu liige,
51 kuid ta ei olnud nende otsuste ja tegudega nõus olnud. Ta oli pärit
Juuda linnast Arimaatiast ning ootas innukalt Jumala riiki.
52 Joosep läks Pilaatuse juurde ja küsis Jeesuse surnukeha.
53 Kui ta oli selle alla võtnud, mässis ta selle linasesse riidesse. Ta asetas
Jeesuse kasutamata hauda, mis oli kaljusse raiutud.
54 Oli valmistuspäev† ja hingamispäev oli peagi algamas.
55 Naised, kes olid tulnud koos Jeesusega Galileast, olid Joosepile
järgnenud ning näinud hauda, kuhu Jeesuse surnukeha oli pandud.
56 Nad läksid koju tagasi ning valmistasid lõhnataimi ja salve.‡ Aga
hingamispäeval nad puhkasid käsu järgi.

24

1 Nädala esimese päeva* hommikul vara läksid naised haua juurde,
kaasas valmistatud lõhnaained.
2 Nad leidsid, et kivi oli haua sissepääsu eest ära veeretatud,
3 aga kui nad sisse läksid, ei leidnud nad Issanda Jeesuse ihu.
4 Kui nad seal imestasid, mis toimub, ilmus äkitselt kaks meest, kes olid
riietatud eredalt hiilgavatesse rõivaetesse.
5 Naised kohkusid ja kummardusid näoli maha.
Nad ütlesid naistele: „Miks te otsite elavat surnute juurest?
6 Ta ei ole siin, ta on surnuist üles tõusnud! Meenutage, mida ta teile
rääkis, kui te olite alles Galileas:
7 „Inimese Poeg antakse kurjade inimeste kätte ja lüüakse risti, aga
kolmandal päeval tõuseb ta surnuist üles.““
8 Siis meenus neile, mida ta oli öelnud.
9 Kui nad haua juurest tagasi tulid, rääkisid nad kõigest juhtunust
üheteistkümnele jüngrile ja kõigile teistele.
10 Need, kes juhtunust apostlitele rääkisid, olid Maarja Magdaleena,
Johanna, Jaakobuse ema Maarja ja teised nendega koos olnud naised.
11 Kuid neile tundus see rumalusena, seega ei uskunud nad naisi.
12 Aga Peetrus tõusis ja jooksis haua juurde. Ta kummardus ja vaatas
sisse ning nägi ainult haualinu. Nii läks ta tagasi koju, ise imestades, mis
küll oli juhtunud.

§ **23:46** Tsiteeritud Psalmid 31:6. * **23:46** Sõna-sõnalt „oma hinge“. „Hingetõmme“ ja „hing“ on sama sõna. † **23:54** Tähendab reede. ‡ **23:56** Et Jeesuse surnukeha võida. * **24:1** Ehk pühapäeva hommikul.

13 Samal päeval oli kaks jüngrit teel külasse nimega Emmaus, mis asub
Jeruusalemmast umbes seitsme miili kaugusel.
14 Nad rääkisid kõigest, mis oli juhtunud.
15 Kui nad arutlesid ja vaidlesid, tuli Jeesus ja hakkas nendega koos
kõndima.
16 Aga neil ei lastud teda ära tunda.
17 „Mille üle te siin teed käies arutlete?“ küsis ta neilt. Nad peatusid
kurva näoga.
18 Üks neist, keda hüüti Kleopaseks, vastas: „Kas sa oled Jeruusalemmas
ainult külas? Sa oled ilmselt ainus inimene, kes ei tea viimastel päevadel
juhtunust.“
19 „Millest siis?“ küsis Jeesus. „Naatsareti Jeesusest,“ vastasid nad. „Ta
oli prohvet, kes rääkis mõjuvõimsalt ning tegi suuri imetegusid Jumala ja
kogu rahva ees.
20 Kuid meie ülempreestrid ja juhid andsid ta surmamõistmiseks ja lõid
ta risti.
21 Me lootsime, et tema on see, kes päästab Iisraeli. Kõigest juhtunust
on nüüd möödas kolm päeva.
22 Aga mõned naised meie grupist üllatasid meid.
23 Nad läksid koidikul haua juurde ega leidnud tema surnukeha. Nad
tulid tagasi ja ütlesid, et olid näinud nägemust inglitest, kes ütlesid neile,
et ta elab.
24 Mõned meist läksid haua juurde ja leidsid, et kõik oli täpselt nii, nagu
naised ütlesid, kuid nad ei näinud teda.“
25 Jeesus ütles neile: „Te olete nii tõntsi arusaamisega! Kui pikaldased
olete te uskuma kõike seda, mida prohvetid on öelnud!
26 Kas Messias ei pidanud kannatama enne, kui sai hiilgusesse minna?“
27 Seejärel alustas ta Moosesest ja kõigist prohvetitest ning selgitas neile
kõike, mida oli tema kohta Pühakirjas öeldud.
28 Kui nad lähenesid külale, kuhu nad teel olid, tegi Jeesus, nagu läheks
ta edasi.
29 Aga nad käisid talle peale, öeldes: „Tule ja jää meie juurde. On juba
hilja, päev on peaaegu õhtus.“ Nii läks ta siis nende juurde sisse.
30 Kui ta istus koos nendega sööma, võttis ta leiva, tänas, murdis ja andis
neile.
31 Nende silmad avati ja nad tundsid ta ära. Siis kadus ta nende silmist.
32 Kaks jüngrit ütlesid teineteisele: „Kui ta meile Pühakirja selgitas, kas
see ei sütitanud siis meid?“
33 Nad tõusid kohe püsti ja läksid Jeruusalemma tagasi. Nad leidsid
üksteist jüngrid ja need, kes olid nendega koos,
34 ütlesid: „Issand on tõesti surnuist üles tõusnud! Ta ilmus Siimonale.“
35 Siis need, kes olid just saabunud, jutustasid teistele jüngritele, mis oli
nendega teed käies juhtunud ja kuidas nad olid Jeesuse ära tundnud, kui
ta leiba murdis.
36 Kui nad alles rääkisid, seisis Jeesus ise nende keskel ja ütles: „Rahu
olgu teile!“
37 Nad olid jahmunud ja ehmunud ning arvasid, et näevad kummitust.
38 „Miks te olete kohkunud? Miks te kahtlete?“ küsis ta neilt.
39 „Vaadake mu käsi ja jalgu – te näete, et see olen mina. Katsuge mind,
siis olete kindlad, sest kummitusel ei ole liha ega luid, nagu näete minul
olevat.“
40 Kui ta seda oli öelnud, näitas ta neile oma käsi ja jalgu.

41 Kuid nad ei suutnud ikka veel uskuda, sest nad olid elevil ja
hämmastuses. Ta küsis neilt: „Kas teil on midagi süüa?“
42 Nad andsid talle tüki küpsetatud kala,
43 ta võttis selle ja sõi seda nende silme all.
44 Siis ütles Jeesus neile: „Seda ma selgitasin teile siis, kui olin veel teie
juures. Kõik, mis minust on kirjutatud Moosese seaduses, prohvetites ja
psalmides, pidi täide minema.“
45 Seejärel avas ta nende mõistuse, nii et nad suutsid Pühakirja mõista.
46 Ta ütles neile: „Kirjutatud on, et Messias kannatab ja tõuseb
kolmandal päeval surnuist üles ning tema nimel
47 kuulutatakse meeleparandust pattude andeksandmiseks kõigile rah-
vastele, alates Jeruusalemmast.
48 Te olete kõige selle tunnistajad.
49 Nüüd saadan ma teile selle, mida mu Isa on tõotanud, aga oodake
linnas, kuni saate väe taevast.“
50 Siis viis ta nad välja, kuni nad olid Betaania lähedal, ning tõstnud
käed, õnnistas ta neid.
51 Sel ajal kui ta neid õnnistas, lahkus ta neist ja ta võeti üles taevasse.
52 Nad kummardasid teda ja läksid siis rõõmsana Jeruusalemma tagasi.
53 Nad veetsid kogu oma aja templis Jumalat ülistades.

Johannese evangeelium

1 Alguses oli Sõna juba olemas.* Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal.
2 Alguses oli ta Jumala juures.
3 Kõik on tekkinud tema kaudu; ilma temata ei ole tekkinud midagi.
4 Temas oli elu, see elu, mis on kõigi valgus.
5 Valgus paistab pimedusse ja pimedus ei ole seda kustutanud.†
6 Jumal saatis mehe nimega Johannes.
7 Ta tuli tunnistajana selgitama valgust, et kõik võiksid tema kaudu uskuda.
8 Tema ise ei olnud valgus, vaid ta tuli valgusest tunnistama.
9 Tõeline valgus oli tulemas maailma, et valgustada kõiki.
10 Ta oli maailmas, ja kuigi maailm oli tehtud tema kaudu, ei tundud maailm, kes ta on.‡
11 Ta tuli omade juurde, kuid nad ei võtnud teda omaks.§
12 Kuid kõigile neile, kes ta vastu võtsid ja temasse uskusid, andis ta õiguse saada Jumala lapseks.
13 Need lapsed ei ole sündinud tavalisel moel, mitte inimese soovi või isa otsuse tulemusena, vaid nad on sündinud Jumalast.
14 Sõna sai inimeseks ja elas meie keskel ning me nägime tema au, Isa ühe ja ainsa Poja* au, täis armu ja tõde.
15 Johannes tunnistas temast, hüüdes rahvale: „See on tema, kellest ma teile rääkisin, kui ütlesin: „See, kes tuleb pärast mind, on minust tähtsam, sest tema oli olemas juba enne mind.““
16 Me kõik oleme saanud osa tema heldusest, ühe armulise kingi teise järel.
17 Seadus anti Moosese kaudu; arm ja tõde tulid Jeesuse Kristuse kaudu.
18 Kuigi keegi ei ole eales Jumalat näinud, on üks ja ainus Jumal, kes on Isa lähedal, näidanud meile, missugune on Jumal.†
19 Seda teatas Johannes avalikult, kui juudi juhid saatsid Jeruusalemmast preestreid ja leviite temalt küsima: „Kes sa oled?“
20 Johannes kuulutas lihtsalt ja selgelt, ilma kõhklemata: „Ma ei ole Messias.“
21 „Kes sa siis oled?“ küsisid nad. „Kas Eelija?“
„Ei, ei ole,“ vastas ta.
„Kas sa oled see prohvet?“‡
„Ei,“ kostis ta.
22 „Kes sa siis oled?“ küsisid nad. „Me peame andma vastuse neile, kes meid saatsid. Mida sa enda kohta ütled?“
23 „Ma olen hääl, mis hüüab kõrbes: „Tehke Issanda tee sirgeks!““ ütles ta prohvet Jesaja sõnu kasutades.§

---

* **1:1** Teisisõnu, Sõna eksisteeris igavesest minevikust alates. Sõna mõiste tähendab enamat kui tähemärke, mis sõna moodustavad. See tähendab jumalikku mõtlemisviisi, Jumala väljendust, jumaluse aktiivset aspekti, mis kutsub esile, nagu on kirjas 1. Moosese 1:1. † **1:5** Originaali sõna võib tähendada ka „võitma“ või „mõistma“. ‡ **1:10** Või „ei tundnud teda ära“. § **1:11** Või „Ta tuli oma koju, kuid omad ei võtnud teda vastu“. * **1:14** Sõna-sõnalt „ainusündinud“. See viitab pigem positsioonile ja ainulaadsusele kui sündimisele. † **1:18** Või „on tema teatavaks teinud“. ‡ **1:21** Juutide mõtteviisis oodati enne lõppu erilist prohvetit. § **1:23** Tsiteeritud Jesaja 40:3.

24 Variseride saadetud preestrid ja leviidid*
25 küsisid talt: „Miks sa siis ristid, kui sa ei ole Messias, Eelija ega see
prohvet?“
26 Johannes vastas: „Mina ristin veega, kuid teie keskel seisab see, keda
te ei tunne.
27 Tema tuleb pärast mind, aga ma ei ole väärt isegi tema sandaale lahti
päästma.“
28 See kõik toimus teiselpool Jordanit Betaanias, kus Johannes ristis.
29 Järgmisel päeval nägi Johannes Jeesust lähenemas ja ütles:
„Vaadake, Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu!
30 Tema on see, kellest ma rääkisin, kui ütlesin: „Pärast mind tuleb
minust tähtsam mees, sest tema oli olemas juba enne mind.“
31 Ma ise ei teadnud, kes ta on, kuid mina tulin ristima veega, et tema
saaks Iisraelile ilmutatud.“
32 Johannes andis tunnistust temast, öeldes: „Ma nägin taevast laskumas
Vaimu nagu tuvi ja tema peale jäämas.
33 Ma ei oleks teda tundud, kui see, kes läkitas mind veega ristima, ei
oleks mulle öelnud: „See, kelle peale sa näed Vaimu laskumas ja sinna
jäämas, on see, kes ristib Püha Vaimuga.“
34 Ma nägin seda toimumas ja kinnitan, et see on Jumala Poeg.“
35 Järgmisel päeval seisis Johannes koos oma kahe jüngriga.
36 Ta nägi Jeesust mööda minemas ja ütles: „Vaadake! See on Jumala
Tall!“
37 Kui kaks jüngrit kuulsid tema sõnu, läksid nad ja järgisid Jeesust.
38 Jeesus pöördus ja nägi neid järgnemas. „Mida te otsite?“ küsis ta
neilt.
„Rabi (mis tähendab „Õpetaja“), kus sa peatud?“ küsisid nad vastu.
39 „Tulge ja vaadake,“ ütles ta neile. Nii nad siis läksid koos temaga
ja nägid, kus ta peatus. Kell oli umbes neli pärastlõunal, ja nad veetsid
ülejäänud päeva temaga koos.
40 Andreas, Siimon Peetruse vend, oli üks neist kahest jüngrist, kes olid
kuulnud, mida Johannes ütles, ja oli Jeesust järginud.
41 Ta läks kohe otsima oma venda Siimonat ja ütles talle: „Me leidsime
Messia!“ (mis tähendab „Kristus“).†
42 Ta viis tema Jeesuse juurde. Siimonale otsa vaadates ütles Jeesus:
„Sina oled Siimon, Johannese poeg. Aga nüüd hüütakse sind Keefaseks“
(mis tähendab „Peetrus“).‡
43 Järgmisel päeval otsustas Jeesus minna Galileasse. Jeesus leidis sealt
Filippuse ja ütles talle: „Järgne mulle.“
44 Filippus oli pärit Betsaidast, samast linnast, kust Andreas ja Peetruski.
45 Filippus leidis Naatanaeli ja ütles talle: „Me leidsime tema, kellest
Mooses kirjutas seaduses ja ka prohvetid – Naatsaretist pärit Jeesuse,
Joosepi poja.“
46 „Naatsaretist? Kas sealt saab tulla midagi head?“ imestas Naatanael.
„Lihtsalt tule ja vaata,“ vastas Filippus.
47 Kui Jeesus nägi Naatanaeli lähenemas, ütles ta tema kohta: „Vaadake,
siin on õige iisraellane! Temas ei ole midagi väärat.“
48 „Kuidas sa tead, kes ma olen?“ küsis Naatanael.
„Ma nägin sind seal viigipuu all, enne kui Filippus sind kutsus,“ vastas
Jeesus.

---

* **1:24** „Preestrid ja leviidid“ – mitte otsesõnu salmist 19. † **1:41** Kristus tähendab „Võitu“. ‡ **1:42** Keefas ja Peetrus tähendavad mõlemad „kalju“ või „kivi“.

49 „Rabi, sina oled Jumala Poeg, Iisraeli kuningas!“ hüüatas Naatanael.
50 „Kas sa usud seda lihtsalt sellepärast, et ma ütlesin sulle, et nägin
sind viigipuu all?“ ütles Jeesus. „Sa saad näha veel palju rohkem kui see!“
51 Seejärel lausus Jeesus: „Ma räägin teile tõtt: te kõik näete taeva olevat
avatud ja Jumala inglid käimas üles ja alla inimese Poja peal.“§

2

1 Kahe päeva* pärast toimus Galileas Kaanas pulmapidu ning Jeesuse
ema oli seal.
2 Jeesus ja tema jüngrid olid samuti pulma kutsutud.
3 Vein sai otsa ja Jeesuse ema ütles Jeesusele: „Neil ei ole enam veini.“
4 „Ema, miks sa mind sellesse segad?† Minu aeg ei ole veel tulnud,“
vastas Jeesus.
5 Tema ema ütles teenijatele: „Mida iganes ta teile ütleb, seda tehke.“
6 Seal lähedal seisis kuus kivianumat, mida juudid kasutasid tseremoni-
aalsel pesemisel, igaüks neist mahutas ligi sada liitrit.‡
7 „Täitke anumad veega,“ ütles Jeesus neile. Nad täitsid need kohe.
8 Seejärel ütles ta neile: „Valage veidi välja ja viige see pulmavanemale.“
Nad viisidki talle veidi proovida.
9 Pulmavanem ei teadnud, kust see pärit on, ainult teenijad teadsid. Aga
kui ta maitses vett, mis oli veiniks muutunud, kutsus ta peigmehe kõrvale.
10 „Kõik pakuvad kõigepealt parimat veini,“ ütles ta peigmehele, „ja kui
inimesed on juba palju joonud, siis võtavad nad välja odavama veini. Kuid
sina oled parima veini lõpuks hoidnud!“
11 See oli Jeesuse kõige esimene tunnustäht ja selle tegi ta Galilea Kaanas.
Siin ilmutas ta oma auhiilgust ja tema jüngrid hakkasid temasse uskuma.
12 Pärast seda lahkus Jeesus koos oma ema, vendade ja jüngritega
Kapernaumast, kus nad olid mõne päeva viibinud.
13 Kuna oli peaaegu juutide paasapüha aeg, läks Jeesus Jeruusalemma.
14 Templist leidis ta inimesed veiseid, lambaid ja tuvisid müümas ning
rahavahetajad laudade taga istumas.
15 Ta keerutas nööridest piitsa ja ajas kõik templist välja koos lammaste
ja veistega, puistas rahavahetajate mündid laiali ja keeras nende lauad
kummuli.
16 Ta käskis tuvimüüjaid: „Viige need asjad siit ära! Ärge muutke mu
Isa koda turuplatsiks!“
17 Tema jüngritele meenusid Pühakirja sõnad: „Kiindumus sinu kojasse
on mu sees nagu kõrvetav tuli!“§
18 Juudi juhid võtsid seepeale sõna ja küsisid talt: „Mis õigus on sul seda
teha? Näita selle tõendamiseks mõnd tunnustähte!“
19 Jeesus vastas: „Hävitage see tempel ja ma taastan selle kolme
päevaga!“
20 „Selle templi ehitamiseks kulus nelikümmend kuus aastat ja sina
kavatsed selle kolme päevaga taastada?“ ütlesid juudi juhid.
21 Aga tempel, millest Jeesus rääkis, oli tema ihu.
22 Pärast seda, kui ta oli surnuist üles tõusnud, meenusid jüngritele
tema sõnad ja nad uskusid Pühakirja ja Jeesuse sõnu.

---

§ **1:51** Viidatud Jaakobi kogemusele 1. Moosese 28:12, väljend „inimese Poeg“ asendab sõna „redel“. * **2:1** Sõna-sõnalt „kolmandal päeval“ (kaasaarvava arvestuse järgi). † **2:4** Sõna-sõnalt „mis mul või sul sellest?“ (ehk „Mis on sel minu või sinuga pistmist?“) ‡ **2:6** Sõna-sõnalt „kaks või kolm mõõtu“. § **2:17** Tsiteeritud Psalmid 69:10.

23 Imetegude tõttu, mida Jeesus Jeruusalemmas paasapüha ajal tegi,
uskusid temasse paljud.
24 Kuid Jeesus ei usaldanud neid, sest ta teadis inimestest kõike.
25 Tal ei olnud vaja, et keegi talle inimloomusest räägiks, sest ta tundis
inimeste mõtteviisi.

3

1 Oli üks mees nimega Nikodeemos, variser ja juutide valitseva nõukogu
liige.
2 Ta tuli öösel sinna, kus Jeesus oli, ja ütles: „Rabi, me teame, et sa
oled Jumala juurest tulnud õpetaja, sest keegi ei suudaks teha tunnustähti,
mida sina teed, kui Jumal ei oleks temaga.“
3 „Ma räägin sulle tõtt,“ vastas Jeesus, „kui sa pole uuesti sündinud,* ei
saa sa Jumala riiki kogeda.“
4 „Kuidas saab vana inimene uuesti sündida?“ küsis Nikodeemos. „Ei
saa ju minna tagasi emaüska ja teist korda sündida!“
5 „Ma räägin sulle tõtt: sa ei saa Jumala riiki, kui sa ei ole sündinud
veest ja Vaimust,“ lausus Jeesus talle.
6 „Mis ihust on sündinud, on ihu, ja mis Vaimust on sündinud, on Vaim.
7 Ära üllatu, kui ma ütlen sulle: „Te peate uuesti sündima.“†
8 Tuul puhub, kust tahab, ja sa kuuled ainult tema häält, kuid ei tea, kust
ta tuleb või kuhu läheb; nii on igaühega, kes on Vaimust sündinud.“
9 „Kuidas see võimalik on?“ küsis Nikodeemos.
10 „Sa oled Iisraelis kuulus õpetaja,‡ aga ikkagi ei mõista sa selliseid
asju?“ vastas Jeesus.
11 „Ma räägin sulle tõtt: me kõneleme sellest, mida teame, ja tunnistame
sellest, mida oleme näinud, kuid sina keeldud meie tunnistust vastu
võtmast.
12 Kui sa ei usu seda, mida räägin sulle maistest asjadest, kuidas usuksid
sa seda, kui räägiksin sulle taevastest asjadest?
13 Keegi ei ole taevani jõudnud, kuid inimese Poeg tuli taevast alla.
14 Samamoodi nagu Mooses tõstis mao kõrbes üles,§ tõstetakse ka
inimese Poeg üles,
15 et igaühel, kes temasse usub, oleks igavene elu.
16 Sest Jumal armastas maailma nii väga,* et andis oma ühe ja ainsa
Poja, et igaüks, kes temasse usub, ei peaks surema, vaid tal oleks igavene
elu.
17 Jumal ei saatnud Poega maailma, et maailma hukka mõista, vaid et
maailm tema kaudu päästa.
18 Neid, kes usuvad temasse, ei mõisteta hukka, kuid need, kes temasse ei
usu, on juba hukka mõistetud†, sest nad ei ole uskunud Jumala ühtainsat
Poega.
19 Otsus‡ tehakse nii: valgus tuli maailma, kuid inimesed armastasid
pigem pimedust, mitte valgust, sest nende teod olid kurjad.
20 Kõik, kes teevad kurja, vihkavad valgust ega tule valguse kätte, sest
nad ei taha, et nende teod avalikuks saaksid.

---

* **3:3** Või „ülevalt sündinud“. † **3:7** Kõigepealt pöördutakse ainsuses Nikodeemose poole, seejärel mitmuses laiema publiku poole. ‡ **3:10** Sõna-sõnalt „sa oled Iisraeli õpetaja“. § **3:14** Vt 4. Moosese 21:9. * **3:16** Sõna, mida sageli tõlgitakse kui „nõnda“ („sest nõnda …“), on peamiselt kirjeldav, kuidas või mis moel Jumal armastab, mitte ei väljenda niivõrd tema armastuse ulatust või tugevust. † **3:18** Või „on end ise hukka mõistnud“. ‡ **3:19** Või „kohtuotsus“.

21 Aga need, kes teevad head§, tulevad valguse kätte, et saaks avalikuks
see, mida Jumal neis teeb.“
22 Pärast seda läks Jeesus koos oma jüngritega Juudamaale ning oli seal
mõnda aega koos rahvaga ja ristis neid.
23 Ka Johannes ristis Ainonis Salimi lähedal, sest seal oli rohkelt vett ja
inimesed tulid, et ristitud saada.
24 (See oli enne Johannese vangistamist.)
25 Johannese jüngrite ja ühe juudi vahel tekkis vaidlus tseremoniaalse
puhastamise pärast.
26 Nad läksid Johannese juurde ja ütlesid talle: „Rabi, see mees, kellega
sa teiselpool Jordani jõge koos olid, see, kelle toetuseks sa tunnistasid,
vaata, see ristib nüüd ja kõik lähevad tema juurde!“
27 „Keegi ei võta midagi vastu, kui seda ei anta talle taevast,“ vastas
Johannes.
28 „Te ise võite tunnistada, et ma ütlesin: „Mina ei ole Messias. Ma olen
saadetud talle teed valmistama.“
29 Peigmees on see, kellel on pruut! Isamees kuulatab peigmehe tulekut
oodates ja ta on väga rõõmus, kui kuuleb peigmehe häält – samamoodi
on minu rõõm nüüd täielik.
30 Tema peab saama tähtsamaks ja mina muutuma vähem tähtsaks.“
31 See, kes tuleb ülevalt, on kõigist suurem*; see, kes tuleb maa pealt,
kuulub maa peale ja räägib maistest asjadest. See, kes tuleb taevast, on
kõigist suurem.
32 Tema tunnistab sellest, mida ta on näinud ja kuulnud, kuid keegi ei
võta tema sõnu vastu.
33 Kuid igaüks, kes tema sõnad vastu võtab, kinnitab†, et Jumal on õige.
34 Sest see, kelle Jumal on läkitanud, kõneleb Jumala sõnu, sest Jumal ei
piira Vaimu.
35 Isa armastab Poega ja on kõik andnud tema kätte.
36 Igaühel, kes usub Pojasse, on igavene elu, aga see, kes keeldub Poega
uskumast, ei saa igavest elu, vaid tema osaks saab Jumala hukkamõist.

4

1 Kui Jeesus mõistis, et variserid olid avastanud, et ta võidab poolehoidu
ja ristib rohkem jüngreid kui Johannes
2 (kuigi Jeesus ise ei ristinud, vaid tema jüngrid),
3 lahkus ta Juudamaalt ja läks tagasi Galileasse.
4 Teekonnal pidi ta läbi Samaaria minema.
5 Nii jõudis ta Samaaria linna Sühhari juurde, mis asub selle põllu
lähedal, mille Jaakob oli oma pojale Joosepile andnud.
6 Jaakobi kaev oli seal, ja Jeesus, kes oli teekonnast väsinud, istus otse
kaevu kõrvale maha. Oli umbes keskpäev.
7 Üks samaaria naine tuli vee järele. Jeesus ütles talle: „Palun anna
mulle juua!“,
8 sest tema jüngrid olid läinud linna toitu ostma.
9 „Sina oled juut ja mina samaaria naine. Kuidas saad sa minult juua
küsida?“ vastas naine, sest juudid ei suhtle samaarlastega.*

§ **3:21** Sõna-sõnalt „toimivad õigesti“. * **3:31** Või „kõrgem“ autoriteedi tähenduses. † **3:33** Sõna-sõnalt „heakskiidu pitser“. * **4:9** Või „juudid ei jaga samaarlastega nõusid“.

10 Jeesus vastas talle: „Kui sa ainult tunneksid ära Jumala anni ja selle,
kes sinult küsib: „Palun anna mulle juua“, siis küsiksid sa temalt ja tema
annaks sulle eluvett.“
11 „Isand, sul ei ole ämbrit ja kaev on sügav. Kust sa kavatsed eluvee
saada?“ kostis naine.
12 „Meie isa Jaakob andis meile kaevu. Ta jõi sellest ise, samuti ta pojad
ja kariloomad. Kas sa oled temast parem?“
13 Jeesus vastas: „Igaühel, kes sellest kaevust vett joob, tuleb jälle janu.
14 Aga sellel, kes joob vett, mille mina annan, ei tule enam kunagi janu.
Vesi, mille mina annan, saab tema sees pulbitsevaks veeallikaks, mis annab
talle igavese elu.“
15 „Isand,“ vastas naine, „palun anna mulle seda vett, et mul ei oleks
enam janu ja ma ei peaks tulema vee järele!“
16 „Mine kutsu oma mees ja tulge siia tagasi,“ ütles Jeesus talle.
17 „Mul ei ole meest,“ vastas naine.
„Sul on õigus, kui ütled, et sul ei ole meest,“ lausus Jeesus talle.
18 „Sul on olnud viis meest ja see, kellega sa praegu elad, ei ole sinu mees.
Nii et su sõnad on õiged.“
19 „Isand, ma näen, et sa oled prohvet,“ vastas naine.
20 „Ütle mulle seda: meie esivanemad teenisid Jumalat sellel mäel, aga
teie† ütlete, et Jumalat tuleb teenida Jeruusalemmas.“
21 Jeesus vastas: „Naine, usu mind, tuleb aeg, mil te ei kummarda Isa ei
sellel mäel ega Jeruusalemmas.
22 Te tõesti ei tunne Jumalat‡, keda te kummardate, kuid meie teenime
Jumalat, keda me tunneme, sest pääste tuleb juutidelt.
23 Kuid tuleb aeg – ja õigupoolest on see juba käes –, mil tõelised
jumalateenijad teenivad Isa vaimus ja tões, sest Isa soovib selliseid
teenijaid.
24 Jumal on Vaim, nii et Jumala teenijad peavad teenima vaimus ja tões.“
25 Naine ütles: „Ma tean, et Messias tuleb.“ (See, keda nimetatakse
Kristuseks). „Kui ta tuleb, siis selgitab ta meile kõike.“
26 Jeesus vastas: „MINA OLEN – seesama, kes sinuga räägib.“§
27 Just siis tulid jüngrid tagasi. Nad olid rabatud, et Jeesus räägib naisega,
kuid keegi neist ei küsinud: „Mida sa teed?“ ega „Miks sa temaga räägid?“
28 Naine jättis veekruusi maha, jooksis tagasi linna ja rääkis rahvale:
29 „Tulge ja tutvuge mehega, kes rääkis mulle kõigest, mida ma olen
kunagi teinud! Kas see võiks Messias olla?“
30 Niisiis läksid inimesed linnast välja teda vaatama.
31 Vahepeal soovitasid jüngrid Jeesusele: „Rabi, söö ometi midagi!“
32 Kuid Jeesus vastas: „Mul on toitu, millest te midagi ei tea.“
33 „Kas keegi tõi talle süüa?“ küsisid jüngrid üksteiselt.
34 Jeesus ütles neile: „Minu toit on täita tema tahtmist, kes mu läkitas,
ja tema töö lõpule viia.
35 Kas teil pole mitte ütlus: „Lõikuseni on veel neli kuud?“* Avage silmad
ja vaadake ringi! Vili põldudel on küps, lõikuseks valmis.
36 Lõikajale on tasutud ja ta kogub vilja igaveseks eluks, et mõlemad, nii
külvaja kui ka lõikaja, saaksid rõõmustada.
37 Nii et vanasõna „Üks külvab, teine lõikab“ on õige.

---

† **4:20** Kui juudid. ‡ **4:22** Sõna-sõnalt „ei tea, mida kummardate“. § **4:26** „MINA OLEN“ on kasutatud Vanas Testamendis Jumala nimena. Jeesus ütleb naisele, et ta on Messias, ja kinnitab ka oma jumalikkust. * **4:35** Külvi ja lõikuse vahel oli tavaliselt neli kuud.

38 Ma saadan teid koguma saaki, mille nimel te ei ole tööd teinud. Teised
tegid raske töö ja teie lõikate kasu sellest, mida nad tegid.“
39 Paljud selle linna samaarlased uskusid temasse naise sõnade tõttu:
„Ta rääkis mulle kõigest, mida ma olen kunagi teinud.“
40 Kui nad siis tulid teda vaatama, anusid nad, et ta nende juurde jääks.
Ta jäi sinna kaheks päevaks
41 ja tema kõneletu tõttu uskusid temasse veel paljud.
42 Nad ütlesid naisele: „Nüüd me ei usu temasse lihtsalt sinu sõnade
tõttu, vaid me ise oleme teda kuulnud. Oleme veendunud, et ta on tõesti
maailma Päästja.“
43 Kahe päeva pärast läks ta edasi Galilea poole.
44 Jeesus ise oli teinud märkuse, et prohvetit ei austata tema oma
kodumaal.
45 Aga kui ta saabus Galileasse, võtsid inimesed ta heal meelel vastu,
sest ka nemad olid käinud paasapühal ja näinud kõike, mida ta oli
Jeruusalemmas teinud.
46 Ta külastas taas Galileas asuvat Kaanat, kus ta oli vee veiniks
muutnud. Lähedal asuvas Kapernauma linnas elas kuninga ametnik, kelle
poeg oli väga haige.
47 Kui ta kuulis, et Jeesus oli tulnud Juudamaalt tagasi Galileasse, läks ta
Jeesuse juurde ja palus teda, et ta tuleks ja teeks terveks tema poja, kes oli
suremas.
48 „Kui te ei näe tunnustähti ja imetegusid, siis te ei usu mind,“ ütles
Jeesus.
49 „Issand, lihtsalt tule enne, kui mu laps sureb!“ anus ametnik.
50 „Mine koju,“ ütles Jeesus talle. „Su poeg jääb elama!“
Mees uskus, mida Jeesus oli talle öelnud, ning läks kodu poole.
51 Kui ta oli alles teel, tulid sulased talle vastu uudisega, et tema poeg on
elus ja paraneb.
52 Ta küsis neilt, mis ajal oli tema pojal parem hakanud. „Eile kella ühe
ajal päeval lahkus temast palavik,“ ütlesid nad talle.
53 Siis isa mõistis, et see oli täpselt see aeg, mil Jeesus oli talle öelnud:
„Su poeg jääb elama!“ Siis uskusid tema ja kõik ta kodakondsed Jeesusesse.
54 See oli teine imeline tunnustäht, mille Jeesus tegi pärast Juudamaalt
Galileasse tulemist.

5

1 Pärast seda oli juutide püha, nii et Jeesus läks Jeruusalemma.
2 Jeruusalemmas Lambavärava lähedal on tiik, mida heebrea keeles
nimetatakse Betsataks ja mille kõrval on viis sammaskoda.
3 Haigete inimeste hulgad lamasid neis sammaskodades – pimedad,
vigased ja halvatud.
4 *
5 Üks mees, kes oli seal, oli kolmkümmend kaheksa aastat haige olnud.
Jeesus vaatas talle otsa, teades, et ta oli seal kaua aega lamanud, ja küsis
talt:
6 „Kas sa tahad terveks saada?“

* **5:4** See tekst puudub kõige varasemates käsikirjades ning tundub, et see on lisatud 7 salmi selgitamiseks. See tekst on siin informatsiooni eesmärgil: „Seal ootasid nad vee liikumist, sest Issanda ingel tuli aeg-ajalt alla ja segas vett. Kes pärast vee segamist esimesena vette jõudis, sai terveks, ükskõik mis haigus tal oli.“ Tundub, et mõned uskusid tol ajal seda.

7 „Isand,“ vastas haige mees, „mul ei ole kedagi, kes mind vette aitaks,
kui vett segatakse. Sel ajal, kui ma sinna üritan minna, jõuab alati keegi
minust ette.“
8 „Tõuse püsti, võta oma matt ja kõnni!“ ütles Jeesus talle.
9 Kohe sai mees terveks. Ta võttis oma mati ja hakkas kõndima.

Päev, mil see juhtus, oli hingamispäev.
10 Niisiis ütlesid juudid terveks saanud mehele: „Täna on hingamispäev!
Seadus ei luba matti kanda!“
11 „Mees, kes mu terveks tegi, käskis mul mati võtta ja kõndida,“ vastas
ta.
12 „Kes see inimene on, kes sul käskis mati võtta ja kõndida?“ küsisid
nad.
13 Kuid terveks saanud mees ei teadnud, kes see oli, sest Jeesus oli
ümbritseva rahvahulga sisse lipsanud.
14 Hiljem leidis Jeesus mehe templist ja ütles talle: „Vaata, sa oled
nüüd terveks saanud. Ära siis tee enam pattu, muidu võib sinuga midagi
hullemat juhtuda.“

15 Mees läks juutide juurde ja ütles neile, et see oli Jeesus, kes oli ta
terveks teinud.
16 Nii hakkasid juudid Jeesust kimbutama, sest ta tegi asju
hingamispäeval.
17 Aga Jeesus ütles neile: „Minu isa tegutseb ikka veel ja nii ka mina.“†
18 Seetõttu üritasid juudid veel enam teda tappa, sest lisaks
hingamispäeva rikkumisele nimetas ta Jumalat oma Isaks, tehes ennast
Jumalaga võrdseks.

19 Niisiis selgitas Jeesus neile: „Ma räägin teile tõtt: Poeg ei saa iseenesest
midagi teha; ta saab teha ainult seda, mida näeb Isa tegemas. Mida teeb
Isa, seda teeb ka Poeg.
20 Sest Isa armastab Poega ja ilmutab talle, mida ta teeb; ja Isa näitab
talle veel uskumatumaid asju, mis teid täielikult hämmastavad.
21 Sest samamoodi nagu Isa annab elu neile, kelle ta surnuist üles äratab,
annab ka Poeg elu neile, kellele tahab.
22 Isa ei mõista kellegi üle kohut. Kõik õigused kohut mõista on ta
andnud Pojale,
23 et kõik austaksid Poega, nagu nad austavad Isa. Kes ei austa Poega, ei
austa Isa, kes on Poja läkitanud.
24 Ma räägin teile tõtt: neil, kes järgivad‡, mida ma ütlen, ja usuvad
temasse, kes minu on läkitanud, on igavene elu. Neid ei mõisteta hukka,
vaid nad on läinud surmast ellu.
25 Ma räägin teile tõtt: tuleb aeg – õigupoolest on see juba käes –, kui
surnud kuulevad Jumala Poja häält, ja need, kes kuulevad, elavad!
26 Just nagu Isal on eluandev vägi iseeneses, on ta andnud sama eluandva
väe Pojale.
27 Isa on andnud talle ka õiguse kohut mõista, sest ta on inimese Poeg.
28 Ärge üllatuge sellest, sest tuleb aeg, mil kõik, kes on hauas, kuulevad
tema häält
29 ja tõusevad üles: need, kes on teinud head, elu ülestõusmiseks, ja
need, kes on teinud kurja, hukkamõistmise ülestõusmiseks.§

---

† **5:17** Või „mu Isa tegutseb alati ja mina ka“. ‡ **5:24** Sõna-sõnalt „kuulevad“. § **5:29** Vt Taanieli 12:2.

30 Ma ei suuda iseenesest midagi teha. Ma mõistan kohut selle põhjal,
mida on mulle öeldud,* ja mu otsus on õige, sest ma ei täida enda tahet,
vaid tema tahet, kes mu läkitas.
31 Kui ma väidaksin midagi enda kohta, ei oleks need väited kehtivad,
32 vaid keegi teine tunnistab minust ja ma tean, et see, mida ta minu
kohta ütleb, on õige.
33 Te küsisite Johanneselt minu kohta ja ta rääkis tõtt,
34 kuid mul ei ole vaja inimeste heakskiitu. Ma selgitan seda teile, et te
võiksite päästetud saada.
35 Johannes oli nagu eredalt põlev lamp ja te olite valmis mõnda aega
tema valgust nautima.
36 Aga tunnistus, mida mina annan, on suurem kui Johannese oma, sest
ma teen tööd, mille Isa andis mulle teha,
37 ning see on tõend, et Isa läkitas mu. Isa, kes mu läkitas, räägib
ise minu eest. Te ei ole kunagi tema häält kuulnud, te ei ole näinud,
missugune ta välja näeb,
38 ja te ei võta vastu, mida ta ütleb, sest te ei usu sellesse, kelle ta läkitas.
39 Te uurite pühi kirju, sest arvate, et saate nende abil igavese elu. Kuid
need tunnistavad minu toetuseks!
40 Ja ometi ei taha te minu juurde tulla, et võiksite elada.
41 Ma ei taotle inimeste heakskiitu
42 – ma tunnen teid ja tean, et teie sees ei ole Jumala armastust.
43 Sest ma olen tulnud oma Isa esindama† ja te ei võtnud mind vastu;
aga kui tuleb keegi, kes esindab iseennast, siis võtate ta vastu!
44 Kuidas te saate minusse uskuda, kui taotlete kiitust üksteiselt ega
taotle kiitust ainsalt tõeliselt Jumalat?
45 Aga ärge arvake, et ma süüdistan teid Isa ees. Teid süüdistab Mooses,
keda te nii väga usaldate.
46 Sest kui te tõesti usuksite Moosest, siis usuksite ka minusse, sest tema
kirjutas minust.
47 Aga kuna te ei usu, mida ta on öelnud, miks peaksite uskuma seda,
mida ütlen mina?“

6

1 Mõne aja pärast asutas Jeesus end minema Galilea järve (tuntud ka kui
Tibeeriase järv) teisele kaldale.
2 Suur rahvahulk järgnes talle, sest nad olid näinud tema terven-
damisimesid.
3 Jeesus läks üles mäele ja istus sinna koos jüngritega maha.
4 Juutide paasapüha aeg oli lähenemas.
5 Kui Jeesus üles vaatas, ja nägi suurt rahvahulka enda poole tulemas,
küsis ta Filippuselt: „Kust saame osta leiba, et neid inimesi toita?“
6 Ta küsis seda ainult sellepärast, et näha, kuidas Filippus vastab, sest
Jeesus juba teadis, mida ta teha kavatseb.
7 „Kahesaja hõbemündiga* ei saa osta piisavalt leiba, et igaühele
veidikenegi anda,“ vastas Filippus.
8 Üks tema jüngritest, Andreas, Siimon Peetruse vend, võttis sõna.
9 „Siin on üks poiss, kellel on viis odraleiba ja paar kala, aga mis kasu
sellest on, kui inimesi on nii palju?“

---

* **5:30** Vihjamisi „Jumal Isa on öelnud“. † **5:43** Sõna-sõnalt „Isa nimel“. * **6:7** Sõna-sõnalt „denaar“. Üks denaar oli väärt ühe päevapalga jagu.

10 „Pange kõik istuma,“ ütles Jeesus. Seal oli palju rohumaad, nii et kõik
istusid maha, mehi oli umbes viis tuhat.
11 Jeesus võttis leiva, tänas ja jagas selle inimestele, kui nad istusid. Sama
tegi ta kaladega, hoolitsedes selle eest, et inimesed saaksid nii palju, kui
tahavad.
12 Kui nad olid kõhu täis saanud, ütles Jeesus jüngritele: „Koguge
ülejäägid kokku, et midagi raisku ei läheks.“
13 Nii nad korjasid ja said kaksteist korvitäit viie odraleiva tükke, mida
inimesed olid söönud.
14 Kui inimesed nägid seda imet, ütlesid nad: „Muidugi on tema see
prohvet, kes pidi maailma tulema.“
15 Jeesus mõistis, et nad kavatsesid ta vägisi kuningaks teha, seega
lahkus ta neist ja läks mägedesse, et üksinda olla.
16 Kui saabus õhtu, läksid jüngrid alla järve äärde,
17 astusid paati ja suundusid üle vee Kapernauma poole. Nüüdseks oli
öö ja Jeesus ei olnud veel nende juures.
18 Tugev tuul hakkas puhuma ja järv muutus tormiseks.
19 Kui nad olid viis-kuus kilomeetrit sõudnud, nägid nad Jeesust vee peal
kõndimas ja paadi poole tulemas. Nad kohkusid väga.
20 „Ärge kartke!“ ütles ta neile. „See olen mina.“
21 Siis võtsid nad ta rõõmsalt paati ja kohe jõudsid nad kaldale, kuhu
nad olid minemas.
22 Järgmisel päeval märkas rahvas, kes oli jäänud järve teisele kaldale,
et seal oli ainult üks paat ja et Jeesus ei olnud koos jüngritega paati läinud,
vaid nad olid ilma temata lahkunud.
23 Siis saabusid teised paadid Tibeeriaselt, maabudes selle koha lähedal,
kus nad olid söönud leiba pärast seda, kui Issand oli seda õnnistanud.
24 Kui rahvas mõistis, et seal ei olnud ei Jeesust ega tema jüngreid,
astusid nad paati ja läksid Kapernauma Jeesust otsima.
25 Kui nad leidsid ta järve teiselt kaldal, küsisid nad temalt: „Rabi, millal
sa siia jõudsid?“†
26 „Ma räägin teile tõtt,“ vastas Jeesus, „te otsite mind sellepärast, et
sõite nii palju leiba, kui tahtsite, mitte sellepärast, et mõisate imetegusid.
27 Ärge olge mures toidu pärast, mis ei kesta, vaid keskenduge igavese
elu kestvale toidule, mida inimese Poeg teile annab, sest Jumal Isa on
temale oma heakskiidu pitseri pannud.“
28 Siis nad küsisid temalt: „Mida me peaks tegema, et teha seda, mida
Jumal soovib?“
29 Jeesus vastas: „Jumal tahab, et usuksite temasse, kelle ta läkitas.“
30 „Missuguse imeteo sa meie jaoks teed, et saaksime sind uskuda? Mida
sa oled võimeline tegema?“ küsisid nad.
31 „Meie esiisad sõid kõrbes mannat, nii täitus pühakirjatekst: „Ta andis
neile taevast leiba süüa.““‡
32 „Ma räägin teile tõtt: Mooses ei andnud teile leiba taevast,“ vastas
Jeesus. „See on mu Isa, kes annab teile tõelist leiba taevast.
33 Sest Jumala leib on see, kes tuleb taevast ja annab oma elu maailmale.“
34 „Issand, palun anna meile kogu aeg sellist leiba!“ ütlesid nad.
35 „Mina olen eluleib,“ vastas Jeesus. „Kes minu juurde tuleb, sel ei ole
enam kunagi nälga, ja kes minusse usub, ei tunne enam kunagi janu.

---

† **6:25** Umbmäärane küsimus, sest tegelikult huvitas neid, kuidas ta sinna oli saanud. ‡ **6:31** Tsiteeritud Psalmid 78:25, viitega salmile 2. Moosese 16:4.

36 Aga nagu ma teile varem selgitasin: te olete mind näinud,§ kuid te
ikka ei usu mind.
37 Kõik, kelle Isa annab mulle, tulevad minu juurde ja ma ei lükka neist
kedagi tagasi.
38 Sest ma ei tulnud taevast alla tegema oma tahtmist, vaid seda, mida
tahab see, kes mu läkitas.
39 Ta tahab, et ma ei kaotaks kedagi neist, kelle ta on mulle andnud, vaid
et ma ärataks nad viimsel päeval üles.*
40 Mu Isa tahab, et igaüks, kes näeb Poega ja usub temasse, saaks igavese
elu ja et ma ärataksin ta viimsel päeval üles."
41 Siis hakkasid juudid tema üle nurisema, sest ta oli öelnud: „Mina olen
leib mis tuli taevast alla."
42 Nad ütlesid: „Kas ta pole see Jeesus, Joosepi poeg? Me teame tema isa
ja ema. Kuidas ta saab siis nüüd meile öelda: „Ma tulin taevast alla"?"
43 „Jätke see nurin isekeskis," ütles Jeesus.
44 „Keegi ei saa tulla minu juurde, kui Isa, kes mu läkitas, teda ei tõmba;
ja mina äratan ta viimsel päeval üles.
45 Nagu on prohvetid Pühakirjas kirjutanud: „Kõik on Jumala
õpilased."† Igaüks, kes kuulab Isa ja õpib Isalt, tuleb minu juurde.
46 Mitte et keegi oleks Jumalat näinud, välja arvatud see, kes on Jumala
juurest; tema on Isa näinud.
47 Ma räägin teile tõtt: igaühel, kes minusse usub, on igavene elu.
48 Mina olen eluleib.
49 Teie esiisad sõid kõrbes mannat, kuid surid ikkagi.
50 Aga see on leib, mis tuleb taevast, ja mitte keegi, kes seda sööb, ei sure.
51 Mina olen eluandev leib taevast ja igaüks, kes sööb seda leiba, elab
igavesti. Leib on mu ihu, mille ma annan selleks, et maailm võiks elada."
52 Siis vaidlesid juudid ägedalt isekeskis. „Kuidas saab see mees anda
meile süüa oma liha?" küsisid nad.
53 Jeesus ütles neile: „Ma räägin teile tõtt: kui te ei söö inimese Poja liha
ega joo tema verd, ei saa te tõeliselt elada.
54 Neil, kes söövad minu liha ja joovad minu verd, on igavene elu ja ma
äratan nad viimsel päeval üles.
55 Sest minu liha on tõeline toit ja minu veri tõeline jook.
56 Kes sööb minu liha ja joob mu verd, jääb minusse ja mina jään temasse.
57 Nagu eluandev Isa läkitas mind ja ma elan Isa tõttu, samamoodi elab
minu tõttu igaüks, kes minust toitub.
58 See on see leib, mis tuli taevast alla, mitte see, mida teie esiisad sõid
ja ikkagi surid. Kes sööb seda leiba, elab igavesti."
59 Jeesus selgitas seda ajal, kui ta õpetas Kapernauma sünagoogis.
60 Paljud tema jüngritest ütlesid seda kuuldes: „Seda on raske omaks
võtta! Kes suudab seda järgida‡?"
61 Jeesus nägi, et tema jüngrid kurtsid selle üle, seepärast küsis ta neilt:
„Kas see pahandab teid?
62 Mis oleks siis, kui näeksite Poega minemas üles sinna, kus ta varem
oli?

---

§ **6:36** Viidatud kõigele, mida Jeesus oli teinud, mitte lihtsalt tema isiku nägemisele. Tegelikult kõigis vanades käsikirjades ei ole sõna „mind". * **6:39** „Viimne päev" viitab kohtupäevale, samuti salmides 40, 44, and 54. † **6:45** Tsiteeritud Jesaja 54:13. ‡ **6:60** „Järgida" mitte ainult tähenduses „mõista", vaid ka tähenduses „täita" või „nõustuda".

63 Vaim annab elu, füüsiline ihu ei anna midagi.§ Sõnad, mis ma teile rääkinud olen, on vaim ja elu!
64 Siiski on teie hulgas mõned, kes mind ei usu.“ (Jeesus oli algusest peale teadnud, kes teda ei usu ja kes ta reedab.)
65 Jeesus lisas: „Sellepärast ma ütlengi teile, et keegi ei saa minu juurde tulla, kui Isa ei ole seda võimalikuks teinud*.“
66 Sellest ajast peale loobusid paljud Jeesuse jüngrid ega järginud enam teda.
67 Siis küsis Jeesus kaheteistkümnelt jüngrilt: „Kuidas teiega on? Kas teiegi tahate ära minna?“
68 Siimon Peetrus vastus: „Issand, keda me järgiks? Sina oled ainus, kellel on igavese elu sõnad.
69 Me usume sinusse ja oleme veendunud, et sa oled Jumala Püha.“
70 Jeesus vastas: „Kas ma ei valinud teid, kahtteistkümmet jüngrit? Siiski on üks teist kurat.“
71 (Jeesus viitas Juudale, Siimon Iskarioti pojale. Ta oli kaheteistkümnest see üks, kes Jeesuse ära andis.)

7

1 Pärast seda veetis Jeesus aega Galileas ühest paigast teise käies. Ta ei tahtnud nii teha Juudamaal, sest juudid olid plaani võtnud ta tappa.
2 Aga kui oli peaaegu juutide lehtmajapüha aeg,
3 ütlesid tema vennad talle: „Sa peaksid lahkuma ja minema Juudamaale, et su järelkäijad näeksid, missuguseid imesid sa suudad teha.
4 Keegi, kes tahab kuulus olla, ei hoia oma tehtut salajas. Kui sa suudad selliseid imesid teha, siis näita ennast maailmale!“
5 Sest isegi tema enda vennad ei uskunud tõeliselt temasse.
6 Jeesus üles neile: „Mul ei ole veel aeg minna, aga teie võite minna, millal iganes soovite, sest teie jaoks on iga aeg õige.
7 Maailmal ei ole põhjust teid vihata, kuid mind ta vihkab, sest ma ütlen selgelt välja, et tema teguviis on halb.
8 Teie minge pühadele. Ma ei lähe neile pühadele, sest minu jaoks ei ole veel õige aeg.“
9 Pärast selle ütlemist jäi ta Galileasse.
10 Pärast seda kui Jeesuse vennad läksid pühadele, läks ka Jeesus, kuid mitte avalikult – ta hoidis end pilkude eest varjul.
11 Nüüd pühade ajal otsisid juudi juhid teda ja küsisid muudkui: „Kus ta on?“
12 Paljud rahva hulgast kurtsid tema peale. Mõned ütlesid: „Ta on hea inimene,“, samas teised vaidlesid vastu: „Ei! Ta petab inimesi.“
13 Aga mitte keegi ei julgenud temast avalikult rääkida, sest nad kartsid, mida juudi juhid neile teeks.
14 Kui pühad olid poole peal, läks Jeesus templisse ja hakkas õpetama.
15 Juudi juhid olid üllatunud ja küsisid: „Kuidas on sel mehel nii palju teadmisi,* kui ta pole haridust saanud?“
16 Jeesus vastas: „Minu õpetus ei ole minult, vaid temalt, kes mu läkitas.
17 Igaüks, kes otsustab järgida seda, mida Jumal tahab, teab, kas mu õpetus on pärit Jumalalt või räägin ma ainult iseenesest.
18 Need, kes räägivad iseenesest, tahavad ennast ülistada, aga see, kes ülistab teda, kes on ta läkitanud, on õige ja mitte valelik.

§ **6:63** Või „ei loe midagi“. * **6:65** Või „lubanud“, „toetanud“. * **7:15** Religioosse hariduse tähenduses.

19 Mooses andis ju teile seaduse, kuid keegi teist ei pea seadust! Miks te üritate mind tappa?“
20 „Sa oled kurja vaimu mõju all!“ vastas rahvas. „Keegi ei ürita sind tappa!“
21 „Tegin ühe imeteo† ja te kõik olete sellest šokeeritud,“ lausus Jeesus.
22 „Aga kuna Mooses käskis teil ümber lõigata – tegelikult ei pärine see Mooseselt, vaid teie esiisadelt enne teda –, siis teete ümberlõikuse hingamispäeval.
23 Kui hingamispäeval ümberlõikuse teete, et mitte Moosese seadust rikkuda, miks te siis olete minu peale vihased sellepärast, et teen kellegi hingamispäeval terveks?
24 Ärge hinnake näilise järgi; otsustage, mis on õige!“
25 Siis mõned neist, kes olid Jeruusalemmast, hakkasid arutlema: „Kas tema pole mitte see, keda nad tappa üritavad?
26 Aga vaadake, kui avalikult ta räägib ja nad ei ütle talle midagi. Mis te arvate, kas võimukandjad usuvad, et ta on Messias?
27 Kuid see pole võimalik, sest me teame, kust ta pärit on. Kui Messias tuleb, ei tea keegi, kust ta tuleb.“
28 Templis õpetades hüüdis Jeesus valju häälega: „Nii et te arvate, et tunnete mind ja teate, kust ma pärit olen? Ma ei tulnud aga iseenda pärast. See, kes mu läkitas, on tõeline. Te ei tunne teda,
29 aga mina tunnen teda, sest ma tulen tema juurest ja ta läkitas mu.“
30 Siis üritasid nad ta kinni võtma, aga keegi ei pannud kätt talle külge, sest tema aeg ei olnud veel tulnud.
31 Kuid paljud rahva hulgast hakkasid temasse uskuma. „Kui Messias ilmub, kas ta teeb siis rohkem tunnustähti, kui see inimene on teinud?“ ütlesid nad.
32 Kui variserid kuulsid rahvast temast sosistamas, siis saatsid nad koos ülempreestritega valvurid Jeesust kinni võtma.
33 Siis rääkis Jeesus rahvale: „Ma olen teie juures veel veidi aega, aga siis lähen tagasi selle juurde, kes mu läkitas.
34 Te otsite mind, kuid ei leia, ning te ei saa tulla sinna, kuhu ma lähen.“
35 Juudid ütlesid üksteisele: „Kuhu saaks ta minna, et me teda leida ei suudaks? Kas ta kavatseb minna nende juurde, kes on võõramaalaste‡ sekka hajutatud ja võõramaalasi õpetada?
36 Mida ta mõtleb, kui ütleb: „Te otsite mind, kuid ei leia, ning te ei saa tulla sinna, kuhu ma lähen“?“
37 Pühade viimasel ja kõige tähtsamal päeval tõusis Jeesus püsti ja hüüdis valju häälega: „Kellel on janu, see tulgu minu juurde ja joogu!
38 Kui te usute minusse, siis voolab teist välja eluandev vesi, nagu Pühakirjas on öeldud.“§
39 Ta vihjas Vaimule, kelle pidid hiljem saama need, kes temasse usuvad. Vaimu ei olnud veel antud, sest Jeesust ei olnud veel austatud.
40 Kui nad neid sõnu kuulsid, ütlesid mõned: „See mees on kindlasti see Prohvet!“*
41 Teised ütlesid: „Ta on Messias!“ Veel mõned ütlesid: „Kuidas saab Messias tulla Galileast?
42 Kas Pühakiri ei ütle, et Messias tuleb Taaveti soost ja Taaveti kodulinnast Petlemmast?“†

---

† **7:21** Hingamispäeval, viidates sellele, mis toimus varem, 5:1–9. ‡ **7:35** Sõna-sõnalt „kreeklaste“.
§ **7:38** Sarnaseim viide on Ülemlaul 4:15. * **7:40** Vt 6:14. † **7:42** Viidatud Miika 5:2.

43 Nii olid rahva seas tema suhtes väga tugevad eriarvamused.
44 Mõned tahtsid ta kinni võtta, kuid keegi ei pannud talle kätt külge.
45 Siis läksid valvurid tagasi ülempreestrite ja variseride juurde, kes
küsisid neilt: „Miks te teda siia ei toonud?“
46 „Keegi ei ole kunagi nii rääkinud nagu see inimene,“ vastasid valvurid.
47 „Kas ka teid on ära petetud?“ küsisid variserid neilt.
48 „Kas ükski ülematest või variseridest on temasse uskunud? Ei!
49 Aga see rahvas, kes ei tea midagi seaduse õpetustest – nad on niikuinii
neetud!“
50 Nikodeemos, kes oli varem Jeesusega kohtumas käinud, oli üks neist
ja ta küsis neilt:
51 „Kas meie seadus mõistab inimese hukka ilma kohtuistungita ja välja
uurimata, mida ta tegelikult teinud on?“
52 „Nii et ka sina oled galilealane?“ küsisid nad vastu. „Kontrolli
Pühakirjast ja sa leiad, et Galileast ei tule ühtki prohvetit!“
53 Siis läksid nad kõik ära koju,‡

8

1 Jeesus aga läks Õlimäele.
2 Varahommikul läks ta tagasi templisse, kus tema ümber kogunes palju
inimesi; ta istus maha ja õpetas neid.
3 Vaimulikud õpetajad ja variserid tõid ühe abielurikkumiselt tabatud
naise ja panid ta kõigi ette seisma.
4 Nad ütlesid Jeesusele: „Õpetaja, see naine tabati abielurikkumiselt.
5 Moosese seadus käsib sellised naised kividega surnuks visata. Mida
ütled sina?“
6 Nad ütlesid seda selleks, et Jeesus proovile panna ja lõksu püüda, et
nad saaksid ta süüdi mõista. Kuid Jeesus kummardus maha ja kirjutas
sõrmega maapinnale.
7 Nad nõudsid jätkuvalt vastust, seega tõusis ta püsti ja ütles neile: „See,
kes teist ei ole kunagi pattu teinud, võib tema pihta esimese kivi visata.“
8 Siis kummardus ta taas maha ja jätkas maa peale kirjutamist.
9 Kui nad seda kuulsid, hakkasid nad ükshaaval lahkuma, alates
vanimast, ning jätsid Jeesuse üksinda rahva keskele koos naisega, kes ikka
veel seisis seal.
10 Jeesus ajas end sirgu ja küsis naiselt: „Kus nad on? Kas keegi ei jäänud
sind surma mõistma?“
11 „Ei keegi, isand,“ vastas naine.
„Ega minagi sind surma mõista,“ ütles Jeesus talle. „Mine, ja ära tee
enam pattu.“
12 Jeesus hakkas uuesti rahvale rääkima ja ütles: „Mina olen maailma
valgus. Kui te järgite mind, ei käi te pimeduses, sest teil on eluandev
valgus.“
13 Variserid vastasid: „Sa ei või iseenda tunnistaja olla!* Sinu sõnad ei
tõesta midagi!“
14 „Isegi kui ma olen iseenda tunnistaja, on mu tunnistus tõsi,“ ütles
Jeesus neile, „sest ma tean, kust ma tulen ja kuhu ma lähen. Aga teie ei
tea, kust ma tulin või kuhu ma lähen.
15 Te otsustate tüüpilisel inimlikul moel, aga mina ei otsusta kellegi üle.

‡ **7:53** See lõik (7:53–8:11) ei asu kõigis käsikirjades selles kohas, kuid on kindel, et tegemist on autentse jutustusega. * **8:13** Või „sa lihtsalt esitad enda kohta väiteid“.

16 Isegi kui ma otsustaksin, oleks minu otsus õige, sest ma ei tee seda üksi. Isa, kes mu läkitas, on minuga.
17 Teie enda seadus ütleb†, et kahe tunnistaja tunnistus on kehtiv.
18 Mina ise olen enda tunnistaja ja mu teine tunnistaja on mu Isa, kes mu läkitas.“
19 „Kus su isa on?“ küsisid nad temalt.
„Te ei tunne mind ega mu Isa,“ vastas Jeesus. „Kui te tunneksite mind, tunneksite ka mu Isa.“
20 Jeesus selgitas seda templi varakambri lähedal õpetades. Siiski ei võtnud keegi teda kinni, sest tema aeg ei olnud veel tulnud.
21 Jeesus ütles neile jälle: „Ma lahkun ja te otsite mind, aga te surete oma patus. Te ei saa tulla sinna, kuhu mina lähen.“
22 Juudid imestasid valjuhäälselt: „Kas ta kavatseb end ära tappa? Kas ta seda mõtleb, kui ütleb: „Te ei saa tulla sinna, kuhu mina lähen“?“
23 Jeesus ütles neile: „Te olete alt, mina ülevalt. Te olete sellest maailmast, mina ei ole sellest maailmast.
24 Sellepärast ma ütlesin teile, et te surete oma pattudes. Sest kui te ei usu minusse, et „mina olen“, surete oma pattudes.“
25 Siis nad küsisid temalt: „Kes sa oled?“
„Täpselt see, keda alguses ütlesin end olevat,“ vastas Jeesus.
26 „Ma võiksin teie kohta veel palju öelda ja palju hukka mõista. Aga see, kes mu läkitas, räägib tõtt, ja see, mida mina teile siin selles maailmas räägin, on see, mida ma temalt kuulen.“
27 Nad ei saanud aru, et ta rääkis neile Isast.
28 Niisiis Jeesus selgitas neile:
„Kui olete inimese Poja üles tõstnud, siis teate, et mina olen „ma olen“ ja et ma ei tee iseenesest midagi, vaid räägin ainult seda, mida Isa mulle õpetab.
29 See, kes minu läkitas, on minuga; ta ei ole mind maha jätnud, sest ma teen alati seda, mis on talle meele järele.“
30 Paljud, kes kuulsid Jeesust neid asju rääkimas, hakkasid temasse uskuma.
31 Siis Jeesus ütles neile juutidele, kes temasse uskusid: „Kui te järgite mu õpetust, siis olete tõesti minu jüngrid.
32 Te tunnete ära tõe ja tõde teeb teid vabaks.“
33 „Me oleme Aabrahami järeltulijad! Me pole kunagi kellegi orjad olnud,“ vastasid nad. „Kuidas saad sa öelda, et me saame vabaks?“
34 Jeesus vastas: „Ma räägin teile tõtt: igaüks, kes pattu teeb, on patu ori.
35 Orjal ei ole perekonnas alatist kohta, kuid poeg on igavesti perekonna osa.
36 Kui Poeg teid vabaks teeb, siis olete tõeliselt vabad.
37 Ma tean, et te olete Aabrahami järeltulijad, kuid ometi üritate mind tappa, sest te keeldute mu sõnu vastu võtmast.
38 Ma räägin teile seda, mida Isa on mulle ilmutanud,‡ samal ajal teete teie seda, mida teie isa teid käsib.“
39 „Meie isa on Aabraham,“ vastasid nad.
„Kui te tõesti oleksite Aabrahami lapsed, siis te teeksite seda, mida Aabraham tegi,“ ütles Jeesus neile.
40 „Aga te üritate mind praegu tappa, sest ma räägin teile tõtt, mida ma Jumalalt kuulen. Aabraham ei oleks iial seda teinud.

---

† **8:17** Vt 5. Moosese 17:6 ja 5. Moosese 19:15. ‡ **8:38** Või „mida ma olen Isa juures näinud“.

41 Te teete seda, mida teeb teie isa.“
„Meie § ei ole väljaspool abielu sündinud,“ kostsid nad. „Ainult Jumal
on meie isa!“
42 Jeesus vastas: „Kui Jumal oleks tõesti teie isa, siis te armastaksite
mind. Ma tulin Jumala juurest ja olen nüüd siin. Otsust ei teinud mina,
vaid see, kes mu läkitas.
43 Miks te ei suuda mõista, mida ma räägin? Sellepärast, et te keeldute
mu sõnumit kuulmast!
44 Teie isa on kurat, ja teile meeldib oma isa kurje soove järgida. Ta oli
algusest peale mõrtsukas. Ta pole kunagi tõe eest seisnud, sest temas ei
ole tõde. Kui ta valetab, ilmutab ta oma tõelist olemust, sest ta on valetaja
ja valede isa.
45 Niisiis sellepärast, et ma räägin teile tõtt, te ei usu mind!
46 Kas keegi teist suudab tõestada, et ma olen patus süüdi? Kui ma
räägin teile tõtt, miks te ei usu mind?
47 Igaüks, kes kuulub Jumalale, kuulab, mida Jumal räägib. Põhjus, miks
te ei kuula, on see, et te ei kuulu Jumalale.“
48 „Kas meil pole õigus, kui nimetame sind kurjast vaimust vaevatud
samaarlaseks?“ küsisid juudid.
49 „Ei, mul ei ole kurja vaimu,“ vastas Jeesus. „Ma austan oma Isa, aga
teie teotate mind.
50 Ma ei ole siin endale ülistust otsimas. Aga on keegi kes teeb seda minu
eest ja kes mõistab kohut minu kasuks.
51 Ma räägin teile tõtt: kes järgib minu õpetust, see ei sure.“
52 „Nüüd me teame, et sa oled kurjast vaimust vaevatud,“ ütlesid juudid.
„Aabraham suri ja prohvetid ka ning sina ütled meile: „Kes järgib minu
õpetust, see ei sure“!
53 Kas sa oled suurem kui meie isa Aabraham? Tema suri ja prohvetid
surid. Kes sa oma arust oled?“
54 Jeesus vastas: „Kui ma ülistaksin iseennast, ei tähendaks see midagi.
Aga Jumal ise on see, kes mind ülistab, tema, kelle kohta te väidate: „Ta
on meie Jumal.“
55 Teie ei tunne teda, aga mina tunnen. Kui ma ütleksin: „Ma ei tunne
teda“, oleksin ma valetaja nagu teie. Aga ma tunnen teda ja teen seda,
mida ta ütleb.
56 Teie isa Aabraham ootas rõõmuga, et näha minu tulekut, ja ta oli väga
õnnelik, kui seda nägi.“
57 Juudid vastasid: „Sa ei ole isegi mitte viiekümneaastane ja oled
Aabrahami näinud?“
58 „Ma räägin teile tõtt: enne kui Aabraham sündis, olen mina,“* ütles
Jeesus.
59 Selle peale võtsid nad kive, et teda kividega surnuks visata, kuid Jeesus
peideti nende eest ja ta lahkust templist.

9

1 Kui Jeesus oli möödumas, nägi ta üht pimedana sündinud meest.
2 Jüngrid küsisid temalt: „Rabi, miks see mees pimedana sündis? Kas
tema tegi pattu või ta vanemad?“

§ **8:41** Sõna on originaalis rõhutatud, mis vihjab, et kuigi nemad ei olnud väljaspool abielu sündinud, siis Jeesus oli. * **8:58** Sõna-sõnalt „Enne kui Aabraham oli, olen mina“. Taaskord kasutab Jeesus nime, mille Jumal ise andis 2. Moosese 3:14. Selle tähendus ei jätnud kuulajaid ükskõikseks. Seda näitab nende reaktsioon, kui nad soovivad ta jumalateotuse eest kividega surnuks visata.

3 Jeesus vastas: „See ei ole ei selle mehe ega tema vanemate pattude
tõttu. Aga et tema elus võiks ilmneda see, mida Jumal suudab teha,
4 peame jätkuvalt tegema selle tegusid, kes mu läkitas, kuni on veel päev.
Tuleb öö, mil keegi ei saa tööd teha.
5 Sel ajal kui mina siin maailmas olen, olen ma maailma valgus.“
6 Kui Jeesus seda oli öelnud, sülitas ta maha ja tegi süljega veidi pori,
mille ta määris mehe silmadele.
7 Siis ütles Jeesus mehele: „Mine ja pese end Siiloahi tiigis (mis tähendab
„läkitatu“).“ Niisiis mees läks ja pesi ning kui ta koju läks, siis ta nägi.
8 Tema naabrid ja need, kes olid tundnud teda kerjusena, küsisid: „Kas
see pole mitte see mees, kes tavaliselt istus ja kerjas?“
9 Mõned ütlesid, et ta on see, samas teised ütlesid: „Ei, see on lihtsalt
keegi, kes näeb tema moodi välja.“ Kuid mees kordas: „See olen mina!“
10 „Kuidas sa siis näed?“ küsisid nad temalt.
11 Ta vastas: „Üks mees nimega Jeesus tegi veidi pori, määris mu
silmadele ja käskis: „Mine ja pese end Siiloahi tiigis.“ Nii ma läksin ja
pesin ja nüüd ma näen.“
12 „Kus ta on?“ küsisid nad.
„Ma ei tea,“ vastas ta.
13 Nad viisid mehe, kes oli olnud pime, variseride juurde.
14 Oli ju hingamispäev, kui Jeesus oli teinud pori ja avanud pimeda mehe
silmad.
15 Seega küsisid ka variserid, kuidas ta näeb. Mees vastas neile: „Ta
määris mu silmadele pori, ma pesin ja nüüd ma näen.“
16 Mõned variserid ütlesid: „Mees, kes seda tegi, ei saa olla Jumalast,
sest ta ei pea hingamispäeva.“ Aga teised imestasid: „Kuidas saaks patune
selliseid imesid teha?“ Nii olid nad lahkarvamusel.
17 Siis jätkasid nad mehe küsitlemist. „Mida arvad siis sina temast, ta
avas ju sinu silmad,“ küsisid nad.
„Kindlasti on ta prohvet,“ vastas mees.
18 Juudi juhid keeldusid ikkagi uskumast, et mees, kes oli olnud pime,
näeb nüüd, kuni nad kutsusid kohale mehe vanemad.
19 Nad küsisid neilt: „Kas see on teie poeg, kes teie sõnul sündis
pimedana? Kuidas ta siis nüüd näeb?“
20 Tema vanemad vastasid: „Me teame, et see on meie poeg, kes suri
pimedana.
21 Aga meil pole aimugi, kuidas ta nüüd näeb või kes ta terveks tegi.
Küsige talt endalt, ta on piisavalt vana. Ta saab ise enda eest rääkida.“
22 Põhjus, miks tema vanemad nii ütlesid, oli see, et nad kartsid, mida
juudi juhid teha võivad. Juudi juhid olid juba teatanud, et igaüks, kes
kuulutab, et Jeesus on Messias, visatakse sünagoogist välja.
23 Sellepärast ta vanemad ütlesidki: „Küsige talt endalt, ta on piisavalt
vana.“
24 Veelkord kutsusid nad sisse mehe, kes oli olnud pime, ja ütlesid talle:
„Austa Jumalat! Me teame, et see mees on patune.“
25 Mees vastas: „Kas ta on patune või mitte, seda ma ei tea. Tean vaid,
et ma olin pime ja nüüd ma näen.“
26 Siis küsisid nad talt: „Mida ta sulle tegi? Kuidas ta su silmad avas?“
27 Mees vastas: „Ma juba rääkisin teile. Kas te ei kuulanud? Miks te
tahate seda uuesti kuulda? Ega teiegi taha tema jüngriteks saada?“
28 Nad sõimasid teda valjusti ja ütlesid: „Sina oled selle mehe jünger.

29 Meie oleme Moosese jüngrid. Me teame, et Jumal rääkis Moosesega,
aga selle inimese kohta me ei tea isegi, kust ta pärit on.“
30 Mees vastas: „See on uskumatu! Te ei tea, kust ta pärit on, aga ta avas
mu silmad.
31 Me teame, et Jumal ei kuule patuseid, kuid ta kuuleb igaüht, kes teenib
teda ja täidab tema tahtmist.
32 Iialgi varem ajaloos ei ole keegi kuulnud, et pimedana sündinu saaks
terveks.
33 Kui see mees ei oleks Jumalast, ei suudaks ta midagi.“
34 „Sa oled täielikult patusena sündinud ja ometi üritad meid noomida,“
vastasid nad. Ja nad heitsid ta sünagoogist välja.
35 Kui Jeesus kuulis, et ta oli välja visatud, läks ta ja otsis mehe üles ning
küsis temalt: „Kas sa usud inimese Pojasse?“
36 Mees vastas: „Ütle mulle, kes ta on, isand, et ma saaksin temasse
uskuda.“
37 „Sa oled teda juba näinud. Tema see on, kes sinuga praegu räägib!“
ütles Jeesus talle.
38 „Ma usun sind, Issand!“ ütles mees ja põlvitas kummardades Jeesuse
ette.
39 Siis ütles Jeesus talle: „Ma olen tulnud tooma maailmale kohtuotsust*
selleks, et need, kes on pimedad, võiksid näha, ja need, kes näevad,
saaksid pimedaks.“
40 Mõned variserid, kes olid koos Jeesusega, küsisid talt: „Ega meiegi
pimedad ole?“
41 Jeesus vastas: „Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil süüd. Aga nüüd,
kui te ütlete, et näete, jääb teie süü alles.“

10

1 „Ma räägin teile tõtt: igaüks, kes ei tule lambatarasse* värava kaudu,
vaid ronib sisse muul moel, on varas ja röövel.
2 See, kes tuleb sisse värava kaudu, on lammaste karjane.
3 Väravavaht avab talle ja lambad vastavad tema häälele. Ta hüüab oma
lambaid nimepidi ja juhib nad välja.
4 Kui ta on nad välja viinud, kõnnib ta nende ees ja lambad järgnevad
talle, sest nad tunnevad tema häält.
5 Võõrale nad ei järgneks. Õigupoolest põgenevad nad võõra eest, sest
nad ei tunne võõraste häält.“
6 Kui Jeesus esitas selle illustratsiooni, siis kuulajad ei mõistnud, mida
ta sellega mõtles.
7 Niisiis selgitas Jeesus uuesti: „Ma räägin teile tõtt: mina olen lammaste
värav.
8 Kõik, kes tulid enne mind, olid vargad ja röövlid, kuid lambad ei
kuulanud neid.
9 Mina olen värav. Igaüks, kes tuleb sisse minu kaudu, saab terven-
datud.† Nad saavad tulla ja minna ning vajalikku toidust leida.
10 Varas tuleb ainult varastama, tapma ja hävitama. Mina olen tulnud
teile tooma elu – elu, mis on pilgeni täis.
11 Mina olen hea karjane. Hea karjane jätab oma elu lammaste eest.

---

* **9:39** „Kohtuotsus“ pigem valiku tegemise mõttes kui hukkamõistmise mõttes. * **10:1** „Lambatara“ või „hoov“. Sellega viidatakse taraga ümbritsetud ala maja kõrval, mis on sageli maja külge kinnitatud ja müüriga ümbritsetud. Taust on pigem küla kui avatud maastik. † **10:9** Või „päästetud“.

12 Lambaid valvama palgatud inimene ei ole karjane ja ta põgeneb, kui näeb hunti tulemas. Ta jätab lambad maha, sest nad pole tema omad, ning hunt ründab karja ja pillutab selle laiali,
13 sest mees töötab üksnes palga pärast ega hooli lammastest.
14 Mina olen hea karjane. Mina tunnen omi ja nemad tunnevad mind,
15 just nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen teda. Ma jätan oma elu lammaste eest.
16 Mul on teisi lambaid, kes ei ole selles taras. Ma pean nemadki siia tooma. Nad kuulavad mu häält ja siis on üks kari ühe karjasega.
17 Sellepärast Isa armastab mind, et ma jätan oma elu, et saaksin selle jälle võtta.
18 Keegi ei võta seda minult; mina otsustasin selle jätta. Mul on õigus see jätta ja õigus see tagasi võtta. See on käsk, mille mu Isa mulle andis."
19 Nende sõnade pärast olid juudid taas Jeesuse suhtes lahkarvamusel.
20 Paljud neist ütlesid: „Ta on kurjast vaimust vaevatud! Ta on hullumeelne! Miks te teda kuulate?"
21 Teised ütlesid: „Kurjast vaimust vaevatu ei räägi selliseid sõnu. Pealegi, kuri vaim ei suuda pimedate silmi avada."
22 Oli talv ja Jeruusalemmas templi pühitsemise püha aeg.
23 Jeesus kõndis templis Saalomoni sammaskäigus. Juudid ümbritsesid teda ja küsisid:
24 „Kui kaua sa hoiad meid teadmatuses?‡ Kui sa oled Messias, siis ütle meile otse!"
25 Jeesus vastas: „Ma juba ütlesin teile, aga te keeldute uskumast. Imeteod, mida ma oma Isa nimel teen, tõendavad, kes ma olen.
26 Te ei usu mind, sest te pole minu lambad.
27 Minu lambad tunnevad mu häält; ma tunnen neid ja nad järgnevad mulle.
28 Ma annan neile igavese elu; nad ei lähe eales kaotsi ja keegi ei saa neid minult ära kahmata.§
29 Minu Isa, kes nad mulle andis, on kõigist suurem; keegi ei saa neid temalt ära kahmata.
30 Mina ja Isa oleme üks."
31 Taaskord haarasid juudid kivid, et ta kividega surnuks visata.
32 Jeesus ütles neile: „Te olete näinud palju häid tegusid, mida ma olen Isalt teinud. Millise eest neist te mind kividega viskate?"
33 Juudid vastasid: „Me ei viska sind kividega hea tegemise pärast, vaid jumalateotuse pärast, sest sa oled kõigest inimene, kuid väidad, et oled Jumal."
34 Jeesus vastas neile: „Kas teie seaduses pole kirjutatud: „Ma ütlesin: Te olete jumalad"?*
35 Ta nimetas neid inimesi jumalateks – inimesteks, kellele tuli Jumala sõna – ja Pühakirja ei või muuta.
36 Miks te siis ütlete, et see, kelle Isa välja valis ja maailma läkitas, teotab Jumalat, sest ma ütlesin „Ma olen Jumala Poeg"?
37 Kui ma ei tee seda, mida teeb mu Isa, siis ärge mind uskuge.
38 Aga kui ma seda teen, siis isegi kui te mind ei usu, peaksite uskuma tõendite pärast, mida ma olen teinud. Nii saate teada ja mõista, et Isa on minus ja mina Isas."

---

‡ **10:24** Kõnekeelne väljend, sõna-sõnalt „meie hinge ärritad", mis tähendab ebakindla positsiooni loomist. § **10:28** Sõna-sõnalt „minu käest". Sarnaselt salmiga 29. * **10:34** Tsiteeritud Psalmid 82:6.

39 Taaskord üritasid nad teda kinni võtta, kuid ta pääses nende käest.
40 Ta läks tagasi üle Jordani jõe kohta, kus Johannes oli ristimist alustanud, ja jäi sinna.
41 Tema juurde tuli palju inimesi ja nad ütlesid: „Johannes ei teinud imetegusid, aga kõik, mida ta selle mehe kohta rääkis, on täide läinud.“
42 Paljud, kes seal olid, hakkasid Jeesusesse uskuma.

11

1 Üks mees nimega Laatsarus oli haige. Ta elas Betaanias koos oma õdede* Maarja ja Martaga.
2 Maarja oli see, kes oli Issandat lõhnaainega võidnud ja tema jalgu oma juustega kuivatanud. Tema vend Laatsarus oli haige.
3 Õed saatsid siis Jeesusele sõnumi: „Issand, su lähedane sõber on haige.“
4 Kui Jeesus uudist kuulis, ütles ta: „Selle haiguse lõpptulemus ei ole surm. Selle kaudu ilmneb Jumala au, et Jumala Poeg saaks austatud.“
5 Kuigi Jeesus armastas Martat, Maarjat ja Laatsarust
6 ning oli kuulnud, et Laatsarus on haige, jäi ta veel kaheks päevaks sinna, kus ta oli.
7 Siis ütles ta jüngritele: „Lähme tagasi Juudamaale.“
8 Jüngrid vastasid: „Rabi, alles mõne päeva eest üritasid juudid sind kividega surnuks visata. Kas sa tõesti tahad praegu sinna tagasi minna?“
9 „Eks ole päevas kaksteist tundi?“ vastas Jeesus.
10 „Kui kõnnid päeval, siis sa ei komista, sest sa näed selle maailma valguses, kuhu sa lähed. Aga kui sa kõnnid öösel, siis sa komistad, sest sul ei ole valgust.“
11 Pärast selle rääkimist ütles ta: „Meie sõber Laatsarus on magama jäänud, aga ma lähen sinna ja äratan ta üles!“
12 Jüngrid ütlesid: „Issand, kui ta magab, siis hakkab tal parem.“
13 Jeesus oli vihjanud Laatsaruse surmale, kuid jüngrid arvasid, et ta mõtleb tegelikku magamist.†
14 Niisiis ütles Jeesus neile otse: „Laatsarus on surnud.
15 Teie pärast olen ma rõõmus, et mind polnud seal, sest nüüd saate minusse uskuda. Lähme teda vaatama.“
16 Kaksik Toomas ütles oma kaasjüngritele: „Lähme ka, et võiksime koos temaga surra.“‡
17 Kui Jeesus kohale jõudis, sai ta teada, et Laatsarus oli nelja päeva eest hauda pandud.
18 Betaania asus Jeruusalemmast ainult kolme kilomeetri kaugusel
19 ja paljud juudid olid tulnud Maarjat ja Martat venna kaotuse pärast lohutama.
20 Kui Marta sai teada, et Jeesus tuleb, läks ta välja temaga kohtuma, kuid Maarja jäi majja.
21 Marta ütles Jeesusele: „Issand, kui sa oleksid siin olnud, siis mu vend ei oleks surnud.
22 Aga ma olen kindel, et isegi nüüd annab Jumal sulle, mida iganes sa palud.“
23 Jeesus ütles talle: „Sinu vend tõuseb surnuist üles.“

---

* **11:1** Algtekstis on öeldud, et Laatsarus elas Betaanias koos Maarja ja oma õe Martaga. Kuid salmis 2 on mainitud, et Laatsarus on Maarja vend, nii et parem on nende suhe kohe alguses kindlaks määrata. † **11:13** Uues Testamendis kujutab magamine sageli surma. ‡ **11:16** „Tema“ tähendab Jeesust.

24 „Ma tean, et ta tõuseb surnuist üles viimsepäeva ülestõusmisel,“
vastas Marta.
25 Jeesus ütles: „Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minusse usub, see
elab, isegi kui ta sureb.
26 Mitte keegi, kes elab minus ja usub minusse, ei sure. Kas sa usud
seda?“
27 „Jah, Issand,“ vastas Marta, „ma usun, et sina oled Messias, Jumala
Poeg, see, kes pidi siia maailma tulema.“
28 Kui Marta seda oli öelnud, läks ta ja ütles oma õele Maarjale salaja:
„Õpetaja on siin ja tahab sind näha.“
29 Kohe kui Maarja seda kuulis, tõusis ta kiiresti ja läks Jeesusele vastu.
30 Jeesus ei olnud veel külasse jõudnud. Ta oli ikka veel selles kohas,
kus Marta temaga oli kohtunud.
31 Juudid, kes olid olnud Maarjat majas lohutamas, nägid, kuidas ta
kiiresti tõusis ja lahkus. Nad järgnesid talle, arvates, et ta läheb haua
juurde nutma.
32 Kui Maarja jõudis paika, kus Jeesus oli, ja ta nägi Jeesust, langes ta
tema jalge ette ja ütles: „Issand, kui sa siin oleksid olnud, siis mu vend ei
oleks surnud.“
33 Kui Jeesus nägi teda nutmas ja juute, kes tulid samuti temaga koos
nutma, läks ta endast välja§.
34 „Kuhu te ta panite?“ küsis ta.
Nad vastasid: „Issand, tule ja vaata.“
35 Siis nuttis ka Jeesus.
36 „Näete, kui väga ta teda armastas,“ ütlesid juudid.
37 Aga mõned neist ütlesid: „Kui ta suutis pimeda mehe silmad avada,
kas ta ei oleks suutnud hoida Laatsarust suremast?“
38 Endast väljas olles läks Jeesus haua juurde. See oli koobas, mille suu
ette oli pandud suur kivi.
39 „Eemaldage kivi,“ käskis Jeesus.
Kuid Marta, surnud mehe õde, ütles: „Issand, seal on nüüd kohutav
hais, sest ta on neli päeva surnud olnud.“
40 „Kas ma ei öelnud sulle, et kui sa usuksid minusse, näeksid sa Jumala
au?“ vastas Jeesus.
41 Niisiis eemaldasid nad kivi. Jeesus vaatas taeva poole ja ütles: „Isa,
ma tänan sind, et sa mind kuuled.
42 Ma tean, et sa kuuled mind alati. Ütlen seda siin seisva rahva pärast,
et nad usuksid, et sina läkitasid mu.“
43 Pärast neid sõnu hüüdis Jeesus: „Laatsarus, tule välja!“
44 Surnud mees tuli välja, käed ja jalad linaste ribadega kinni seotud
ning riie näo ümber.
„Siduge ta lahti ja laske ta vabaks,“ käskis Jeesus.
45 Selle tulemusena hakkasid Jeesusesse uskuma paljud juudid, kes olid
tulnud Maarjat lohutama ja nägid, mida Jeesus tegi.
46 Kuid teised läksid variseride juurde ja jutustasid neile, mida Jeesus oli
teinud.
47 Seejärel kutsusid ülempreestrid ja variserid kokku valitseva nõukogu
koosoleku. „Mida me peame tegema?“ küsisid nad. „See mees teeb palju
imetegusid.

§ **11:33** Siin kasutatud sõna väljendab jõulist emotsiooni, isegi viha. Kasutatakse ka salmis 38.

48 Kui me laseme tal jätkata, hakkavad kõik temasse uskuma ning siis
hävitavad roomlased nii templi kui ka meie rahva.“*
49 „Te ei saa millestki aru!“ ütles Kaifas, kes oli tol aastal ülempreester.
50 „Kas te ei mõista, et teile on parem, et üks inimene sureb rahva eest,
nii et kogu rahvast ei hävitataks?“
51 Ta ei öelnud seda iseenesest, vaid tolle aasta ülempreestrina kuulutas
ta prohvetlikult, et Jeesus sureb rahva eest.
52 Ja mitte ainult juudi rahva eest, vaid kõigi hajutatud Jumala laste eest,
et nad saaksid kokku kogutud ja üheks.
53 Sellest ajast peale tegid nad plaane, kuidas nad saaksid Jeesust tappa.
54 Seega ei rännanud Jeesus avalikult juutide hulgas, vaid läks
kõrbelähedases piirkonnas asuvasse Efraimi linna ja jäi oma jüngritega
sinna.
55 Oli peaaegu juutide paasapüha aeg ja palju rahvast läks maalt
Jeruusalemma, et end paasapüha jaoks puhastada†.
56 Inimesed otsisid Jeesust ja rääkisid temast, kui nad templis seisid.
„Mida te arvate?“ küsisid nad üksteiselt. „Kas ta tuleb pühadele?“
57 Ülempreestrid ja variserid olid andnud korralduse, et igaüks, kes
teab, kus Jeesus on, peab sellest teatama, et nad saaksid ta kinni võtta.

12

1 Kuus päeva enne paasapüha läks Jeesus Betaaniasse Laatsaruse juurde,
kes oli surnuist üles äratatud.
2 Seal korraldati tema auks pidusöök. Marta aitas toitu serveerida, samal
ajal istus Laatsarus koos Jeesuse ja teiste külalistega laua ääres.
3 Maarja tõi umbes pool liitrit* puhast nardiõli, võidis Jeesuse jalgu ja
kuivatas neid oma juustega. Parfüümi lõhn täitis kogu maja.
4 Aga üks jüngritest, Juudas Iskariot, kes hiljem Jeesuse ära andis, küsis:
5 „Miks ei müüdud seda parfüümi ära ega antud raha vaestele? See oli
väärt kolmsada denaari.“†
6 Ta ei öelnud seda sellepärast, et ta hoolis vaestest, vaid sellepärast, et
ta oli varas. Tema oli see, kes hoolitses jüngrite raha eest ja ta võttis sageli
sellest endale.
7 „Ärge arvustage teda,“‡ vastas Jeesus. „Ta tegi seda minu ma-
tusepäevaks valmistudes.
8 Vaeseid on teie juures alati,§ kuid mind ei ole siin alati.“
9 Suur hulk juute oli avastanud, et ta on seal. Nad tulid sinna mitte ainult
Jeesust vaatama, vaid nad tahtsid näha ka Laatsarust, meest, kelle Jeesus
oli surnuist üles äratanud.
10 Niisiis kavatsesid ülempreestrid tappa ka Laatsaruse,
11 kuna tema pärast ei järginud nii paljud enam juudi juhte, vaid
hakkasid Jeesusesse uskuma.
12 Järgmisel päeval kuulsid paasapühale tulnud rahvahulgad, et Jeesus
on teel Jeruusalemma.
13 Nad lõikasid palmioksi ja läksid teda tervitama, hüüdes: „Hosanna!
Õnnistatud on see, kes tuleb Issanda nimel. Õnnistatud on Iisraeli
kuningas.“*

---

* **11:48** Sõna-sõnalt „selle paiga ja rahva“. † **11:55** Terve rea religioossete rituaalidega. * **12:3** Litra, umbes 12 untsi ehk pool liitrit. † **12:5** Umbes aasta palk, päevapalk oli üks denaar. ‡ **12:7** Või „jätke ta rahule“. § **12:8** Vt 5. Moosese 15:11. * **12:13** Tsiteeritud Psalmid 118:26.

14 Jeesus leidis noore eesli ja ratsutas selle seljas, nagu öeldakse
Pühakirjas:
15 „Ära karda, Siioni tütar. Vaata, su kuningas tuleb, ratsutab eeslisälu
seljas.“†
16 Sel ajal Jeesuse jüngrid ei mõistnud, mida need asjad tähendavad.
Alles pärast tema ülendamist‡ nad mõistsid, et juhtunu oli prohvetite
poolt ette kuulutatud ja käis tema kohta.
17 Paljud rahva seast olid näinud, kuidas Jeesus kutsus Laatsaruse hauast
välja ja äratas ta surnuist üles ning nad jutustasid seda lugu.
18 See oli põhjus, miks nii paljud läksid Jeesusega kohtuma – sest nad
olid kuulnud sellest imeteost.
19 Variserid ütlesid üksteisele: „Vaadake, me ei jõua kuhugi. Kõik
jooksevad tema järel.“
20 Ka mõned kreeklased olid tulnud pühadele Jumalat teenima.
21 Nad tulid Galilea Betsaidast pärit Filippuse juurde ja ütlesid: „Isand,
me tahaksime Jeesust näha.“
22 Filippus läks ja rääkis Andreasele. Siis läksid nad koos Jeesuse juurde
ja rääkisid talle.
23 Jeesus vastas: „Inimese Pojal on tulnud aeg, et ta saaks austatud.
24 Ma räägin teile tõtt: kui nisutera ei külvata mulda ja ta ei sure§, jääb
ta lihtsalt üheks teraks. Aga kui ta sureb, annab ta veel palju nisuteri.
25 Kui te armastate oma elu, siis te kaotate selle, aga kui te ei armasta
oma elu selles maailmas, siis hoiate oma elu igavesti.
26 Kui tahate mind teenida, peate mind järgima. Minu teenijad on seal,
kus olen mina, ja mu Isa austab igaüht, kes mind teenib.
27 Nüüd olen ma murelik. Mida peaksin ütlema? „Isa, säästa mind
sellest tulevasest kannatuste ajast?“* Ei, sest sellepärast ma tulingi – et
minna läbi selle kannatuste aja.
28 Isa, näita mulle oma iseloomu au.“†
Taevast kostis hääl, mis ütles: „Ma olen juba selle au näidanud ja näitan
seda veel.“
29 Rahvas, kes seal seisis, kuulis seda. Mõned ütlesid, et see oli
kõuemürin, teised ütlesid, et ingel rääkis temaga.
30 Jeesus ütles neile: „See hääl ei kõnelenud minu, vaid teie pärast.
31 Nüüd on selle maailma kohus; nüüd heidetakse selle maailma vürst
välja.
32 Aga kui mind maa pealt üles tõstetakse, tõmban ma kõik enda
juurde.“
33 (Ta ütles seda, et viidata, missugust surma pidi ta surema.)
34 Rahvas vastas: „Seadus‡ ütleb, et Messias elab igavesti, kuidas sa saad
siis öelda, et inimese Poeg „tõstetakse üles“? Kes on „inimese Poeg“?“
35 Jeesus vastas: „Valgus on siin teie juures veidi aega. Kõndige, kuni
teil on valgus, et pimedus ei tabaks teid ootamatult. Need, kes kõnnivad
pimeduses, ei tea, kuhu nad lähevad.
36 Uskuge valgusesse, kuni see teil on, et te saaksite valguse lasteks.“ Kui
Jeesus oli neile seda öelnud, siis ta lahkus ja peitis end nende eest.
37 Aga hoolimata kõigist imetegudest, mida Jeesus oli nende juuresolekul
teinud, ei uskunud nad ikkagi Jeesusesse.

---

† **12:15** Tsiteeritud Sakarja 9:9. ‡ **12:16** Ülendatud: ülestõusmises ja taevaminemises. § **12:24** Tähenduses, et paistab, nagu ta sureks. * **12:27** Sõna-sõnalt „sellest tunnist“. † **12:28** Või „nime“. Nimi on iseloomu sünonüüm. ‡ **12:34** Viidatud sellele, mida meie nimetame Vanaks Testamendiks.

38 Nii läks täide prohvet Jesaja sõnum: „Issand, kes on uskunud seda,
mida neile rääkisime? Kellele on Issanda vägi ilmutatud?“§
39 Nad ei suutnud temasse uskuda ja nii täitsid nad selle, mida Jesaja on
veel öelnud:
40 „Ta pimestas nende silmad ja tegi nende mõistuse nüriks, et nende
silmad ei näeks ja mõistus ei mõtleks ja nad ei pöörduks minu poole, sest
kui nad seda teeksid, siis ma tervendaksin nad.“*
41 Jesaja nägi Jeesuse au ja ütles seda temale viidates.
42 Isegi palju juhte uskus temasse. Kuid nad ei tunnistanud seda
avalikult, sest ei tahtnud, et variserid nad sünagoogist välja heidaks,
43 sest nad armastasid inimeste imetlust rohkem kui Jumala heakskiitu.
44 Jeesus hüüdis: „Kui te usute minusse, siis ei usu te ainult minusse,
vaid ka temasse, kes mu läkitas.
45 Kui te näete mind, näete teda, kes mu läkitas.
46 Ma olen tulnud nagu valgus, mis paistab maailmas, nii et kui usute
minusse, ei jää te pimedusse.
47 Ma ei mõista kohut kellegi üle, kes kuuleb mu sõnu, kuid ei tee nende
järgi. Ma tulin maailma päästma, mitte selle üle kohut mõistma.
48 Kes mu tagasi lükkab ja kes ei võta mu sõnu vastu, selle üle
mõistetakse kohut lõpuaja kohtus vastavalt sellele, mida ma olen öelnud.
49 Sest ma ei räägi enda nimel, vaid Isa nimel, kes mu läkitas. Tema on
see, kes õpetab mind, mida ja kuidas öelda.
50 Ma tean, et see, mida tema käsib mul öelda, toob igavese elu; nii et
kõik, mida ma räägin, on see, mida Isa mind käsib.“

13

1 Oli päev enne paasapüha; Jeesus teadis, et oli tulnud aeg lahkuda siit
maailmast ja minna oma Isa juurde. Ta oli armastanud maailmas neid, kes
olid tema omad, ning nüüd ilmutas ta täielikku armastust* nende vastu.
2 Oli õhtusöögi aeg ja kurat oli juba pannud Juuda, Siimon Iskarioti poja
pähe mõtte Jeesus ära anda.
3 Jeesus teadis, et Isa oli andnud kõik tema võimusesse† ja et ta oli tulnud
Jumala juurest ja pidi Jumala juurde tagasi minema.
4 Niisiis tõusis Jeesus õhtusööki söömast üles, võttis ära oma kuue ja
pani endale rätiku ümber vöö.
5 Ta valas vett kaussi, hakkas pesema oma jüngrite jalgu ja kuivatas neid
enda ümber mähitud rätikuga.
6 Ta tuli Siimon Peetruse juurde, kes küsis talt: „Issand, kas sa kavatsed
mu jalgu pesta?“
7 Jeesus vastas: „Praegu ei saa sa aru, mida ma sinu heaks teen, aga ühel
päeval sa mõistad.“
8 „Ei!“ protestis Peetrus. „Sa ei pese iial mu jalgu!“
Jeesus kostis: „Kui ma sind ei pese, ei ole sul osa minuga.“
9 „Issand, siis pese ka mu käsi ja pead, mitte ainult jalgu!“ hüüatas
Siimon Peetrus.
10 Jeesus vastas: „Neil, kes on end pesnud, on vaja ainult jalgu pesta ja
siis on nad üleni puhtad. Te olete puhtad, aga mitte kõik teist.“

§ **12:38** Tsiteeritud Jesaja 53:1. * **12:40** Tsiteeritud Jesaja 6:10. * **13:1** „Täielik armastus“. Siin kasutatud sõna tähendab nii „täielik“ kui ka „lõpp“, nii et alternatiivne tõlge oleks „ta armastas neid lõpuni“, mis oleks samuti konteksti sobiv. Kuid Jeesuse armastuse demonstratsioon, mis hõlmab risti, näitab tõepoolest Jumala armastuse täielikku ulatust. † **13:3** Sõna-sõnalt „tema kätesse“.

11 Sest ta teadis, kes ta ära annab. Sellepärast ta ütleski: „Kõik teist ei
ole puhtad.“
12 Pärast seda kui Jeesus oli nende jalad pesnud, pani ta uuesti kuue
selga ja istus maha. „Kas te saate aru, mida ma teile tegin?“ küsis ta neilt.
13 „Te nimetate mind õpetajaks ja Issandaks ning teete õigesti, sest see
ma olen.
14 Kui nüüd mina, teie Õpetaja ja Issand, pesin teie jalgu, peaksite teiegi
üksteise jalgu pesema.
15 Olen näidanud teile eeskuju, nii et te peaksite tegema sama mida mina.
16 Ma räägin teile tõtt: teenijad ei ole tähtsamad kui nende isand ja
läkitatu ei ole suurem kui läkitaja.
17 Nüüd, mil te seda mõistate, olete õnnistatud, kui te seda ka teete.
18 Ma ei räägi teist kõigist; ma tean neid, kelle ma olen valinud. Aga
see on selleks, et täituks Pühakiri: „See, kes jagab minuga toitu, on minu
vastu pöördunud.“‡
19 Ma räägin seda teile praegu, enne kui see toimub, nii et kui see toimub,
oleksite te veendunud, et ma olen see, kes ma olen.
20 Ma räägin teile tõtt: kes iganes võtab vastu selle, kelle ma läkitan,
võtab vastu minu, ja kes iganes võtab vastu minu, võtab vastu selle, kes
mu läkitas.“
21 Kui Jeesus seda oli öelnud, oli ta sügavalt mures ja teatas: „Ma räägin
teile tõtt: üks teist annab mu ära.“
22 Jüngrid vaatasid üksteisele otsa ja nuputasid, kellest neist Jeesus
räägib.
23 Jünger, keda Jeesus armastas§, istus lauas Jeesuse kõrval ja nõjatus
tema lähedale.
24 Siimon Peetrus andis talle märku, et ta küsiks Jeesuselt, kellest ta
räägib.
25 Siis ta kallutas end Jeesuse poole ja küsis: „Issand, kes see on?“
26 Jeesus vastas: „See on tema, kellele ma annan sissekastetud leivatüki.“
27 Pärast leivatüki sissekastmist andis ta selle Juudale, Siimon Iskarioti
pojale. Kui Juudas võttis leiva vastu, sisenes temasse Saatan. „Tee kiiresti
seda, mida sa teha kavatsed,“ ütles Jeesus talle.
28 Mitte keegi lauas ei mõistnud, mida Jeesus sellega mõtles.
29 Kuna Juudas vastutas raha eest, arvasid mõned, et Jeesus käskis tal
minna ja osta midagi paasapühaks vajalikku või annetada midagi vaestele.
30 Juudas lahkus kohe pärast seda, kui oli leivatüki võtnud, ning läks
välja öhe.
31 Pärast tema lahkumist ütles Jeesus: „Nüüd on inimese Poeg austatud
ja tema kaudu on austatud Jumal.
32 Kui Jumal on tema kaudu austatud, siis austab Jumal Poega ennast ja
ta austab teda kohe.
33 Mu lapsed, olen teiega ainult veidi aega veel. Te otsite mind, aga ma
ütlen teile sama, mida ma ütlesin juutidele: te ei saa tulla sinna, kuhu
mina lähen.
34 Ma annan teile uue käsu: armastage üksteist. Armastage üksteist
samamoodi, naga mina olen teid armastanud.
35 Kui te armastate üksteist, tõestate kõigile, et olete minu jüngrid.“
36 Siimon Peetrus küsis talt: „Kuhu sa lähed, Issand?“

‡ **13:18** Tsiteeritud Psalmid 41:10.
§ **13:23** Tavaliselt mõistetakse selle all Johannese viidet iseendale (vt ka 20:2, 21:7, 21:20).

Jeesus vastas: „Praegu ei saa sa tulla sinna, kuhu ma lähen. Sa järgned
mulle hiljem.“
37 „Issand, miks ma ei saa praegu sulle järgneda?“ küsis Peetrus. „Ma
jätan oma elu sinu eest.“
38 „Kas sa tõesti oled valmis minu pärast surema? Ma räägin sulle tõtt:
enne kui kukk kireb, salgad sa mind kolm korda,“ vastas Jeesus.

14

1 „Ärge laske oma meeltel ärevil olla. Uskuge Jumalasse ja uskuge ka
minusse.*
2 Minu Isa majas on palju ruumi. Kui see nii ei oleks, siis oleksin teile
öelnud. Ma lähen teile kohta ette valmistama.
3 Kui ma olen läinud ja teile koha valmistanud, tulen ma tagasi ja võtan
teid endaga kaasa, nii et ka teie saaksite seal koos minuga olla.
4 Te teate teed sinna, kuhu ma lähen.“
5 Toomas ütles talle: „Issand, me ei tea, kuhu sa lähed. Kuidas me saame
teada teed?“
6 Jeesus vastas: „Mina olen tee ja tõde ja elu. Keegi ei tule Isa juurde
muidu, kui ainult minu kaudu.
7 Kui te oleksite mind tundnud, tunneksite ka mu Isa. Nüüdsest peale te
tunnete teda ja olete teda näinud.“
8 Filippus ütles: „Issand, näita meile Isa, siis oleme kindlad.“
9 Jeesus vastas: „Filippus, ma olen nii kaua teie juures olnud ja te ei
tunne mind ikka veel? Kes on näinud mind, on näinud Isa. Kuidas te
saate öelda: „Näita meile Isa“?
10 Kas te ei usu, et ma elan Isas ja Isa elab minus? Sõnad, mis ma
kõnelen, ei ole minu omad; Isa, kes minus elab, teeb oma tööd.
11 Uskuge mind, kui ma ütlen teile, et ma elan Isas ja Isa elab minus, või
vähemalt uskuge kõigi mu tegude tõttu, mis seda tõendavad.
12 Ma räägin teile tõtt: kes usub minusse, teeb sama, mida teen mina.
Õigupoolest teeb ta isegi suuremaid asju†, sest mina lähen Isa juurde.
13 Ma teen seda, mida iganes te minu nimel palute, et Isa saaks Poja
kaudu austatud.
14 Mida iganes te minu nimel palute, seda ma teen.
15 Kui te mind armastate, siis peate mu käske.
16 Ma palun Isa ja ta saadab teile teise Lohutaja,‡
17 tõe Vaimu, kes on alati teie juures. Maailm ei saa teda vastu võtta,
sest ta ei otsi teda ega tunne teda. Aga teie tunnete teda, sest ta elab teie
juures ja on teie sees.
18 Ma ei jäta teid maha nagu vaeslapsi: ma tulen teie juurde tagasi.
19 Peagi maailm ei näe mind enam, aga teie näete. Kuna mina elan, elate
ka teie.
20 Sel päeval§ saate teada, et ma elan Isas, teie elate minus ja mina elan
teis.
21 Kes minu käske peavad, on need, kes mind armastavad; kes mind
armastavad, neid armastab mu Isa. Ka mina armastan neid ja ilmutan
end neile.“
22 Juudas (mitte Iskariot) vastas: „Issand, miks sa ilmutad end meile ja
mitte maailmale?“

---

* **14:1** Või „Uskuge Jumalasse, siis usute ka minusse“. † **14:12** Ulatuselt suuremaid. ‡ **14:16** Lohutaja: algne sõna (parakletos) viitab sellele, keda on kutsutud kõrval käima ja abistama. Vt ka 14:26, 15:26, 16:7 ja 1. Johannese 2:1. § **14:20** Viidatud salmile 18, peamiselt vihjega tema tulemisele nende juurde pärast ülestõusmist.

23 Jeesus vastas: „Kes mind armastab, teeb nii, nagu ma ütlen. Minu Isa
armastab neid ja me tuleme ja teeme tema juurde oma kodu.
24 Kes mind ei armasta, ei tee nii, nagu ma ütlen. Need sõnad ei ole
minult, need on Isalt, kes mu läkitas.
25 Ma selgitan seda teile sel ajal, kui ma olen veel siin teie juures.
26 Aga kui isa saadab minu asemel* Lohutaja, Püha Vaimu, siis ta õpetab
teile kõike ja tuletab teile meelde kõik, mida ma teile rääkisin.
27 Rahu ma jätan teile; oma rahu annan ma teile. Rahu, mille mina teile
annan, ei ole selline, nagu maailm annab. Ärge laske oma meeltel ärevil
olla ja ärge kartke.
28 Te kuulsite, et ma ütlesin teile: „Ma lähen ära, aga ma tulen teie
juurde tagasi.“ Kui te tõesti mind armastaksite, oleksite rõõmsad, et ma
lähen Isa juurde, sest Isa on suurem kui mina.
29 Olen seda teile selgitanud praegu, enne kui see toimub, et kui see
toimub, siis te usuksite kindlalt.
30 Ma ei saa teiega enam kauem rääkida, sest selle maailma vürst on
tulemas. Tal ei ole võimu mind valitseda,
31 aga ma teen seda, mida mu Isa käskis mul teha, et maailm teaks, et
ma armastan Isa. Tõuske nüüd, hakkame minema.“

15

1 „Mina olen tõeline viinapuu ja mu isa on aednik.
2 Ta lõikab ära iga mu oksa, mis vilja ei kanna. Ta kärbib iga oksa, mis
vilja kannab, et see saaks veel rohkem vilja kanda.
3 Teie olete juba kärbitud ja saanud puhtaks* selle kaudu, mida ma olen
teile rääkinud.
4 Jääge minusse, ja mina jään teisse.† Just nagu oks ei saa vilja kanda,
kui ta on viinapuust lahus, samamoodi on teiega: te ei saa vilja kanda, kui
te minusse ei jää.
5 Mina olen viinapuu, teie olete oksad. Kes jääb minusse ja mina temasse,
see kannab külluslikult vilja, sest ilma minuta ei suuda te midagi teha.
6 Kes ei jää minusse, on nagu oks, mis on välja visatud ja kuivab ära.
Sellised oksad kogutakse kokku, visatakse tulle ja põletatakse ära.
7 Kui te jääte minusse ja minu sõnad jäävad teisse, siis paluge, mida
iganes tahate, ja see antakse teile.
8 Minu Isa on austatud, kui te kannate külluslikult vilja ja tõestate
sellega, et olete minu jüngrid.
9 Ma olen teid armastanud samamoodi, nagu Isa armastab mind. Jääge
minu armastusse.
10 Kui te teete, mida ma ütlen, siis jääte minu armastusse, just nagu mina
teen seda, mida mu Isa ütleb, ja jään tema armastusse.
11 Olen seda teile selgitanud, et minu rõõm võiks olla teis ja teie rõõm
võiks olla täielik.
12 See on minu käsk: armastage üksteist nii, nagu mina olen armastanud
teid.
13 Ei ole suuremat armastust kui anda elu oma sõprade eest.
14 Teie olete minu sõbrad, kui teete seda, mida ma teid käsin.

---

* **14:26** Sõna-sõnalt „minu nimel“. See väljend võib tähendada „minu autoriteediga“, „minu kaudu“, „mulle kuuluva“ jne. Tegelikult viidatakse nii isikule ja tema iseloomule. * **15:3** Kärpimise kohta kasutatud sõna selles kontekstis on sõna-sõnalt „puhastama“. † **15:4** Ilmselgelt mõeldakse siin sisseütleva käändega ühendusse jäämist, nagu selgub ülejäänud salmist.

15 Ma ei nimeta teid enam sulasteks, sest sulased ei ole oma isanda
saladustesse pühendatud.‡ Ma nimetan teid sõpradeks, sest olen selgi-
tanud teile kõike, mida Isa mulle on öelnud.
16 Teie ei valinud mind, vaid mina valisin teid. Olen andnud teile
kohustuse minna ja kanda kestvat vilja. Nii annab Isa teile, mida iganes te
minu nimel palute.
17 See on minu käsk teile: armastage üksteist.
18 Kui maailm teid vihkab, siis meenutage, et enne teid vihkas ta mind.
19 Kui te oleksite selle maailma osa, siis armastaks maailm teid nagu
omi. Aga te ei ole selle maailma osa ja mina olen teid maailmast valinud
– sellepärast maailm vihkab teid.
20 Pidage meeles, mida ma teile rääkisin: teenijad ei ole oma isandast
tähtsamad. Kui nad kiusasid taga mind, kiusavad nad taga teidki. Kui nad
oleksid teinud seda, mida mina käskisin, teeksid nad ka seda, mida teie
neile ütlete.
21 Aga kõike seda teevad nad teile minu pärast, sest nad ei tunne seda,
kes mu läkitas.
22 Kui ma ei oleks tulnud ja neile rääkinud, ei oleks nad patus süüdi, aga
nüüd ei ole neil oma patule ettekäänet.
23 Kes vihkab mind, see vihkab ka mu Isa.
24 Kui ma ei oleks andnud neile selliseid tõendeid tegude kaudu, mida
keegi ei olnud varem teinud, ei oleks nad patus süüdi, kuid vaatamata
sellele, et nad nägid seda kõike, vihkasid nad mind ja mu Isa.
25 Aga just see täidab Pühakirja sõnad: „Nad vihkasid mind täiesti
põhjuseta.“§
26 Kuid ma saadan teile Isa juurest Lohutaja. Kui tema tuleb, toob ta
minu kohta tunnistuse. Ta on tõe Vaim, kes tuleb Isa juurest.
27 Ka teie annate minust tunnistust, sest te olete algusest peale minu
juures olnud.

16

1 Olen seda teile rääkinud, et teie usk minusse ei kaoks.
2 Nad heidavad teid sünagoogidest välja; õigupoolest tuleb aeg, mil
need, kes teid tapavad, arvavad, et teevad Jumalale teene.
3 Nad teevad seda, sest nad ei ole kunagi tundnud Isa ega mind. Olen
teile seda rääkinud, et kui see toimub, tuleks teile meelde, mida ma teile
rääkisin.
4 Mul ei olnud vaja seda teile kohe alguses rääkida, sest siis jäin ma teie
juurde.
5 Aga nüüd lähen ma tema juurde, kes mu läkitas, ja ometi ei küsi teist
keegi: „Kuhu sa lähed?“
6 Muidugi olete praegu, mil ma teile rääkisin, südamevaluga täidetud.
7 Aga ma räägin teile tõtt: teile on parem, et ma lähen ära, sest kui ma
ei läheks, ei tuleks teie juurde Lohutaja. Kui ma ära lähen, saadan ma
tema teie juurde.
8 Kui ta tuleb, veenab ta neid, kes on maailmas, et nad on valesti aru
saanud patust, õigusest ja kohtust:
9 patust, et nad ei uskunud minusse;
10 õigusest, et ma lähen Isa juurde ja te ei näe mind enam;
11 kohtust, et selle maailma valitseja on juba surma mõistetud.*

---

‡ **15:15** Sõna-sõnalt „sulane ei tea, mida tema isand teeb“. § **15:25** Tsiteeritud Psalmid 35:19 või Psalmid 69:5. * **16:11** Või „selle maailma valitseja üle on juba kohus mõistetud“.

12 On veel palju, mida ma tahan teile selgitada, kuid te ei suuda seda
praegu taluda.
13 Aga kui tõe Vaim tuleb, õpetab ta teile kogu tõde. Ta ei räägi
iseenesest, vaid ta kõneleb ainult seda, mida kuuleb, ning räägib teile,
mis hakkab toimuma.
14 Ta toob au mulle, sest ta õpetab teile seda, mida minult saab.
15 Kõik, mis kuulub Isale, on minu oma. Sellepärast ma ütlesin, et Vaim
õpetab teile seda, mida minult saab.
16 Veidi aja pärast ei näe te mind enam, aga siis veidi aja pärast te näete
mind."
17 Mõned tema jüngritest ütlesid üksteisele: „Mida ta mõtleb sellega:
„Veidi aja pärast ei näe te mind enam, aga siis veidi aja pärast te näete
mind" ja „Sest ma lähen Isa juurde"?"
18 Nad küsisid: „Mida ta mõtleb selle „veidi aja pärast" all? Me ei tea,
millest ta räägib."

19 Jeesus sai aru, et nad tahtsid temalt selle kohta küsida. Niisiis küsis
ta neilt: „Kas te ei saa aru minu ütlusest: „Veidi aja pärast ei näe te mind
enam, aga siis veidi aja pärast te näete mind"?
20 Ma räägin teile tõtt: te nutate ja leinate, aga maailm rõõmustab. Te
kurvastate, aga teie kurvastus muutub rõõmuks.
21 Sünnitav naine kannatab valu, sest tema aeg on tulnud, aga kui laps
on sündinud, unustab ta valu rõõmu tõttu, et laps on maailma sündinud.
22 Jah, praegu te kurvastate, aga ma näen teid jälle; siis te rõõmustate
ja keegi ei võta teie rõõmu ära.

23 Kui see aeg kätte jõuab, ei ole teil vaja minult midagi küsida. Ma
räägin teile tõtt: Isa annab teile, mida iganes te minu nimel palute.
24 Seni ei ole te midagi minu nimel palunud, nii et paluge, ja te saate, ja
teie õnn on täielik.
25 Olen rääkinud teile piltlikku keelt kasutades. Aga varsti ei kasuta ma
enam teiega rääkides sellist piltlikku keelt. Selle asemel selgitan teile Isa
väga lihtsalt.

26 Siis te palute minu nimel. Ma ei ütle, et ma palun Isa juures teie eest,
27 sest Isa ise armastab teid, sest te armastate mind ja usute, et ma tulin
Jumala juurest.
28 Ma lahkusin Isa juurest ja tulin maailma; nüüd lahkun ma maailmast
ja lähen tagasi oma Isa juurde."

29 Siis ütlesid jüngrid: „Nüüd räägid sa väga lihtsalt ega kasuta piltlikku
keelt.
30 Nüüd oleme kindlad, et sina tead kõike, ja et sa ei pea inimestelt
küsima, et teada saada, millele nad mõtlevad.† See veenab meid, et sa
tulid Jumala juurest."

31 „Kas te olete nüüd tõesti veendunud?" küsis Jeesus.
32 „Tuleb aeg – õigupoolest on see kohe käes –, kui teid pillutatakse
laiali, igaüks oma koju, ja te kõik jätate mu üksi. Aga ma ei ole tegelikult
üksinda, sest Isa on minuga.
33 Olen rääkinud teile kõike seda, et teil võiks olla rahu, sest te olete üks
minuga.‡ Selles maailmas on teil kannatusi, aga olge julged – mina olen
maailma võitnud!"

† **16:30** Viidates tagasi sellele, mis toimus salmis 16:19. ‡ **16:33** Sõna-sõnalt „rahu minus".

17

1 Kui Jeesus need sõnad oli öelnud, vaatas ta üles taeva poole ja ütles:
„Isa, aeg on käes. Austa oma Poega, et Poeg võiks austada sind.
2 Sest sina andsid talle mõjuvõimu kõigi inimeste üle, et ta võiks anda
igavese elu kõigile neile, kelle sa oled temale andnud.
3 Igavene elu on see: tunda sind, ainsat tõelist Jumalat, ja Jeesust
Kristust, kelle sa läkitasid.
4 Olen austanud sind siin maa peal ja lõpetanud töö, mille sa andsid
mulle teha.
5 Nüüd, Isa, austa mind oma ligiolus auga, mis mul oli sinu juures enne
maailma algust.

6 Ma olen ilmutanud sinu iseloomu* neile, kelle sa mulle maailmast
andsid. Nad kuulusid sulle; sina andsid nad mulle, ja nad on teinud, mida
sa ütlesid.
7 Nüüd nad teavad, et kõik, mille sa oled mulle andnud, on sinult pärit.
8 Olen andnud neile sõnumi, mille sina mulle andsid. Nad võtsid selle
vastu, nad veendusid täielikult, et ma olen sinu juurest tulnud, ning nad
usuvad, et sina läkitasid mu.
9 Ma palvetan nende pärast; mitte maailma pärast, vaid nende pärast,
kelle sa mulle andsid, sest nad on sinu omad.
10 Kõik, kes kuuluvad mulle, on sinu omad, ja need, kes kuuluvad sulle,
on minu omad, ning ma olen nende kaudu austatud.

11 Ma lahkun maailmast, kuid nemad jäävad maailma; ma tulen sinu
juurde. Püha Isa, kaitse neid enda nimel, mille sa mulle andsid, et nad
võiksid olla üks, nagu meie oleme üks.
12 Sel ajal, kui ma olin nende juures, kaitsesin ma neid sinu nimel, mille
sa mulle andsid. Ma valvasin nende üle, nii et ükski neist ei läinud kaotsi,
välja arvatud hukule määratu, nii et Pühakiri läks täide.

13 Nüüd ma tulen sinu juurde; ma räägin seda kõike ajal, mil olen veel
siin maailmas, et nad võiksid täielikult minu rõõmust osa saada.
14 Ma andsin neile sinu sõnumi ja maailm vihkab neid sellepärast, et
nad ei ole maailmast, nagu minagi ei ole maailmast.
15 Ma ei palu, et sa võtaksid nad maailmast ära, vaid et sa kaitseksid
neid kurja eest.
16 Nad ei ole maailmast, nagu minagi ei ole maailmast.
17 Pühitse neid tões – sinu sõna on tõde.
18 Samamoodi nagu sina läkitasid mu maailma, läkitan mina nemad
maailma.
19 Ma pühitsen end† nende eest, et ka nemad võiksid olla tõeliselt
pühad.

20 Ma ei palveta üksnes nende eest, vaid ma palun ka nende eest, kes
nende kuulutuse tõttu minusse usuvad.
21 Ma palun, et nad kõik võiksid olla üks, just nagu sina, Isa, elad minus,
ja mina elan sinus, et ka nemad võiksid meis elada, nii et maailma usuks,
et sina läkitasid mu.
22 Olen andnud neile au, mille sa andsid mulle, et nad võiksid olla üks,
nagu meie oleme üks.
23 Mina elan neis ja sina elad minus. Et nad võiksid olla täielikult üks,
nii et kogu maailm teaks, et sina läkitasid mu, ja et sa armastad neid, nagu
sa armastad mind.

---

* **17:6** Või „nime“. † **17:19** „Pühitsen“ on sama sõna, mis salmis 17 „pühitse“.

24 Isa, ma tahan, et need, kelle sa oled mulle andnud, oleksid koos minuga
seal, kus olen mina, et nad näeksid au, mille sa oled mulle andnud, sest sa
armastasid mind enne maailma loomist.
25 Hea Isa,‡ maailm ei tunne sind, aga mina tunnen sind, ja nemad siin
minu juures teavad, et sina mu läkitasid.
26 Ma olen ilmutanud neile sinu iseloomu ja näitan seda jätkuvalt, et
armastus, mis sul on minu vastu, oleks neis, ja mina elaksin neis."

18

1 Pärast seda kui Jeesus oli kõnelemise lõpetanud, läks ta koos
jüngritega üle Kidroni oja oliivisallu.
2 Äraandja Juudas teadis seda paika, sest Jeesus oli oma jüngritega seal
sageli käinud.
3 Juudas võttis siis endaga kaasa sõduritesalga koos ülempreestrite ja
variseride valvuritega. Nad tulid sinna tõrvikute, laternate ja relvadega.
4 Jeesus teadis kõike, mis pidi temaga toimuma. Ta läks neile vastu ja
küsis: „Keda te otsite?"
5 „Kas sa oled Naatsareti Jeesus?" küsisid nad.
„Ma olen," vastas Jeesus neile.* Äraandja Juudas seisis nende hulgas.
6 Kui Jeesus ütles: „Ma olen", taganesid nad ja kukkusid maha.
7 Siis küsis ta neilt uuesti: „Keda te otsite?"
„Kas sa oled Naatsareti Jeesus?" küsisid nad taas.
8 „Ma juba ütlesin teile, et ma olen," vastas Jeesus. „Kui nüüd mina olen
see, keda te otsite, siis laske neil teistel minna."
9 Nende sõnadega täitus see, mida ta oli varem öelnud: „Ma ei ole
kaotanud kedagi neist, kelle sa mulle andsid."
10 Siis tõmbas Siimon Peetrus mõõga, lõi ülempreestri sulast Malkust ja
lõikas tema parema kõrva maha.
11 Jeesus ütles Peetrusele: „Pane mõõk ära! Kas sa arvad†, et ma ei peaks
jooma karikast, mille Isa on mulle andnud?"
12 Seejärel võtsid sõdurid, nende pealik ja juutide valvurid Jeesuse kinni
ja sidusid ta käed.
13 Kõigepealt viisid nad ta Annase juurde, kes oli tollase ülempreestri
Kaifase äi.
14 Kaifas oli see, kes oli juutidele öelnud: „Parem on ühel inimesel rahva
eest surra."‡
15 Siimon Peetrus järgnes Jeesusele, ja ka teine jünger tegi sama. See
jünger oli ülempreestri juures tuttav ja nii sisenes ta koos Jeesusega
ülempreestri hoovi.
16 Peetrus pidi jääma välja ukse juurde. Teine jünger, kes oli
ülempreestri juures tuttav, läks ja rääkis ust valvava teenijatüdrukuga
ja tõi Peetruse sisse.
17 Tüdruk küsis Peetruselt: „Kas sa ei ole mitte üks selle mehe
jüngritest?"
„Mina? Ei, ei ole," vastas ta.
18 Oli jahe ning teenijad ja valvurid seisid end soojendades tule juures,
mille nad olid teinud. Peetrus läks ja seisis nende juurde end soojendama.
19 Siis küsis ülempreester Jeesuselt tema jüngrite ja selle kohta, mida
ta õpetab.

---

‡ **17:25** Sõna-sõnalt „õige Isa". * **18:5** Jeesuse sõnad ei kinnitanud lihtsalt tema identiteeti, vaid selles kajas ka 2. Moosese raamatust pärinev Jumala nimi. † **18:11** „Kas sa arvad" – mitte otsesõnu. ‡ **18:14** Vt 11:50.

20 „Ma olen avalikult kõigile rääkinud,“§ vastas Jeesus. „Olen alati
õpetanud sünagoogides ja templis, kus kõik juudid koos käivad. Ma ei
ole midagi salajas rääkinud.
21 Miks sa siis mind küsitled? Küsi inimestelt, kes on kuulnud, mida ma
neile olen rääkinud. Nad teavad, mida ma olen öelnud.“
22 Kui ta seda ütles, lõi üks lähedal seisvatest valvuritest Jeesust ja ütles:
„Kas nii räägitakse ülempreestriga?“
23 Jeesus vastas: „Kui ma midagi valesti ütlesin, räägi kõigile, mis valesti
oli. Aga kui ma õigust rääkisin, miks sa siis mind lõid?“
24 Annas saatis endiselt kinniseotud kätega Jeesuse ülempreester
Kaifase juurde.
25 Siis kui Siimon Peetrus seisis end soojendades tule juures, küsisid
inimesed seal tema käest: „Kas sa ei ole mitte üks tema jüngritest?“
Peetrus salgas seda ja ütles: „Ei, ma ei ole.“
26 Üks ülempreestri sulastest, see, kelle sugulasel oli Peetrus kõrva
maha lõiganud, küsis Peetruselt: „Kas ma ei näinud sind koos temaga
oliivisalus?“
27 Peetrus salgas seda jälle, ja kohe kires kukk.
28 Varahommikul viidi Jeesus Kaifase juurest Rooma maavalitseja
paleesse. Juudi juhid* ei sisenenud paleesse, sest kui nad oleksid seda
teinud, oleksid nad tseremoniaalselt ebapuhtaks saanud, aga nad tahtsid
paasasöömaaega süüa.
29 Niisiis tuli Pilaatus välja nendega kohtuma. „Mis süüdistuse te selle
mehe vastu esitate?“ küsis ta.
30 „Kui ta ei oleks kurjategija, ei oleks me teda sinu juurde toonud,“
vastasid nad.
31 „Siis võtke ta ja mõistke tema üle kohut oma seaduse alusel,“ ütles
Pilaatus neile.
„Meil ei ole luba kedagi hukata,“ vastasid juudid.
32 Nii täitus see, mida Jeesus oli oma suremise kohta öelnud.
33 Pilaatus läks tagasi maavalitseja paleesse. Ta kutsus Jeesuse ja küsis
temalt: „Kas sina oled juutide kuningas?“
34 „Kas sa tulid selle küsimuse peale ise või rääkisid sulle minust teised?“
vastas Jeesus.
35 „Kas ma olen juut?“ küsis Pilaatus vastu. „Su oma rahvas ja
ülempreestrid andsid su minu kätte. Mida sa teinud oled?“
36 Jeesus vastas: „Minu kuningriik ei ole sellest maailmas. Kui see oleks
sellest maailmast, siis mu alamad võitleksid selle eest, et mind ei antaks
juutide kätte. Aga mu kuningriik ei ole siit.“
37 Siis küsis Pilaatus: „Nii et sa ikkagi oled kuningas?“
„Sina ütled, et ma olen kuningas,“ vastas Jeesus. „Ma sündisin ja tulin
maailma, et anda tunnistust tõest. Kõik, kes võtavad tõe vastu, panevad
tähele, mida ma ütlen.“
38 „Mis on tõde?“ küsis Pilaatus.
Seda öelnud, läks Pilaatus tagasi välja juutide juurde ja ütles neile: „Ma
ei mõista teda süüdi üheski kuriteos.
39 Aga mul on kombeks teile paasapühadeks üks vang vabaks lasta. Kas
lasen juutide kuninga vabaks?“
40 „Ei, mitte teda! Me tahame hoopis Barabast!“ karjusid nad vastu.
Barabas oli mässaja.†

§ **18:20** Sõna-sõnalt „maailmale“. * **18:28** Mitte otsesõnu. † **18:40** Tavaliselt tõlgitud kui „röövel“. Võis olla, et Barabas oli osalenud mõnes ülestõusus.

19

1 Siis Pilaatus võttis Jeesuse ja lasi teda piitsutada.
2 Sõdurid tegid okaspõõsast krooni ja panid selle talle pähe ning asetasid
talle õlgadele purpurrüü.
3 Ikka ja jälle läksid nad tema juurde ja ütlesid: „Ole tervitatud, juutide
kuningas!“ ja lõid talle vastu nägu.
4 Pilaatus läks veel kord välja ja ütles neile: „Ma toon ta siia välja teie
juurde, et te teaks, et ma ei mõista teda süüdi üheski kuriteos.“
5 Siis Jeesus tuli välja, okaskroon peas ja purpurrüü üll. „Vaadake, siin
on see inimene,“ ütles Pilaatus.
6 Kui ülempreestrid ja valvurid nägid Jeesust, karjusid nad: „Löö ta
risti! Löö ta risti!“
„Võtke teie ja lööge ta risti,“ vastas Pilaatus. „Mina ei mõista teda
süüdi.“
7 Juudi juhid vastasid: „Meil on seadus ja selle seaduse järgi peab ta
surema, sest ta on väitnud, et on Jumala Poeg.“
8 Kui Pilaatus seda kuulis, kartis ta veel rohkem kui enne
9 ja läks tagasi maavalitseja paleesse. Ta küsis Jeesuselt: „Kust sa pärit
oled?“ Aga Jeesus ei vastanud.
10 „Kas sa keeldud minuga rääkimast?“ küsis Pilaatus talt. „Kas sa ei saa
aru, et mul on võim sind vabaks lasta või risti lüüa?“
11 „Sul ei oleks minu üle mingit võimu, kui seda ei oleks sulle antud
ülalt,“ vastas Jeesus. „Seepärast on see, kes mu sinu kätte andis, suuremas
patus süüdi.“
12 Kui Pilaatus seda kuulis, üritas ta Jeesust vabaks lasta, kuid juudi juhid
karjusid: „Kui sa selle mehe vabaks lased, ei ole sa keisri sõber. Kes laseb
vabaks end kuningaks tõstva inimese, see mässab keisri vastu.“
13 Kui Pilaatus seda kuulis, tõi ta Jeesuse välja ja istus kohtunikutoolile
kohas, mida nimetatakse Kivisillutiseks (heebrea keeles Gabbata).
14 Oli umbes paasapühale eelneva valmistuspäeva keskpäev.
„Vaadake, siin on teie kuningas,“ ütles ta juutidele.
15 „Hukka ära! Hukka ära! Löö ta risti!“ karjusid nad.
„Kas tahate, et löön teie kuninga risti?“ küsis Pilaatus.
„Meie ainus kuningas on keiser,“ vastasid ülempreestrid.
16 Nii andis ta Jeesuse nende kätte, et ta risti lüüa.
17 Nad viisid ära Jeesuse, kes kandis ise oma risti, ja läksid välja paika,
mida nimetatakse Pealuuks (heebrea keeles Kolgata).
18 Nad lõid ta seal risti, ja veel kaks meest koos temaga, ühe kummalegi
poole, nii et Jeesus jäi nende vahele.
19 Pilaatus oli teinud sildi ja pani selle risti külge. Sellele oli kirjutatud:
„Naatsareti Jeesus, juutide kuningas.“
20 Paljud lugesid seda silt, sest koht, kus Jeesus risti löödi, asus linna
lähedal, ning silt oli kirjutatud heebrea, ladina ja kreeka keeles.
21 Siis tulid ülempreestrid Pilaatuse juurde ja palusid teda: „Ära kirjuta
„juutide kuningas“, vaid „see mees ütles, et on juutide kuningas“.“
22 Pilaatus vastas: „Kirjutasin seda, mida kirjutasin.“
23 Kui sõdurid olid Jeesuse risti löönud, võtsid nad tema riided ja jagasid
neljaks, et iga sõdur saaks oma osa. Seal oli ka tema kuub, mis oli ühest
tükist kootud, ilma õmblusteta.
24 Seepärast ütlesid nad üksteisele: „Ärme rebi seda katki, vaid
otsustame täringut heites, kes selle endale saab.“ Nii täitus see, mis on

Pühakirjas öeldud: „Nad jaotavad mu rõivad omavahel ja veeretavad täringut mu kehakatte pärast.“*
25 Seda need sõdurid tegidki.
Risti lähedal olid Jeesuse ema ja tema ema õde, Kloopase naine Maarja
ja Maarja Magdaleena.†
26 Kui Jeesus nägi oma ema ja tema kõrval jüngrit, keda ta armastas,
ütles ta emale: „Naine, see on sinu poeg.“
27 Seejärel ütles ta jüngrile: „See on sinu ema.“ Sellest ajast peale võttis
jünger ta enda juurde.
28 Jeesus mõistis nüüd, et ta oli lõpetanud kõik, mida ta oli tegema
tulnud. Et täituks Pühakiri, ütles ta: „Mul on janu.“‡
29 Seal seisis üks kruus veiniäädikaga; nad kastsid käsna äädikasse,
panid selle iisopivarre otsa ja hoidsid seda tema huulte vastas.§
30 Kui Jeesus oli äädikat võtnud, ütles ta: „See on lõpetatud!“* Siis
langetas ta pea ja tegi viimase hingetõmbe.
31 Oli valmistuspäev, ja juudi juhid ei tahtnud ristilööduid jätta
hingamispäevaks (õigupoolest oli see eriline hingamispäev) ristile,
seepärast palusid nad Pilaatusel murda neil jalad, et nad saaks alla võtta.
32 Siis tulid sõdurid ning murdsid kahe koos Jeesusega ristilöödud mehe
jalad,
33 aga kui nad tulid Jeesuse juurde, nägid nad, et ta oli juba surnud, seega
ei murdnud nad tema jalgu.
34 Kuid üks sõduritest torkas talle külje sisse oda ja välja voolas veega
segunenud veri.
35 Sellest tunnistas see, kes seda nägi, ning tema tunnistus on tõsi. Ta
on kindel, et see, mida ta nägi, on tõsi, nii et ka teie võiksite seda uskuda.
36 Nii toimus, et läheks täide see, mis on Pühakirjas kirjutatud: „Ühtki
tema luud ei murta,“†
37 ja nagu teises kohas on öeldud: „Nad näevad seda, kelle nad läbi
torkasid.“‡
38 Pärast seda küsis Arimaatia Joosep Pilaatuselt, kas ta võib Jeesuse
surnukeha alla võtta, ning Pilaatus andis talle loa. Joosep oli Jeesuse
jünger, kuid salajas, sest ta kartis juute. Niisiis tuli Joosep ja viis surnukeha
ära.
39 Temaga koos oli Nikodeemos, mees, kes oli esmalt käinud Jeesuse
juures öösel. Ta tõi kaasa umbes kolmkümmend kilo mürri ja aaloe segu.
40 Nad võtsid Jeesuse surnukeha ja mähkisid selle koos vürtside seguga
linasesse riidesse, vastavalt juutide matmiskommetele. Selle paiga lähedal,
kus Jeesus risti löödi, oli üks aed,
41 ja aias oli uus, kasutamata hauakoobas.
42 Kuna oli juutide valmistuspäev ja hauakoobas oli lähedal, panid nad
Jeesuse sinna puhkama.

20

1 Nädala esimese päeva* varahommikul, kui oli veel pime, läks Maarja
Magdaleena hauakoopa juurde ja nägi, et kivi oli sissepääsu eest ära

* **19:24** Tsiteeritud Psalmid 22:19. † **19:25** Ei ole selge, kas seal oli kohal kolm või neli naist. Mõned usuvad, et Maarja õde on sama isik kui Kloopas naine Maarja. ‡ **19:28** Tsiteeritud Psalmid 69:22. § **19:29** Vt Psalmid 69:22. * **19:30** „Lõpetatud“: see võib tähendada ka „täide viidud“ või „täidetud“. † **19:36** Tsiteeritud Psalmid 34:21. ‡ **19:37** Viidatud tekstile 2. Moosese 12:46, 4. Moosese 9:12 või Psalmid 34:21. * **20:1** See on pühapäev.

liigutatud.
2 Jooksuga läks ta, et öelda Siimon Peetrusele ja teisele jüngrile, keda
Jeesus armastas: „Issand on hauast ära viidud ja me ei tea, kuhu ta pandud
on.“
3 Siis läksid Peetrus ja teine jünger haua juurde.
4 Nad jooksid koos, aga teine jünger jooksis kiiremini ja jõudis haua
juurde esimesena.
5 Ta kummardus alla ja sisse vaadates nägi ta matmisriideid seal olevat,
kuid ta ei läinud sisse.
6 Siis jõudis pärast teda kohale Siimon Peetrus ja läks kohe hauakam-
brisse sisse. Ta nägi seal matmislinasid
7 ja seda, et riiet, mis oli olnud Jeesuse pea peal, ei olnud teiste
matmislinade juures, vaid see oli kokku volditud ja eraldi asetatud.
8 Seejärel läks hauakoopasse sisse ka teine jünger, kes oli haua juurde
esimesena jõudnud.
9 Ta vaatas ringi ja uskus, et see on tõsi† – sest seni ei olnud nad mõistnud
Pühakirja, et Jeesus pidi surnuist üles tõusma.
10 Siis läksid jüngrid tagasi sinna, kus nad peatusid.
11 Kuid Maarja jäi haua juurde nutma, ja kui ta seal nuttis, kummardus
ta ja vaatas hauakoopasse sisse.
12 Ta nägi kaht valgesse riietatud inglit, üks istumas peatsis ja teine
jalutsis, seal, kus Jeesuse surnukeha oli lebanud.
13 „Miks sa nutad?“ küsisid nad talt.
Ta vastas: „Sellepärast et mu Issand on ära viidud ja ma ei tea, kuhu ta
pandud on.“
14 Kui ta seda oli öelnud, pöördus ta ja nägi Jeesust seal seismas, kuid ta
ei tundud ära, et see on Jeesus.
15 „Miks sa nutad?“ küsis ta naiselt. „Keda sa otsid?“
Arvates, et see on aednik, ütles Maarja talle: „Isand, kui sina viisid ta
ära, ütle mulle, kuhu sa ta panid, et saaksin minna ja ta ära tuua.“
16 Jeesus ütles talle: „Maarja!“
Ta pöördus Jeesuse poole ja ütles: „Rabbuuni,“ mis tähendab heebrea
keeles „õpetaja“.
17 „Ära hoia mind kinni,“‡ ütles Jeesus talle, „sest ma pole veel läinud
üles oma Isa juurde. Aga mine mu vendade juurde ja ütle neile, et ma
lähen üles oma Isa ja teie Isa, oma Jumala ja teie Jumala juurde.“
18 Maarja Magdaleena läks siis ja rääkis jüngritele: „Ma nägin Issandat,“
ja ta selgitas neile, mida Issand oli talle öelnud.
19 Samal õhtul, nädala esimesel päeval, kui jüngrid olid koos lukustatud
uste taga, sest nad kartsid juute, tuli Jeesus, seisis nende keskel ja ütles:
„Rahu olgu teile!“
20 Pärast seda tervitust näitas ta neile oma käsi ja külge. Issandat nähes
täitis jüngreid rõõm.
21 „Rahu olgu teile!“ ütles Jeesus neile uuesti. „Samamoodi nagu Isa
minu läkitas, läkitan mina teid.“
22 Seda öelnud, puhus ta nende peale ja lausus: „Võtke vastu Püha Vaim.
23 Kui te andestate kellegi patud, siis on need andeks antud; kui te neid
andeks ei anna, jäävad need andeks andmata.“
24 Üks kaheteistkümnest jüngrist, Toomas, keda hüüti Kaksikuks, ei
olnud nendega koos, kui Jeesus tuli.

† **20:9** Et Jeesus oli surnuist üles tõusnud. ‡ **20:17** Tähenduses „ära takista mind“.

25 Teised jüngrid rääkisid siis talle: „Me nägime Issandat.“
Aga tema vastas: „Ma ei usu, kui ma ei näe naelajälgi tema kätes ega
pane oma sõrme neisse ega katsu oma käega tema külge.“
26 Nädala pärast olid jüngrid majas koos ja Toomas oli ka nendega.
Uksed olid suletud, ja Jeesus tuli ja seisis nende keskel.
„Rahu olgu teile!“ ütles ta.
27 Siis ütles ta Toomasele: „Pane oma sõrm siia ja vaata mu käsi. Pane
oma käsi mu külje haava sisse. Ära kahtle, vaid usu minusse!“
28 „Minu Issand ja minu Jumal!“ vastas Toomas.
29 „Sa usud minusse, sest nägid mind,“ ütles Jeesus talle. „Õnnelikud on
need, kes ei ole mind näinud, kuid siiski usuvad minusse.“
30 Jeesus tegi oma jüngritega olles veel palju tunnustähti, mida ei ole
selles raamatus kirjas.
31 Kuid need on siia kirja pandud, et te võiksite uskuda, et Jeesus on
Messias, Jumala Poeg, ja et uskudes temasse nagu ta on§, oleks teil elu.

21

1 Hiljem ilmus Jeesus jüngritele veel Galilea järve ääres.* See juhtus
nõnda.
2 Siimon Peetrus, Kaksik Toomas, Galilea Kaanast pärit Naatanael,
Sebedeuse pojad ja veel kaks jüngrit olid koos.
3 „Ma lähen kalale,“ ütles Siimon Peetrus neile. „Me tuleme sinuga
kaasa,“ vastasid nad. Nii läksid nad välja paati, kuid kogu öö ei püüdnud
nad midagi.
4 Kui koidik saabus, seisis kaldal Jeesus, kuid jüngrid ei teadnud, et see
on tema.
5 Jeesus hüüdis neile: „Sõbrad, kas olete midagi püüdnud?“
„Ei,“ vastasid nad.
6 „Heitke võrk välja paadist paremale ja te leiate kala,“ ütles ta neile.
Nõnda nad heitsid võrgu välja ega suutnud seda vedada, sest selles oli nii
palju kalu.
7 Jünger, keda Jeesus armastas, ütles Peetrusele: „See on Issand.“ Kui
Peetrus kuulis, et see on Issand, pani ta mõned riided selga, kuna ta oli
alasti, ja hüppas järve.
8 Teised jüngrid järgnesid paadis, vedades kalu täis võrku, sest nad ei
olnud kaldast kaugel, ainult umbes sada meetrit.
9 Kui nad randusid, nägid nad tuld, mille peal küpses kala, ja leiba.
10 Jeesus ütles neile: „Tooge mõni kala, mille te just püüdsite.“
11 Siimon Peetrus läks paati ja tõmbas kalu täis võrgu kaldale. Seal oli
153 suurt kala, kuid võrk ei olnud siiski rebenenud.
12 „Tulge ja sööge hommikusööki,“ ütles Jeesus neile. Keegi jüngritest
ei julgenud talt küsida: „Kes sa oled?“ Nad teadsid, et see on Issand.
13 Jeesus võttis leiva ja andis selle neile ja ka kala.
14 See oli kolmas kord, mil Jeesus oli pärast surnuist ülesäratamist
jüngritele ilmunud.
15 Pärast hommikusööki küsis Jeesus Siimon Peetruselt: „Siimon,
Johannese poeg, kas sa armastad mind rohkem kui neid?“†
„Jah, Issand,“ vastas ta, „sa tead, et ma armastan sind.“

§ **20:31** Sõna-sõnalt „tema nimesse“. * **21:1** Sõna-sõnalt „Tibeeriase järve“. † **21:15** „Neid“: see võib viidata nende ümber olevatele objektidele kaluri ameti tähenduses, aga tõenäolisemalt viitab see teistele jüngritele. Siin on kõne all Peetruse armastus Jeesuse vastu.

16 „Hoolitse mu tallede eest,“ ütles Jeesus talle. „Siimon, Johannese poeg,
kas sa armastad mind?“ küsis ta teist korda.
„Jah, Issand,“ vastas ta, „sa tead, et ma armastan sind.“
17 „Kanna hoolt mu lammaste eest,“ ütles Jeesus talle. „Siimon,
Johannese poeg, kas sa armastad mind?“ küsis ta kolmandat korda.
Peetrus kurvastas, et Jeesus küsis talt kolmandat korda, kas ta armastab
teda. „Issand, sina tead kõike. Sa tead, et ma armastan sind,“ vastas
Peetrus talle.
„Hoolitse mu lammaste eest,“ ütles Jeesus.
18 „Ma räägin sulle tõtt,“ ütles Jeesus, „kui sa olid noor, riietasid sa end
ise ja läksid sinna, kuhu tahtsid. Aga kui oled vana, sirutad sa käed ja
keegi teine riietab sind, ning viib sind sinna, kuhu sa ei taha minna.“
19 Jeesus ütles seda, et selgitada, missuguse surmaga pidi ta Jumalat
austama. Siis ütles ta Peetrusele: „Järgne mulle.“
20 Kui Peetrus ümber pööras, nägi ta neile järgnemas jüngrit, keda
Jeesus armastas, seda, kes oli õhtusöögi ajal end Jeesuse poole kallutanud
ja küsinud: „Issand, kes su ära annab?“
21 Peetrus küsis Jeesuselt: „Aga mis temast saab, Issand?“
22 Jeesus ütles talle: „Kui ma tahan, et ta jääks siia elama kuni mu
tagasitulekuni, miks on see sinu mure? Sina järgne mulle!“
23 Sellepärast levis usklike hulgas ütlus, et see jünger ei sure. Aga Jeesus
ei öelnud talle, et ta ei sure, vaid lihtsalt: „Kui ma tahan, et ta jääks siia
elama kuni mu tagasitulekuni, miks on see sinu mure?“
24 See jünger kinnitab juhtunut ja kirjutas selle kõik üles. Me teame, et
tema sõnad on õiged.
25 Jeesus tegi veel palju asju, ja kui kõik see üles kirjutada, siis ma
kahtlen, kas kogu maailm mahutaks ära kõik raamatud, mis tuleks
kirjutada.

Pauluse kiri roomlastele

1 See kiri on Pauluselt, Jeesuse Kristuse sulaselt. Mind kutsus apostliks
Jumal. Jumal määras mind kuulutama head sõnumit,
2 mida ta eelnevalt on? Pühakirjas oma prohvetite kaudu tõotanud.
3 Hea sõnum on tema Pojast, kelle inimesest esiisa oli Taavet,
4 kuid kes sai avalikuks kui Jumala Poeg, kui ta Püha Vaimu väel surnuist
üles tõusis. Tema on Jeesus Kristus, meie Issand.
5 Tema kaudu sain eesõiguse olla apostel, et kutsuda kõiki rahvaid
kuulekalt temasse uskuma.
6 Ka teie olete nende hulgas, keda kutsuti Jeesusele Kristusele kuuluma.
7 Ma kirjutan teile kõigile, kes olete Roomas, keda Jumal armastab ja
keda ta on oma eriliseks rahvaks kutsunud. Armu ja rahu teile Jumalalt,
meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!
8 Lubage, et ma kõigepealt tänan oma Jumalat Jeesuse Kristuse kaudu
teie kõigi eest, sest sellest, kuidas te Jumalasse usute, räägitakse kogu
maailmas.
9 Ma palvetan alati teie eest, nagu võib kinnitada Jumal – see Jumal, keda
ma teenin kogu oma olemusega, kui jagan head sõnumit tema Pojast.
10 Oma palvetes palun ma alati, et võiksin lõpuks tulla ja teiega kohtuda,
kui Jumal seda tahab.
11 Ma tõesti tahan teid külastada ja jagada teiega vaimulikku õnnistust
teie kinnitamiseks.
12 Nii saame koos julgustust üksteise usust Jumalasse, nii teie usust kui
ka minu omast.
13 Mu vennad ja õed, ma tahan, et te teaksite, et olen sageli teinud plaane
teie külastamiseks, kuid mind ei ole seni lastud tulla. Ma tahan näha teie
keskel häid vaimulikke tulemusi, nagu ma olen näinud teiste inimeste*
hulgas.
14 Sest mul on kohustus töötada nii tsiviliseeritute kui ka tsiviliseeri-
matute, nii haritute kui ka harimatute heaks.
15 Sellepärast soovin ma tõesti innukalt tulla Roomasse ja jagada teiega
head sõnumit.
16 Kindlasti ei häbene ma head sõnumit, sest see on Jumala vägi päästa
igaüht, kes temasse usub – kõigepealt juute ja siis ka kõiki teisi.
17 Sest hea sõnum näitab Jumalat kui head ja õiget,† usaldusväärset
algusest lõpuni. Nagu Pühakiri ütleb: „Kes on õiged Jumala ees, elavad
teda uskudes.“‡
18 Jumala vastumeelsust§ ilmutatakse taevast nende vastu, kes on
jumalatud ja kes ei ole moraalselt õiged,* nende vastu, kes summutavad
tõde halvaga, mida nad teevad.
19 See, mida on võimalik Jumala kohta teada, on ilmne, sest ta on selle
neile väga selgeks teinud.
20 Juba alates maailma loomisest on Jumala nähtamatu olemus – tema
igavene vägi ja jumalikkus – selgelt nähtav selles, mida ta on teinud.
Sellistel inimestel ei ole vabandust,

---

* **1:13** Sõna-sõnalt „paganate“. † **1:17** Sõna-sõnalt „Jumala õigsust“. ‡ **1:17** Tegelikud sõnad originaalis on: „Õige elab usust.“ Tsitaat on pärit tekstist Habakuki 2:4. § **1:18** Sõna-sõnalt „viha“. Negatiivsete inimlike emotsioonide omistamine Jumalale on problemaatiline. * **1:18** „Õiged“: läbi kogu Kirja roomlastele kõneleb Paulus moraalsest õigsusest, mitte lihtsalt korrektne olemisest.

21 sest kuigi nad tundsid Jumalat, ei kiitnud ega ülistanud nad teda, vaid
selle asemel muutus nende arvamus Jumalast täielikuks rumaluseks ning
nende tühja mõistust täitis pimedus.
22 Kuigi nad väitsid, et on targad, said nad rumalaks.
23 Nad vahetasid surematu Jumala hiilguse surelike inimeste, lindude,
loomade ja roomajate kujutiste vastu.
24 Niisiis jättis Jumal nad nende rikutud mõistuse kurjade soovide küüsi
ja nad tegid üksteisele häbiväärseid, alandavaid asju.
25 Nad vahetasid Jumala tõe vale vastu ning kummardasid ja teenisid
loodolevusi, mitte Loojat, kes on väärt kiitust igavesti. Aamen.
26 Sellepärast jättis Jumal nad nende kurjade soovide küüsi. Nende
naised vahetasid loomupärase seksuaalsuse ebaloomuliku vastu,
27 ning samamoodi loobusid mehed seksist naistega ja põlesid himust
üksteise vastu. Mehed tegid üksteisega sündsusetuid asju ning selle
tulemusena tabasid neid nende loomuvastasuse paratamatud tagajärjed.
28 Kuna nad ei pidanud väärtuslikuks Jumala tundmaõppimist, jättis ta
neid nende väärtusetu, usaldamatu mõtteviisi küüsi, tegema seda, mida
ei tohiks kunagi teha.
29 Nad täitsid end kõigega, mis on vale: kurjuse, ahnuse,
vihkamise, kadeduse, mõrvamise, tülitsemise, petmise, kuritahtlikkuse ja
tagarääkimisega.
30 Nad on tagaselja halvustavad ja Jumala vihkajad. Nad on ülbed, uhked
ja hooplevad. Nad leiutavad uusi viise patustamiseks. Nad hakkavad oma
vanematele vastu.
31 Nad ei taha aru saada, nad ei pea lubadusi, nad ei ilmuta mingit
lahkust ega kaastunnet.
32 Kuigi nad mõistavad täpselt, mida Jumal nõuab, teevad nad seda, mis
on surma väärt. Nad ei tee seda mitte ainult ise, vaid nad toetavad selles
ka teisi.

2

1 Kui te mõistate teiste üle kohut, ei ole teil vabandust, ükskõik kes te
olete! Sest nagu te mõistate teisi hukka, mõistate kohut ka teie enda üle,
sest te teete samu asju.
2 Me teame, et Jumala kohtuotsus nende kohta, kes selliseid asju teevad,
põhineb tõel.
3 Kui te nende üle kohut mõistate, kas arvate tõesti, et saate vältida
Jumala kohut?
4 Või suhtute tema imelisse headusse, sallivusse ja kannatlikkusse
põlgusega ega mõista, et Jumal püüab oma headuses teid meeleparan-
dusele juhtida?
5 Oma kangekaelse suhtumisega ja meeleparandusest keeldudes teete
asjad enda jaoks palju hullemaks õiglase tasu päeval, kui selgub, et Jumala
kohtuotsus on täiesti õige.
6 Jumal hoolitseb selle eest, et igaüks saaks, mida ta on ära teeninud
vastavalt sellele, mida ta on teinud.*
7 Need, kes on jätkuvalt püüdnud teha seda, mis on hea ja õige, saavad
hiilguse ja au, surematuse ja igavese elu.
8 Aga nende osaks, kes mõtlevad ainult iseendale, hülgavad tõe ja
otsustavad sihilikult teha kurja, saab karistus ja raevukas vaenulikkus.

* **2:6** Tsiteeritud Psalmid 62:13.

9 Igaüht, kes teeb kurja, tabavad häda ja kannatused – kõigepealt juute
ja siis ka kõiki võõramaalasi.
10 Kuid kõigi osaks – kõigepealt juutide ja siis ka võõramaalaste osaks
–, kes teevad head, on hiilgus, au ja rahu.
11 Jumalal ei ole lemmikuid.
12 Need, kes teevad pattu, kuid neil ei ole kirjutatud seadust,† lähevad
ikkagi hukka, kuid need, kes teevad pattu ja kel on kirjutatud seadus,
mõistetakse hukka selle seaduse järgi.
13 Üksnes seaduse kuulamine ei tee teid Jumala silmis õigeks. Õigeks
tehakse need, kes teevad seda, mida seadus ütleb.
14 Võõramaalastel ei ole kirjutatud seadust, aga kui nad instinktiivselt
teevad seda, mida seadus ütleb, järgivad nad seadust isegi ilma kirjutatud
seadust omamata.
15 Niimoodi näitavad nad, kuidas toimib nende mõistusesse kirjutatud
seadus. Kui nad mõtlevad, mida teevad, siis nende südametunnistus kas
süüdistab neid valesti toimimises või kaitseb neid, kui nad teevad seda,
mis on õige ja hea.
16 Hea sõnum, mida ma jagan, on see, et tuleb päev, mil Jumal mõistab
Jeesuse Kristuse läbi kohut igaühe salajaste mõtete üle.
17 Kuidas on teiega, kes nimetate end juudiks? Te toetute kirjutatud
seadusele ja hooplete, et teil on eriline suhe Jumalaga.
18 Te teate, mida ta tahab; te teete, mis on õige, sest teid on seaduse järgi
õpetatud.
19 Te olete absoluutselt kindlat, et suudate juhtida pimedaid ja et olete
valguseks neile, kes on pimeduses.
20 Te arvate, et võite suunata asjatundmatud õigele teele, olla „laste“
õpetaja, sest te tunnete seadusest kogu tõde, mida on võimalik tunda.
21 Kui te olete nii hõivatud teiste õpetamisega, miks ei õpeta te
iseennast? Te ütlete inimestele, et ei tohi varastada, kuid kas te ise
varastate?
22 Te ütlete inimestele, et abielu ei tohi rikkuda, kuid kas te ise rikute
abielu? Te ütlete inimestele, et ebajumalaid ei tohi kummardada, kuid kas
te rüvetate templit?‡
23 Te hooplete, et teil on seadus, aga kas te seda rikkudes ei esita Jumalat
vääriti?
24 Nagu Pühakirjas on öeldud: „Jumala iseloomu laimatakse
võõramaalaste hulgas teie pärast.“§
25 Ümberlõigatud olemisel* on väärtus ainult siis, kui teete seda,
mida seadus ütleb. Aga kui te rikute seadust, siis on teie ümberlõikus
väärtusetu nagu neil, kes ei ole üldse ümber lõigatud.
26 Kui mees, kes ei ole ümber lõigatud,† järgib seadust, tuleb teda
arvestada kui ümberlõigatut, kuigi ta ei ole ümber lõigatud.
27 Ümberlõikamata võõramaalased, kes järgivad seadust, mõistavad
teid hukka, kui rikute seadust, kuigi teil on kirjutatud seadus ja
ümberlõikamine.
28 Välispidine ei tee teist juuti; selleks ei ole ümberlõikamise füüsiline
märk.

---

† **2:12** Viidatud Moosese kirjapandud seadusele. Need, kel ei ole kirjutatud seadust, on „võõramaalased“, kuid need, kel on kirjutatud seadus, on juudid. ‡ **2:22** Või „röövite templit“. § **2:24** Tsiteeritud Jesaja 52:5. Sõna-sõnalt „Jumala nime“, mis on peamiselt seotud tema iseloomuga. * **2:25** Ümberlõikamine, mille andis Jumal Iisraelile Vanas Testamendis, oli märk, et nad on tema eriline rahvas. † **2:26** „Ei ole ümber lõigatud“ tähenduses „mittejuut“ või „võõramaalane“.

29 Juudiks teeb teid see, mis on sees, „südame ümberlõikamine“ – süda,
mis ei järgi seaduse kirjatähte, vaid vaimsust. Selline inimene ootab kiitust
Jumalalt, mitte inimestelt.

3

1 Kas siis juudil on mingi eelis? Kas ümberlõikamine annab mingi
eesõiguse?
2 Jah, palju eesõigusi! Kõigepealt usaldati Jumala sõnum neile.
3 Mis siis, kui mõni neist ei uskunud Jumalasse? Kas see, et neil puudub
usk Jumalasse, kaotab Jumala usaldusväärsuse?
4 Muidugi mitte! Isegi kui tuleb välja, et kõik teised valetavad, räägib
Jumal alati tõtt. Nagu Pühakiri ütleb: „See, mida sina ütled, osutub
õigeks, ja kui su üle kohut mõistetakse, võidad sa oma kohtuasja*.“†
5 Aga kui fakt, et meie eksime, aitab näidata, et Jumalal on õigus, mida
peaksime siis järeldama? Et Jumal eksib meie üle kohtuotsust langetades?
(Ma räägin siin inimlikust perspektiivist.)
6 Muidugi mitte! Kuidas muidu saaks Jumal maailma üle kohut mõista?
7 Keegi ütleks: „Miks ma olen ikkagi süüdi mõistetud kui patune, kui
minu valede kõrval muutuvad Jumala tõde ja Tema au veel ilmselgemaks?“
8 Kas nii, et „Las patt toob kaasa head“? Mõned inimesed on laimavalt
süüdistanud meid, nagu oleksime seda öelnud. Nad tuleks õigusega
hukka mõista!
9 Niisiis, kas meie, juudid, oleme paremad kui teised? Kindlasti mitte!
Tuletage meelde, et oleme juba tõendanud, et mõlemad, nii juudid kui ka
võõramaalased, on patu kontrolli all.
10 Nagu Pühakiri ütleb: „Keegi ei tee seda, mis on õige, mitte
üksainuski.
11 Keegi ei mõista, keegi ei otsi Jumalat.
12 Kõik on talle selja pööranud; kõik teevad seda, mis on täiesti vale.
Keegi ei tee seda, mis on hea, mitte üksainuski.
13 Nende kurk on nagu avatud haud, nende keel levitab pettust, nende
huuled nõretavad maomürgist.
14 Nende suu on täis meelekibedust ja needusi,
15 ja nad on nobedad valu ja surma põhjustama.
16 Nende tee viib hävingusse ja õnnetusse;
17 nad ei oska rahus elada.
18 Nad ei hooli üldse Jumala austamisest.“‡
19 On selge, et kõik seaduses kehtib nende kohta, kes elavad seaduse
all, nii et kellelgi ei saaks olla vabandust, ja et kindlustada, et kõik kogu
maailmas on Jumala ees vastutavad.
20 Sest seaduse nõuete täitmise kaudu ei saa keegi Jumala ees õigeks.
Seadus üksnes aitab meil ära tunda, mis on tegelikult patt.
21 Aga nüüd on Jumala iseloomu headus ja õigsus§ nähtavaks saanud.
See pole üldse seotud seaduse järgimisega, kuigi sellest räägivad seadus
ja prohvetid.
22 See Jumala hea ja õige iseloom tuleb igaühele, kes usub Jeesusesse
Kristusesse, neile, kes teda usaldavad. Ei ole tähtis, kes me oleme:

---

* **3:4** Või „tõestatakse su süütust“. † **3:4** Tsiteeritud Psalmid 51:6. ‡ **3:18** See lõik salmides 12 kuni 18 sisaldab viiteid tekstidele Psalmid 14:1–3, Psalmid 5:10, Psalmid 140:4, Psalmid 10:7, Jesaja 59:7–8, Õpetussõnad 1:16 ja Psalmid 36:2. § **3:21** Vt märkust 1:17. Ka 3:22.

23 me kõik oleme pattu teinud ja meist keegi ei küündi Jumala aulise
ideaalini.
24 Kuid oma tasuta armu anni kaudu teeb Jumal meid õigeks Kristuses,
kes meid vabastab.
25 Jumal andis Jeesuse avalikult kui kingituse, mis toob rahu* neile, kes
temasse usuvad, ja kes valas oma vere. Jumal tegi seda, et näidata, et ta on
tõesti hea ja õiglane, sest eelnevalt oli ta viivitanud ja patud tähelepanuta
jätnud,
26 kuid nüüd, praegusel ajal, tõestab Jumal, et ta on õiglane ja teeb seda,
mis on õige, ning et ta teeb õigeks need, kes usuvad Jeesusesse.
27 Niisiis, kas meil on midagi, mille üle kiidelda? Üldsegi mitte, selle
jaoks ei ole kohta! Ja miks siis? Sellepärast, et järgime seadust nõudeid
täites? Ei, me järgime seadust Jumalasse uskudes.
28 Me järeldame, et inimesed saavad õigeks Jumala ees nende usu kaudu
temasse, mitte seaduse järgimise tõttu.
29 Kas Jumal on üksnes juutide Jumal? Kas ta ei ole mitte ka teiste
inimeste Jumal? Muidugi on!
30 On ainult üks Jumal, ja tema teeb meid moraalselt õigeks temasse
uskumise kaudu, ükskõik kas oleme juudid või võõramaalased.
31 Kas see tähendab, et Jumalasse uskudes kõrvaldame seaduse?
Muidugi mitte! Tegelikult me kinnitame seaduse tähtsust.

4

1 Võtame näiteks Aabrahami. Inimlikust vaatepunktist on ta meie rahva
isa. Küsigem: „Missugune oli tema kogemus?“
2 Sest kui Aabraham oleks tehtud õigeks selle järgi, mida ta tegi, oleks
tal olnud millegagi kiidelda, kuid mitte Jumala silmis.
3 Aga mida ütleb Pühakiri? „Aabraham uskus Jumalat, seega peeti teda
heaks inimeseks, kes teeb õigust.“*
4 Kes teeb tööd, saab palka; seda ei peeta kingituseks, vaid ta on oma
palga välja teeninud.
5 Kuid Jumal, kes teeb patused õigeks, peab neid õigeks mitte sell-
epärast, et nad on selle nimel tööd teinud, vaid sellepärast, et nad usuvad
temasse. Sellepärast
6 kõneleb Taavet nende õnnest, keda Jumal peab õigeks, ja mitte
sellepärast, et nad selle nimel vaeva oleksid näinud:
7 „Kui õnnelikud on need, kelle ülekohus on andeks antud ja kelle patud
on kinni kaetud!
8 Kui õnnelikud on need, keda Issand ei pea patuseks!“†
9 Kas see õnnistus on nüüd siis ainult juutide jaoks või on see ka teiste
jaoks? Eelnevalt selgus, et Aabraham tunnistati heaks ja õigeks, sest ta
uskus Jumalat.
10 Aga millal see juhtus? Kas siis, kui Aabraham oli juut, või enne seda?
11 Tegelikult oli see enne seda, kui temast sai juut ümberlõikamise teel,
mis kinnitas tema usku Jumala võimesse teha teda õigeks. See juhtus
enne, kui ta sai ümber lõigatud, nii et ta on kõigi nende isa, kes usuvad
Jumalasse ja keda Jumal peab õigeks, isegi kui nad ei ole ümberlõigatud
juudid.

---

* **3:25** „Kingitus, mis toob rahu“: see, kuidas Jumal andestab, tervendab ja harmoonia taastab.
* **4:3** Tsiteeritud 1. Moosese 15:6. † **4:8** Tsiteeritud Psalmid 32:1-2.

12 Ta on ka ümberlõigatud juutide isa, mitte üksnes sellepärast, et nad
on ümber lõigatud, vaid sellepärast, et nad järgivad Aabrahami eeskuju
Jumalasse uskumises enne ümberlõikamist.
13 Jumala tõotus Aabrahamile ja tema järeltulijatele, et maailm kuulub
neile, ei tuginenud tema seaduse täitmisele, vaid sellele, et ta sai õigeks
usu läbi Jumalasse.
14 Sest kui tõotatud pärand tugineks seaduse täitmisele, siis ei oleks
Jumala uskumise teema vajalik ja tõotus oleks mõttetu.
15 Sest seadus toob kaasa karistuse,‡ aga kui seadust ei ole, siis ei saa
seda rikkuda.
16 Seega tugineb tõotus Jumalasse uskumisele. See antakse tasuta anniga,
mis on garanteeritud kõigile Aabrahami lastele, mitte üksnes neile, kes
seadust järgivad,§ vaid ka neile, kes usuvad nagu Aabraham, meie kõigi
isa.
17 Nagu Pühakiri ütleb: „Ma olen teinud su paljude rahvaste isaks.“*
Sest Jumala ligiolus uskus Aabraham Jumalasse, kes teeb surnud elavaks
ja kutsub sõnaga esile selle, mida enne ei olnud olemas.
18 Vastu kõiki ootusi usaldas Aabraham Jumalat, nii et temast võis saada
paljude rahvaste isa, just nagu Jumal oli talle tõotanud: „Nii palju saad sa
järeltulijaid!“†
19 Tema usku Jumalasse ei nõrgestanud isegi see, et tema arvates oli ta
ihu praktiliselt surnud (ta oli ligikaudu sada aastat vana), ja ta teadis, et
Saara oli laste saamiseks liiga vana.
20 Ta hoidis kinni Jumala tõotusest – ta ei kahelnud selles. Tema usk
Jumalasse muutus hoopis tugevamaks ja ta ülistas Jumalat.
21 Ta oli täielikult veendunud, et Jumalal on vägi teha seda, mida ta oli
tõotanud.
22 Sellepärast pidas Jumal Aabrahami õigeks.
23 Sõnad „Aabrahami peeti õigeks“‡ ei olnud kirja pandud üksnes tema
kasuks.
24 Need olid ka meie jaoks, keda peetakse õigeks, kuna me usume
Jumalasse, kes äratas meie Issanda Jeesuse surnuist üles.
25 Jeesus anti surma meie pattude pärast§ ja ta äratati ellu, et meid
õigeks teha.

5

1 Nüüd kui oleme Jumalasse uskumise kaudu tema ees õigeks saanud,
on meil rahu temaga tänu meie Issandale Jeesusele Kristusele.
2 Jeesuse kaudu – temasse uskudes – oleme saanud juurdepääsu
sellele armu asupaigale, kus me praegu oleme ning ootame rõõmu ja
kindlustundega Jumala auhiilgusest osasaamist.
3 Mitte ainult seda, vaid me jääme kindlaks ka siis, kui tulevad
probleemid, sest me teame, et probleemide kogemine arendab vaimulikku
vastupidavust.*
4 Vaimulik vastupidavus omakorda arendab küpset iseloomu ning see
küps iseloom annab lõpuks kindla lootuse.

---

‡ **4:15** Karistus seaduse rikkumise eest, mis mõistagi hõlmab kõiki. § **4:16** Paulus ei ütle siin, et need, kes Moosese seadust täidavad, saavad järelikult Jumala ees õigeks – seda teemat on ta juba käsitlenud. Ta viitab lihtsalt, et Jumal ei arva välja neid, kes Moosese seadust ei järgi. * **4:17** Tsiteeritud 1. Moosese 17:5. † **4:18** Viidatud tekstile 1. Moosese 15:5. ‡ **4:23** Tsiteeritud 1. Moosese 15:6. § **4:25** Vt Jesaja 53:4–5 * **5:3** Või „püsivust“.

5 Kuna meil on see lootus, ei pettu me kunagi, sest Jumala armastus on
valatud meisse Püha vaimu kaudu, kelle ta meile on andnud.
6 Kui olime täiesti abitud, siis just õigel ajal suri Kristus meie,
jumalakartmatute inimeste eest.
7 Kes sureks teise inimese eest, isegi selle eest, kes teeb, mis on õige?
(Kuigi ehk oleks keegi piisavalt vapper, et surra tõeliselt hea inimese eest.)
8 Kuid Jumal näitab oma armastust meie vastu sellega, et Kristus suri
meie eest sel ajal, kui me veel patused olime.
9 Nüüd, kui oleme tema surma kaudu† õigeks saanud, võime olla
täielikult kindlad, et ta päästab meid tulevasest kohtust.
10 Sel ajal kui olime tema vaenlased, tegi Jumal meist enda sõbrad oma
Poja surma kaudu, ja seega saame olla täiesti kindlad, et ta päästab meid
Poja elu kaudu.
11 Peale selle tähistame nüüd seda, mida Jumal on teinud meie Issanda
Jeesuse Kristuse kaudu, et meid lepitada ja meid tema sõbraks teha.
12 Sest ühe inimese kaudu tuli patt maailma ja patt tõi kaasa surma. Nii
tuli surm kõigile, sest kõik on pattu teinud.
13 Juba enne seda, kui seadus anti, oli patt maailmas, kuigi seda ei peetud
patuks, sest ei olnud seadust.
14 Kuid surm valitses siiski Aadamast kuni Mooseseni, isegi nende üle,
kes ei patustanud samamoodi nagu Aadam.
Aadam oli ettetähendus sellele, kes pidi tulema.‡
15 Kuid Jeesuse and ei ole nagu Aadama patt.§ Kuigi paljud inimesed
surid ühe inimese patu pärast, on Jumala arm niivõrd palju suurem ja
seda on jagatud väga paljudele tema armulise anni kaudu Jeesuse Kristuse
isikust.
16 Anni tulemus ei ole selline nagu patul. Aadama patu tagajärg oli kohus
ja hukkamõist, kuid and teeb meid Jumala ees õigeks, vaatamata meie
paljudele pattudele.
17 Ühe inimese patu tagajärjena valitses surm tema tõttu. Kuid Jumala
arm on nii palju suurem ja tema and teeb meid õigeks, et igaüks, kes selle
vastu võtab, püsib elus Jeesuse Kristuse isiku kaudu!
18 Täpselt nagu üks patt tõi hukkamõistu kõigile, andis üks õige tegu
kõigile võimaluse õigesti elada.
19 Just nagu ühe inimese sõnakuulmatuse tõttu said paljud patuseks,
saavad ühe inimese sõnakuulelikkuse kaudu paljud Jumala ees õigeks.
20 Kui seadus tarvitusele võeti, sai patt veelgi selgemaks. Aga kuigi patt
sai palju selgemaks, sai arm veelgi selgemaks!
21 Samamoodi nagu patt valitses meid ja tõi meile surma, valitseb nüüd
arm ning teeb meid õigeks Jumala ees ja annab meile igavese elu Jeesuse
Kristuse, meie Issanda kaudu.

6

1 Missugune on siis meie vastus? Kas peaksime jätkama patustamist, et
saaksime veel rohkem armu?
2 Muidugi mitte!* Kuna oleme juba patule surnud, kuidas saaksime
jätkuvalt patus elada?

† **5:9** Sõna-sõnalt „vere kaudu“. ‡ **5:14** Teisisõnu, Aadam oli sümbol või algkuju Jeesusest, kes pidi tulema. § **5:15** Selguse tagamiseks on lisatud „Jeesuse“ ja „Aadama“, et oleks selgesõnaliselt väljendatud, mida on mõeldud anni ja mida patuga. * **6:2** Sõna-sõnalt „ärgu nii olgu!“ Seda jõulist reaktsiooni on tõlgitud erinevalt, nt „Kindlasti mitte!“, „Ei mingil juhul!“, „Jumal hoidku!“ Sama kehtib ka teksti 6:15 jne kohta.

3 Kas te ei tea, et me kõik, kes oleme Kristusesse Jeesusesse ristitud, oleme
ristitud tema surmasse?
4 Ristimise kaudu maeti meid koos temaga surmas, nii et samamoodi,
nagu Isa au äratas Kristuse surnuist, saaksime ka meie uue elu.
5 Kui oleme saanud temaga üheks surmas nagu tema, siis äratatakse
meidki üles nagu teda.
6 Me teame, et meie vana mina löödi koos temaga risti, et hävitada patu
surnud ihu, et me ei oleks enam patu orjad.
7 Igaüks, kes on surnud, on patust vabastatud.
8 Kuna me surime koos Kristusega, on meil kindlus, et me ka elame
temaga koos,
9 sest me teame, et kuna Kristus äratati surnuist üles, ei sure ta kunagi,
sest surmal ei ole tema üle enam mingit võimu.
10 Ta suri patule üks kord ja lõplikult ja ta elab Jumalale!
11 Täpselt samamoodi peaksite pidama ka teie ennast patule surnuks,
kuid elavaks Jumalale Kristuse Jeesuse kaudu.
12 Ärge laske patul valitseda oma sureliku ihu üle, ärge andke selle
kiusatustele järele
13 ja ärge kasutage ühtki oma kehaosa patu kurja tööriistana. Selle
asemel pühendage end Jumalale kui need, kes on surmast toodud tagasi
ellu, ning kasutage kõiki oma kehaosi vahenditena Jumala jaoks millegi
hea tegemisel.
14 Patt ei valitse teie üle, sest te ei ole seaduse all, vaid armu all.
15 Niisiis, kas peaksime patustama, sest me ei ole seaduse all, vaid armu
all? Muidugi mitte!
16 Kas te ei saa aru, et kui teete end kellegi orjaks tema korraldustele
kuuletudes, siis olete selle orjad, kelle sõna te kuulete? Kui olete patu
orjad, on tulemuseks surm; kui kuuletute Jumalale, siis selle tulemusena
saate tema ees õigeks.
17 Tänu Jumalale, et kuigi kord olite patu orjad, valisite puhtsüdamlikult,
et otsustate järgida teada saadud tõde Jumala kohta.
18 Nüüd kui te olete patust vabastatud, olete saanud moraalselt õigesti
toimimise orjaks.
19 Kasutan seda argielulist näidet, sest teie inimlik mõtlemine on
piiratud. Samamoodi nagu te kord andsite end ebamoraalsuse orjaks,
kuhjates pattu patu otsa, peate nüüd tegema end selle orjaks, mis on puhas
ja õige.
20 Kui te oleksite patu orjad, ei nõutaks teilt selle tegemist, mis on õige.
21 Aga missugused olid tagajärjed siis? Kas te ei häbene neid asju, mida
tegite? Sellised asjad viivad surma!
22 Aga nüüd, kui olete patust vabastatud ja Jumala orjaks saanud, on
tulemuseks puhas elu ning lõpuks igavene elu.
23 Patu palk on surm, aga Jumala tasuta and on igavene elu Kristuse
Jeesuse, meie Issanda kaudu.

7

1 Vennad ja õed, (ma räägin siin inimestele, kes tunnevad seadust),* kas
te ei näe, et seadusel on volitused kellegi üle ainult siis, kui ta on elus?

* **7:1** Paulus kasutab sõna „seadus“ erinevates tähendustes, kuid tavaliselt viitab see kogu juudiusu süsteemile. Suur osa sellest on reeglite järgimine.

2 Näiteks abielunaine on seaduse järgi oma abikaasaga seotud sel ajal,
kui abikaasa on elus, aga kui mees sureb, siis saab naine vabaks oma
seaduslikust kohustusest mehe ees.
3 Seega, kui naine elab teise mehega sel ajal, kui tema abikaasa elab,
rikub naine abielu. Aga kui naise mees sureb ja ta abiellub seejärel teise
mehega, siis ei ole ta abielurikkumises süüdi.
4 Samamoodi, mu sõbrad, olete surnud seadusele Kristuse ihu kaudu
ning seega kuulute nüüd kellelegi teisele – Kristusele, kes äratati surnuist
üles –, et me võiksime elada viljakat elu† Jumalale.
5 Sel ajal kui meid valitses vana olemus, tegutsesid meis patused ihad
(nagu nähtub seadusest) ja tõid kaasa surma.
6 Aga nüüd oleme seadusest vabastatud ning oleme surnud sellele, mis
hoiab meid ahelais, et me saaksime teenida vaimu uudsuses ja mitte
seaduse vana kirjatähte.
7 Mida me siis järeldame? Et seadus on patt? Muidugi mitte! Ma ei oleks
teadnud, mis on patt, kui seadus ei oleks seda määratlenud. Ma ei oleks
mõistnud, et teiste inimeste asjade endale tahtmine on vale, kui ei oleks
seadust, mis ütleb: „Ära ihalda endale seda, mis kuulub kellelegi teisele.“‡
8 Kuid selle käsu kaudu leidis patt võimaluse õhutada minus igasuguseid
isekaid soove, sest ilma seaduseta on patt surnud.
9 Ma elasin, mõistmata, mida seadus tegelikult tähendab, aga kui sain
aru käsu tähendusest, ärkas patt taas ellu ja ma surin.
10 Ma avastasin, et seesama käsk, mis oli mõeldud elu toomiseks, tõi
hoopis surma,
11 sest patt leidis käsu kaudu mooduse minu petmiseks ja kasutas käsku
minu tapmiseks!
12 Siiski on seadus püha ja käsk püha, õige ja hea.
13 Kas nüüd miski, mis on hea, tapab mind? Muidugi mitte! Kuid patt
ilmutab end patuna, kasutades head minu surma põhjustamiseks. Niisiis
ilmneb käsu abil, kui halb on patt tegelikult.
14 Me mõistame, et seadus on vaimulik, kuid ma olen liigagi inimlik,§
patu ori.
15 Ma tõesti ei saa aru, mis toimub. Ma teen seda, mida ma ei taha teha,
ja ma vihkan seda, mida ma teen!
16 Aga kui ma ütlen, et ma teen seda, mida ma ei taha, näitab see, et ma
tunnistan, et seadus on hea ja õige.
17 Seega ei ole see enam mina, kes seda teeb, vaid minus elav patt,
18 sest ma tean, et minus ei ole midagi head selles osas, mis puutub
minu patusesse inimolemusse. Kuigi ma tahan teha head, ei ole ma selleks
võimeline.
19 Head, mida ma teha tahan, ma ei tee; samal ajal halba, mida ma ei
taha teha, seda ma just teen!
20 Ometi kui ma teen seda, mida ma ei taha teha, siis ei tee seda mina,
vaid minus elav patt.
21 See on põhimõte, mille olen avastanud: kui ma tahan teha seda, mis
on hea, on alati olemas ka halb.
22 Minu sisemisele olemusele valmistab Jumala seadus rõõmu,
23 kuid ma näen enda sees tegutsemas teistsugust seadust, mis on
sõjajalal seadusega, mida mu mõistus on otsustanud järgida, ja nii olen
ma minu sees oleva patu seaduse vang.

---

† **7:4** Sõna-sõnalt „kanda vilja Jumalale“. ‡ **7:7** Tsiteeritud 2. Moosese 20:17 või 5. Moosese 5:21.
§ **7:14** Sõna-sõnalt „lihalik“.

24 Olen äärmiselt õnnetu! Kes päästab mind sellest ihust, mis põhjustab
mu surma?* Tänu Jumalale, Sest tema teeb seda Jeesuse Kristuse, meie
Issanda kaudu!
25 Olukord on selline: kuigi ma ise otsustan mõistusega kuuletuda
Jumala seadusele, järgib mu inimloomus patu seadust.

8

1 Niisiis ei ole nüüd mingit hukkamõistu neile, kes on Kristuses Jeesuses.
2 Elu vaimu seadus Kristuses Jeesuses on vabastanud mind patu ja surma
seadusest.
3 Mida seadus ei suutnud teha, sest see oli meie patuse loomuse,*
tõttu võimetu, oli võimeline tegema Jumal! Jumal tegeles kogu patu
probleemiga, saates oma Poja inimkujul,† ja purustas patu võimu meie
patuses inimloomuses.
4 Nii saaksime täita seaduse head nõuded Vaimu, mitte oma patust
loomust järgides.
5 Need, kes järgivad oma patust loomust, on patuste asjadega hõivatud,
aga need, kes järgivad Vaimu, keskenduvad vaimulikele asjadele.
6 Patuse inimliku mõtteviisi lõpptulemus on surm, kuid Vaimu juhitud
mõtteviis toob elu ja rahu.
7 Patune inimlik mõtteviis on vaenulik Jumala suhtes, sest see keeldub
Jumala seadusele kuuletumast. Õigupoolest see ei suudagi,
8 ja need, kes järgivad oma patust loomust, ei suuda iial Jumalale
meelepärased olla.
9 Kuid teie ei järgi oma patust loomust, vaid Vaimu – kui on tõsi, et
Jumala Vaim elab teis. Sest need, kelles ei ole Kristuse Vaim, ei kuulu talle.
10 Aga kui Kristus on teie sees, siis kuigi teie ihu sureb patu tõttu, annab
Vaim teile elu, sest nüüd olete Jumala ees õiged.
11 Teie sees elab tema Vaim, kes äratas Jeesuse surnuist üles. Tema, kes
äratas Jeesuse surnuist üles, annab elu ka teie surnud ihule oma Vaimu
kaudu, kes teis elab.
12 Niisiis, vennad ja õed, me ei pea järgima‡ oma patust loomust, mis
tegutseb vastavalt meie inimlikele soovidele.
13 Sest kui te elate oma patuse loomuse valitsemise all, siis te surete. Aga
kui te järgite Vaimu teguviisi ja surmate kurja, mida teete, siis te elate.
14 Kõik, keda Jumala Vaim juhib, on Jumala lapsed.
15 Teile ei ole antud vaimu, mis teid veel kord orjastaks ja kohutaks. Ei,
see Vaim, mille saite, teeb teist lapsed Jumala perekonnas. Nüüd võime
valjusti hüüda: „Jumal on meie Isa!“
16 Vaim ise on meiega nõus,§ et me oleme Jumala lapsed.
17 Kui oleme tema lapsed, siis oleme tema pärijad. Me oleme Jumala
pärijad ja koos Kristusega kaaspärijad. Aga kui tahame osa saada tema
auhiilgusest, peame osa saama tema kannatustest.
18 Siiski olen veendunud, et see, mida praegu kannatame, ei ole midagi,
võrreldes tulevase auhiilgusega, mis meile ilmutatakse.
19 Kogu loodu ootab kannatlikult ja igatseb, et Jumal avalikustaks oma
lapsed.

---

* **7:24** Sõna-sõnalt „surma ihu“. * **8:3** „Patune loomus“: sõna-sõnalt „liha“, inimese patuse, langenud füüsilise olemuse tähenduses. Seda sõna kasutatakse järgnevates salmides korduvalt vaimuliku loomuse vastandina. † **8:3** Või „tehes end patu eest ohvriks“. ‡ **8:12** Või „meil ei ole kohustust järgida“. § **8:16** Sõna-sõnalt „meie vaim“.

20 Sest Jumal lubas loomise eesmärgil nurja minna.
21 Kuid loodu ise ootab lootuses aega, mil ta vabaneb lagunemise orjusest
ja saab osa Jumala laste aulisest vabadusest.
22 Me teame, et kogu loodu ägab igatsusest ja kannatab sünnitusvalusid
tänaseni.
23 Mitte ainult loodu, vaid ka meie, kel on Vaimu eelmaitse, ägame
sisemiselt, kui ootame oma ihu lunastamist, et Jumal meid „lapsendaks“.
24 Sest meid päästeti lootuse kaudu. Kuid lootus, mida on juba näha, ei
ole üldse lootus. Kes loodab seda, mida ta juba näeb?
25 Kuna loodame seda, mida me ei ole veel näinud, siis ootame seda
kannatlikult.
26 Samamoodi aitab Vaim meid meie nõrkuses. Me ei tea, kuidas
Jumalaga rääkida, aga Vaim ise palub koos meiega ja meie kaudu
ägamistega, mida ei ole võimalik sõnadesse panna.
27 Tema, kes uurib läbi kõigi mõtteviisi, teab Vaimu ajendeid,* sest Vaim
kaitseb usklike ees Jumala huve.
28 Me teame, et Jumal tegutseb kõiges nende heaks, kes teda armastavad,
keda ta on kutsunud oma plaanist osa saama.
29 Sest Jumal, kes neid ette valis, eraldas neid olema nagu tema Poeg, et
Poeg oleks paljudest vendadest ja õdedest esimene.
30 Keda ta valis, neid ta ka kutsus, ning keda ta kutsus, tegi ta ka õigeks,
ning neid, kelle ta õigeks tegi, on ta ka austanud.
31 Missugune on siis meie vastus kõigele sellele? Kui Jumal on meie
poolt, kes võib olla meie vastu?
32 Kas siis Jumal, kes oma Poegagi tagasi ei hoidnud, vaid andis ta meie
kõigi eest, ei anna heldelt meile ka kõike muud?
33 Kes võib Jumala erilist rahvast milleski süüdistada? Jumal on see, kes
teeb meid õigeks,
34 nii et kes saab meid hukka mõista? Kristus Jeesus, kes suri – mis
veelgi olulisem, kes surnuist üles äratati –, seisab Jumala paremal käel ja
esindab meie juhtumit.
35 Kes saab meid lahutada Kristuse armastusest? Kas rõhumine, kitsikus
või tagakiusamine? Või nälg, vaesus, oht ja vägivald?
36 Just nagu Pühakiri ütleb: „Sinu pärast oli meil kogu aeg oht saada
tapetud. Meid koheldi nagu tapale viidavaid lambaid.“†
37 Ei, kõiges, mis meiega juhtub, oleme rohkem kui võitjad tema kaudu,
kes meid armastab.
38 Olen täiesti veendunud, et ei elu ega surm, ei inglid ega kurjad vaimud,
ei olevik ega tulevik, ei võimud,
39 ei kõrgus ega sügavus, tegelikult mitte miski kogu loodus ei saa meid
lahutada Jumala armastusest, mis on Kristuses Jeesuses, meie Issandas.

9

1 Mina olen Kristuses ja see, mida ma räägin, on tõsi. Ma ei valeta! Minu
südametunnistus ja Püha Vaim kinnitavad,
2 kui kohutavalt kurb ma olen, kui otsatu valu on mu südames
3 mu oma rahva, mu vendade ja õdede pärast. Ma oleksin pigem ise
neetud ja Kristusest lahutatud, kui see neid aitaks.

---

* **8:27** Või „Vaimu mõtteviisi“. † **8:36** Tsiteeritud Psalmid 44:23.

4 Nad on mu kaasiisraellased, Jumala valitud rahvas. Jumal ilmutas
neile oma auhiilgust ja tegi nendega lepingud,* andis neile seaduse, õige
jumalateenistuse ja tõotused.
5 Nad on meie esiisad, inimlikult öeldes selle Kristuse esivanemad, kes
valitseb kõige üle, kes on igavesti õnnistatud Jumal. Aamen.
6 Jumala tõotus ei ole puudulikuks osutunud. Sest iga iisraellane ei ole
õige iisraellane,
7 ja kõik need, kes põlvnevad Aabrahamist, ei ole tema õiged lapsed.
Sest Pühakiri ütleb: „Sinu järglasi arvestatakse Iisaki kaudu,“†
8 nii et Jumala lasteks ei arvestata mitte Aabrahami tegelikke lapsi, vaid
ainult Jumala tõotuse lapsi peetakse tema õigeteks järeltulijateks.
9 Tõotus oli selline: „Ma tulen järgmisel aastal tagasi ja Saaral on poeg.“‡
10 Lisaks oli Rebeka kaksikutel poegadel sama isa, meie esiisa Iisak.
11 Aga isegi enne, kui lapsed sündisid, ja enne, kui nad jõudsid teha
midagi õiget või valet (et Jumala plaan saaks jätkuda, tõestades, et Jumala
kutsumine ei põhine inimeste sooritusel),
12 öeldi talle: „Vanem vend teenib nooremat.“§
13 Nagu Pühakiri ütleb: „Ma valisin Jaakobi, kuid Eesavi heitsin ma
kõrvale.“*
14 Mida peaksime siis järeldama? Et Jumal on ebaõiglane? Kindlasti
mitte!
15 Nagu ta ütles Moosesele: „Ma olen armuline sellele, kellele peaksin ar-
mulikkust osutama, ja halastan sellele, kellele peaksin halastust osutama.“†
16 Niisiis ei sõltu see meie tahtmisest ega meie enda pingutustest, vaid
Jumala halastusrikkast olemusest.
17 Pühakirjas on jäädvustatud Jumala sõnad vaaraole: „Ma panen su
siia põhjusega, et saaksin sinu kaudu ilmutada oma väge ja et minu nimi
saaks tuntuks kogu maailmas.“‡
18 Seega halastab Jumal nende peale, kelle peale tahab, ja paadutab
hoiaku neil, kellel tahab.§
19 Nüüd te vaidlete minuga ja küsite: „Miks ta siis meid süüdistab? Kes
saab Jumala tahtele vastu panna?“*
20 Nii ei sobi kõneleda, sest kes olete teie – tühipaljad surelikud –, et
Jumalale vastu rääkida? Kas loodu võib oma loojale öelda: „Miks sa mind
selliseks tegid?“
21 Kas pottsepal ei ole õigust kasutada sama savikamakat, et valmistada
dekoratiivne kauss ja igapäevane kruus?†
22 Nagu oleks Jumal, soovides näidata oma vastuseisu patule‡ ja ilmutada
oma väge, kannatlik nende „hävitusele määratud anumatega“,
23 nii et ta võiks avaldada oma auhiilguse suurust nende „halastuse
anumate“ kaudu, mille ta on eelnevalt au jaoks valmistanud.

---

* **9:4** Sõna-sõnalt „lepinguliidud“. † **9:7** Tsiteeritud 1. Moosese 21:12. ‡ **9:9** Tsiteeritud 1. Moosese 18:10–14. § **9:12** Tsiteeritud 1. Moosese 25:23. * **9:13** Tsiteeritud Malaki 1:2–3. † **9:15** Tsiteeritud 2. Moosese 33:19. ‡ **9:17** Tsiteeritud 2. Moosese 9:16. § **9:18** Vanas Testamendis kasutatakse seda väljendit, et kirjeldada kangekaelset Jumala tagasilükkamist, nagu näiteks 2. Moosese raamatus vaarao kogemuses. 2. Moosese 9 peatükis kirjeldatakse mitut moodi seda, kuidas vaarao valib kangekaelse hoiaku või et Jumal andis talle kangekaelse hoiaku või tal oli passiivselt kangekaelne hoiak. Nii et seda salmi siin Kirjas roomlastele ei tohiks võtta tähenduses, nagu muudaks Jumal inimeste hoiaku sihilikult kalgiks ja karistaks neid seejärel selle eest. Kangekaelne hoiak on jumaliku armu tagasilükkamine. * **9:19** Tsiteeritud Jesaja 29:16; Jesaja 45:9. † **9:21** Sõna-sõnalt „väärtuslik ja vääritu anum“. ‡ **9:22** Sõna-sõnalt „näidata viha“.

24 Need me olemegi – inimesed, kelle ta on kutsunud mitte üksnes juutide
hulgast, vaid ka võõramaalaste seast ...
25 Nagu Jumal ütles Hoosea raamatus: „Neid, kes ei ole minu rahvas,
ma nimetan oma rahvaks, ja neid, keda ei ole armastatud, ma nimetan
armastatuteks“,§
26 ja: „See juhtub kohas, kus neile öeldi: „Te ei ole minu rahvas“, seal
nimetatakse neid elava Jumala lasteks.“*
27 Jesaja hüüatab Iisraeli kohta: „Isegi kui Iisraeli lapsed on saanud
arvukaks nagu mereliiv, päästetakse üksnes väike hulk†.
28 Sest Issand lõpetab kiiresti ja täielikult oma kohtumõistmise töö maa
peal.“‡
29 Nagu Jesaja varem ütles: „Kui Kõigeväeline Issand ei oleks meile
mõningaid järglasi jätnud, oleksime olnud täpselt nagu Soodom ja
Gomorra.“§
30 Mida peaksime siis järeldama? Et kuigi võõramaalased ei püüdnud
toimida õigesti, mõistsid nad, mis on õige, ning usu kaudu Jumalasse
tegid seda, mis on moraalselt õige.
31 Kuid Iisraeli rahvas, kes ootas, et seadus teeks neid Jumala ees õigeks,
ei saavutanud edu.
32 Miks mitte? Sest nad toetusid pigem oma tegudele kui usule Jumalasse.
Nad komistasid vastu komistuskivi,
33 just nagu Pühakiri ette kuulutas: „Vaata, ma panen Siionisse
komistuskivi, kivi, mis pahandab inimesi. Aga kes temasse usub, see ei
pettu.“*

10

1 Mu vennad ja õed, mu südamesoov – mu palve Jumalale – on Iisraeli
rahva pääste!
2 Ma võin tunnistada nende innukast pühendumisest Jumalale, kuid
selle aluseks ei ole teadmine, kes ta tegelikult on.
3 Nad ei saa aru, kuidas teeb Jumal nad enda ees õigeks, ja nad üritavad
end ise õigeks teha. Nad ei võta omaks seda, kuidas Jumal inimesed õigeks
teeb.
4 Sest Kristus on seaduse täitumine. Kõik, kes temasse usuvad, tehakse
õigeks.
5 Mooses kirjutas: „Igaüks, kes teeb seadusele kuuletudes õigust, elab.“*
6 Kuid usust tuleneva õiguse täitmise hoiak ütleb nii: „„Ärge küsige
„kes läheb taevasse?“ (paludes tuua Kristust alla)“
7 ega „kes läheb surnute asupaika†?“ (paludes tuua Kristust surnuist
tagasi).“‡
8 Tegelikult ütleb Pühakiri: „Sõnum on teile väga lähedal – see on see,
millest te räägite ja mis on teie mõtteis.“§ Õigupoolest põhineb see sõnum
usul, mida esitame.
9 Sest kui kuulutate, et võtate Jeesuse Issandana vastu, ja olete oma
meeltes veendunud, et Jumal äratas ta surnuist üles, siis saate päästetud.

§ **9:25** Tsiteeritud Hoosea 2:25. * **9:26** Tsiteeritud Hoosea 2:1. † **9:27** Sõna-sõnalt „jääk“. ‡ **9:28** Tsiteeritud Jesaja 10:22–23. § **9:29** Tsiteeritud Jesaja 1:9. * **9:33** Kombineeritud Jesaja 28:16 ja Jesaja 8:14. * **10:5** Tsiteeritud 3. Moosese 18:5. † **10:7** Sõna-sõnalt „sügavik“, „põhjatu auk“. ‡ **10:7** Vt 5. Moosese 30:12. § **10:8** Need on vihjed tekstile 5. Moosese 30:11–14. Algselt käis see seaduse kohta ning pidi näitama, et seadus ei ole kauge ja kättesaamatu, nii et oli selge, et seda ei ole raske järgida. Nüüd kasutab Paulus seda Kristuse isiku kohta ja selgitab, et see „seaduse sõnum“ täitus temas.

10 Teie usk Jumalasse teeb teid õigeks ja heaks ning teid päästab see, et
tunnistate avalikult Jumala vastuvõtmist.
11 Nagu Pühakiri ütleb: „Kes temasse usuvad, ei pettu.“*
12 Ei ole mingit vahet juudil ja kreeklasel, sest sama Issand on kõigi
Issand ja tema annab heldelt igaühele, kes temalt palub.
13 Sest „igaüks, kes Issanda nimele toetub, päästetakse“.†
14 Aga kuidas saavad inimesed toetuda kellelegi, kellesse nad ei usu?
Kuidas saavad nad uskuda kellessegi, kellest nad kuulnud ei ole? Kuidas
saavad nad kuulda, kui neile ei räägita?
15 Kuidas saavad nad minna välja ja teistele rääkida, kui neid ei läkitata?
Just nagu Pühakiri ütleb: „Kes toovad hea uudise, on tõeliselt oodatud!“‡
16 Aga mitte kõik ei võta head uudist vastu. Nagu Jesaja küsib: „Issand,
kes on uskunud sõnumit, mida nad meilt on kuulnud?“§
17 Usk Jumalasse tuleb kuulmisest, Kristuse sõnumi kuulmisest.
18 Asi ei ole selles, nagu poleks nad kuulnud. Hoopis vastupidi: „Nende
hääli, kes kõnelevad Jumalast,* on kuulda üle kogu maa – nende sõnum
läks välja kogu maailma.“†
19 Seega on mu küsimus: „Kas Iisrael ei teadnud?“ Kõigepealt
ütleb Mooses: „Ma muudan su kadedaks, kasutades inimesi, kes pole
isegi mitte rahvus; ma muudan su vihaseks, kasutades asjatundmatuid
võõramaalasi!“‡
20 Jesaja ütles seda siis veel karmimalt: „Mind leidsid inimesed, kes
mind isegi ei otsinud; ma ilmutasin end inimestele, kes isegi minu järele
ei küsinud.“§
21 Nagu ütleb Jumal Iisraelile: „Kogu päeva sirutasin ma oma käsi
sõnakuulmatu ja kangekaelse rahva poole.“*

11

1 Aga ma küsin siis: „Kas Jumal on oma rahva hüljanud?“ Muidugi mitte!
Mina ise olen iisraellane, Benjamini suguharust.
2 Jumal ei ole oma valitud rahvast hüljanud. Kas te ei mäleta, mida
Pühakiri ütleb Eelija kohta? Kuidas ta kurtis Jumalale Iisraeli pärast ja
ütles:
3 „Issand, nad on tapnud su prohvetid ja hävitanud su altarid. Mina olen
ainus, kes on järele jäänud, ja nad püüavad ka mind tappa!“
4 Kuidas Jumal talle vastas? „Mul on veel alles seitse tuhat, kes ei ole
Baali kummardanud.“*
5 Tänapäeval on olukord täpselt sama: ikka veel on alles mõned ustavad
inimesed, kes on Jumala armust valitud.
6 Ja kuna see on armust, siis ilmselgelt ei põhine see inimeste tegudel,
muidu arm ei oleks arm!
7 Mida me siis järeldame? Et Iisraeli rahvas ei saavutanud seda, mille
poole nad püüdlesid, vaid ainult valitud saavutasid, kuna ülejäänute süda
muutus kõvaks.
8 Nagu Pühakiri ütleb: „Jumal nüristas nende mõistuse, nii et nende
silmad ei näinud ja kõrvad ei kuulnud kuni sellesama päevani.“†

---

* **10:11** Tsiteeritud Jesaja 28:16. „Ei pettu“ või „ei jää häbisse“. † **10:13** Tsiteeritud Joeli 3:5. ‡ **10:15** Tsiteeritud Jesaja 52:7. § **10:16** Tsiteeritud Jesaja 53:1. * **10:18** Mitte otsesõnu. † **10:18** Tsiteeritud Psalmid 19:5. ‡ **10:19** Tsiteeritud 5. Moosese 32:21. § **10:20** Tsiteeritud Jesaja 65:1. * **10:21** Tsiteeritud Jesaja 65:2. * **11:4** Tsiteeritud 1. Kuningate 19:10–18. † **11:8** Viidatud tekstile kas 5. Moosese 29:3, Jesaja 6:9–10 või Jesaja 29:10.

9 Taavet lisab: „Saagu nende peod neile lõksuks, võrguks, mis nad kinni püüab, kiusatuseks, mis toob karistuse.
10 Saagu nende silmad pimedaks, et nad ei näeks, ja olgu nad alati rõhutud meeleolu tõttu küüru vajunud.“‡
11 Kas ma siis ütlen, et nad komistasid ja kukkusid seetõttu täielikult läbi? Üldsegi mitte! Aga nende vigade tagajärjel tuli pääste teistele rahvastele ja „muutis nad kiivaks“.
12 Kui nüüd isegi nende läbikukkumisest on maailmale kasu ja nende kahjust on tulu võõramaalastele, kui palju kasulikum oleks olnud, kui nad oleksid täitnud täielikult selle, missugused nad oleksid pidanud olema.§
13 Lubage, ma kõnelen nüüd teile, võõramaalased. Niivõrd kui ma olen võõramaalaste misjonär, kiitlen ma oma tegevusest,
14 et ma kuidagi saaksin muuta oma rahva kadedaks ja päästa mõned neist.
15 Kui seetõttu, et nemad hülgavad Jumala, saab maailm Jumalaga sõbraks, siis ärkaksid surnud ellu seetõttu, kui nad Jumala vastu võtaksid!
16 Kui ohvrianniks antud leivataigna esimene osa on püha, siis on ka ülejäänu püha; kui puu juured on pühad, on pühad ka oksad.
17 Kui nüüd mõni oks on ära murtud ja teie – metsik õlipuuvõsu – olete külge poogitud ja saate koos nendega kasulikku toidust õlipuu juurtest,
18 siis ei tohi te teisi oksi põlata. Kui teil on kiusatus kiidelda, tuletage meelde, et teie ei hoia üleval juuri, vaid juured teid.
19 Te võite väita: „Oksad murti ära, et mind saaks külge pookida.“
20 Olgu pealegi, aga nad murti ära, sest nad ei uskunud Jumalasse, ja teie püsite, sest usute Jumalasse. Ärge olge endast heal arvamusel, vaid olge aupaklikud,
21 sest kui Jumal ei säästnud algseid oksi, ei säästa ta teidki.
22 Te peaksite tunnustama Jumala headust ja karmust – ta oli karm langenutega, kuid Jumal on hea teiega, kuni usute tema headusesse –, muidu eemaldatakse ka teid.
23 Kui nad enam ei keeldu Jumalasse uskumast, võivad ka nemad külge poogitud saada, sest Jumal suudab nad taas puu külge pookida.
24 Kui teid oli võimalik metsõlipuu küljest ära lõigata ja siis kultu-urõlipuu külge pookida, kui palju kergem oleks neid tagasi pookida puu külge, mis oli loomult nende enda puu.
25 Ma ei taha, et teie, mu vennad ja õed, jätaksite tähelepanuta selle varasemalt varjatud tõe, muidu võite upsakaks muutuda. Osa Iisraeli rahvast muutus kõvasüdameliseks, kuni võõramaalaste sissetulemine on lõpetatud.
26 Nii saab päästetud kogu Iisrael.* Nagu Pühakiri ütleb: „Päästja tuleb Siionist ja tema pöörab Jaakobi ära vastuhakust Jumalale.
27 Minu tõotus neile on, et ma võtan ära nende patud.“†
28 Kuigi nad on hea sõnumi vaenlased – ja seda teie kasuks –, on nad ikkagi valitud rahvas ja nende esiisade tõttu armastatud.
29 Jumala ande ja tema kutsumist ei saa tagasi võtta.
30 Kunagi olite Jumalale sõnakuulmatud, aga nüüd on Jumal osutanud teile teie sõnakuulmatuse tulemusena halastust.

‡ **11:10** Tsiteeritud Psalmid 69:23–24. § **11:12** Mitte otsesõnu. * **11:26** See ei ole universaalse pääste õpetus, vaid see, et siis saab päästetud kogu Iisrael (mis koosneb nii võõramaalastest kui ka juutidest, kes võtavad vastu pääste Jumala armu läbi). † **11:27** Kombineeritud tekstid Jesaja 59:20–21 ja Jesaja 27:9.

31 Täpselt samamoodi, nagu nad on praegu sõnakuulmatud, nagu olite
teie, ilmutatakse ka neile samasugust halastust, mis sai teie osaks.
32 Sest Jumal kohtles kõiki vangidena nende sõnakuulmatuse tõttu, et
ta saaks kõigi peale halastada.
33 Oh kui sügavad on Jumala küllus, tarkus ja teadmine! Kui
hämmastavad on tema otsused, kui kujuteldamatud tema teguviisid!
34 Kes saab teada Jumala mõtteid? Kes saab talle nõu anda?‡
35 Kes on kunagi andnud Jumalale midagi, mida Jumalal on kohustus
tagasi maksta?§
36 Kõik tuleb temalt, kõik eksisteerib tema kaudu ja kõik on tema jaoks.
Au olgu talle igavesti, aamen!

12

1 Seega, ma julgustan teid, mu vennad ja õed, Jumala kaastunde* pärast
teie suhtes, pühendama Jumalale oma ihu kui elava ohvri, mis on püha ja
meelepärane. See on mõistlik jumalateenistus.
2 Ärge järgige selle maailma kombeid; selle asemel muutuge meele
vaimuliku uuendamisega, nii et saaksite ilmutada, missugune on Jumala
tahe tegelikult – hea, meeldiv ja täiuslik.
3 Lubage, et ma selgitan teile kõigile – mulle antud armu kaudu –, et
keegi ei tohi ennast pidada paremaks kui peaks. Te peate hindama end
realistlikult, vastavalt usu määrale, mida Jumal on teile jaganud.
4 Just nagu ühel ihul on palju kehaosi, kuid kõik need ei tee sama,
5 oleme ka meie üks ihu Kristuses, kuigi meid on palju, ja me kõik
kuulume üksteisega kokku.
6 Meil on isesugused annid, mis erinevad vastavalt meile antud armule.
Nii et kui see on Jumala nimel kõnelemine, siis peaksite seda tegema,
olenevalt sellest, kui palju on teil usku Jumalasse.
7 Kui see on teenimistöö, siis peaksite teenima; kui õpetamine, siis
peaksite õpetama;
8 kui julgustus, siis peaksite julgustama; kui andmine, siis peaksite
heldelt andma; kui juhtimine, siis peaksite pühendunult juhtima; kui
halastustöö, siis peaksite seda rõõmuga tegema.
9 Armastus peab olema tõeline. Vihkamine on kurjast; hoidke kõvasti
kinni sellest, mis on hea.
10 Olge täielikult üksteisele pühendunud kui perekond oma armastuses;
pidage teisi väärtuslikumaks kui iseennast.
11 Ärge olge tõrksad tõsiselt töötama; teenige Issandat innuka meel-
susega.
12 Püsige rõõmsameelsed lootuses, mis teil on, taluge raskusi, mis
tulevad, jätkake palvetamist.
13 Võtke osa Jumala rahva vajaduste täitmisest ja võtke võõrad
külalislahkelt vastu.
14 Õnnistage neid, kes teid taga kiusavad – õnnistage neid, ja ärge neid
needke.
15 Olge rõõmsad koos rõõmsatega, nutke koos nutjatega.
16 Mõelge üksteise peale.† Ärge pidage end teistest tähtsamaks; elage
alandlikult. Ärge olge ennast täis.

---

‡ **11:34** Tsiteeritud Jesaja 40:13. § **11:35** Tsiteeritud Iiobi 41:3. * **12:1** Või „halastuse“. † **12:16** Või „elage üksteisega kooskõlas“.

17 Ärge tasuge kellelegi kurja kurjaga. Hoolitsege selle eest, et näitaksite
kõigile, et see, mida teete, on hea,
18 ja nii palju kui teist sõltub, elage rahus kõigiga.
19 Mu armsad sõbrad, ärge taotlege kättemaksu, vaid jätke kohtuotsuse
täideviimine Jumala hoolde,‡ nagu Pühakirjas öeldakse: „„Mina jagan
õiglust, mina tasun kätte,“ ütleb Issand.“§
20 Kui need, kes teid vihkavad, on näljas, andke neile süüa; kui neil on
janu, andke neile juua, sest nii tehes kuhjate nende pea peale tuliseid süsi.*
21 Ärge laske kurjal võitu saada, võitke kuri ära heaga.

13

1 Igaüks peab kuuletuma ametivõimudele, sest kellelgi ei ole võimu
valitseda, kui Jumal luba ei anna. Need ametivõimud on sinna pannud
Jumal.
2 Kes ametivõimudele vastu paneb, hakkab vastu sellele, mille Jumal on
kohale määranud, ja kes nii teeb, selle osaks saab vastav kohtuotsus.
3 Sest valitsejad ei hirmuta neid, kes teevad õigesti, vaid neid, kes teevad
valesti. Kui te ei taha elada hirmus ametivõimude ees, siis tehke seda, mis
on õige, ja te saate nende heakskiidu.
4 Võimul olevad inimesed on Jumala teenrid, määratud kohale teie
heaolu jaoks. Kui toimite valesti, peategi hirmunud olema – ega
ametivõimudel pole põhjuseta volitust karistada! Nad on Jumala teenrid,
kes karistavad üleastujaid.
5 Niisiis on oluline, et teeksite, nagu kästud, mitte üksnes karistuse
ähvardusel, vaid sellepärast, mida südametunnistus teile ütleb.
6 Sellepärast peate maksma makse, sest ametivõimud on Jumala teenrid,
kes selliste asjade eest hoolitsevad.
7 Tasuge, mida iganes võlgu olete: maksud maksuametnikele, tasud
tasukogujatele; pidage lugu neist, kellest tuleb lugu pidada; austage neid,
keda tuleb austada.
8 Ärge jääge kellelegi midagi võlgu, välja arvatud armastust üksteise
vastu, sest need, kes armastavad kaasinimest, täidavad seadust.
9 „Sa ei tohi abielu rikkuda, sa ei tohi tappa, sa ei tohi varastada, sa ei
tohi kiivalt endale asju tahta“* – need ja teised käsud on kokku võetud
ühes lauses: „Armasta oma kaasinimest nagu iseennast.“†
10 Armastus ei tee kellelegi ülekohut,‡ järelikult täidab armastus
seadust.
11 Te peaksite nii toimima, sest te mõistate, kui pakiline on aeg – et teil
on ülim aeg unest ärgata. Sest pääste on meile nüüd lähemal kui siis, kui
me alguses Jumalasse uskuma hakkasime.
12 Öö on varsti läbi, päev on peaaegu kohal! Kõrvaldagem siis
pimeduseteod ja pangem ülle valguse soomusrüü.
13 Käitugem korralikult ja näidakem, et oleme inimesed, kes elavad
valguses. Me ei tohi veeta aega metsikutel pidudel ega purjutamisel, meil
ei tohi olla afääre ja me ei tohi amoraalselt käituda, kaklustes osaleda ega
kade olla.

---

‡ **12:19** Sõna-sõnalt „andke ruumi Jumala vihale“. § **12:19** Tsiteeritud 5. Moosese 32:35. * **12:20** Tähenduses, et neile põhjustab see suurt piinlikkust ja häbi. Tsitaat on tekstist Õpetussõnad 25:21–22 * **13:9** Sõna-sõnalt „himustada“. Tsiteeritud 2. Moosese 20:13–17 või 5. Moosese 5:17–21. † **13:9** Tsiteeritud 3. Moosese 19:18. ‡ **13:10** Või „ei tee kellelegi kahju“.

14 Selle asemel riietuge Issanda Jeesuse Kristusega ja unustage oma
patuste soovide järgimine.

14

1 Võtke vastu need, kellel on veel raskusi Jumalasse uskumisega, ja ärge
astuge vaidlusse isiklike arvamuste üle.
2 Üks inimene võib arvata, et ta võib kõike süüa, samal ajal teine, kelle
usk on nõrk, sööb ainult aedvilju.*
3 Need, kes söövad kõike, ei tohi halvustada neid, kes ei söö, ja need, kes
ei söö, ei tohi arvustada neid, kes söövad, sest Jumal võtab nad mõlemad
vastu.
4 Mis õigust on teil kellegi teise teenija üle kohut mõista? Tema enda
isand on see, kes otsustab, kas ta teeb õigesti või valesti. Issanda abiga
suudavad nad õiguse poolel seista.
5 Mõned peavad mõnda päeva olulisemaks kui teisi, samas kui teised
peavad kõiki päevi ühesuguseks. Igaüks peaks oma mõtteis täielikult
veendunud olema.
6 Need, kes austavad erilist päeva, teevad seda Issandale; ja need,
kes söövad ilma muretsemata,† teevad seda Issandale, sest nad tänavad
Jumalat. Samal ajal need, kes väldivad teatud asjade söömist, teevad seda
Issandale ja ka nemad annavad tänu Jumalale.
7 Keegi meist ei ela iseendale ega sure iseendale.
8 Kui elame, siis elame Issandale, või kui sureme, siis sureme Issandale
– seega kas me elame või sureme, me kuulume Issandale.
9 Sel põhjusel Kristus suri ja ärkas jälle ellu – et ta saaks olla nii surnute
kui ka elavate Issand.
10 Miks te siis arvustate oma kaasusklikke? Miks te põlgate oma
kaasusklikke? Sest me kõik seisame Jumala kohtutrooni ees.
11 Sest Pühakiri ütleb: „„Sama kindlalt kui ma elan,“ ütleb Issand,
„peavad kõik põlved kummarduma minu ees ja iga keel kuulutab, et ma
olen Jumal.““‡
12 Seega peab igaüks meist oma teguviisi Jumala ees selgitama.
13 Seepärast ärgem enam mõistkem üksteise üle kohut, vaid otsustagem
hoopis, et me ei pane takistusi oma kaasusklike teele ega sunni neid
langema.
14 Ma olen kindel – mind on veennud Issand Jeesus –, et miski ei ole
iseenesest tseremoniaalselt ebapuhas. Aga kui keegi peab seda ebapuhtaks,
siis on see tema jaoks ebapuhas.
15 Kui teie kaasusklikku haavab teie toiduküsimus, siis ei käitu te enam
armastavalt. Ärge hävitage kedagi, kelle eest Kristus suri, toiduga, mida
valite söömiseks.
16 Ärge laske head, mida teete, vääriti kujutada,
17 sest Jumala riik ei ole söömine ja joomine, vaid õigesti elamine ning
rahu ja rõõmu omamine Pühas Vaimus.
18 Igaüks, kes teenib Kristust niimoodi, on Jumalale meelepärane ja
teised tunnustavad teda.
19 Käigem siis rahurajal ja leidkem võimalusi üksteise julgustamiseks.
20 Ärge hävitage Jumala tööd vaidlustega toidu üle. Kõik on puhas, kuid
on vale süüa ja teisi haavata.

---

* **14:2** Siin pole mingit pistmist taimetoitluse või vegetaarlusega, vaid toiduga, mida toodi ebajumalatele (sarnaselt tekstile 1. Kiri korintlastele 8). † **14:6** Söömine / mittesöömine viitab sellele, kas oli õige süüa toitu, mis oli eelnevalt paganlikele ebajumalatele ohverdatud. ‡ **14:11** Vt Jesaja 45:23.

21 Parem on mitte süüa liha ja mitte juua veini ega teha midagi muud,
mis paneks kaasuskliku komistama.
22 See, mida te isiklikult usute, on teie ja Jumala vaheline asi. Õnnelikud
on need, kes ei mõista end hukka, tehes seda, mida nad õigeks peavad!
23 Aga kui teil on kahtlusi, kas millegi söömine on õige või vale, siis ei
peaks sööma, sest te pole veendunud, et see on õige. Mis ei põhine kindlal
veendumusel,§ on patt.*

15

1 Need meie hulgas, kes on vaimulikult tugevad, peaksid toetama neid,
kes on vaimulikult nõrgad. Me ei tohiks ainult oma tahtmise järgi talitada.
2 Me kõik peaksime julgustama teisi tegema seda, mis on moraalselt õige,
ja neid innustama.
3 Kristus ei elanud selleks, et oma tahtmise järgi talitada, vaid nagu
Pühakiri tema kohta ütleb: „Nende solvangud, kes on sind teotanud, on
langenud minu peale.“*
4 Need Pühakirja tekstid pandi minevikus kirja, et aidata meil mõista ja
et meid julgustada, et suudaksime kannatlikult lootuses oodata.
5 Aidaku Jumal, kes annab kannatlikkust ja julgustust, olla isekeskis
täielikult ühel nõul, kui te järgite Kristust Jeesust,
6 nii et te saaksite ühel meelel ja ühel häälel koos austada Jumalat, meie
Issanda Jeesus Kristuse Isa!
7 Nõnda siis võtke üksteist vastu, nagu Kristus on teid vastu võtnud, ja
andke au Jumalale.
8 Ma püsin arvamuse juures, et Kristus tuli teenijana juutide juurde,†
et näidata, et Jumal räägib tõtt ja peab tõotusi, mille ta nende esiisadele
andis.
9 Ta tuli ka selleks, et võõramaalased võiksid ülistada Jumalat
tema halastuse eest, nagu Pühakiri ütleb: „Seepärast ma ülistan sind
võõramaalaste keskel; ma laulan kiitust sinu nimele.“‡
10 Ja samuti: „Võõramaalased, ülistage koos tema rahvaga!“§
11 Ja veel: „Kõik te võõramaalased, ülistage Issandat, ülistagu teda kõik
rahvad.“*
12 Ja veel ütleb Jesaja: „Iisai järeltulija hakkab rahvaid valitsema ja
võõramaalased panevad temale oma lootuse.“†
13 Täitku lootuse Jumal teid täielikult kogu rõõmu ja rahuga, kui te usute
temasse, nii et teie lootus oleks Püha Vaimu väes ülevoolav!
14 Olen veendunud, et teie, mu vennad ja õed, olete täis headust ning
igasuguseid teadmisi, nii et olete hästi võimelised üksteist õpetama.
15 Olen teile mõnest teemast kirjutades olnud otsekohene, kuid see on
üksnes teile meelde tuletamiseks. Sest Jumal andis mulle armu
16 olla Kristuse Jeesuse teenija võõramaalaste jaoks, nagu preester, kes
jagab Jumala head sõnumit, nii et nad võiksid saada vastuvõetavaks
ohvrianniks, mille teeb pühaks Püha Vaim.
17 Niisiis, isegi kui mul on midagi, millest Jumala teenimise tõttu kiidelda

§ **14:23** Või „usul“. * **14:23** Või „Patt on selle tegemine, mida sa ei usu õige olevat“. * **15:3** Tsiteeritud Psalmid 69:10. † **15:8** Sõna-sõnalt „ümberlõigatute juurde“. ‡ **15:9** Tsiteeritud Psalmid 18:50. § **15:10** Tsiteeritud 5. Moosese 32:43. * **15:11** Tsiteeritud Psalmid 117:1. † **15:12** Tsiteeritud Jesaja 11:10. „Iisai järeltulija“ viitab Iisaile, kuningliku liini alustaja, kuningas Taaveti isale.

18 (ma ei söandaks rääkida millestki sellisest, välja arvatud sellest,
mida Kristus on minu kaudu teinud), olen juhtinud võõramaalased
sõnakuulmise juurde oma õpetuse ja näitliku selgituse abil ning
19 tunnustähtede ja imetegude väe abil, mis on tehtud Püha Vaimu
väega. Jeruusalemmast kuni Illüüriani – igal pool olen täielikult jaganud
Kristuse head sõnumit.
20 Õigupoolest olin innukas jagama head sõnumit kohtades, kus Kristuse
nime ei olnud veel kuuldud, et ma ei ehitaks sellele, mida teised olid varem
teinud.
21 Nagu Pühakiri ütleb: „Need, kellele ei olnud head sõnumit räägitud,
leiavad ta, ja need, kes ei olnud kuulnud, saavad aru.“‡
22 Seepärast on nii palju kordi mind takistatud, et ma teie juurde ei
tuleks.
23 Aga nüüd, kui siin kusagil ei ole jäänud tööd teha ja kuna ma olen
igatsenud palju aastaid teid külastada,
24 loodan ma Hispaaniasse reisides teid möödaminnes näha. Ehk saate
anda mulle abi mu teekonnaks, kui oleme saanud mõnda aega rõõmsalt
koos olla.
25 Hetkel olen teel Jeruusalemma, et aidata sealseid usklikke,
26 sest usklikud Makedoonias ja Ahhaias arvasid, et on hea mõte saata
annetus vaestele Jeruusalemma usklike hulgas.
27 Nad tegid seda hea meelega, sest nad on nende võlglased.§ Nüüd, kui
võõramaalased saavad osa nende vaimulikest eesõigustest, on nad selle
eest võlgu juudi usklikele,* et aidata neid materiaalsete asjadega.
28 Niisiis, kui olen saanud selle tehtud ja olen selle annetuse turvaliselt
nendeni toimetanud, tulen Hispaaniasse teel olles teile külla.
29 Ma tean, et kui ma tulen, annab Kristus meile täieliku õnnistuse.
30 Ma tahan julgustada teid, mu vennad ja õed, meie Issanda Jeesuse
Kristuse kaudu ja Vaimu armastuse kaudu ühinema koos minu eest tõsiselt
palvetama.
31 Palvetage, et ma võiksin olla Juudamaal uskmatute eest kaitstud.
Palvetage, et Jeruusalemma usklikud võtaksid mu sealse töö hea meelega
vastu.
32 Palvetage, et tuleksin teie juurde rõõmuga, kui Jumal tahab, et
võiksime üksteise seltskonnast rõõmu tunda.
33 Olgu rahu Jumal teie kõikidega. Aamen.

16

1 Ma usaldan teie hoolde õde Foibe, kes on Kenkrea koguduse diakoniss.
2 Palun võtke ta vastu Issandas, nagu usklikele kohane, ja aidake teda,
milles iganes tal abi vaja on, sest temast on olnud suur abi paljudele, kaasa
arvatud mulle.
3 Andke mu tervitused edasi Priskale* ja Akvilale, mu kaastöölistele
Kristuses Jeesuses,
4 kes riskisid minu pärast oma eluga. Peale minu on neile väga
tänulikud ka kõik võõramaalaste kogudused.†
5 Samuti palun andke edasi mu tervitused kogudusele, kes käib koos
nende kodus. Andke edasi mu parimad soovid mu heale sõbrale

‡ **15:21** Tsiteeritud Jesaja 52:15 § **15:27** Tähenduses, et võõramaalased on juutidele võlgu Jumala hea sõnumi jagamise eest. See konkreetne näide käib just Jeruusalemma usklike kohta, nii et võõramaalased saadavad rõõmuga anni nende abistamiseks. * **15:27** Mitte otsesõnu. * **16:3** Nimetatud Priskillaks Apostlite teod 18:2. Ka 1. Kiri korintlastele 16:19. † **16:4** Viidatud mittejuutide kogudustele.

Epainetosele, esimesele inimesele, kes Aasia provintsis hakkas Kristust
järgima.
6 Andke mu tervitused edasi Maarjale, kes on teie heaks tõsiselt tööd
teinud,
7 ja ka Andronikosele ja Juniasele, kes on mu kaasmaalased ja kaas-
vangid. Nad on apostlite hulgas hästi tuntud ja neist said Kristuse
järelkäijad enne mind.
8 Tervitage minu poolt Ampliatust, mu head sõpra Issandas;
9 Urbanust, meie kaastöölist Kristuses, ja mu armast sõpra Stahhüst.
10 Minu tervitused Apellesele, usaldusväärsele mehele Kristuses. Tervi-
tused Aristobulose perele,
11 mu kaasmaalasele Heroodionile ja neile Narkissose perest, kes
kuuluvad Issandale.
12 Mu parimad soovid Trüfainale ja Trüfoosale, tõsistele Issanda heaks
töötajatele, ja mu sõbrale Persisele, kes on väga palju Issandas teinud.
13 Andke mu tervitused edasi Ruufusele, erakordsele töölisele,‡ ja tema
emale, keda ma pean ka enda emaks.
14 Tervitused Asünkritosele, Flegonile, Hermesele, Patrobasele, Her-
masele ja kaasusklikele, kes on nendega koos.
15 Parimad soovid Filologosele ja Juuliale, Neereusele ja tema õele,
Olümpasele ning kõigile usklikele, kes on koos nendega.
16 Tervitage üksteist südamlikult. Kõik Kristuse kogudused saadavad
teile tervitusi.
17 Nüüd ma palun teid, mu kaasusklikud: olge ettevaatlikud nende
suhtes, kes põhjustavad vaidlusi ja ajavad inimesi segadusse õpetuste
suhtes, mida olete õppinud. Hoidke neist eemale!
18 Need inimesed ei teeni Kristust, meie Issandat, vaid oma himusid ning
petavad pahaaimamatuid inimesi oma libeda jutu ja meeldivate sõnadega.
19 Kõik teavad, kui ustavad te olete. See rõõmustab mind väga. Kuid ma
soovin, et oleksite arukad selles, mis on hea, ja võhikud kõiges halvas.
20 Rahu Jumal purustab varsti Saatana väe ja alistab ta teile. Olgu meie
Issanda Jeesuse Kristuse arm teiega.
21 Minu kaastööline Timoteos saadab tervitusi, samuti mu kaasmaalased
Luukius, Jaason ja Soosipatros.
22 Tertius – kes selle kirja kirjutas – saadab teile samuti tervitusi Issandas.
23 Minu võõrustaja Gaius ja kogu kogudus siin saadavad teile tervitusi.
Linna varahoidja Erastos saadab oma parimad soovid, samuti meie
kaasusklik Kvartus.
24 §
25 Nüüd olgu temale, kes suudab teha teid tugevaks hea sõnumi kaudu,
mida ma kuulutan, ja Jeesuse Kristuse sõnumi kaudu, vastavalt tõe
saladusele,* mis on ilmutatud, igavesti varjatud tõe saladusele,
26 mis nüüd on nähtavaks saanud prohvetite kirjutiste kaudu ja igavese
Jumala käsku järgides, tõe saladusele, mis on teatavaks tehtud kõigile igal
pool, et nad saaksid temasse uskuda ja talle kuuletuda,
27 sellele ainsale targale Jumalale, Jeesuse Kristuse kaudu – temale olgu
au igavesti. Aamen.†

---

‡ **16:13** Või „ühele Jumala erilise rahva hulgast“. § **16:24** Varajastes käsikirjades ei ole salmi 24. * **16:25** „Saladus“ viitab salatõele või salaplaanile, mis on teada ainult usklikele. Ka salm 26. † **16:27** Need viimased salmid tunduvad olevat luuletus või laul, seepärast on see nii vormistatud.